

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ**

**1η Αξιολόγηση Εφαρμογής του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020
Αρ.Σύμβασης: 1944**

3^ο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Ιωάννινα, Ιούνιος 2018

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	7
EXECUTIVE SUMMARY	17
1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	25
2. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ	33
2.1 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠ ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	33
2.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΟΗΣ ΕΤΠΑ.....	60
2.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΟΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΚΤ	75
Ε.Σ.9.5.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	84
2.4 ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	85
2.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	92
3. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΕΠ ΉΠΕΙΡΟΣ 2014 – 2020	95
3.1 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΟΥ 2018 ΚΑΙ 2023 – 30/4/2018	96
3.2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ.....	100
3.3 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ Π.Ε. ΓΙΑ ΤΟ 2018 ΚΑΙ ΤΟ 2023	101
3.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	107
4. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Γ. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ.....	108
4.1 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	108
4.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΖΟΝΤΑΙ	108
4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	125
5. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Δ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ	126
5.1 ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΠ	126
5.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΟΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ	149
5.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	207
6. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤ. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	208
6.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	208
6.2 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ.....	212
6.3 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	241
7. Ζ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	253

7.1	ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΟ Ε.Π. ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΑΥΤΟ;	255
7.2	Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΘΑΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΗ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ;	257
7.3	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	264
8.	Η. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	265
8.1	ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟ: ΤΟΥ ΕΣΠΑ, ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ;.....	266
8.2	ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ;	269
8.3	ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΤΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΑΥΤΩΝ;	272
8.4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	278
9.	ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Ε. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠ	281
9.1	ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ.....	281
9.1.1	Αναθεώρηση σε περίπτωση ανακατανομής των πόρων	282
9.1.2	Προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροής και αποτελέσματος	283
9.1.3	Τροποποιήσεις στη λογική της παρέμβασης	290
9.1.4	Τροποποιήσεις που απαιτούνται στο Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ	290
9.2	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020	292
10.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	293
10.1	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	293
10.1.1	Αναλυτική περιγραφή προτεινόμενης μεθοδολογίας	293
10.1.2	Μεθοδολογία κάλυψης των ενοτήτων του Έργου της Αξιολόγησης.....	297
10.1.3	Πλαίσιο Επίδοσης	301
10.1.4	Λογική της Παρέμβασης	303
10.1.5	Αναθεώρηση του Ε.Π.	314

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Επενδυτική Στρατηγική του Προγράμματος.....	28
Πίνακας 2: Πορεία υλοποίησης ανά Άξονα Προτεραιότητας	39
Πίνακας 3: Πίνακας Προσκλήσεων ανά ΑΠ, Επ.Πρ και Δράση	40
Πίνακας 4: Πορεία υλοποίησης ανά ΑΠ, Επ.Πρ και Δράση	48
Πίνακας 5: Πορεία υλοποίησης επιχειρησιακών δεικτών εκροής ΕΤΠΑ	61
Πίνακας 6: Συμβολή έργων στους δείκτες προσκλήσεων ΕΤΠΑ.....	67
Πίνακας 7: Πορεία υλοποίησης δεικτών ΕΚΤ	76
Πίνακας 8: Συμβολή έργων στους δείκτες προσκλήσεων ΕΚΤ	80
Πίνακας 9: Πλαίσιο Επίδοσης ΕΠ Ήπειρος 2014 – 2020, Ορόσημο 2018.....	104
Πίνακας 10: Πλαίσιο Επίδοσης ΕΠ Ήπειρος 2014 – 2020, Στόχος 2023	106

Πίνακας 11: Αποδοτικότητα παρεμβάσεων.....	114
Πίνακας 12: Μήτρα Συνάφειας.....	146
Πίνακας 13: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 1.....	151
Πίνακας 14: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 2.....	157
Πίνακας 15: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 3.....	162
Πίνακας 16: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 4.....	165
Πίνακας 17: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 5.....	168
Πίνακας 18: Μεθοδολογία Δεικτών Αποτελέσματος ΕΤΠΑ ανά Ειδικό Στόχο του Ε.Π Περιφέρειας Ηπείρου.....	179
Πίνακας 19: Πίνακας δεικτών προσκλήσεων.....	193
Πίνακας 20: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελέσματος ΕΤΠΑ.....	213
Πίνακας 21: Αντιστοίχιση Δεικτών Αποτελέσματος και Έργων/ΕΤΠΑ.....	220
Πίνακας 22: Προτάσεις Αναθεώρησης Δεικτών Αποτελέσματος ΕΤΠΑ (αλλαγές στους δείκτες με γαλάζιο χρώμα).....	224
Πίνακας 23: Δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ/ Άξονας Προτεραιότητας 5.....	232
Πίνακας 24: Πορεία Υλοποίησης δεικτών ΕΚΤ.....	235
Πίνακας 25: Αντιστοίχιση δεικτών αποτελεσμάτων και έργων ΕΚΤ.....	237
Πίνακας 26: Πηγή και τύπος δεδομένων, ενδεικτική δυνατότητα κάλυψης δεικτών αποτελέσματος.....	244
Πίνακας 27: Αντιστοίχιση Ειδικών Στόχων με τις προγραμματισμένες μελέτες Αξιολόγησης Επιπτώσεων.....	248
Πίνακας 28: Σύγκριση απαντήσεων στην ερώτηση «Σε ποιον τομέα από τους παρακάτω συμβάλλει περισσότερο το ΕΣΠΑ (Έρευνα Κοινής Γνώμης)/ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 (Έρευνα Αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2014 – 2020).....	274
Πίνακας 29: Η αξιολόγηση των ενεργειών και των δράσεων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.....	275

Εισαγωγή

Η παρούσα Έκθεση προβλέπεται από την με Αριθ.Πρωτ. 1944/27.7.2017 Σύμβαση για την υλοποίηση του έργου «1^η Αξιολόγηση Εφαρμογής του Ε.Π. Ήπειρος 2014-2020» με την οποία ανατέθηκε στην «ADVICE Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» η διενέργεια της αξιολόγησης του προγράμματος 2014-2020.

Ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων της ΕΕ 1303/2013 (Άρθρα 54-57) θέτει το πλαίσιο της Αξιολόγησης κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Οι κανονισμοί της Προγραμματικής περιόδου 2014-2020 έχουν σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική περίοδο. Η έμφαση δίνεται στους στόχους των επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στη λογική της παρέμβασης και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των Προγραμμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ρόλο της αξιολόγησης για την ενδυνάμωση της εστίασης στα αποτελέσματα ενός Προγράμματος και την εκτίμηση των επιπτώσεων της πολιτικής που υιοθετήθηκε.

Η λογική της παρέμβασης και το «λογικό μοντέλο» που διαμορφώθηκε κατά το σχεδιασμό των ΕΠ, αποτελεί τη βάση δικαιολόγησης κάθε αξιολόγησης που θα επιλεγεί να γίνει και θα υποστηρίξει τη διαδικασία της αξιολόγησης. Η χρήση ενός «λογικού μοντέλου» σε μία αξιολόγηση δίνει την απαραίτητη εστίαση στα αποτελέσματα και θέτει συνεχώς στο προσκήνιο τις παραδοχές που έχουν γίνει. Με το να επεξηγεί πως μία παρέμβαση παράγει τα επιθυμητά αποτελέσματα, βοηθάει στο να αποφασιστεί που θα εστιάσουν οι αξιολογήσεις, προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσο οι παραδοχές που έγιναν αρχικά είναι σωστές ή λανθασμένες και να εστιάσει η αξιολόγηση στο τι έχει γίνει, τι είχε αποτέλεσμα, τι δεν είχε αποτέλεσμα και για ποιους. Με τη χρήση ενός λογικού μοντέλου μπορούν να μετρηθούν και οι επιπτώσεις μίας παρέμβασης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ αποτελούν μια διαδικασία μέσω της οποίας αναλύονται τα δεδομένα της υλοποίησης, γίνονται προβλέψεις για τη μελλοντική τους εξέλιξη, εντοπίζονται τα σημεία του προγραμματισμού που ενδεχομένως να χρειάζονται επανακαθορισμό και διατυπώνονται συμπεράσματα και προτάσεις για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προκειμένου να εξασφαλισθεί η επίτευξη των στόχων των ΕΠ, περιλαμβανομένης και ενδεχόμενης αναθεώρησής τους.

Συγκεκριμένα, η μεθοδολογία της αξιολόγησης στηρίζεται στη θεωρία (theory-based impact evaluation), με βάση την οποία η αξιολόγηση ακολουθεί κάθε βήμα της λογικής του προγραμματισμού (Intervention logic), απαντώντας στα ερωτήματα του «γιατί» και «πώς» λειτουργεί μία παρέμβαση στην κατεύθυνση της επίτευξης των επιθυμητών αποτελεσμάτων και επιπτώσεων. Η προσέγγιση αυτή είναι κυρίως ποιοτική ως προς τα αποτελέσματα και επιπτώσεις του προγραμματισμού και περιλαμβάνει μεθόδους όπως η επισκόπηση βιβλιογραφίας, η ανάλυση των προγραμματικών κειμένων και άλλων μελετών, μελέτες περιπτώσεων (case studies), λειτουργία ομάδων εστίασης (focus groups) κλπ. Η μεθοδολογία εξετάζει τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων και αξιολογεί τους μηχανισμούς που οδηγούν σε αυτά, συμπληρώνοντας την ανάλυση με άλλες μεθόδους που διερευνούν εναλλακτικές υποθέσεις, προκειμένου να καταλήξουν σε συμπεράσματα για τη συμβολή των προγραμμάτων στα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η διαδικασία αξιολόγησης κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 παρουσιάζει ορισμένα σημαντικά στοιχεία διαφοροποίησης σε σχέση με προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, που σε σημαντικό βαθμό ενισχύουν το χαρακτήρα της ως εργαλείο προγραμματισμού. Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση εξελίσσεται παράλληλα με την υλοποίηση των ΕΠ, συμβάλλοντας στη βελτίωση της υλοποίησης των ΕΠ, τεκμηριώνοντας την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και προτείνοντας τις αναγκαίες αναθεωρήσεις προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα αυτή και να επιβεβαιωθεί η επίτευξη των στόχων που θέτει ο αρχικός προγραμματισμός. Η μετάβαση από μία διαδικασία ένταξης έργων με βάση κυρίως την ωριμότητά τους σε μία διαδικασία ένταξης που στηρίζεται πρωτίστως στη συμβολή των παρεμβάσεων προς επίτευξη των στόχων του προγραμματισμού, αποτελεί ένα ιδιαίτερα ουσιαστικό στοιχείο του προγραμματισμού, το οποίο καθιστά απαραίτητη την αξιοποίηση των αξιολογήσεων προς βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΕΠ.

Η 1η Αξιολόγηση της εφαρμογής του ΕΠ έχει ως στόχο να διαπιστώσει την απόδοση των υλοποιούμενων δράσεων, το βαθμό υλοποίησης των αρχικών στόχων και την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος.

Κύριος σκοπός της αξιολόγησης είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή και εκτέλεση του ΕΠ όπως και τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον που επηρεάζουν την υλοποίησή του, ώστε να υπάρχει καλύτερη κατανόηση και ανάλυση των εκροών και των αποτελεσμάτων που έχουν πραγματοποιηθεί και να οδηγηθεί στη βελτίωση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων, καθώς επίσης και τη σύσταση, εάν είναι απαραίτητο, διορθωτικών μέτρων.

Η Αξιολόγηση αυτή θα εστιάσει στην αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του ΕΠ, στην επίτευξη των στόχων του Πλαισίου Επιδόσεων και στην επικαιρότητα της Λογικής της Παρέμβασης εν όψει και των νέων πόρων (αποθεματικού επίδοσης) που θα κατανεμηθούν στα ΕΠ. Επιπρόσθετα, η Αξιολόγηση θα διερευνήσει τις ανάγκες σε δεδομένα που θα απαιτηθούν στο πλαίσιο των Αξιολογήσεων για την επίπτωση των Προγραμμάτων.

Το παρόν 3ο παραδοτέο αποτελεί την Τελική Έκθεση Αξιολόγησης. Για να είναι επιχειρησιακά χρήσιμη, η Έκθεση έχει περιορισμένη έκταση. Ο Σύμβουλος επιθυμεί να εκφράσει τις ευχαριστίες του προς την ΕΥΔ του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου και ιδιαίτερα προς τα στελέχη της Μονάδας Α' και της Επιτροπής Παραλαβής και Επίβλεψης του έργου για τη γόνιμη και αποδοτική συνεργασία μαζί τους.

Επιτελική Σύνοψη

Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία εφαρμογής του έως 30/4/2018, συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Επί συνολικού προϋπολογισμού ύψους 337.076.281€ του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου, η ενεργοποίησή του (συνολική δημόσια δαπάνη έργων/συνολικός προϋπολογισμός ΔΔ) ανέρχεται σε ποσοστό 59% που θεωρείται ικανοποιητικό (υψηλό) στο χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις του ΕΠ ανέρχονται σε 101.781.765,29€ (ποσοστό 30% του συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης) και το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στο μισό του συνόλου των ενταγμένων έργων. Ο βαθμός συμβασιοποίησης του Προγράμματος θεωρείται μέτριος.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 46.480.899€ (ποσοστό 14%). Το ποσοστό αυτό επίσης κινείται σε μέτριο επίπεδο που παραδοσιακά συμβαίνει στα πολυετή Προγράμματα με πολύπλοκες διαδικασίες και πολλά επίπεδα εμπλεκόμενων φορέων.

Η πορεία υλοποίησης του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου είναι ικανοποιητική τόσο σε όρους εκτέλεσης των έργων όσο και εφαρμογής της αναπτυξιακής πολιτικής και των στόχων του προγράμματος και δίνει αποτελέσματα στα σημαντικά αναπτυξιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιφέρεια συνολικά, αλλά και οι παραγωγικοί φορείς, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι. Το ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου παρουσίασε σημαντικό πρόοδο παρά τις προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει. Τα περισσότερα θέματα που εμπόδιζαν την εφαρμογή του έχουν πλέον αντιμετωπιστεί, ωστόσο δημιουργήσαν καθυστερήσεις οι οποίες διαμόρφωσαν μια ανισομερή πορεία υλοποίησης μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος.

Παρατηρούνται διαφοροποιήσεις από άξονα σε άξονα, με δύο άξονες τον ΑΠ1 και τον ΑΠ3 να έχουν προχωρήσει σε μικρό βαθμό, λόγω καθυστερήσεων κατά την ενεργοποίησή τους και αντιθέτως τον ΑΠ2, ΑΠ4 και τον ΑΠ7 να έχουν υψηλή ενεργοποίηση αλλά χαμηλές πληρωμές έργων.

ΑΠ1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ενεργοποίηση του ΑΠ1 επηρεάστηκε από πολλούς παράγοντες όπως το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων και η καθυστέρηση ορισμού ΕΦΔ, η μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων (γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων) και η αδυναμία έγκαιρης λειτουργικότητας του ΠΣΚΕ. Με την αντιμετώπιση των παραπάνω θεμάτων και την εκπλήρωση των σχετικών αιρεσιμοτήτων έχει ήδη ξεκινήσει η ενεργοποίηση του Άξονα μέσω της έκδοσης σχετικών προσκλήσεων και την ένταξη του έργου που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ. Το χρηματοδοτικό αυτό εργαλείο θα τονώσει το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για την υποβολή αιτήσεων και τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο των προκλήσεων που θα εκδοθούν.

Ο ΑΠ1 εξειδικεύεται σε μεγάλο βαθμό βάση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης η εκπόνηση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί κατά τη σύνταξη του ΕΠ. Πλέον η Στρατηγική έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται να οδηγήσει σε αναθεώρηση των δράσεων και των δεικτών του ΑΠ 1, όσον αφορά τον ορθότερο προσδιορισμό τους.

Μέσω των σχετικών προσκλήσεων ενεργοποιήθηκαν οι δείκτες: CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα», CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις», CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται» (2b) και T1603 «Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών».

Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται επιτάχυνση της ενεργοποίησης του Άξονα.

ΑΠ2 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο Άξονας χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης, αλλά μέτριο ποσοστό απορρόφησης πόρων. Η εικόνα οφείλεται στις μεγάλες εκπτώσεις (50%-60%) επί του προϋπολογισμού των έργων που δημοπρατούνται που σε συσχέτιση με το αρχικά καθορισμένο ποσοστό υπερδέσμευσης των προσκλήσεων (120%) συμβάλουν στην καθυστέρηση ενεργοποίησης, γεγονός το οποίο δημιουργεί καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων. Γενικά, η υλοποίηση του Άξονα είναι ομαλή και εκτιμάται ότι θα υπάρχει επιτάχυνση καθώς έχουν αντιμετωπιστεί αρκετοί λόγοι οι οποίοι δέσμευαν την εφαρμογή του, όπως η εκπόνηση και έγκριση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών (εγκρίθηκε με την 1197/11-7-2017 Απόφαση) και η Στρατηγική για την Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου(εγκρίθηκε με την 91/3-3-2017 Απόφαση).

Εξετάζοντας τον ΑΠ 2 ανά ΘΣ, παρατηρούνται τα εξής:

- ΘΣ 4: Γενικά στον ΘΣ 4 η ενεργοποίηση είναι χαμηλή αλλά αναμένεται επιτάχυνση στην υλοποίηση των δράσεων. Η αναγκαιότητα ομογενοποίησης όλων των διαφορετικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό τόσο της εξοικονόμησης ενέργειας όσο και της παραγωγής ΑΠΕ σε εθνικό επίπεδο, θα οδηγήσει σε επαναπροσδιορισμό της τιμής στόχου των δεικτών εκροής της Επ.Πρ 4c και στην αποτελεσματική παρακολούθηση τους, επιδρώντας θετικά στο βαθμό αποτελεσματικότητας του ΘΣ.
- ΘΣ 5 (Επ. Πρ 5b): Η τροποποίηση των δράσεων και των κατευθυντήριων γραμμών επιλογής πράξεων ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση έργων σε περιοχές εκτός καθορισμένων ζωνών δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμυρών για το υδατικό διαμέρισμα Ηπείρου (GR05), μετά από απαραίτητη τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων., αναμένεται να οδηγήσει σε τροποποίηση δράσεων και δεικτών. Καθώς δεν προκύπτει η συμβολή των έργων στο δείκτη εκροών CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας», η προσθήκη και στοχοθέτηση των δεικτών εκροής που

χρησιμοποιήθηκαν κατά την έκδοση των προσκλήσεων κρίνεται ως κατάλληλη για την παρακολούθηση όλων των δράσεων.

- ΘΣ 6: Οι Επ.Πρ με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργοποίησης είναι οι **6b** και **6c** και γενικά χαρακτηρίζονται από ομαλή υλοποίηση. Για την αποτελεσματική παρακολούθηση των παρεμβάσεων της Επ.Πρ 6c προστίθεται ο ομογενοποιημένος δείκτης εκροής SO006 «Ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Αναφορικά με την Επ.Πρ **6d**, αναμένεται η περεταίρω εξειδίκευσή της μέσω της διαμόρφωσης ενδεικτικών δράσεων. Νέα στοιχεία μέσω της υποβολής προτάσεων θα οδηγήσουν σε τροποποίηση της τιμής στόχου του δείκτη εκροής C023 «Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης». Η εφαρμογή της Επ.Πρ 6e δεσμεύεται από τη μη ενεργοποίηση της δράσης 6.5.1.1. «Εκπόνηση πολεοδομικών/χωροταξικών μελετών». Συγκεκριμένα, η αλλαγή του σχετικού θεσμικού πλαισίου, η καθυστέρηση στην έκδοση των προδιαγραφών για την εκπόνηση των ΤΧΣ και των ΕΧΣ, οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έναρξη, εκπόνηση και ολοκλήρωση των πολεοδομικών/χωροταξικών μελετών δεν επιτρέπουν την υλοποίηση της δράσης. Στο πλαίσιο αυτό εκτιμάται ότι η διαγραφή της θα οδηγήσει στην ομαλή υλοποίηση της Επ.Πρ. Επιπλέον εξειδικεύεται περεταίρω η δράση 6.5.1.2 «Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης βάση της εγκεκριμένης Στρατηγικής ΒΑΑ».

ΑΠ3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Χαρακτηριστικό του ΑΠ3 αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πληρωμές σε καμία ΕπΠρ. Βασικό λόγο καθυστέρησης αποτέλεσε η έλλειψη ωριμότητας για την έκδοση προσκλήσεων. Επιπλέον παράγοντας καθυστέρησης είναι η απαίτηση για απαλλοτριώσεις ως προπαρασκευαστική ενέργεια για την δημοπράτηση έργων, διαδικασία η οποία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα.

Από τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Άξονα, δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν οι δράσεις των ΕπΠρ 7a και 7e. Εκτιμάται ότι η αναπροσαρμογή του π/υ και η τροποποίηση των δράσεων στο πλαίσιο του ΑΠ, θα ενισχύσει την ενεργοποίηση του ΑΠ.

ΑΠ4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οι εντάξεις έργων του Άξονα είναι υψηλές και ο βαθμός συμβασιοποίησης και απορρόφησης είναι επίσης υψηλός. Στον ΑΠ 4, καθώς δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή του κι η γενικότερη υλοποίησή του είναι ικανοποιητική, αναμένεται επίτευξη των δεικτών.

Παρατηρούνται δυσκολίες κατά τη μέτρηση των δεικτών εκροής, οι οποίες προτείνεται να αντιμετωπιστούν με την προσθήκη νέων δεικτών, με σαφή προσδιορισμό στη διατύπωσή τους.

ΑΠ5 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Ο ΑΠ 5 υλοποιείται ομαλά και εκτιμάται ότι οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί θα επιτευχθούν πλήρως και σε κάποιες περιπτώσεις αναμένεται να ξεπεραστεί η τιμή στόχου για το 2023. Ωστόσο παραμένουν ζητήματα που επηρεάζουν την πορεία υλοποίησης του και την επίτευξη των δεικτών. Συγκεκριμένα στις Επ.Πρ 8i και 8ν (ΘΣ 8) δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι δείκτες καθώς αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας ή υλοποίηση των οποίων έχει καθυστερήσει. Για την επίτευξη των στόχων απαιτείται η έγκαιρη επίλυση των θεμάτων που επηρεάζουν την εφαρμογή της Επ.Πρ. Οι περιοριστικοί παράγοντες καθυστέρησης που αφορούν την εξειδίκευση των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ καθώς και η διαβούλευση με την ΕΕ για τον τομέα υγείας δεν επιτρέπουν την ενεργοποίηση των δεικτών του ΕΣ 9.4.1 (Επ. Πρ 9iv) καθώς και των Επ.Πρ 9ν και 9iv.

ΑΠ 6 και ΑΠ 7 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Οι Άξονες της Τεχνικής Βοήθειας υλοποιούνται ομαλά.

Με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών, αναμένεται κατά την Αναθεώρηση αντικατάσταση των δεικτών εκροής T1648 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» (TB EKT) και T1653 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» (TB ΕΤΠΑ).

Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Λόγω διάφορων καθυστερήσεων από την αρχή της προγραμματικής περιόδου, οι περισσότερες από τις οποίες από τις αρχές του 2018 έχουν αρθεί, η εικόνα που διαμορφώνεται ως προς το Π.Ε. δεν αντιστοιχεί σε πλήρη επίτευξη των οροσήμων για το 2018.

Σχετικά με την επίτευξη των οροσήμων για το 2018, ενδεχομένως να υπάρξει αστοχία στους οικονομικούς δείκτες του ΑΠ1 και ΑΠ3.

Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών μέχρι το 2019. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023.

Σύμφωνα με την εικόνα που έχει διαμορφωθεί μέχρι τις 30/4/2018 και τις προβλέψεις, αναμένεται επίτευξη των τελικών στόχων του Π.Ε. στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας.

Προτάσεις που αφορούν τη στόχευση του Π.Ε. και την τροποποίηση δεικτών καταγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα της Αναθεώρησης.

Από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης του Π.Ε., δίνοντας έμφαση στην επιτευξιμότητα του οροσήμου του 2018 προτείνονται κάποιες τροποποιήσεις με σκοπό αφενός τη

διόρθωση εκτιμήσεων που βασίστηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και την απόπειρα βέλτιστης κατανομής των πόρων.

Στην πρόταση τροποποίησης των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 περιλαμβάνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

- Τροποποιήσεις που αφορούν τους δείκτες φυσικού αντικειμένου.
- Τροποποιήσεις που αφορούν όλους τους οικονομικούς δείκτες και οφείλονται στο γεγονός της λανθασμένης υπόθεσης στην οποία στηρίχθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού τους στη φάση σχεδιασμού, η οποία λάμβανε υπόψη τον κανόνα N+3 για το 2018 χωρίς να εξαιρεί από τις ετήσιες δεσμεύσεις του 2014 και 2015 τα ποσά της προχρηματοδότησης που ακολούθησε (αρχική και ετήσιες). Οι νέες τιμές που προτείνονται από την ΕΑΣ προκύπτουν σύμφωνα με τη διόρθωση της αρχικής υπόθεσης προσδιορισμού.

Από τη συνοπτική εικόνα του προγράμματος και δεδομένου ότι το ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020 βρίσκεται σε μια κρίσιμη στιγμή υλοποίησης, προκύπτει ότι κάποια από τα θέματα που επηρεάζουν την υλοποίησή του θα μπορούσαν να αρθούν με τις προτάσεις της Αναθεώρησης.

Γ. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ανάλυση της αποδοτικότητας δεν μπορεί να οδηγήσει σε μια ολοκληρωμένη και συνολική εικόνα σε αυτό το στάδιο. Αν και για τους Άξονες Προτεραιότητας ΕΚΤ, διατίθενται στοιχεία που αφορούν την πραγματική υλοποίηση παρεμβάσεων, για τις παρεμβάσεις στους Άξονες Προτεραιότητας ΕΤΠΑ, τα στοιχεία αυτά είναι λίγα.

Από την εξέταση της αποδοτικότητας στις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ, η αρχική εικόνα που προκύπτει είναι ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος. Κατά την εξέταση της Αποδοτικότητας, προέκυψαν διαφοροποιήσεις στα μοναδιαία κόστη επηρεάζοντας τις τιμές στόχου των αντίστοιχων δεικτών εκροής. Όσον αφορά την επάρκεια του προϋπολογισμού και την ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης συγκεκριμένων Επ. Πρ για την υλοποίηση των παρεμβάσεων προέκυψαν τα ακόλουθα:

- μεταφορά π/υ από ΕπΠρ 3b και ΕπΠρ 3c για την προσθήκη της δράσης 3.3.1.2 «Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II»
- αύξηση του π/υ της ΕπΠρ 6b καθώς οι ανάγκες για υποδομές διαχείρισης λυμάτων παραμένουν μεγάλες, με αντίστοιχη μείωση του π/υ της 6e καθώς οι δράσεις δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν
- αύξηση του π.υ της ΕπΠρ 7b καθώς δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις στα πλαίσια των Επ.Πρ 7a και 7c.

Από την εξέταση της αποδοτικότητας στις παρεμβάσεις του ΕΚΤ, προκύπτει ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος και εκτιμάται ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι επαρκής για την υλοποίηση παρεμβάσεων στις περισσότερες

περιπτώσεις που εξετάστηκαν. Ωστόσο ο π/υ στο πλαίσιο των δράσεων για υποστήριξη ατόμων σε μειονεκτική θέση θα επαρκεί μόνο για τη δράση επιδότησης ενοικίου.

Δ. ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η ανάλυση της εσωτερικής λογικής του ΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020 λαμβάνει υπόψη της, τους Στρατηγικούς Στόχους και τις δράσεις που αντιστοιχούνται σε συγκεκριμένες Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Από τον έλεγχο της λογικής παρέμβασης του ΕΠ προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Η στρατηγική του ΕΠ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας.
- Οι Στρατηγικοί Στόχοι του ΕΠ απορρέουν ομαλά και εντάσσονται πλήρως στην λογική του Γενικού Αναπτυξιακού Στόχου και εξειδικεύονται με την σειρά τους εξ ίσου ομαλά από τους ειδικούς στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο ΑΠ.
- Οι Ειδικοί Στόχοι σε επίπεδο ΑΠ είναι συμβατοί με τους Στρατηγικούς Στόχους.
- Οι προβλεπόμενες Κατηγορίες Πράξεων/δράσεις όπως κατηγοριοποιούνται σε Επενδυτικές Προτεραιότητες είναι συμβατές με τους ειδικούς στόχους του ΕΠ.
- Εντοπίζεται ικανοποιητική συνάφεια του Ε.Π της Περιφέρειας Ηπείρου με τα προβλήματα και τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση και επικυρώνεται η συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου στην αντιμετώπιση τους.
- Είναι ορατές οι διαφορές μεταξύ των προγραμματικών αποτελεσμάτων και της κατεύθυνσης που είχε καθοριστεί για την επιλογή των δεικτών με την εικόνα που διαμορφώνεται από την εξειδίκευση του ΕΠ Ηπείρου.
- Το πλέγμα δεικτών εκροής και αποτελέσματος στο σύνολό του κρίνεται ικανοποιητικό. Προτείνονται τροποποιήσεις σε δείκτες για τη βέλτιστη συγκέντρωση πληροφοριών για την εξέλιξη του ΕΠ και την προσαρμογή των τιμών βάσης και στόχου ώστε να παραμείνουν ρεαλιστικές.

Προβλέπεται επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΤΠΑ/ΕΚΤ για το 2023 λαμβάνοντας υπόψη και το τρέχον μακροοικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.

ΣΤ. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η παρακολούθηση του Προγράμματος συνεπάγεται συστηματική συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη εισροών, εκροών και αποτελεσμάτων και εντοπισμό τυχών αποκλίσεων από τα αντίστοιχα ποσοτικά μεγέθη που έχουν τεθεί στη φάση του προγραμματισμού. Συγκεκριμένα, για την παρακολούθηση επίτευξης στόχων απαιτείται συγκέντρωση στοιχείων για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη αποτελεσμάτων, για τις αλλαγές των χαρακτηριστικών της περιοχής, των αποδεκτών και του εσωτερικού

περιβάλλοντος της Περιφέρειας που συντελέστηκαν λόγω της υλοποίησης των δράσεων. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων συγκεντρώνονται στοιχεία για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη εισροών και εκροών των δράσεων (οικονομικού και φυσικού αντικειμένου).

Ζ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η γνώση για το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 από τους δικαιούχους και δυν. δικαιούχους καθώς και η πρόσβαση στην πληροφορία του Προγράμματος θεωρείται ικανοποιητική. Οι διαδικασίες του ΣΔΕ είναι γνωστές στους συμμετέχοντες· η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις διαδικασίες θεωρείται ικανοποιητική όπως και η εφαρμογή των διαδικασιών, και τα κριτήρια επιλογής. Η διαδικασία υποβολής προτάσεων επιδέχεται βελτιώσεις κυρίως ως προς την ηλεκτρονική υποβολή και τη λειτουργικότητα του ΟΠΣ. Η απόκριση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στις ανάγκες των συμμετεχόντων θεωρείται αποτελεσματική.

Εκτιμάται ότι πρέπει να δοθεί βαρύτητα στις απαντήσεις των συμμετεχόντων και προτείνεται να δοθεί έμφαση στην απλοποίηση και την βελτίωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων. Σε αυτή τη κατεύθυνση θα βοηθούσαν σεμινάρια και διδακτικά βίντεο (tutorial) όπου να παρουσιάζεται με βήματα η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Παρουσιάζονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα όπως προέκυψαν από την πρωτογενή έρευνα για την αξιολόγηση των δράσεων πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Ι. ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020 / ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ

Από την έρευνα προκύπτει ότι η πλειοψηφία γνωρίζει τι είναι το ΕΣΠΑ και ενημερώνεται μέσω διαδικτύου και υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου. Σχετικά με τα κονδύλια του ΕΣΠΑ η πλειοψηφία επίσης γνωρίζει ότι αυτά προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς πόρους και άρα η πληροφόρηση του κοινού για τα κονδύλια του ΕΣΠΑ θεωρείται ικανοποιητική. Η τηλεόραση, το ραδιόφωνο τα έντυπα και το διαδίκτυο είναι μέσα τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην ενημέρωση του κοινού και στη διαμόρφωση θετικών αντιλήψεων σχετικά με το ΕΣΠΑ 2014-2020. Αναφορικά με τις ιστοσελίδες ως μέσο πληροφόρησης, η επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.perproe.gr, είναι χαμηλότερη από την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ: www.espa.gr και θεωρείται χρήσιμη η θέσπιση μέτρων για την προβολή και επικοινωνία της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η πληροφόρηση του κοινού για τις καμπάνιες και τις εκδηλώσεις δεν θεωρείται ικανοποιητική καθώς η πλειοψηφία δεν γνωρίζει για τις ενημερωτικές καμπάνιες του Προγράμματος και δεν συμμετέχει σε εκδηλώσεις. Ως προς τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ, τα έργα που έγιναν στην Περιφέρεια μέσω του ΕΣΠΑ και τις προκήρυξεις προγραμμάτων ΕΣΠΑ η ενημέρωση εκτιμάται ως μέτρια. Μη ικανοποιητική κρίνεται η πληροφόρηση για τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ στο κοινό για προσωπική του ωφέλεια. Τέλος, η πληροφόρηση του κοινού για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν θεωρείται ικανοποιητική.

Η ενημέρωση που λαμβάνει το κοινό για το ΕΣΠΑ, όπως την αξιολογεί το ίδιο, θεωρείται μέτρια και σε αυτή την κατεύθυνση συμπεραίνεται ότι η θέσπιση νέων μέτρων πληροφόρησης και ενημέρωσης θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην επαρκή πληροφόρηση του κοινού.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ/ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΑΚΑΙΟΥΧΟΙ

Από την έρευνα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων από τους δικαιούχους/δυν. δικαιούχους γνωρίζει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ήπειρος 2014-2020 και έχει κάποια πρόσβαση σε αυτό. Επίσης η πλειοψηφία γνωρίζει ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς Πόρους και αναγνωρίζει το σωστό σήμα του ΕΠ Ήπειρος, άρα η πληροφόρηση των δικαιούχων/δυν. δικαιούχων ως προς τα κονδύλια του ΕΣΠΑ θεωρείται ικανοποιητική.

Τα επικρατέστερα μέσα ενημέρωσης των δικαιούχων/δυνητικών δικαιούχων είναι το διαδίκτυο και ακολουθούν οι ημερίδες και οι εκδηλώσεις και τα ενημερωτικά έντυπα της Περιφέρειας Ηπείρου. Συγκρίνοντας την επισκεψιμότητα ανάμεσα στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.perproe.gr και την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ www.espa.gr, προκύπτει ότι οι περισσότεροι δικαιούχοι/ δυν. δικαιούχοι χρησιμοποιούν την πρώτη αν και η διαφορά αναφορικά με την επισκεψιμότητα στις δύο ιστοσελίδες, είναι μικρή. Το διαδίκτυο θεωρείται αποτελεσματικό μέσο πληροφόρησης των δικαιούχων /δυν δικαιούχων.

Γενικά, η ενημέρωση των δικαιούχων/δυν. δικαιούχων κρίνεται ικανοποιητική. Λιγότερο ικανοποιητικές πηγές πληροφόρησης αποτελούν οι καμπάνιες, και οι προωθητικές ενέργειες,

Με βάση τους επικοινωνιακούς στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στη Στρατηγική Επικοινωνίας Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου προκύπτει πως όλα τα μέτρα που εφαρμόζονται συμβάλλουν στην επίτευξη των επικοινωνιακών στόχων είτε σε μέτριο είτε σε υψηλό βαθμό.

Από την αξιολόγηση των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας αναφορικά με το ευρύ κοινό, ο Σύμβουλος εντοπίζει τις περιοχές όπου μπορεί να γίνει βελτίωση:

- Αύξηση της επισκεψιμότητας της ιστοσελίδας www.perproe.gr.
- Βελτίωση εξοικείωσης εξοικείωση με συγχρηματοδοτούμενα έργα.
- Βελτίωση πληροφόρησης σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ για προσωπική ωφέλεια του κοινού.
- Βελτίωση προβολής ενημερωτικών καμπανιών, αύξηση συμμετοχής σε εκδηλώσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ των συμμετεχόντων ο Σύμβουλος εκτιμά ότι η επικοινωνία του Προγράμματος απευθύνεται σε ένα κοινό εξοικειωμένο με νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο). Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη δήλωση των συμμετεχόντων στην έρευνα σχετικά με τις πηγές ενημέρωσης, βάση της οποίας η πλειοψηφία επιλέγει το διαδίκτυο.

Προτείνεται να δοθεί έμφαση στη διαδικτυακή επικοινωνία και συγκριμένα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε Newsletter.

ΣΤ. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ Ε.Π

Οι συνθήκες ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας και ειδικότερα των ελληνικών επιχειρήσεων, είναι εξαιρετικά δυσμενείς καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Μια μικρή ανάκαμψη έχει παρουσιαστεί κατά την τελευταία διετία που αναμένεται να ισχυροποιηθεί τα επόμενα χρόνια, εφόσον βελτιωθούν οι γενικότερες χρηματοπιστωτικές συνθήκες. Οι χρηματοδοτήσεις, μέσω τραπεζικών ιδρυμάτων, των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων βρίσκονταν στα 126 δις περίπου στις αρχές του 2009 ενώ στις αρχές του 2018 βρίσκονται στα 81 δις (Στοιχεία ΤτΕ). Τα επιτόκια δανεισμού που αντιμετωπίζουν οι μεσαίες και μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις είναι περίπου τρεις φορές πάνω από το μέσο ευρωπαϊκό όρο, ενώ για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις το κόστος χρήματος αυξάνεται σε σχέση με τις μεγάλες αλλά αυξάνονται και οι δυσκολίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση. Για τον λόγο αυτό το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα συνεισφέρει με 7,3 εκ€ στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II για κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων σε δάνεια.

Κατά την σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος το 2014 δεν είχε ολοκληρωθεί η εκπόνηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης κατά συνέπεια οι δράσεις που περιγράφονταν στο κείμενο του ΕΠ δεν είχαν προσδιοριστεί πλήρως. Η Στρατηγική ολοκληρώθηκε το 2015 και επικαιροποιήθηκε το 2016, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας, μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου της επιχειρηματικής ανακάλυψης και την κατάθεση απόψεων των Φορέων του Δημοσίου, των Ερευνητικών Οργανισμών και του Ιδιωτικού τομέα ως εκ τούτου διαφοροποιείται μερικώς οι δράσεις του Άξονα προτεραιότητας 1.

Η καθυστέρηση στην έκδοση των προδιαγραφών για την εκπόνηση των πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών και το γεγονός ότι οι σχετικές διαδικασίες έναρξης, εκπόνησης και ολοκλήρωσης αυτών είναι αρκετά χρονοβόρες, οδήγησε στην διαγραφή της δράσης π/υ 1,5 εκ€. Οι διατιθέμενοι πόροι θα διατεθούν για την ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης λυμάτων που αφορούν οικισμούς Γ' προτεραιότητας και εμπίπτουν στην Οδηγία 91/271, δράση που παρουσιάζει αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης.

Η εκπόνηση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων ("Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Ιωαννιτών" και "Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου"), σύμφωνα με τις οποίες αναδείχτηκε η αυξημένη ανάγκη για υλοποίηση δράσεων υποδομών μεταφορών, η οριστικοποίηση των μελετών και ο προσδιορισμός του κόστους των προτεινόμενων παρεμβάσεων στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών, σε συνδυασμό με την καθυστέρηση ενεργοποίησης της δράσης εγκατάστασης ευφών συστημάτων μέτρησης ενέργειας, οδηγεί στην μη υλοποίηση τόσο της προαναφερόμενης δράσης, όσο και της αναβάθμισης υφιστάμενου οδικού δικτύου

ΔΕΔ-Μ. Η λογική της παρέμβασης του Άξονα 3, με δεδομένο ότι στοχεύει στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των Ταμείων και στην έμφαση στα αποτελέσματα, επαναπροσδιορίζεται, καθώς, τόσο το γεγονός ότι τα διατιθέμενα κονδύλια του Άξονα, όσο και η έλλειψη ωριμότητας δεν δύναται, να καλύψουν τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας τη δεδομένη χρονική στιγμή και τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν μπορούν να επιτευχθούν κυρίως στον τομέα της ενέργειας. Παρόλα αυτά, θα ενισχυθεί τόσο η βελτίωση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας, όσο και η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και μείωση των ατυχημάτων.

Τα γενικά οφέλη που αναμένονται από την προτεινόμενη αναθεώρηση του Ε.Π Περιφέρειας Ηπείρου εντοπίζονται κυρίως:

- Στην ενίσχυση της συμβολής του Προγράμματος στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Περιφέρειας Ηπείρου αλλά και συνολικά της χώρας και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης.
- Στον διαχειριστικό εξορθολογισμό του Προγράμματος, με την ανακατανομή πόρων μεταξύ Επ.Πρ., με βάση τα συμπεράσματα από την μέχρι 30/4/2018 πραγματική πορεία υλοποίησης του ΕΠ.
- Στην αναθεώρηση και τακτοποίηση του πλέγματος ποσοτικών στόχων και δεικτών του Προγράμματος, με την προσθήκη νέων δεικτών και την αναπροσαρμογή ορισμένων στόχων στις πραγματικές δυνατότητες του ΕΠ.
- Στην ενίσχυση των δυνατοτήτων αποτελεσματικού σχεδιασμού του αντίστοιχου ΕΠ της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Τα ειδικότερα αναμενόμενα οφέλη από την προτεινόμενη αναθεώρηση του ΕΠ σχετίζονται με την ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την ενίσχυση των σχετικών δράσεων, όπως π.χ. η αύξηση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού ΜΜΕ, η αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση, η μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου, η αύξηση του πληθυσμού που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης κλπ. Η Αναθεώρηση στοχεύει στη διαμόρφωση της δυναμικής του Προγράμματος ώστε να συνηγορεί για την δυνατότητα επίτευξης των στόχων αυτών.

Από τη συνοπτική εικόνα του προγράμματος και δεδομένου ότι το ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020 βρίσκεται σε μια κρίσιμη στιγμή υλοποίησης, προκύπτει ότι κάποια από τα θέματα που επηρεάζουν την υλοποίησή του θα μπορούσαν να αρθούν με τις προτάσεις της Αναθεώρησης.

Executive Summary

A. EFFECTIVENESS

The implementation progress of the ROP (Regional Operational Programme), according to its financial data until 30/4/2018, can be summarized as follows:

- The rate of activation of the Programme (total projects' public contribution / total budget in public contribution) is up to 59%, out of a total budget of 337.076.281 EUR. This result is considered as satisfactory in this phase of Programme's implementation.
- Legal commitments of the ROP, are totalling 101.781.765,29 EUR (30% out of the total budget in public contribution). This amount is representing half of the total integrated Projects. The contract rate is considered as moderate level.
- Payments of 46.480.899,04 EUR (14%). This rate is also considered as moderate level that traditionally happens to multi-annual Programmes given the complexity of the procedures and the involvement of several stakeholders.

The progress of the ROP Region of Epirus is satisfactory, in terms of implementation of projects, applying development policy and reaching objectives. Also, it contributes to the solution of development problems of the region, of the productive bodies and of the employed and unemployed. The ROP Region of Epirus made significant progress despite the challenges. Most of the issues that prevented its implementation have already been faced. However these issues have created significant difficulties that have shaped an imbalanced implementation between the Priority Axes of the Programme.

The progress varies between the different Priority Axes. For instance, PA1 and PA3 have proceed in a small extent, because of the delays during their activation, while PA2, PA4 , PA7 have been high activated but the payments are low.

PA 1 ENHANCING OF THE REGIONAL COMPETITIVENESS

The activation of AP 1 has been affected by many factors, like the complex institutional framework of the State Aid and the delay of the designation of Intermediate Bodies. Also the absence of standard forms and templates for the calls and problems concerning the operation of the State Aid Management System Information (PSKE), led to delays.

Facing those obstacles and fulfilling the conditionalities, has already activated the Axis through the issuing of the relevant calls and the integration of the project regarding the participation of the Region at the Entrepreneurship Fund (TEPIXII). This financial tool will tone up the interests of enterprises for submission of applications and will provide them with funding opportunities.

PA 1 is specified by the Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation. This Strategy wasn't complete during the issuing of the ROP. The completion of the Strategy will lead to the review of the actions and indicators of the PA1. The following indicators where activated during the calls: CO26 «Number of the enterprises cooperating with research institutes», CO02 «Number of enterprises receiving grants, CO01 «Number of enterprises receiving support» (2b) and T1603 «Operation management network and infrastructures ».)

In this phase, it is expected to speed up the procession of activating the axis.

PA 2 ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The Axis is characterized by high rate of activation and also by moderate rate of funds absorption. This is due to the large discounts (50%-60%) to the general budget of the procured projects, which related to the original limit of funds commitment (120%), is contributing to activation delays, which is creating more delays in funds absorption. Generally, the implementation of the Axis is smooth and it is estimated that there will be a speed up in the procession, as many delaying factors have already been faced, for instance the submission and approval of the Strategies for Integrated Territorial Investments, the Strategies of Sustainable Urban Development of Ioannina Municipality (approved by 1197/11-7-2017 council decision) and finally the Strategies of Cultural Route in the Ancient Theatres of Epirus (approved by 91/3-3-2017 council decision).

By Thematic Objective the following observations have occurred:

- TO 4: Generally the rate of activation of TO4 actions, is considered low but it is expected to accelerate. The necessity for homogenization of all the different approaches that are used to calculate both energy savings and renewable energy in electricity production, at national level, will lead to the redefinition of the output indicators' target values (IP 4c) and also to efficient monitoring, affecting the positively the effectiveness level.
- TO5 (IP 5b): Action and project selection procedure guidelines modification is expected to be done, to ensure that the implementation of projects is realizable in areas outside designated areas of potentially high flood risk of Epirus (GR05), under the necessary documentation, in accordance with the guidelines of Special Secretariat for Water. This will lead modifications of indicators and actions. For the monitoring of all actions, are added the output indicators that were used in the framework of the calls.
- TO 6: The Investment Priorities with the highest activation rate are: IP 6b and IP 6c, and they are characterized by smooth implementation. For the efficient monitoring of IP 6c, it is added a homogenized output indicator SO006«Actions for promoting natural and cultural heritage». As far as the IP 6d is concerned, it is expected to be a further specialization, through creating indicative acts. New data through proposals will lead us to modify the target value of the output indicator CO23 « Surface area of habitats supported in order to attain a better conservation status». The implementation of IP is committed by 6.5.1.1. «Regulation legislation / regional studies». Specifically, changes of the institutional framework, the delay of drafting spatial plans and the time consuming procedures of the start up, drafting and completing legislation/construction studies, are not allowing the action implementation. In this framework, it is estimated that deleting this action, will lead to the effective implementation of the Investment Priority. Also, Action 6.5.1.2 is further specialized

PA 3 ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

A characteristic of PA3 is the lack of payments. The main reason of the delay is the immaturity in the framework of the calls. Another reason of the delays is the requirements for expropriation as a preparatory action for procurement, which is a very time consuming procedure.

Based of the Axis implementation so far, no actions of Investment Priorities 7a and 7e are foreseen to be completed. It is estimated that the adaptation of the budget and the modification of the actions, will enhance the activation rate of the Priority Axis.

PA 4 STRENGTHENING EDUCATION FRAMEWORK, HEALTH AND WELFARE

The projects integration of and the contract and absorption rate are high. There are no reasons affecting its whole operation, the general implementation seems to be satisfactory and is expected the fulfillment of the objectives.

Some difficulties are observed in measuring the output indicators , but they are going to be faced through introducing new indicators, which will be clear and defined.

PA 5 DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCES, SOCIAL INTEGRATION AND FIGHTING DISCRIMINATION

PA5 is implemented smoothly and it is estimated that the indicators that have already been activated will reach and in some cases exceed the target value of 2023. However, there are some remaining issues affecting the implementation. In the framework of IP8i and 8v (TO8), no indicators have been activated, as they are referring to actions of entrepreneurship, the implementation of which is delayed. Reaching the objectives, requires timely resolving of issues that delay the implementation. Other delay factors are due to the specialization of strategies and the consultation with the EU in the health field that do not permit the activation of the indicators SO9.4.1IP9iv, 9v and 9iv .

PA 6 and PA 7 TECHNICAL ASSISTANCE

The Axes of technical assistance are implemented smoothly.

For homogenization and improvements purposes in the framework of Single Monitoring Indicators Systems, it is expected a replacement of the output indicators T1648 after the review «Final beneficiaries to be supported» (TA ESF) and T1653 « Final beneficiaries to be supported » (TA ERDF).

B. PERFORMANCE FRAMEWORK

Due to several delays occurred even from the beginning of the programming period (the majority of them have been solved from the beginning of 2018), the milestones for 2018 are not fully reached. As regards the achievement of the milestones for 2018, there may be a miss in the economic indicators of PA1 and PA3.

The estimation concerning the fulfillment of objectives for 2023 can be approximately shaped in this implementation phase, through the programming of integrations, contracts and payments until 2019. In any case, if the estimations aren't fulfilled, the objectives for the year 2023 are affected.

Based to the available data until 30/4/2018 and according to the estimations, it is expected the fulfillment of PF's Objectives regarding all the Priority Axes.

The proposals regarding the P.F targeting and the indicators modification are recorded in depth in the Revision Sector.

Based on the analysis of the implementation process of P.F and having emphasized on the fulfillment of the 2018 milestones, there should some modifications so as to both fix the estimations based to the previous programming period and to attempt a better allocation of funds.

The proposed indicator modifications of the PF of the ROP Region of Epirus include the following cases:

- Modifications regarding the natural object indicators.
- Modifications regarding all the economical indicators which are influenced by the false hypothesis in which the estimation methodology was based in the structure phase, which was according to the N+3 rule for 2018, without excluding from the annual commitments of 2014 and 2015 the amount of the pre-financing budgeting that followed (first and annual). The new values that are being proposed from National Coordinating Authority (EAS) are according to the correction of the initial definition hypothesis.

From the summary of the Programme and given that the ROP Region of Epirus is at a critical moment of implementation, it appears that some of the issues that affect its implementation could be resolved within the framework of the Review procedure.

C. EFFICIENCY

Efficiency analysis cannot lead to a comprehensive picture at this stage. Although for the ESF Priority Axes, information on the actual implementation of interventions is available, for the ERDF Priority Axes, these data are few.

From the examination of efficiency in ERDF interventions, the initial picture that emerges is that interventions are cost-effective. When examining Efficiency, variations in unit costs occurred, influencing the target values of the respective output indicators. Regarding the

sufficiency of the budget and the need for financial support of specific IPs for the implementation of the interventions, the following results were obtained:

- transfer of budget from the IP 3b and IP 3c to add the action 3.3.1.2 "Establishment of Entrepreneurship Fund II"
- an increase in the budget of the IP 6b as the needs for waste water management infrastructure remain high, with a corresponding decrease in the budget of IP 6e as the actions are not expected to be implemented
- an increase in the budget of the IP7b as it is not planned to implement actions under the IP7c and IP 7.

An examination of efficiency in ESF interventions shows that interventions are cost-effective and it is estimated that the available budget is sufficient to carry out interventions in most of the cases examined. However, the budget in actions for the support of disadvantaged people will only be sufficient for rent subsidy action.

D. INTERVENTION LOGIC

The analysis of the internal project of the ROP 'Epirus 2014-2020' takes into consideration the strategic goals and the actions that correspond to specific investment priorities.

- The overall strategy of the ROP is characterized by satisfying logic and continuation in terms of programming from the first to the last level of goal determination and programming.
- The strategic goals of the ROP are embedded in as well as stem regularly from the logic of the General Development Goal and are specialized effectively in the goals of PA level. As a result, the special goals in PA level are compatible with the strategic goals.
- The predetermined categories of actions categorized as such in Investment Priorities are compatible with the special goals of the ROP.
- A satisfying amount of interconnection among the ROP of the Region of Epirus and the problems and needs of the current socioeconomic status is apparent.
- The selection of output and results indicators is perceived to be appropriate.

E. PREPARATION FOR THE IMPACT ASSESSMENT

The monitoring of the Programme involves the systematic collection of data and pieces of information during the implementation of the Regional Operational Programme about the input, output and results as well as the identification of any deviations from the programming phase's expectations. In particular, the monitoring of the achievement of objectives requires the collection of data on the results achieved as a result of the implementation of the actions. In order to monitor the implementation of the actions, data are collected on the realized input and output sizes of the actions (economic and physical object).

F. MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEM

Information about the ROP 'Epirus 2014-2020' provided to the public as well as the level of access to information of the programme is considered to be at satisfactory levels. The procedures of the Management and Control System are familiar to the participants. The

participants' familiarity with the procedures is considered satisfactory as well as the application of the procedures. The process for the submission of suggestions is open to improvements, especially as far as the online submission is concerned and the functionality of MCS.

It is estimated that further notice should be given to the answers of the participants, as it is suggested that emphasis should be given on the simplification and improvement of the procedure concerning the submission of suggestions. In this aspect, the organization and implementation of numerous seminars and educational tutorials presenting step by step the procedure of online submission on the site of ROP Epirus 2014-2020 is considered of important contribution.

G. INFORMATION AND COMMUNICATION

I. RESEARCH ON THE IDENTIFICATION OF ESPA AND THE REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME 'EPIRUS 2014-2020'

It is arisen by the research that the majority is aware of what the ESPA is and is informed via the internet as well as by the Municipal agencies. As far as the funds of ESPA are concerned, the majority is aware of the latter coming from European and National resources. Television, radiophone, press and the internet constitute mediums highly contributory to public's information. Perceiving the websites as a medium of information, the attendance of the ROP 'Epirus 2014-2020' webpage www.peproe.gr is considerably lower than this of ESPA www.espa.gr. Thus, taking measures towards the promotion and endorsement of the online page of the ROP Epirus '2014-2020' is to be considered.

The level of information the public nforming the public of the campaign and events is not considered to be sufficient, as the majority is not aware of the informative campaign of the programme and thus does not participate in such events. As far as the programs of ESPA are concerned, information provided is estimated to be mediocre. Moreover, information considering the possibilities provided by ESPA towards the public in terms of personal interest is estimated to be insufficient.

Information acquired by the public on ESPA, evaluated by the latter as such, is considered to be mediocre and in this aspect it is implied that the application of the new measures concerning the services of information will contribute efficiently to sufficiently informing the public.

II. QUESTIONNAIRE OF EVALUATION OF THE COMMUNICATION STRATEGY OF THE ROP 'EPIRUS 2014-2020' TO BENEFICIARIES/ POTENTIAL BENEFICIARIES

The majority of the participants (beneficiaries/potential beneficiaries) is aware of the ROP 'Epirus 2014-2020' and has a certain access to it. Moreover, the majority knows that the funds of ESPA come from European and National resources and recognizes the proper sign of the ROP Epirus. Thus, the information provided to beneficiaries/ potential beneficiaries concerning the funds of ESPA is considered satisfactory.

The principal mediums of information that the beneficiaries/ potential beneficiaries prefer are the internet, social events and informative brochures of the Region of Epirus. Through the comparison of the attendance on the webpage of ROP 'Epirus 2014-2020' www.peproe.gr to the ESPA www.espa.gr is implying that more beneficiaries/ potential beneficiaries prefer to use the former. The internet is considered an efficient means of information for the beneficiaries/potential beneficiaries. Less satisfactory sources of information are campaigns, and promotional activities.

According to the goals set by the Communication Strategy of the ROP, all the actions contribute to achieving the communicative goals at a medium or higher rate.

Some areas for improvement are the following:

- Increase of visitors of the webpage www.peproe.gr
- Improvement of the public's familiarity with co-financed projects
- Improvement of the information provided concerning the potentials for personal profit and general good.

Taking into consideration the profile of the participants, it is estimated that the Communication Strategy is addressed to a group highly familiar with modern technologies as the majority chooses the internet. It is suggested that emphasis should be given on the internet aspect and specifically on the use of social media and newsletters.

H. REVISION OF O.P

The circumstances of financial liquidity in Greek economy and especially in Greek companies are highly detrimental in the course of last years. A small revival has taken place in the course of the last couple of years and it is expected to be reinforced the following period on condition that the overall financial situation improves. Funding through banking institution, of the non financial enterprises covered approximately up to 126 billion euro in the beginning of 2009, whereas in the beginning of 2018 they have limited at the rate of 81 billion. Loaning interest rates faced by medium and bigger Greek enterprises are almost three times above the average European rate, whereas for small and smaller enterprises the economic cost increases in accordance with bigger companies while at the same time the access to funding hardens as well. For the reasons above the Regional Operational Programme is to contribute with the amount of 7,3 million euro to the Entrepreneurship Fund in order to cover the needs of enterprises on loans.

By time of the issuing of the Regional Operational Programme in 2014 the realization of the Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation hadn't been completed. Therefore the actions described in the text of ROP hadn't been completely determined. The above Strategy was completed in 2015 and updated in 2016 in cooperation with the Regional Research and Innovation Council after the completion of the first circle of enterprising discovery and the deposition of opinions by the organizations of the state, of organizations of research and those of private sector, thus it differentiates slightly the actions of the first axis of priority.

The delay in the edition of the prerequisites for the urban planning researches and the fact that the procedures of beginning realization and completion of those are causing high delay, has led to the cancel of the action of 1,5 m € budget. The available resources will be given at the completion of the infrastructure of process of waste that concern areas of the third priority fall into the directive 91/271 an action that presents numerous heightened needs of funding.

The composition of Strategies for Integrated Spatial Interventions ("Sustainable Urban Development Strategy of the Region of Ioannina" and "Cultural Route to Ancient Theaters of Epirus"), according to which a greater need of realization of further events has arisen especially in terms of transportational facilities, the finalization and the determination of the cost of the interventions suggested in Strategic Transport Investment Framework in accordance with the delay in activation of the project of installation of smart systems for energy measurement doesn't lead either to realization of the abovementioned action nor to the upgrade of the current transport network. The logic of intervention of Axis 3, given that it aims to increase the efficiency of funds and to the emphasis on results is determined once more as both the fact that funds Axis in dispose and the scarce in maturity are not capable of covering the development needs of the Region in the given period of time and the result anticipated cannot be accomplished especially in the sector of energy. Nevertheless, both the improvement of intra-regional mobility and the strengthening of road safety and the reduction of accidents will be strengthened.

The general benefits expected from the proposed revision of the ROP Region of Epirus are mainly identified:

- To strengthen the contribution of the Programme to the development effort of the Region of Epirus as well as to the country as a whole and to address the impact of the economic crisis.
- The administrative rationalization of the Programme, with the allocation of funds between the Investment Priorities, based on the conclusions of the actual implementation of the ROP until 30/4/2018.
- The revision and alignment of the programme's quantitative targets and indicators, with the addition of new indicators and the adaptation of certain objectives to the real potential of the ROP.
- Strengthening the possibilities for effective planning of the corresponding ROP in the next programming period.

The expected benefits of the proposed revision of the ROP are related to highlighting the positive effects of strengthening the relevant actions, increasing the number of jobs created during implementation, reducing greenhouse gas emissions, increasing the population covered by improved health services, promoting social inclusion and combating poverty and discrimination, etc. The Revision aims at shaping the dynamics of the Programme to advocate the ability to achieve these goals.

1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020», αφορά στον προγραμματικό σχεδιασμό της Περιφέρειας για την 5η προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας για την περίοδο 2014 - 2020 είναι να καταστεί «Αξιοβίωτη και αυτοτροφοδοτούμενη, έχοντας εξωστρεφή ανάπτυξη, εστιασμένη στις παραγωγικές δραστηριότητες που αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα και ενισχύουν την τοπική ταυτότητα, με σεβασμό στο περιβάλλον, την ιστορία και τον πολίτη της Ηπείρου».

Το όραμα συμπληρώνεται από τη στρατηγική «Εξυπνης Εξειδίκευσης» η οποία είναι εστιασμένη σε επιλεγμένους κλάδους στους οποίους η Περιφέρεια διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα:

- ✓ Πρωτογενής τομέας – μεταποίηση – αγροδιατροφή – γαστρονομία
- ✓ Βιομηχανία της εμπειρίας: Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργική Οικονομία
- ✓ Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, ΤΠΕ και νεανική επιχειρηματικότητα
- ✓ Υγεία και Ευεξία

Περιλαμβάνει μία ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων για προγράμματα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων, για ολοκληρωμένες δράσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη και για Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις (ΟΕΕ).

Η επίτευξη του οράματος επιτυγχάνεται μέσω πέντε Στρατηγικών Στόχων:

- ✓ Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ (ΣΣ1)
- ✓ Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη (ΣΣ2)
- ✓ Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΣΣ3)
- ✓ Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας (Σ.Σ4)
- ✓ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων (ΣΣ5)

Ωφελούμενοι του Προγράμματος είναι:

- Ερευνητές και Ερευνητικοί φορείς
- Απλοί πολίτες της Περιφέρειας αλλά και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (όπως άνεργοι, γυναίκες, ΑμεΑ, μαθητές κλπ.)
- Επιχειρήσεις (με έμφαση στις ΜΜΕ) και επαγγελματίες

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 269.661.023,00€ κοινοτική συνδρομή και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Η Εθνική συμμετοχή για το Πρόγραμμα ανέρχεται σε 67.415.258,00€ και η **συνολική χρηματοδότηση είναι: 337.076.281€.**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τέλος, αναφέρεται ότι η Περιφέρεια Ηπείρου συμμετέχει στην στρατηγική της Ε.Ε. για την Μακροπεριφέρεια Αδριατικής και Ιονίου (EUSAIR), στόχο της οποίας αποτελεί η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας μέσω της γαλάζιας ανάπτυξης, η δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης στην περιοχή μέσω της βελτίωσης της ελκυστικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της συνδεσιμότητας των περιφερειών που συμμετέχουν στη στρατηγική. Στο πλαίσιο αυτό παρεμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ Ηπείρου θα εξυπηρετήσουν και την επίτευξη των στόχων της εν λόγω Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει 10 Θεματικούς Στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
2. Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών.
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων.
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων.
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση.

.Το ΕΠ διαρθρώνεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας

Οι πέντε Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι αντιστοιχούν στους σχετικούς ΣΣ και παρουσιάζονται παρακάτω σε συσχέτιση με τους ΘΣ της ΕΕ2020:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ (ΘΣ 1 - ΘΣ 2 -ΘΣ 3).
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη (ΘΣ 4 - ΘΣ 5 - ΘΣ 6).
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΘΣ 7).
- Άξονας Προτεραιότητας 4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας (ΘΣ 9 - ΘΣ 10, όπου περιλαμβάνει Επενδυτικές Προτεραιότητες ΕΤΠΑ).

- Άξονας Προτεραιότητας 5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων (ΘΣ 8 – ΘΣ9, περιλαμβάνει Επενδυτικές Προτεραιότητες ΕΚΤ).

Επιπλέον δύο Άξονες Προτεραιότητας αφορούν στην Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

- Άξονας Προτεραιότητας 6: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ.
- Άξονας Προτεραιότητας 7: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η Επενδυτική Στρατηγική του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας. Στον πίνακα αναφέρονται οι Θεματικοί Στόχοι, οι Επενδυτικές Προτεραιότητες και οι Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν σε αυτές:

Πίνακας 1: Επενδυτική Στρατηγική του Προγράμματος

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος
1. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ	ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	1.1(1a) Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	Ε.Σ.1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο
		1.2(1b) Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυσούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής	Ε.Σ.1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας
	ΘΣ2: Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	2.2(2b) Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	Ε.Σ.2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα
		2.3(2c) Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας	Ε.Σ.2.3.1 Αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ
	ΘΣ3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για	3.1(3a) Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων.	Ε.Σ.3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων ΜΜΕ στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας
		3.2(3b) Ανάπτυξη και υλοποίηση νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως όσον αφορά τη διεθνοποίηση	Ε.Σ.3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ της Περιφέρειας

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος
	το ΕΤΘΑ)	3.3 (3c) Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών	Ε.Σ.3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των ΜΜΕ της περιφέρειας
2. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΘΣ4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	4.3 (4c) Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	Ε.Σ.4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας
		4.5(4e) Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων	Ε.Σ.4.5.1 Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας
	ΘΣ5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, φύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	5.2(5b) Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών	Ε.Σ.5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών
	ΘΣ6: Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6.2(6b) Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	Ε.Σ.6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων
		6.3(6c) Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	Ε.Σ.6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία
		6.4(6d) Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών	Ε.Σ.6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας
		6.5(6e) Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση	Ε.Σ.6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος
		και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	αστικών περιοχών
3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΘΣ7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	7.1(7a) Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	Ε.Σ.7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ
		7.2(7b) Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	Ε.Σ.7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος Ε.Σ.7.2.2 Βελτίωση οδικής ασφάλειας για τη μείωση της επικινδυνότητας του οδικού δικτύου
		7.5(7e) Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	Ε.Σ.7.5.1 Βελτίωση της κατανάλωσης μικρών καταναλωτών
4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9.α Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	Ε.Σ.9.α.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες
		9.β Παροχή στήριξης για τη φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών	Ε.Σ.9.α.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων Ε.Σ.9.β.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος
	ΘΣ10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση	10.α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης	Ε.Σ. 10.1.1.Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση
5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	ΘΣ8: Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	ΕΠ 8i Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	Ε.Σ8.1.1Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ανέργων με υψηλά τυπικά προσόντα
		ΕΠ8ν Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές.	Ε.Σ.8.5.1.1 Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης.
		ΕΠ9i Ενεργητική ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας.	ΕΣ9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
		ΕΠ9ii Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά.	Ε.Σ.9.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες ΕΣ 9.2.2 Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους
		9.iii Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	Ε.Σ.9.3.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. ΕΣ 9.3.2 Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος
			(ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)
		ΕΠ9iv Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.	Ε.Σ.9.4.1 Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες Ε.Σ.9.4.2 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες
		ΕΠ9v Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση.	Ε.Σ.9.5.1 Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων
		9. vi Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων.	Ε.Σ.9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού
6. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ			Ε.Σ.6.1 Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΕΠ (ΕΚΤ)
7. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ			Ε.Σ.7.1 Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΕΠ (ΕΤΠΑ)

2. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ

2.1 Αποτίμηση πορείας υλοποίησης ΕΠ σε όρους αποτελεσματικότητας

Αντικείμενο της συγκεκριμένης ενότητας είναι η μέτρηση της πορείας και προόδου υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020». Βασικό ζήτημα σε αυτή την ενότητα είναι ο βαθμός που τα σχεδιαζόμενα οφέλη από την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» έχουν στην πράξη επιτευχθεί.

Κύρια θέματα κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας υλοποίησης του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020», είναι τα παρακάτω:

- Ποσοτική εκτίμηση της αποτελεσματικότητας που πραγματοποιείται μέσω της αποτίμησης στοιχείων της φυσικής και της οικονομικής ολοκλήρωσης της κάθε παρέμβασης ξεχωριστά.
- Αποτίμηση του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι τεθέντες στόχοι στο χρονικό σημείο αναφοράς της Έκθεσης (30/4/2018) καθώς και αποτύπωση των παραγόντων που οδήγησαν σε καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Η ανάλυση γίνεται βάση των διαθέσιμων στοιχείων που αφορούν τους δείκτες εκροής ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.
- Εκτίμηση του βαθμού επιτευξιμότητας των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ και ΕΚΤ για το 2023.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εστιάζει στην εξέταση της ποιότητας και της προόδου υλοποίησης του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» σύμφωνα με:

- τη διακρίβωση, κατά τη φάση της υλοποίησης, του βαθμού επίτευξης ή πραγματοποίησης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της παρέμβασης, κυρίως σε επίπεδο εκροής φυσικού αντικειμένου.
- την εκτίμηση επίτευξης των αποτελεσμάτων των έργων και την προβολή του ρυθμού υλοποίησης του «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020».

Κατά την αποτίμηση της πορείας υλοποίησης εξετάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και γίνεται αναφορά στους λόγους που επηρεάζουν την εφαρμογή των Αξόνων Προτεραιότητας.

Έπειτα γίνεται εξέταση της πορείας υλοποίησης των δεικτών εκροής για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Η αξιολόγηση γίνεται βάση των διαθέσιμων στοιχείων εκροών δεικτών. Επίσης γίνεται εκτίμηση για την επίτευξη στόχων το 2023, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική πορεία υλοποίησης των Αξόνων και των προγραμματιζόμενων και αναμενόμενων ενεργειών.

Τα παραπάνω συνθέτουν το πλαίσιο για την Αξιολόγηση της Αποτελεσματικότητας του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020».

Παράγοντες που οδήγησαν σε καθυστερήσεις στην πορεία υλοποίησης

Οι καθυστερήσεις στην πορεία υλοποίησης του Προγράμματος οφείλονται σε εξωγενείς παράγοντες που αφορούν μεταξύ άλλων στις αιρεσιμότητες, στον ορισμό ΕΦΔ, σε θέματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ. Πιο αναλυτικά εντοπίζονται:

- Όσον αφορά στις δράσεις επιχειρηματικότητας που αφορούν τις ΕπΠρ 1b, 2b, 3a, 3b, 3c, 8i, 8v, 9i και 9v προέκυψαν ζητήματα αναφορικά με τη μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων, γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων, πρόβλημα που επιλύθηκε εντός του 2017 αλλά κυρίως με την απαίτηση ανάπτυξης των υποσυστημάτων της κάθε πρόσκλησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), διαδικασία που αποδείχτηκε χρονοβόρα και η λύση δρομολογήθηκε στις αρχές του 2018 με την εναλλακτική λειτουργία του ΠΣΚΕ.
- Ζητήματα καθορισμού ενδιαμέσου Φορέα Διαχείρισης και τροποποίησης της εξειδίκευσης της RIS3 και των δράσεων του ΕΠ.
- Καθυστέρηση στην κατάρτιση Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής.
- Ανάγκη εκπλήρωσης της αιρεσιμότητας T04.1. σε συνδυασμό με την καθυστέρηση έγκρισης του νέου ΚΕΝΑΚ(ΦΕΚ/Β/2367/12-07-2017) και την έναρξη των διαδικασιών το 2018.
- Καθυστέρηση της δημοσίευσης της εγκυκλίου για την υλοποίηση των Στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ η εγκύκλιος δημοσιεύτηκε στις 26/7/2017.
- Χρονοβόρα διαδικασία εκπόνησης και έγκρισης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, η 2^η εγκύκλιος δημοσιεύτηκε στις 12/4/2016
- Μη ύπαρξη μελετών για τις πράξεις οδοποιίας που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών.
- Καθυστέρηση στην σύσταση του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ II) καθώς τον Δεκέμβριο του 2017 τροποποιήθηκε η απόφαση για την σύσταση του Ταμείου για να είναι δυνατή η χρηματοδότηση δράσεων από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, ενώ ακόμη δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την ενεργοποίηση του Ταμείου και την χορήγηση δανείων στις επιχειρήσεις.
- Καθυστέρηση στην χαρτογράφηση των αναγκών του τομέα παιδείας. Η Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης ολοκλήρωσε την χαρτογράφηση τον Ιούλιο του 2016, οι Φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τον Σεπτέμβριο του 2016 ενώ το Υπουργείο Παιδείας ολοκλήρωσε την χαρτογράφηση για την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων τον Δεκέμβριο του 2017.
- Η θέσπιση του Ν.4412/16 για τις δημόσιες συμβάσεις που δημοσιεύτηκε στις 7 Αυγούστου επηρέασε την ομαλή υλοποίηση ορισμένων πράξεων του ΕΠ, καθώς απαιτήθηκε μεγάλο χρονικό διάστημα για την προσαρμογή στο νέο πλαίσιο (πχ έκδοση

πρότυπων τευχών δημοπράτησης το 12/2016 - Κατευθυντήριες Οδηγίες). Επιπλέον, υπάρχουν τροποποιήσεις του Νόμου και προβλέπονται διαδικασίες που ακόμα δεν έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως.

- Η απαίτηση για απαλλοτριώσεις καθυστερεί τις διαδικασίες υλοποίησης σημαντικά, αφού απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση τους. Επιπλέον οι απαλλοτριώσεις ορίζονταν στο Ν4314/2014 και στον Ν4412/2016 ως προπαρασκευαστικές ενέργειες που έπρεπε να ολοκληρωθούν πλήρως για να προχωρήσει η δημοπράτηση των υποέργων. Η πρόβλεψη καταργήθηκε με την δημοσίευση του Ν4447/2016 τον Δεκέμβριο του 2016 με τον οποίο τροποποιούνται οι προϋποθέσεις για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης έργου.
- Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάληψης νομικών δεσμεύσεων κυρίως σε Υποέργα εξοπλισμού λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών προσφυγών και ασφαλιστικών μέτρων που υποβάλλονται από τους συμμετέχοντες.
- Δεν ενεργοποιήθηκαν οι δράσεις πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, υπηρεσιών ψυχικής υγείας και καταπολέμησης των εξαρτήσεων καθώς τον Ιανουάριο του 2018 ολοκληρώθηκε η διαβούλευση του Υπουργείου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαδικασία απαραίτητη για την υλοποίηση των δράσεων.
- Δεν ενεργοποιήθηκαν οι δράσεις κατάρτισης / επιμόρφωσης καθώς δεν έχει ακόμη καθοριστεί το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής.

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης

Η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία εφαρμογής του έως 30/4/2018, αποτυπώνεται αναλυτικά στους Πίνακες 2, 3 και 4 που ακολουθούν και συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Επί συνολικού προϋπολογισμού ύψους 337.076.281€ του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου, η ενεργοποίησή του (συνολική δημόσια δαπάνη έργων/συνολικός προϋπολογισμός ΔΔ) ανέρχεται σε ποσοστό 59% που θεωρείται ικανοποιητικό (υψηλό) στο χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις του ΕΠ ανέρχονται 101.781.765,29€ (ποσοστό 30% του συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης) και το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στο μισό του συνόλου των ενταγμένων έργων. Ο βαθμός συμβασιοποίησης του Προγράμματος θεωρείται μέτριος.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 46.480.899€ (ποσοστό 14%). Το ποσοστό αυτό επίσης κινείται σε μέτριο επίπεδο που παραδοσιακά συμβαίνει στα πολυετή Προγράμματα με πολύπλοκες διαδικασίες και πολλά επίπεδα εμπλεκόμενων φορέων.

Η πορεία υλοποίησης του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου κρίνεται ικανοποιητική τόσο σε όρους εκτέλεσης των έργων όσο και εφαρμογής της αναπτυξιακής πολιτικής και των στόχων του προγράμματος και δίνει αποτελέσματα στα σημαντικά αναπτυξιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιφέρεια συνολικά, αλλά και οι παραγωγικοί φορείς, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι. Το ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου παρουσίασε σημαντικό πρόοδο παρά τις προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει. Τα περισσότερα θέματα που εμπόδιζαν την εφαρμογή του έχουν πλέον αντιμετωπιστεί, ωστόσο δημιουργήσαν καθυστερήσεις οι οποίες διαμόρφωσαν μια ανισομερή πορεία υλοποίησης μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος.

Παρατηρούνται διαφοροποιήσεις από άξονα σε άξονα, με δύο άξονες τον ΑΠ1 και τον ΑΠ3 να έχουν προχωρήσει σε μικρό βαθμό, λόγω καθυστερήσεων κατά την ενεργοποίησή τους και αντιθέτως τον ΑΠ2, ΑΠ4 και τον ΑΠ7 να έχουν υψηλή ενεργοποίηση αλλά χαμηλές πληρωμές έργων.

Γενικό χαρακτηριστικό της πορείας υλοποίησης του ΕΠ Ήπειρος είναι η καθυστέρηση κατά την ενεργοποίηση και υλοποίηση ουσιαστικά δύο αξόνων προτεραιότητας, του ΑΠ1 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με την ανάπτυξη της καινοτομίας των ΤΠΕ και του ΑΠ3 για την ενίσχυση υποδομών και μεταφορών.

Στον ΑΠ1 σημαντική δυσκολία για την ομαλή ενεργοποίηση του αποτέλεσε το ζήτημα των κρατικών ενισχύσεων και συγκεκριμένα η καθυστέρηση στην σύνταξη, στην έγκριση και στην δημοσίευση των προσκλήσεων κρατικών ενισχύσεων. Την εφαρμογή του Άξονα επηρέασε και ο μη έγκαιρος καθορισμός διαδικασιών από την Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής για ενεργοποίηση δράσεων ΤΠΕ.

Ο ΑΠ3 παρουσίασε καθυστερήσεις καθώς δεν υπάρχει ωριμότητα για την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων. Οι λόγοι αφορούν στην καθυστέρηση και έγκριση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων ΟΕΕ (Ιούλιος 2017), καθώς και η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Περιφερειακού Στρατηγικού Σχεδίου για την οδική ασφάλεια. Επιπλέον η ΕΥΔ λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό ωριμότητας, τις ανάγκες και τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Προγράμματος, προγραμματίζει να προχωρήσει στην αναπροσαρμογή των δράσεων 7α και 7ε. Η ενέργεια αυτή εκτιμάται ότι θα συμβάλλει θετικά στην περεταίρω ενεργοποίηση του Άξονα.

Οι υπόλοιποι ΑΠ βρίσκονται σε ομαλό επίπεδο ενεργοποίησης και υλοποίησης και τα προβλήματα καθυστερήσεων για την πλήρη υλοποίησή τους καλύπτονται σε ένα μεγάλο βαθμό στο άμεσο μέλλον.

Από τη πορεία υλοποίησης του Προγράμματος παρατηρούνται επίσης τα εξής:

- Αν και ο βαθμός υλοποίησης και απορρόφησης των πόρων του προγράμματος είναι γενικά μέτριος, οι δράσεις που έχουν εξειδικευτεί μέσω της έκδοσης και ενεργοποίησης σχετικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων έργων, φτάνει (ή και ξεπερνά) τον προϋπολογισμό της δημόσιας δαπάνης για ορισμένους Άξονες Προτεραιότητας.
- Διαπιστώνεται ότι οι ΑΠ2, 4 και 5 αλλά και οι Άξονες της Τεχνικής Βοήθειας, ΑΠ6 και ΑΠ7, εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά ενεργοποίησης.
- Στους ΑΠ2 και ΑΠ4 προκύπτουν σημαντικές εκπτώσεις των προσφορών για την υλοποίηση των έργων που σε συσχέτιση με το αρχικά καθορισμένο ποσοστό υπερδέσμευσης των προσκλήσεων (120%) συμβάλουν στην καθυστέρηση ενεργοποίησης.
- Στον ΑΠ5, τα έργα που έχουν ενταχθεί έχουν και σε μεγάλο βαθμό συμβασιοποιηθεί.
- Ο ΑΠ4 παρουσιάζει την υψηλότερη απορρόφηση πόρων στο πλαίσιο του ΕΠ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ

Συνοπτικά ανά ΑΠ παρατηρούνται τα εξής αναφορικά με την εικόνα των Προσκλήσεων (Πίνακας 3):

- Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 έχουν εκδοθεί 5 προσκλήσεις μέχρι τις 30/4/2018. Οι λόγοι καθυστέρησης αφορούσαν διοικητικές ενέργειες οι οποίες αυτοδεσμεύουν την υλοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο του ΑΠ1 και αναλύονται σε επόμενες ενότητες.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 έχει μεγάλο αριθμό προσκλήσεων (18 και παρουσιάζει ικανοποιητική ενεργοποίηση στο σύνολό του (συνολικός προϋπολογισμός προσκλήσεων: 95.750.000€). Το μεγαλύτερο σύνολο του προϋπολογισμού αυτού αφορά επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων.
- Για τον Άξονα Προτεραιότητας 3 έχουν εκδοθεί 4 Προσκλήσεις στα πλαίσια της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7b συνολικού προϋπολογισμού 53.860.780€.
- Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 έχουν εκδοθεί συνολικά 9 προσκλήσεις, συνολικού προϋπολογισμού 27.035.340 € και η πορεία του άξονα από πλευράς ενεργοποίησης προσκλήσεων θεωρείται ικανοποιητική. Οι προσκλήσεις αφορούν υποδομές στον τομέα της υγείας, της πρόνοιας και της σχολικής εκπαίδευσης.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 έχει μεγάλο αριθμό Προσκλήσεων (16) και ο συνολικός προϋπολογισμός τους ανέρχεται σε 17.619.525€. Μεγαλύτερη ενεργοποίηση παρουσιάζει η ΕπΠρ 9iii η οποία αφορά παρεμβάσεις για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών. Αναμένεται και η ενεργοποίηση των δράσεων 9.5.1.1. και 9.6.1.1 μέσω των σχετικών Προσκλήσεων.
- Στο πλαίσιο του Άξονα Τεχνικής Βοήθειας ΕΚΤ (ΑΠ6) έχει εκδοθεί μια Πρόσκληση προϋπολογισμού 786.274€ χωρίς κανένα επόμενο στάδιο υλοποίησης.
- Στο πλαίσιο του Άξονα Τεχνικής Βοήθειας ΕΤΠΑ (ΑΠ7) έχει εκδοθεί μια Πρόσκληση προϋπολογισμού 5.210.908€ και η ενεργοποίηση του Άξονα από πλευράς προσκλήσεων (αριθμός ενταγμένων έργων προς προϋπολογισμό προσκλήσεων) ανέρχεται σε ποσοστό 74,65%.

Σχετικά με τον βαθμό ενεργοποίησης των Προσκλήσεων του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020», ο Πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει σωρευτικά στοιχεία προσκλήσεων ανά ΑΠ, Επ.Πρ και Δράση καθώς και την ενεργοποίηση των έργων ως προς τον προϋπολογισμό των προσκλήσεων. Το ποσοστό των ενταγμένων έργων προς τις Προσκλήσεις του ΕΠ Ήπειρος διαφοροποιείται ανά άξονα προτεραιότητας και κυμαίνεται συνολικά στο 99,39%.

Παρατηρείται ότι ο ΑΠ4 έχει ολοκληρωθεί από πλευράς ενεργοποίησης προσκλήσεων. Αντίθετα στον ΑΠ1, με εξαίρεση το έργο που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ, παρατηρείται ενεργοποίηση μόνο από πλευράς προσκλήσεων χωρίς να έχει ακόμη ενταχθεί κάποιο σχετικό έργο.

Πίνακας 2: Πορεία υλοποίησης ανά Άξονα Προτεραιότητας

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΔΔ)	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ(ΣΥΝ ΔΔ)		ΝΟΜΙΚΕΣΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΝ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ (ΣΥΓΧ ΔΔ)	Ενεργοποίηση	Συμβασιολογία	Απορρόφηση
				ΑΡ	ΠΟΣΟ	%	ΑΡ	ΠΟΣΟ					
1	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ	43.763.967	94%	5	17.650.000	40,33%	1	7.300.000,00	0,00	0,00	17%	0%	0%
2	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	132.221.552	86%	18	95.750.000	72,42%	35	95.070.052,62	55.599.309,28	16.544.474,58	72%	42%	13%
3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	74.360.780	78%	4	53.860.780	72%	2	31.131.243,92	126.939,16	0,00	42%	0%	0%
4	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	28.940.680	95%	9	27.035.340	93%	24	40.628.869,81	20.022.141,20	15.292.461,40	140%	69%	53%
5	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	51.792.120	37%	16	17.619.525	34%	43	24.686.558,36	23.911.876,17	13.358.725,36	48%	46%	26%
6	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ	786.274	100%	1	786.274	100%	2	500.000,00	31.230,00	2.480,00	64%	4%	0%
7	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ	5.210.908	100%	1	5.210.908	100%	9	5.040.000,00	2.090.269,48	1.282.757,70	97%	40%	25%
ΣΥΝΟΛΟ		337.076.281	79%	54	201.087.387	60%	116	199.856.724,71	101.781.765,29	46.480.899,04	59%	30%	14%

Πίνακας 3: Πίνακας Προσκήσεων ανά ΑΠ, Επ.Πρ και Δράση

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεων ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
1a	1.000.000	1.1.1.1 Δράσεις ενίσχυσης φορέων για την ανάπτυξη αριστείας μέσα από την υποστήριξη της δικτύωσης ερευνητικών φορέων.	1.000.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 1α	1.000.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
1b	9.000.000	1.2.1.1 Ενίσχυση των συστάδων και συνεργασιών μεταξύ του ερευνητικού τομέα και των επιχειρήσεων.	9.000.000	1	6.150.000,00	68,33%	0	0,00 €	0,00%
Συν 1b	9.000.000			1	6.150.000,00	68,33%	0	0,00 €	0,00%
2b	6.538.948	2.2.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΜΜΕ	4.000.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
		2.2.1.2 Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ	2.538.948	1	3.400.000	133,91%	0	0,00 €	0,00%
Συν 2b	6.538.948			1	3.400.000	52,00%	0	0,00 €	0,00%
2c	2.500.000	2.3.1.1 Ανάπτυξη και χρήση ψηφιακών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών από τους Ο.Τ.Α	2.500.000	2	800.000,00	32,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 2c	2.500.000			2	800.000,00	32,00%	0	0,00 €	0,00%
3a	8.725.019	3.1.1.1 Υποστήριξη ΜΜΕ (νέων ή υφιστάμενων) για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	6.500.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
		3.1.1.2 Υποστηρικτικοί μηχανισμοί για την προώθηση της καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματικότητα	2.225.019	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 3a	8.725.019					0,00%			0,00%
3b	8.000.000	3.2.1.1 Υποστήριξη οργανωτικής καινοτομίας και εξωστρέφειας στις ΜΜΕ	8.000.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 3b	8.000.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
3c	8.000.000	3.3.1.1 Ενίσχυση των ΜΜΕ για επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού	700.000	0	0		0	0,00 €	0,00%
		3.3.1.2 Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II	7.300.000	1	7.300.000,00	100,00%	1	7.300.000,00 €	100,00%
Συν 3c	8.000.000			1	7.300.000,00	91,25%	1	7.300.000,00 €	100,00%
ΑΠ1	43.763.967			5	17.650.000	40,33%	1	7.300.000	41,36%
4c	12.000.000	4.3.1.1. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια	7.500.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
		4.3.1.2. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα	4.500.000	1	4.500.000,00	100,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 4c	12.000.000			1	4.500.000,00	37,50%	0	0,00 €	0,00%
4e	13.246.289	4.5.1.1 Επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των μεταφορών, ιδίως σε αστικές περιοχές	7.246.289	1	500.000,00	6,90%	4	497.984,62 €	99,60%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
		4.5.1.2 Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στα αστικά κέντρα	6.000.000	2	650.000,00	10,83%	5	692.036,64 €	106,47%
Συν 4ε	13.246.289			3	1.150.000,00	8,68%	9	1.190.021	103,48%
5b	17.896.094	5.2.1.1 Επενδύσεις σε έργα πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών	17.896.094	4	9.150.000,00	51,13%	5	980.038,42 €	10,71%
Συν 5b	17.896.094			4	9.150.000,00	51,13%	5	980.038,42 €	10,71%
6b	59.050.000	6.2.1.1 Επενδύσεις στη διαχείριση υδάτινων πόρων (πόσιμο νερό)	6.500.000	3	4.750.000,00	73,08%	8	3.761.299,68 €	79,19%
		6.2.1.2 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων	52.550.000	1	52.550.000,00	100,00%	6	71.011.907,03 €	135,13%
Συν 6b	59.050.000			4	57.300.000,00	97,04%	14	74.773.206,71 €	130,49%
6c	15.000.000	6.3.1.1 Επενδύσεις για την ανάδειξη της τοπικής οικονομίας με την αξιοποίηση του πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος.	15.000.000	2	12.350.000,00	82,33%	6	12.249.260,60 €	99,18%
Συν 6c	15.000.000			2	12.350.000,00	82,33%	6	12.249.260,60 €	99,18%
6d	1.500.000	6.4.1.1 Επενδύσεις για τη διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας για την Περιφέρεια Ηπείρου.	1.500.000	1	500.000,00	33,33%	0	0,00 €	0,00%
Συν 6d	1.500.000			1	500.000,00	33,33%	0	0,00 €	0,00%
6e	13.529.169	6.5.1.1 Εκπόνηση πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών.	1.557.271	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
		6.5.1.2 Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης.	11.971.898	3	10.800.000	90,21%	1	1.377.525,63 €	12,75%
Συν 6ε	13.529.169			3	10.800.000	79,83%	1	1.377.525,63 €	12,75%
ΑΠ2	132.221.552			18	95.750.000	72,42%	35	90.570.053	94,59%
7a	10.000.000	7.1.1.1. Αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας	10.000.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	#ΔΙΑΙΡ/0!
Συν 7a	10.000.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	#ΔΙΑΙΡ/0!
7b	57.860.780	7.2.1.1 Έργα υποστήριξης ΔΕΔ-Μ - Υποδομές	52.860.780	3	52.860.780	100,00%	1	30.132.543,92 €	57,00%
		7.2.2.1 Επενδύσεις στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στο επαρχιακό και εθνικό οδικό δίκτυο	5.000.000	1	1.000.000	20,00%	1	998.700,00 €	99,87%
Συν 7b	57.860.780			4	53.860.780	93,09%	2	31.131.243,92 €	57,80%
7e	6.500.000	7.5.1.1 Εγκατάσταση ευφυών συστημάτων μέτρησης ενέργειας	6.500.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 7e	6.500.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
ΑΠ3	74.360.780			4	53.860.780	72,43%	2	31.131.244	57,80%
9a	11.970.340	9.1.1.1.Υποδομές Υγείας	7.255.000	1	7.255.000	100,00%	4	17.316.199,67 €	238,68%
		9.1.2.1.Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	4.715.340	3	3.800.000,00	80,59%	12	3.582.881,95 €	94,29%
Συν 9a	11.970.340			4	11.055.000,00	92,35%	16	20.899.081,62 €	189,05%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
9b	1.000.000	9.2.1.1.Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.000.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 9b	1.000.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
10a	15.970.340	10.1.1.1.Υποδομές Προσχολικής και Σχολικής Εκπαίδευσης	6.000.000	2	8.000.000	133,33%	3	8.546.512,50 €	106,83%
		10.1.1.2.Υποδομές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.	5.000.000	2	5.010.000	100,20%	4	8.212.939,69 €	163,93%
		10.1.1.3.Υποδομές για αρχική επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων.	4.970.340	1	2.970.340,00	59,76%	1	2.970.336,00 €	100,00%
10a	15.970.340			5	15.980.340	100,06%	8	19.729.788	123,46%
ΑΠ4	28.940.680			9	27.035.340	93,42%		40.628.870	150,28%
8i	2.500.000	8.1.1.1 Προγράμματα απασχόλησης ανέργων με υψηλά τυπικά προσόντα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς αιχμής για την περιφερειακή οικονομία.	2.500.000	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 8i	2.500.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
8v	688.195	8.5.1.1 Υποστήριξη εργαζομένων και επιχειρηματιών για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον που δημιουργείται από την εφαρμογή της RIS3.	688.195	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 8v	688.195			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
9i	17.438.125	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση.	17.438.125	3	8.370.895	48,00%	3	14.120.872,11 €	168,69%
Συν 9i	17.438.125			3	8.370.895	48,00%	3	14.120.872,11 €	168,69%
9ii	3.410.174	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση.	3.410.174	2	1.410.960	41,38%	10	1.343.039,99 €	95,19%
Συν 9ii	3.410.174			2	1.410.960	41,38%	10	1.343.039,99 €	95,19%
9iii	7.510.628	9.3.1.1.Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών.	7.510.628	8	4.425.250,24	58,92%	11	4.151.332,94 €	93,81%
Συν 9iii	7.510.628			8	4.425.250,24	58,92%	11	4.151.332,94 €	93,81%
9iv	16.549.086	9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας.	8.129.773	0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
		9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	8.419.313	3	3.986.980	47,36%	19	5.071.313,32 €	127,20%
Συν 9iv	16.549.086			3	3.412.420	20,62%	19	5.071.313,32 €	148,61%
9v	2.195.912	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο.	2.195.912	new10	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 9v	2.195.912			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%

ΕπΠρ/ ΑΠ	ποσο ΔΔ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ ΔΡΑΣΗΣ ΔΔ	ΑΡ ΠΡΟΣΚΛ	ΠΟΣΟ	Εν προσκήσεω ν	ΑΡ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝ ΔΔ	ΕΝΤΑΓΜ/Π ΡΟΣΚΛ
9vi	1.500.000	9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης.	1.500.000	new10	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
Συν 9vi	1.500.000			0	0	0,00%	0	0,00 €	0,00%
ΑΠ5	51.792.120			16	17.619.525	34,02%	43	24.686.558	140,11%
	786.274	<ul style="list-style-type: none"> • Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση. • Αξιολόγηση και μελέτες. • Πληροφόρηση και επικοινωνία. 	786.274	1	786.274	100,00%	2	500.000,00 €	63,59%
ΑΠ6 ΕΚΤ	786.274			1	786.274	100,00%	2	500.000,00 €	63,59%
	5.210.908	<ul style="list-style-type: none"> • Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση. • Αξιολόγηση και μελέτες. • Πληροφόρηση και επικοινωνία. 	5.210.908	1	5.210.908	100,00%	9	5.040.000,00 €	96,72%
ΑΠ7 ΕΤΠΑ	5.210.908			1	5.210.908	100,00%	9	5.040.000,00 €	96,72%
ΣΥΝΟ ΛΟ	337.076.281			54	217.912.827	64,65%	116	199.856.725	91,71%

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ανά άξονα προτεραιότητας, και επενδυτική προτεραιότητα

Στον Πίνακα 4 «Πορεία υλοποίησης ανά ΑΠ, ΕΠ και Δράση» που ακολουθεί, αποτυπώνεται ο βαθμός εξειδίκευσης του Προγράμματος, η ενεργοποίηση των Προσκλήσεων, οι εντάξεις έργων, οι νομικές δεσμεύσεις και οι πληρωμές ανά ΑΠ του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Για την τυποποίηση της εξέτασης και της διατύπωσης των αξιολογικών παρατηρήσεων χρησιμοποιείται η παρακάτω προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση του βαθμού ενεργοποίησης, συμβασιοποίησης και απορρόφησης ενός Άξονα Προτεραιότητας, ή Επενδυτικής Προτεραιότητας:

Βαθμός Ενεργοποίησης Προσκλήσεων-, Ενεργοποίησης, Συμβασιοποίησης- εύρος(ΒΕ,ΒΣ,ΒΑ)	Κατηγοριοποίηση
$0\% \leq \text{ΒΕ,ΒΣ,ΒΑ} < 30\%$	Χαμηλός
$30\% \leq \text{ΒΕ,ΒΣ,ΒΑ} < 60\%$	Μέτριος
$60\% \leq \text{ΒΕ,ΒΣ,ΒΑ} \leq 100\%$	Υψηλός

Για την απορρόφηση θα χρησιμοποιηθεί διαφορετική κλίμακα γιατί δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέγιστο το 100% του προϋπολογισμού, αλλά βάση του χρονικού σημείου υλοποίησης του Προγράμματος εκτιμάται ότι η μέγιστη απορρόφηση θα μπορούσε να είναι 60%.

Βαθμός Απορρόφησης	Κατηγοριοποίηση
$0\% \leq \text{ΒΑ} < 20\%$	Μέτριος
$20\% \leq \text{ΒΑ} < 40\%$	Ικανοποιητικός
$40\% \leq \text{ΒΑ} \leq 60\%$	Υψηλός

Στη συνέχεια παρουσιάζεται αναλυτικά η πορεία υλοποίησης των Αξόνων Προτεραιότητας καθώς και τυχόν λόγοι που επέφεραν καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους.

Πίνακας 4: Πορεία υλοποίησης ανά ΑΠ, Επ.Πρ και Δράση

ΑΠ/ Επ.Πρ/ ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ		ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ			ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΔ		ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΔ	
			%	ΑΡ	ΠΟΣΟ	%	ΑΡ	ΣΥΝ ΔΔ	%		%		%
1.1.1.1	1.000.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
1α	1.000.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
1.2.1.1	9.000.000	6.150.000	68%	1	6.150.000,00	68%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 1b	9.000.000	6.150.000	68%	1	6.150.000,00	68%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
2.2.1.1	4.000.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
2.2.1.2	2.538.948	3.400.000	134%	1	3.400.000	134%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 2b	6.538.948	3.400.000	52%	1	3.400.000	52%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
2.3.1.1	2.500.000	2.500.000	100%	2	800.000,00	32%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 2c	2.500.000	2.500.000	100%	2	800.000,00	32%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
3.1.1.1	6.500.000	6.540.000	101%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
3.1.1.2	2.225.019	2.100.000	94%	0	0	0%	0	0,00	0%		0%	0,00	0%
Συν 3a	8.725.019	8.640.000	99%	0	0	0%		0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
3.2.1.1	8.000.000	5.000.000	63%	0	0	0%	0	0,00	0%		0%		0%
Συν 3b	8.000.000	5.000.000	63%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
3.3.1.1	700.000	8.000.000	1143%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
3.3.1.2	7.300.000	7.300.000	100%	1	7.300.000,00	100%	1	7.300.000,00	100%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 3c	8.000.000	15.300.000	191%	1	7.300.000,00	91%	1	7.300.000,00	91%	0,00	0%	0,00	0%
ΑΠ1	43.763.967	40.990.000	94%	5	17.650.000	40%	1	7.300.000,00	17%	0,00	0%	0,00	0%
4.3.1.1	7.500.000	7.500.000	100%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
4.3.1.2	4.500.000	4.500.000	100%	1	4.500.000,00	100%	1	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%

ΑΠ/ Επ.Πρ/ ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ		ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ			ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΔ		ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΔ	
Συν 4c	12.000.000	12.000.000	100%	1	4.500.000,00	38%	0	0	0%	0,00	0%	0,00	0%
4.5.1.1	7.246.289	500.000	7%	1	500.000,00	7%	4	497.984,62	7%	89.615,09	1%	57.126,92	1%
4.5.1.2	6.000.000	650.000	11%	2	650.000,00	11%	5	692.036,64	12%	87.713,14	1%	31.326,12	1%
Συν 4e	13.246.289	1.150.000	9%	3	1.150.000,00	9%	9	1.190.021,26	9%	177.328,23	1%	88.453,04	1%
5.2.1.1	17.896.094	17.816.000	100%	4	9.150.000,00	51%	5	980.038,42	5%	692.038,42	4%	0,00	0%
Συν 5b	17.896.094	17.816.000	100%	4	9.150.000,00	51%	5	980.038,42	5%	692.038,42	4%	0,00	0%
6.2.1.1	6.500.000	4.750.000	73%	3	4.750.000,00	73%	8	3.761.299,68	58%	1.838.992,98	28%	1.623.655,28	25%
6.2.1.2	52.550.000	52.550.000	100%	1	52.550.000,00	100%	6	71.011.907,03	135%	42.752.524,02	81%	12.153.187,74	23%
Συν 6b	59.050.000	57.300.000	97%	4	57.300.000,00	97%	14	74.773.206,71	127%	44.591.517,00	76%	13.776.843,02	23%
6.3.1.1	15.000.000	12.500.000	83%	2	12.350.000,00	82%	6	12.249.260,60	82%	8.760.900,00	58%	1.335.284,96	9%
Συν 6c	15.000.000	12.500.000	83%	2	12.350.000,00	82%	6	12.249.260,60	82%	8.760.900,00	58%	1.335.284,96	9%
6.4.1.1	1.500.000	500.000	33%	1	500.000,00	33%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 6d	1.500.000	500.000	33%	1	500.000,00	33%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
6.5.1.1	1.557.271	1.557.271	100%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
6.5.1.2	11.971.898	10.600.000	89%	3	10.800.000	90%	1	1.377.525,63	12%	1.377.525,63	12%	1.343.893,56	11%
Συν 6e	13.529.169	12.157.271	90%	3	10.800.000	80%	1	1.377.525,63	10%	1.377.525,63	10%	1.343.893,56	10%
ΑΠ2	132.221.552	113.423.271	86%	18	95.750.000	72%	35	95.070.052,62	72%	55.599.309,28	42%	16.544.474,58	13%
7.1.1.1.	10.000.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 7a	10.000.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
7.2.1.1	52.860.780	52.860.780	100%	3	52.860.780	100%	1	30.132.543,92	57%	126.939,16	0%	0,00	0%
7.2.2.1	5.000.000	5.000.000	100%	1	1.000.000	20%	1	998.700,00	20%	0,00	0%	0,00	0%

ΑΠ/ Επ.Πρ/ ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ		ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ			ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΔ		ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΔ	
Συν 7b	57.860.780	57.860.780	100%	4	53.860.780	93%	2	31.131.243,92	54%	126.939,16	0%	0,00	0%
7.5.1.1	6.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 7e	6.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
ΑΠ3	74.360.780	57.860.780	78%	4	53.860.780	72%	2	31.131.243,92	42%	126.939,16	0%	0,00	0%
9.1.1.1.	7.255.000	7.255.000	100%	1	7.255.000,00	100%	4	17.316.199,67	239%	13.131.727,03	181%	8.698.904,25	120%
9.1.2.1.	4.715.340	3.400.000	72%	3	3.800.000,00	81%	12	3.582.881,95	76%	2.932.639,91	62%	2.787.028,41	59%
Συν 9a	11.970.340	10.655.000	89%	4	11.055.000,00	92%	16	20.899.081,62	175%	16.064.366,94	134%	11.485.932,66	96%
9.2.1.1	1.000.000	1.000.000	100%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 9b	1.000.000	1.000.000	100%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
10.1.1.1	6.000.000	8.000.000	133%	2	8.000.000	133%	3	8.546.512,50	142%	0,00	0%	0,00	0%
10.1.1.2	5.000.000	5.000.000	100%	2	5.010.000	100%	4	8.212.939,69	164%	3.957.774,26	79%	3.806.528,74	76%
10.1.1.3	4.970.340	2.970.340	60%	1	2.970.340,00	60%	1	2.970.336,00	60%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 10a	15.970.340	15.970.340	100%	5	15.980.340	100%	8	19.729.788,19	124%	3.957.774,26	25%	3.806.528,74	24%
ΑΠ4	28.940.680	27.625.340	95%	9	27.035.340	93%	24	40.628.869,81	140%	20.022.141,20	69%	15.292.461,40	53%
8.1.1.1	2.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 8i	2.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
8.5.1.1	688.195	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 8v	688.195	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
9.1.1.1	17.438.125	9.500.000	54%	3	8.370.895	48%	3	14.120.872,11	81%	14.037.846,81	81%	9.980.322,01	57%
Συν 9i	17.438.125	9.500.000	54%	3	8.370.895	48%	3	14.120.872,11	81%	14.037.846,81	81%	9.980.322,01	57%
9.2.1.1.	3.410.174	1.297.320	38%	2	1.410.960	41%	10	1.343.039,99	39%	1.230.719,99	36%	150.576,17	4%
Συν 9ii	3.410.174	1.297.320	38%	2	1.410.960	41%	10	1.343.039,99	39%	1.230.719,99	36%	150.576,17	4%
9.3.1.1	7.510.628	4.550.000	61%	8	4.425.250,24	59%	11	4.151.332,94	55%	4.114.876,09	55%	1.910.109,62	25%

ΑΠ/ Επ.Πρ/ ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ		ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ			ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΔ		ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΔ	
Συν 9iii	7.510.628	4.550.000	61%	8	4.425.250,24	59%	11	4.151.332,94	55%	4.114.876,09	55%	1.910.109,62	25%
9.4.1.1	8.129.773	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
9.4.2.1	8.419.313	3.986.980	47%	3	3.986.980	47%	19	5.071.313,32	60%	4.528.433,28	54%	1.317.717,56	16%
Συν 9iv	16.549.086	3.986.980	24%	3	3.412.420	21%	19	5.071.313,32	31%	4.528.433,28	27%	1.317.717,56	8%
9.5.1.1.	2.195.912	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 9v	2.195.912	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
9.6.1.1.	1.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
Συν 9vi	1.500.000	0	0%	0	0	0%	0	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%
ΑΠ5	51.792.120	19.334.300	37%	16	17.619.525	34%	43	24.686.558,36	48%	23.911.876,17	46%	13.358.725,36	26%
ΑΠ6 ΕΚΤ	786.274	786.274	100%	1	786.274	100%	2	500.000,00	64%	31.230,00	4%	2.480,00	0%
ΑΠ7 ΕΤΠΑ	5.210.908	5.210.908	100%	1	5.210.908	100%	9	5.040.000,00	97%	2.090.269,48	40%	1.282.757,70	25%
ΣΥΝΟΛΟ	337.076.281	265.230.873	79%	54	217.912.827	65%	116	199.856.724,71	59%	101.781.765,29	30%	46.480.899,04	14%

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ΑΠ1

Η πορεία υλοποίησης του ΑΠ1 αποτυπώνεται στον Πίνακα 4 που ακολουθεί. Ο προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης για τον ΑΠ1 είναι 43.763.967,00 ευρώ, έχει δηλαδή χρηματοδοτική βαρύτητα 13 % επί συνολικού Προϋπολογισμού Δημόσιας Δαπάνης, το οποίο τον καθιστά 4ο σε Χρηματοδοτική Βαρύτητα. Έως τις 30/4/2018 ο ΑΠέχει ενεργοποιηθεί σε μικρό βαθμό, με την ένταξη ενός έργου το οποίο αφορά τη συμμετοχής Περιφέρειας στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II. Ο ΑΠ1 αφορά κυρίως δράσεις επιχειρηματικότητας (Επ.Προ 1b, 2b, 3a, 3b, 3c).

Η υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο του Άξονα επηρεάστηκε από διάφορους παράγοντες όπως το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων και η καθυστέρηση ορισμού ΕΦΔ, η μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων(γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων) και η αδυναμία έγκαιρης λειτουργικότητας του ΠΣΚΕ (ανάπτυξη των υποσυστημάτων της κάθε πρόσκλησης ώστε να είναι δυνατή η δημοσίευση αυτών αλλά και η έγκριση και παρακολούθηση των προτάσεων, διαδικασία που αποδείχτηκε εξαιρετικά χρονοβόρα). Τα παραπάνω θέματα έχουν πλέον αντιμετωπιστεί.

Να σημειωθεί πως για την επίσπευση έκδοσης των προσκλήσεων επιχειρηματικότητας του Άξονα 1 αποφασίστηκε να οριστεί Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) η Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας (746/23-3-17, 3343/13-12-2017). Επίσης ορίστηκε με την 3533/22-12-2017 Απόφαση η ΕΥΔ του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» ως ΕΦ και της ανατέθηκαν αρμοδιότητες διαχείρισης για την πράξη που αφορά στο ΤΕΠΙΧ II.

Η καθυστέρηση ενεργοποίησης της ΕπΠρ **1a** αφορά την τροποποίηση της Στρατηγικής Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3). Ειδικότερα, προβλέπεται η δημιουργία 4 νέων δομών για την προώθηση της περιφερειακής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Με την επανασυγκρότηση του ΠΣΕΚ αποφασίστηκε να εκπονηθούν μελέτες σκοπιμότητας για α) Κέντρο Καινοτομίας Κρέατος, β) Κέντρο Αναπαραγωγής και Γενετικής Βελτίωσης των Ζώων, γ) Κέντρο Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών και δ) Κέντρο Στήριξης Εξατομικευμένης Ιατρικής & Μοριακής Ιατρικής Ακριβείας. Επομένως αναμένεται η ενεργοποίηση του ΑΠμε την ολοκλήρωση των μελετών σκοπιμότητας και τον ορισμό φορέα λειτουργίας των κέντρων

Στην ΕπΠρ **1b**, καθώς έχουν αντιμετωπιστεί οι παράγοντες που επηρέαζαν την εφαρμογή της, έχει εκδοθεί μια πρόσκληση με τίτλο «Ενίσχυση Επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς αγροδιατροφής δημιουργικής βιομηχανίας ΤΠΕ υγείας και βιοτεχνολογίας» και αναμένεται η ενεργοποίηση της Επ.Πρ με την ένταξη έργων.

Όσον αφορά τις δράσεις των ΕπΠρ **2b** και **2c** απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεργοποίησή τους ήταν η ύπαρξη Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής η οποία ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2016. Έκτοτε ενημέρωση για τις προτεραιότητες της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής και οδηγίες για την διαδικασία σύμφωνης γνώμης της ΓΓ Ψηφιακής Πολιτικής απεστάλησαν με το 5341/2018/16-4-2018 έγγραφο της ΓΓ.

Σχετικά με την ΕπΠρ **2b** για την αύξηση της προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα, έχει εκδοθεί πρόσκληση για την ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις επιχειρήσεων. Η υλοποίηση των δράσεων δεν θα πραγματοποιηθεί με τη χρήση voucher, όπως είχε αρχικά προβλεφθεί από την ΕΥΔ, αλλά θα αφορά στην ενίσχυση των ΜΜΕ για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Στόχος είναι η τόνωση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα. Αναμένεται επομένως ότι θα υπάρχει επιτάχυνση στην ενεργοποίηση της 2b.

Αναφορικά με την ΕπΠρ **2c** για την αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ, έχουν εκδοθεί δύο Προσκλήσεις. Η πρώτη αφορά Ψηφιακές Υπηρεσίες στα Μνημεία και η δεύτερη την Ανάπτυξη Έξυπνης Πλατφόρμας Τοπικής Αυτοδιοίκησης smart cities.

Να σημειωθεί πως έχουν εγκριθεί οι Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Εδαφικών επενδύσεων (ΟΕΕ) «Πολιτιστική Διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου» και το Στρατηγικό Σχέδιο για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη του Δήμου Ιωαννινών.

Οι ΕπΠρ **3a** και **3b** δεν έχουν ενεργοποιηθεί και οι λόγοι αναφέρονται παραπάνω. Οι τύποι δράσεων θα επαναπροσδιοριστούν σύμφωνα με τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.

Η Επ.Πρ **3c** έχει ενεργοποιηθεί με την ένταξη του έργου που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ. Το χρηματοδοτικό αυτό εργαλείο θα τονώσει το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για την υποβολή αιτήσεων και τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο των προκλήσεων που θα εκδοθούν.

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ΑΠ2

Ο Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης, για τον Άξονα Προτεραιότητας 2 ανέρχεται σε 132.221.552€ και ο συγκεκριμένος Άξονας έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στα πλαίσια του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020. Έως τις 30/4/2018, οι εντάξεις έργων του Άξονα Προτεραιότητας 2 είναι, στο σύνολό τους, υψηλές (ποσοστό ενεργοποίησης πάνω από 70,00%). Στην ενεργοποίηση του Άξονα Προτεραιότητας 2 συμβάλλουν σημαντικά οι Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΘΣ 6 ο οποίος και έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο πλαίσιο του ΕΠ Ηπείρου. Αυτές αφορούν επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και αστικά λύματα), παρεμβάσεις για την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, καθώς και παρεμβάσεις για την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

- Γενικά, το ποσοστό της απορρόφησης πόρων του Άξονα παρατηρούμε ότι είναι μέτριο, με τιμή της τάξης του 13%, παρά το υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης από πλευράς προσκλήσεων. Η εικόνα οφείλεται στις μεγάλες εκπτώσεις (50%-60%) επί του προϋπολογισμού των έργων που δημοπρατούνται που σε συσχέτιση με το αρχικά καθορισμένο ποσοστό υπερδέσμευσης των προσκλήσεων (120%) συμβάλλουν στην καθυστέρηση ενεργοποίησης, γεγονός το οποίο δημιουργεί καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων.

Η υλοποίηση των δράσεων των ΕπΠρ 4c, 6c, 6e επειρεάστηκε από την καθυστέρηση στην εκπόνηση και έγκριση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), την Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών (εγκρίθηκε με την 1197/11-7-2017 Απόφαση) και την Στρατηγική για την Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου(εγκρίθηκε με την 91/3-3-2017 Απόφαση).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ΘΣ 6 ανά ΕπΠρ παρατηρούνται τα εξής.

- Στην ΕπΠρ **4c** «Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης», παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις λόγω της μη έγκαιρης επίτευξης της αιρεσιμότητας Τ04.1. σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Καθώς η παραπάνω απαίτηση έχει εκπληρωθεί, έχει εκδοθεί η σχετική πρόσκληση για την αναβάθμιση των κτιρίων και την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα. Αναμένεται η περεταίρω ενεργοποίηση του Άξονα με την ένταξη σχετικών έργων.
- Η ΕπΠρ **4e** «Πρώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της πρώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων», έχει εξειδικευτεί σε μικρό ποσοστό(9%),έχουν ενταχθεί έργα που αντιστοιχούν στο ίδιο ποσό και έχουν πραγματοποιηθεί νομικές δεσμεύσεις και πληρωμές σε μικρότερα ποσοστά (1%).
- Η ΕπΠρ **5b** «Πρώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών», παρουσιάζει μέτριο ποσοστό ενεργοποίησης προσκλήσεων 51% και χαμηλό ποσοστό εντάξεων έργων (5%). Στο πλαίσιο της αναθεώρησης η ΕΥΔ εξετάζει το ενδεχόμενο να τροποποιηθούν οι δράσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές επιλογής πράξεων ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση έργων σε περιοχές εκτός καθορισμένων ζωνών δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμυρών για το υδατικό διαμέρισμα Ηπείρου (GR05), μετά από απαραίτητη τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων.
- Η ΕπΠρ **6b** «Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις», παρουσιάζει ικανοποιητικά ποσοστά εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και πληρωμών (Πίνακας 4). Έγινε υπερδέσμευση του διαθέσιμου π/υ των δράσεων της ΕπΠρ 6b, για την ένταξη των «εμπροσθοβαρών πράξεων». Δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή της ΕπΠρ, αφορά κυρίως ώριμα έργα και η υλοποίησή τους είναι ομαλή.
- Η ΕπΠρ **6c** «Διατήρηση, προστασία, πρώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς» έχει ενεργοποιηθεί σε υψηλό ποσοστό (82%) το ποσοστό νομικών δεσμεύσεων κυμαίνεται επίσης σε ικανοποιητικό επίπεδο (58%) ενώ το ποσοστό των πληρωμών σε χαμηλότερα επίπεδα (9%).

- Η ΕπΠρ 6d «Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας υποδομών και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών», έχει εξειδικευτεί μερικώς, έχει ενεργοποιηθεί μέσω μιας πρόσκλησης που αφορά επενδύσεις για τη διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας για την Περιφέρεια Ηπείρου ενώ δεν έχει ενταχθεί κανένα έργο. Αναμένεται η ολοκλήρωση της εξειδίκευσης των σχετικών δράσεων.
- Η ΕπΠρ 6e «Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου» παρουσιάζει ποσοστό ενεργοποίησης 10%, το οποίο είναι χαμηλό και αφορά ένα ενταγμένο έργο (Δράση 6.5.1.2) στο πλαίσιο της πρόσκλησης για επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης για το οποίο έχουν ολοκληρωθεί οι πληρωμές. Έχουν εκδοθεί άλλες δύο προσκλήσεις (2^η και 3^η προκήρυξη) που αφορούν επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης. Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης είναι πιθανή η διαγραφής της δράσης 6.5.1.1 από τη ΕΥΔ καθώς δεν προβλέπεται να ολοκληρωθούν οι δράσεις για Εκπόνηση πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών. Οι λόγοι αφορούν στην αλλαγή του θεσμικού πλαισίου, στην καθυστέρηση δημοσίευσης προδιαγραφών για την εκπόνηση των μελετών Τοπικών Χωρικών Σχεδίων και των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων και στις χρονοβόρες διαδικασίες εκπόνησης των μελετών.

Γενικά, η υλοποίηση του Άξονα είναι ομαλή και εκτιμούμε ότι θα υπάρχει επιτάχυνση καθώς έχουν αντιμετωπιστεί αρκετοί λόγοι οι οποίοι δέσμευαν την εφαρμογή του. Σημαντικό χρηματοδοτικό βάρος στην ενεργοποίηση του ΑΠ2 έχει το έργο με MIS 5000123 που αφορά «έργα συλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων του πρώην Δήμου Ζαλόγγου (νυν Δήμος Πρεβέζης) και οικισμών Λούτσας και παραλίας), ύψους 36 εκ.€. Το έργο έχει συμβασιοποιηθεί και θα συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην απορρόφηση πόρων γενικότερα όλου του ΑΠ2.

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ΑΠ3

Ο Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης, για τον Άξονα Προτεραιότητας 3 ανέρχεται σε 74.360.780,00 € και ο συγκεκριμένος Άξονας είναι 2ος σε χρηματοδοτική βαρύτητα στα πλαίσια του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η ενεργοποίηση του Άξονα Προτεραιότητας 3 είναι της τάξης του 42%, ποσοστό που θεωρείται μέτριο. Ενεργοποίηση παρουσιάζει μία μόνο από τις τρεις επενδυτικές προτεραιότητες του Άξονα, η **7b** «Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων» σε ποσοστό 54%. Ωστόσο, η ΕπΠρ 7b παρουσιάζει χαμηλό ποσοστό νομικών δεσμεύσεων.

Ειδικότερα στο πλαίσιο των δράσεων 7.2.1.1: Έργα υποστήριξης ΔΕΔ-Μ – Υποδομές έχει ενταχθεί το έργο με τίτλο «Οδός σύνδεσης του ΑΚ Τερόβου της Ιόνιας Οδού με τη 2η Επαρχιακή Οδό Ιωαννίνων Γέφυρα Πλάκας». Το έργο παίζει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του ΑΠ3 και έχει ενταχθεί στο ποσό των 30,1 εκ ευρώ, έχει συμβασιοποιηθεί το υπόεργο που αφορά τις απαλλοτριώσεις και αναμένεται να ολοκληρωθεί. Η απορρόφηση πόρων από το συγκεκριμένο έργο θα επιταχύνει σημαντικά και σε μεγάλο βαθμό την διάθεση πόρων στο σύνολο του άξονα προτεραιότητας

Στο πλαίσιο των δράσεων 7.2.2.1 Επενδύσεις στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στο επαρχιακό και εθνικό οδικό δίκτυο, δεν ενεργοποιήθηκε η δράση 7.2.2.1.A «Επενδύσεις στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας» καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί το Περιφερειακό Στρατηγικό Σχέδιο για την οδική ασφάλεια, για την εκπόνηση του οποίου υποστηρίζεται η αρμόδια Υπηρεσία με σύμβουλο μέσω της Τεχνικής Βοήθειας

Η δράση 7.2.2.1.B: Συστήματα παροχής πληροφόρησης και προμήθεια εξοπλισμού για την πρόληψη των κινδύνων οδικής ασφάλειας, ενεργοποιήθηκε μέσω του έργου με τίτλο «Εξοπλισμός Αστυνομικών Υπηρεσιών Περιφέρειας Ηπείρου για δράσεις οδικής ασφάλειας», οι διαδικασίες για το διαγωνισμό βρίσκονται στο τελικό στάδιο.

Γενικότερα ωστόσο, παρατηρούμε ότι στον ΑΠ3 δεν υπάρχουν πληρωμές σε καμία ΕπΠρ. Βασικό λόγο καθυστέρησης αποτέλεσε η έλλειψη ωριμότητας των προτάσεων για την έκδοση προσκλήσεων. Επιπλέον παράγοντας καθυστέρησης είναι η απαίτηση για απαλλοτριώσεις ως προπαρασκευαστική ενέργεια για την δημοπράτηση έργων, διαδικασία η οποία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα. Η απαίτηση αυτή καταργήθηκε με Νόμο τον 12/2016, ωστόσο επηρέασε σημαντικά την μη επιτάχυνση υλοποίησης των δράσεων του Άξονα. Επιπλέον οι Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Εδαφικών επενδύσεων (ΟΕΕ) δεν είχαν ολοκληρωθεί έγκαιρα, με αποτέλεσμα την μη ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων. Αναλυτικότερα, η πορεία υλοποίησης του ΑΠ3 αποτυπώνεται στον Πίνακα 4.

Από τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Άξονα, δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν οι δράσεις των ΕπΠρ 7a και 7e.

Ειδικότερα, όσον αφορά την ΕπΠρ **7a** «Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ», η οποία δεν παρουσιάζει

ενεργοποίηση, η ΕΥΔ εξετάζει τη διαγράφη της δράσης στο πλαίσιο της Αναθεώρησης, καθώς δεν προβλέπεται να υλοποιηθεί λόγω της έλλειψης ωριμότητας.

Η ΕπΠρ **7e** «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές», δεν προβλέπεται να υλοποιηθεί. Λόγω των περιορισμένων πόρων της ΕπΠρ τα αποτελέσματα θα αφορούσαν μόνο ένα μέρος του πληθυσμού της Περιφέρειας γεγονός που καθιστά αμφίβολο το αποτέλεσμα της παρέμβασης.

Οι αδιάθετοι πόροι από την ΕπΠρ 7a και 7e μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της ΕπΠρ 7b. Επισημαίνεται ότι όσον αφορά τις μεταφορές δεν είναι δυνατή η χρηματοδότηση πράξεων που δεν περιλαμβάνονται στο ΣΠΕΜ ή σε ΟΕΕ. Εκτιμάται ότι η προτεινόμενη τροποποίηση των δράσεων θα συμβάλλει στην επιταχυσμένη υλοποίηση του Άξονα.

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ΑΠ4

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 έχει Προϋπολογισμό Δημόσιας Δαπάνης 28.940.680,00 ευρώ, ποσοστό 9% επί συνολικού Προϋπολογισμού Δημόσιας Δαπάνης, που τον καθιστά 5ο σε Χρηματοδοτική Βαρύτητα.

Οι εντάξεις έργων του Άξονα είναι υψηλές στο σύνολό τους (ποσοστό ενεργοποίησης 140%). Συνολικά και ο βαθμός συμβασιοποίησης και απορρόφησης είναι επίσης υψηλός (ποσοστό 70% και 53% αντίστοιχα).

Παρατηρούμε ότι ενεργοποίηση εμφανίζουν δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες στα πλαίσια του Άξονα. Συγκεκριμένα η ΕπΠρ **9a** «Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας» έχει υψηλή ενεργοποίηση και ικανοποιητική πορεία υλοποίησης. Τα έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο της 9a αφορούν τόσο υποδομές υγείας όσο και πρόνοιας. Οι περισσότερες πράξεις έχουν ήδη αποκτήσει νομική δέσμευση, με υπερδέσμευση του διαθέσιμου π/υ των δράσεων της ΕπΠρ 9a, σύμφωνα με την δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 33 του Ν.4314/2014 και την 105265/2-10-2017 σχετική ΥΑ. (Πίνακας 4). Το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται σε 96%, και είναι το υψηλότερο στο πλαίσιο του ΕΠ Ήπειρος

Η ΕπΠρ **9b** «Παροχή στήριξης για τη φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών», δεν παρουσιάζει καμία ενεργοποίηση.

Η ΕπΠρ **10a** «Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης», παρουσιάζει υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης (124%) αλλά χαμηλότερα ποσοστά συμβασιοποίησης και απορρόφησης, καθώς τα μεγάλα ποσοστά εκπνώσεων μειώνουν τον ρυθμό δέσμευσης και απορρόφησης πόρων. Καθυστέρηση

παρατηρήθηκε στην χαρτογράφηση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων που ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2017 και επηρέασε την υλοποίηση των σχετικών δράσεων 10.1.1.3., ωστόσο γενικά η 10a υλοποιείται κανονικά.

Ανάλυση της πορείας υλοποίησης ΑΠ5(ΕΚΤ)

Ο Προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης, για τον Άξονα Προτεραιότητας 5 ανέρχεται σε 51.792.120 € και ο συγκεκριμένος Άξονας είναι 3ος σε χρηματοδοτική βαρύτητα στα πλαίσια του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Οι εντάξεις έργων του Άξονα, στο σύνολό τους, είναι μέτριες (ποσοστό ενεργοποίησης περίπου 48%) και οι νομικές δεσμεύσεις κινούνται σε αντίστοιχο ποσοστό. Οι πληρωμές ανέρχονται σε ποσοστό 26% το οποίο θεωρείται ικανοποιητικό. Μόνο οι δράσεις στα πλαίσια του ΘΣ 9 ο οποίος αφορά την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης, παρουσιάζουν ενεργοποίηση.

Οι **ΕπΠρ 8i και 8v** (ΘΣ 8) αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας και τα ζητήματα που επηρεάζουν την εφαρμογή τους, έχουν αναφερθεί παραπάνω. Για την ενεργοποίησή τους απαιτείται η υλοποίηση μέρους δράσεων των ΘΣ 1 και 3 της RIS σύμφωνα με το σχέδιο δράσης και ο ορισμός του ΕΦ καθώς οι δράσεις αφορούν κρατικές ενισχύσεις.

Η **ΕπΠρ: 9i** «Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης», παρουσιάζει υψηλά ποσοστά ενεργοποίησης, συμβασιοποίησης και πληρωμών και υλοποιείται ομαλά.

Η **ΕπΠρ 9ii** «Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά», έχει εξειδικευτεί μερικώς και παρουσιάζει μέτριο ποσοστό ενεργοποίησης, συμβασιοποίησης και απορρόφησης. Καθώς δεν υπάρχουν παράγοντες που επηρεάζουν την εφαρμογή της αναμένεται η περεταίρω εξειδίκευση της και η επιτάχυνση στην υλοποίησή της.

Η **ΕπΠρ 9iii** «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών» παρουσιάζει μέτρια ποσοστά ενεργοποίησης της τάξεως του 55% και ομαλή πορεία υλοποίησης. Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται έργα για παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τα Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για παιδιά με ειδικές ανάγκες, η λειτουργία των δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών.

Η **ΕπΠρ 9iv**: «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας» παρουσιάζει ενεργοποίηση της τάξεως του 31%, ποσοστό που θεωρείται μέτριο και χαμηλότερα ποσοστά νομικών δεσμεύσεων και πληρωμών. Δεν έχουν εξειδικευτεί οι δράσεις 9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας, καθώς καθυστέρησε η ολοκλήρωση των διαδικασιών παρόλα αυτά πλέον ολοκληρώθηκε η Εθνική Στρατηγική για την υγεία αλλά και η αντίστοιχη Περιφερειακή Στρατηγική, και η διαβούλευση με την ΕΕ.

Η ΕπΠρ **9ν** «Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση», καθώς απαιτείται ο ορισμός ΕΦΔ για δράσεις ΚΑΛΟ.

Η ΕπΠρ **9νι**: «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» δεν έχει ενεργοποιηθεί καθώς δεν έχει ακόμη καθοριστεί το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής για δράσεις επιμόρφωσης/κατάρτισης.

Αναμένεται η άρση των περιοριστικών παραγόντων καθυστέρησης που αφορούν την εξειδίκευση των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ καθώς και τη διαβούλευση με την ΕΕ για τον τομέα υγείας, ώστε να επιταχυνθεί η ενεργοποίηση υλοποίησης του Άξονα.

Άξονες Προτεραιότητας Τεχνικής Βοήθειας

Ο Άξονας Προτεραιότητας 6 για την τεχνική βοήθεια ΕΚΤ παρουσιάζει υψηλή ενεργοποίηση αλλά χαμηλότερα ποσοστά συμβασιοποίησης και απορρόφησης.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 7 για την τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ εμφανίζει υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης 97% και γενικά ικανοποιητική πορεία υλοποίησης.

2.2 Εξέταση της πορείας υλοποίησης των δεικτών εκροής ΕΤΠΑ

Η ανάλυση που ακολουθεί επικεντρώνεται στους επιχειρησιακούς δείκτες εκροής ΕΤΠΑ αλλά και τους πρόσθετους δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο προσκλήσεων από την Διαχειριστική Αρχή. Το πλαίσιο των δεικτών εκροής ΕΤΠΑ που αφορούν το ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» αφορά 44 δείκτες οι οποίοι παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω (Πίνακας 5). Στην ενότητα αυτή αναλύεται το πλαίσιο δεικτών που έχουν ορισθεί ανά ΑΠκ Επ.Πρ. Γενικά ωστόσο παρατηρούμε ότι τα διαθέσιμα στοιχεία υλοποίησης ενταγμένων πράξεων δεν αποδίδουν ολοκληρωμένη εικόνα υλοποίησης των αξόνων προτεραιότητας και των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΠ Ήπειρος καθώς η πληροψηφία των δεικτών λαμβάνει τιμή υλοποίησης μετά την ολοκλήρωση της κάθε πράξης.

Αναφορικά με την επίτευξη των δεικτών εκροής σε επίπεδο εντάξεων ΕΤΠΑ μέχρι 30/14/2018 παρατηρούνται τα εξής:

Στον ΑΠ1 δεν διατίθενται στοιχεία για τιμές ένταξης (με εξαίρεση το έργο που αφορά το ΤΕΠΙΧ ΙΙ). Οι λόγοι που καθυστέρησαν την ενεργοποίηση του Άξονα αντικατοπτρίζονται και στα στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση των δεικτών. Ωστόσο, καθώς έγιναν προσπάθειες για την άρση των προβλημάτων, έχουν ενεργοποιηθεί δείκτες μέσω των σχετικών προσκλήσεων (δείκτης CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα», CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» (2b), και του δείκτη CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται» » (2b), T1603 «Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών») και αναμένονται άμεσα οι εντάξεις των σχετικών έργων.

Για τους δείκτες του ΑΠ2 CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας», CO18 Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού», CO19 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων», CO38 «Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές» και CO23 «Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης» εκτιμάται πλήρης επίτευξη των στόχων για το 2023.

Στον ΑΠ3 αναμένεται τροποποίηση των δράσεων. Στον ΑΠ4, καθώς δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή του κι η γενικότερη υλοποίησή του είναι ικανοποιητική, αναμένεται επίτευξη των δεικτών. Στην διαδικασία ανάλυσης των δεδομένων και την προσπάθεια πρόβλεψης και προσδιορισμού τιμής επίτευξης στόχου, προέκυψε ένα ζήτημα που επηρέασε την μέτρηση των δεικτών. Παρατηρείται ότι όταν ο δείκτης αφορά «πρόσθετο πληθυσμό» ή « υποδομές που ενισχύονται» (δείκτες CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού», CO19 Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων, CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται» και T1627 «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται»), οι τιμές από τα ενταγμένα έργα ξεπερνούν τις τιμές στόχου. Το ζήτημα πιθανώς να σχετίζεται με τον προσδιορισμό του δείκτη και προκύπτει η ανάγκη πιο ακριβούς προσδιορισμού του δείκτη που θα οδηγήσει σε ορθότερο καθορισμό της τιμής υλοποίησης από τους δικαιούχους.

Πίνακας 5: Πορεία υλοποίησης επιχειρησιακών δεικτών εκροής ΕΤΠΑ

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
1	1.a	1.1.1	T1601	Αριθμός φορέων που ενισχύονται	αριθμός	4	0	0%	0	0	0%		Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
1	1.a	1.1.1	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	83	0	0%	0	0	0%	-	
1	1.b	1.2.1	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	επιχειρήσεις	55	0	0%	0	0	0%	30	
1	1.b	1.2.1	T1602	Clusters επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων στην Περιφέρεια	αριθμός	20	0	0%	0	0	0%	-	
1	2.b	2.2.1	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	70	0	0%	0	0	0%	355	
1	2.b	2.2.1	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	70	0	0%	0	0	0%	355	
1	2.b	2.2.1	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	70	0	0%	0	0	0%	15	
1	2.c	2.3.1	T1603	Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών	αριθμός	12	0	0%	0	0	0%	12	

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
1	3.a	3.1.1	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για την εισαγωγή νέων προϊόντων στην αγορά	επιχειρήσεις	22	0	0%	0	0	0%	22	Υπό προϋποθέσεις
1	3.a	3.1.1	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική ενίσχυση	επιχειρήσεις	10	0	0%	0	0	0%	10	Υπό προϋποθέσεις
1	3.a	3.1.1	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	32	0	0%	0	0	0%	32	Υπό προϋποθέσεις
1	3.a	3.1.1	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	32	0	0%	0	0	0%	32	Υπό προϋποθέσεις
1	3.b	3.2.1	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	80	0	0%	0	0	0%	37	Υπό προϋποθέσεις
1	3.b	3.2.1	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	80	0	0%	0	0	0%	37	Υπό προϋποθέσεις
1	3.b	3.2.1	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	80	0	0%	0	0	0%	37	Υπό προϋποθέσεις
1	3.c	3.3.1	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	80	0	0%	0	0	0%	50	Υπό προϋποθέσεις
1	3.c	3.3.1	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	80	73	91%	0	0	0%	80	Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
1	3.c	3.3.1	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	80	73	91%	0	0	0%	80	Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
2	4.c	4.3.1	CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	kWh/έτος	1.275.000	0	0%	0	0	0%	1.275.000	Υπό προϋποθέσεις
2	4.c	4.3.1	CO31	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	Νοικοκυριά	672	0	0%	0	0	0%		Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
2	4.c	4.3.1	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι Ισοδύναμου CO2	5.273,46	0	0%	0	0	0%		Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
2	4.e	4.5.1	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι Ισοδύναμου CO2	3.631	0	0%	0	0	0%	3.631	Υπό προϋποθέσεις
2	5.b	5.2.1	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας	Άτομα	80.000	0	0%	0	0	0%	80.000	
2	6.b	6.2.1	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού	Άτομα	14.130	15.888	112%	2.028,00	1.394,00	22%	14.130	
2	6.b	6.2.1	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Ισοδύναμο πληθυσμού	29.194	53.325	183%	0	0	0%	57.125	

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
2	6.c	6.3.1	CO09	Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Επισκέψεις/έτος	10.000	10.800	108%	0	0	0%	10.800	
2	6.d	6.4.1	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	εκτάρια	60.000	0	0	0	0	0%	>από 60.000	Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
2	6.e	6.5.1	T1612	Νέα σχέδια ρυθμιστικού/χωροταξικού σχεδιασμού	αριθμός	8	0	0	0	0	0%	-	
2	6.e	6.5.1	CO38	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	m2	59.860	8.407,30	14%	0	0	0%	59.860	
3	7.a	7.1.1	CO14a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων ΔΕΔ-Μ	χλμ	4	0	0%	0	0	0%	-	
3	7.a	7.1.1	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χλμ	4	0	0%	0	0	0%	-	

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
3	7.b	7.2.1	CO13	Συνολικό μήκος νέων δρόμων	χλμ	5	9,80	196%	0	0	0%	>5	Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
3	7.b	7.2.1	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χλμ	21	0	0%	0	0	0%	Τ.σ <21	Αναμένεται ορισμός νέας τ.σ
3	7.b	7.2.2	T1621	Ενέργειες οδικής ασφάλειας	αριθμός	6	1,00	17%	0	0	0%	6	
3	7.e	7.5.1	CO33	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα	Χρήστες	29.148	0	0%	0	0	0%	-	
4	9.a	9.1.1	T1626	Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	αριθμός	5	4	80%	1		20%	5	Πλήρης
4	9.a	9.1.2	T1627	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	89	1.587	1783%	0	1020	1146%		Διόρθωση τιμής
4	9.b	9.2.1	T1628	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης	αριθμός	450	0	0%	0	0	0%		
4	10:α	10.1.1	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	άτομα	1.500	59.820	3988%	130,00		9%		Διόρθωση τιμής

ΑΠ	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή-Στόχος (2023)	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση			Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023	
							Αρ	Σ %	2016	2017	Σ %		
7			T1652	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	αριθμός	12	22	183%	3		25%	22	
7			T1653	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	αριθμός	4	4	100%	4	2	150%	4	
7			T1650	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται.	αριθμός	3	6	200%	0	0	0	6	
7			T1651	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης.	αριθμός	1	2	200%	0	0	0	2	

Πίνακας 6: Συμβολή έργων στους δείκτες προσκλήσεων ΕΤΠΑ

ΑΠ	ΕπΠρ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή στόχος 30/4/2018	Τιμή Υλοποίησης
						2017
1	3a,3c	CO03	Παραγωγικές επενδύσεις Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων	Επιχειρήσεις	73,00	
1	3a,3c	CO07	ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη επιχειρήσεων	Ευρώ	10.900.000,00	
2	4e	02301	Σχέδια δράσης για βιώσιμη ενέργεια	Αριθμός	4	
2	4e	02302	Μετρήσεις συγκέντρωσης αιωρούμενων σωματιδίων	Αριθμός	2.190,00	
2	4e	04301	Σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας	Αριθμός	4	
2	5b	08704	Συστήματα αξιολόγησης και παραγωγής πληροφοριών για τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή	Αριθμός	4	
2	5b	08705	Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από κατολισθητικά φαινόμενα	Αριθμός	1	
2	6b	08703	Προγράμματα που υλοποιούνται για την κάλυψη των απαιτήσεων των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών απορροής	Αριθμός	4	
2	6c	09410	Ενέργειες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης τουριστικής προβολής της Περιφέρειας	Αριθμός	9	
4	9a	12101	Υποστηρικτικές δομές που ενισχύονται	Αριθμός	15	9
4	10a	00101	Εργαστηριακές υποδομές που ενισχύονται	Αριθμός	612	
4	10a	04901	Αριθμός Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ενισχύονται	Αριθμός	3	

Άξονας Προτεραιότητας 1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**ΕπΠρ 1α****Ε.Σ.1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο**

Μέχρι τις 30/4/2018, δεν έχει εκδοθεί καμία πρόσκληση και δεν έχουν ενταχθεί έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών **T1601 «Αριθμός φορέων που ενισχύονται»** και **CO25 «Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών»**.

Η τροποποίηση της εξειδίκευσης της RIS3 επηρέασε την ενεργοποίηση της Επ.Πρ 1α, και την στόχευση των δεικτών. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται από την ΕΥΔ, η διαφοροποίηση της σχετικής δράσης από ενίσχυση υφιστάμενων υποδομών σε δημιουργία νέων. Η αλλαγή αυτή θα οδηγήσει σε επαναπροσδιορισμό της τιμής στόχου του δείκτη **T1601** και πιθανή διαγραφή του δείκτη **CO25**, καθώς δεν θα ενισχυθούν άμεσα ερευνητές άλλα μόνο ερευνητικές υποδομές.

Η εκτίμηση για την επιτευξιμότητα του στόχου των δεικτών για το 2023 θα είναι δυνατή με την ένταξη σχετικών έργων και την ενεργοποίηση της Επ.Πρ, μέσω της εκπόνησης μελετών σκοπιμότητας για τη δημιουργία των νέων δομών.

ΕπΠρ 1b**Ε.Σ.1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας**

Ο δείκτης **CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω μίας Πρόσκλησης η οποία στοχεύει στην ενίσχυση των επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς αγροδιατροφής, δημιουργικής βιομηχανίας, ΤΠΕ, υγείας και βιοτεχνολογίας. Η αλλαγή στο μοναδιαίο κόστος, η οποία προέκυψε μετά την ενεργοποίηση της δράσης, θα οδηγήσει σε αλλαγή της τιμής στόχου του δείκτη. Η νέα τιμή στόχου θα είναι περίπου 30 επιχειρήσεις. Εκτιμάται ότι η τιμή στόχου για το 2023 θα επιτευχθεί πλήρως με την ένταξη σχετικών έργων η οποία αναμένεται άμεσα καθώς έχουν αντιμετωπιστεί οι παράγοντες που επηρέαζαν την εφαρμογή της Επ.Πρ 1b.

Η ΕΥΔ εξετάζει τη διαγραφή του δείκτη **T1602 «Clusters επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων στην Περιφέρεια»**, διότι δεν θεωρείται πλέον κατάλληλος. Βασική κατεύθυνση είναι το σύνολο του π/υ να διατεθεί για δράσεις ενίσχυσης των επιχειρήσεων για ερευνητικά έργα στους τομείς αγροδιατροφής, δημιουργικής βιομηχανίας, ΤΠΕ, υγείας και βιοτεχνολογίας.

Επ.Πρ 2b**Ε.Σ.2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην ενεργοποίηση του δείκτη **CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις»** και του δείκτη **CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται»** αναμένεται να συμβάλλουν οι δράσεις 2.2.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΜΜΕ και 2.2.1.2 Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ.

Οι δράσεις 2.2.1.2 έχουν ενεργοποιηθεί μέσω πρόσκλησης που αφορά το ηλεκτρονικό επιχειρείν. Προκύπτει τροποποίηση του μοναδιαίου κόστους η οποία θα οδηγήσει σε αλλαγή της στόχευσης του δείκτη και συγκεκριμένα σε αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **CO01** και **CO02** σε περίπου 355 επιχειρήσεις.

Η ενεργοποίηση των δράσεων 2.2.1.1 μέσω της έκδοσης σχετικής πρόσκληση αναμένεται να συμβάλλει στην ενεργοποίηση του δείκτη **CO08 Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται**. Πλέον ο δείκτης CO08 συσχετίζεται μόνο με τις δράσεις 2.2.1.1 και προκύπτει νέα τιμή στόχου, 15 επιχειρήσεις.

Καθώς δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την ενεργοποίηση των δράσεων, η τιμή στόχου των δεικτών για το 2023 αναμένεται να επιτευχθεί με την ένταξη των σχετικών έργων.

Επ.Πρ 2c

Ε.Σ.2.3.1 Αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ

Ο δείκτης **T1603 «Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω της έκδοσης δύο προσκλήσεων (Ψηφιακές υπηρεσίες στα μνημεία και Ανάπτυξη Έξυπνης Πλατφόρμας Τοπικής Αυτοδιοίκησης (smart cities) οι οποίες στοχεύουν στη δημιουργία 2 εφαρμογών έναντι 12 της τιμής στόχου. Η επίτευξη του δείκτη για το 2023 εκτιμάται ότι είναι δυνατή με την υλοποίηση μικρών εφαρμογών.

Επ.Πρ 3a

Ε.Σ.3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων ΜΜΕ στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας

Οι δείκτες **CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για την εισαγωγή νέων προϊόντων στην αγορά»**, **CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική ενίσχυση»**, **CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται»** και **CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται»**, δεν έχουν ενεργοποιηθεί καθώς δεν έχουν εκδοθεί προσκλήσεις στο πλαίσιο της ΕπΠρ 3a. Η άμεση ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων του 2023.

Επ.Πρ 3b

Ε.Σ.3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ της Περιφέρειας

Οι δείκτες **CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις»**, **CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται»** και **CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται»** δεν έχουν ενεργοποιηθεί καθώς δεν έχουν εκδοθεί προσκλήσεις στο πλαίσιο της ΕπΠρ 3b.

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης, η τιμή στόχου των δεικτών θα επαναπροσδιοριστεί καθώς ο π/υ της συγκεκριμένης Επ.Πρ αναμένεται να μειωθεί. Η νέα τιμή στόχος των δεικτών για το

2023 θα είναι περίπου 37 επιχειρήσεις. Και στην Επ.Πρ 3b, η άμεση ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων του 2023.

Επ.Πρ 3c

Ε.Σ.3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των ΜΜΕ της περιφέρειας

Η ενεργοποίηση των δράσεων 3.3.1.1 αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη του δείκτη **CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις»**. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης, η τιμή στόχου του δείκτη θα επαναπροσδιοριστεί καθώς ο π/υ των συγκεκριμένων δράσεων αναμένεται να μειωθεί. Η νέα τιμή στόχος των δεικτών για το 2023 θα είναι περίπου 50 επιχειρήσεις.

Έχει ενταχθεί ένα έργο «Συμμετοχή Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II» το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη του δεικτών **CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται»** και **CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις»** με τιμή 73 έναντι της τιμής στόχου 80 (επίτευξη 91% του στόχου). Στο πλαίσιο της αναθεώρησης η τροποποίηση του π/υ των δράσεων θα οδηγήσει σε τροποποίηση της τιμής στόχου. Αναμένεται επίτευξη των στόχων των δεικτών για το 2023.

Επιπλέον το ενταγμένο έργο συμβάλλει και στους δείκτες προσκλήσεων **CO03 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων»** με τιμή 73,00

Άξονας Προτεραιότητας 2: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Επ.Πρ 4c

Ε.Σ.4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας

Ο δείκτης **CO32 «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων»** αφορά τις δράσεις «4.3.1.1 Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια» οι οποίες δεν έχουν ενεργοποιηθεί.

Η δράση «4.3.1.2. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα» έχει ενεργοποιηθεί μέσω μιας πρόσκλησης και αναμένεται άμεσα η ένταξη του σχετικού έργου.

Το έργο αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη του δείκτη **CO31 «Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης»** με τιμή 672 έναντι 672 τιμής στόχου (100%) και του δείκτη **CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου»** με τιμή 474 έναντι της τιμής 5.273,46 του στόχου.

Η περεταίρω ενεργοποίηση της Επ.Πρ αναμένεται να οδηγήσει σε επίτευξη των στόχων για το 2023. Κατά την αναθεώρηση είναι πιθανή η τροποποίηση των τιμών στόχου των δεικτών **CO31, CO32 και CO34.**

Επ.Πρ 4.e

Ε.Σ.4.5.1 Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας

Ο δείκτης **CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου»** δεν έχει ενεργοποιηθεί. Η εκτίμηση για την επίτευξη της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023, θα γίνει με την ένταξη των σχετικών έργων

Στο πλαίσιο της Επ.Πρ 4ε έχουν ενταχθεί έργα που συμβάλλουν στους δείκτες προσκλήσεων: **02301 «Σχέδια δράσης για βιώσιμη ενέργεια», 02302 «Μετρήσεις συγκέντρωσης αιωρούμενων σωματιδίων» και 04301 «Σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας**, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6.

Επ.Πρ 5b**Ε.Σ.5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών**

Ο δείκτης **CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω της έκδοσης σχετικών προσκλήσεων. Αναμένεται επίτευξη του στόχου του δείκτη για το 2023 με την περεταίρω ενεργοποίηση της Επ.Πρ 5b.

Η Συμβολή των ενταγμένων έργων στους δείκτες προσκλήσεων παρουσιάζεται στον Πίνακα 6.

Επ.Πρ 6b**Ε.Σ.6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων**

Ο δείκτης **CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού»** αφορά τις δράσεις 6.2.1.1 για τη διαχείριση υδάτινων πόρων (πόσιμο νερό) και εμφανίζει τιμή υλοποίησης από δύο έργα που έχουν ολοκληρωθεί η οποία ανέρχεται σε 3.422 και αντιστοιχεί στο 22% του στόχου. Λαμβάνοντας υπόψη και την τιμή που προκύπτει από τα ενταγμένα έργα η οποία αντιστοιχεί στο 112% του στόχου, εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 θα επιτευχθεί και θα ξεπεραστεί.

Ο δείκτης **CO19 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων»** εμφανίζει από τα ενταγμένα έργα τιμή 53.325 η οποία αντιστοιχεί στο **183%** του στόχου. Λαμβάνοντας υπόψη τα υψηλά ποσοστά εκπτώσεων η τιμή στόχου θα αυξηθεί. Εκτιμάται επίτευξη της τιμής στόχου με την υλοποίηση των σχετικών έργων για το έτος 2023.

Ο Σύμβουλος εκτιμά πως η αύξηση της τιμής πιθανώς να οφείλεται στην διατύπωση του δείκτη που περιλαμβάνει τον όρο «πρόσθετος».

Επ.Πρ 6c**Ε.Σ.6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία**

Ο δείκτης **CO09 «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών»** έχει

ενεργοποιηθεί από την ένταξη των σχετικών έργων και συμβάλλει σε ποσοστό επίτευξης 108% του στόχου του δείκτη.

Ωστόσο, δεν μπορεί να μετρηθεί η υλοποίησή του από την δράση «Δικτύωση και προβολή του τουρισμού της Περιφέρειας Ηπείρου». Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται από την ΕΥΔ η προσθήκη του δείκτη προσκλήσεων «09410 Ενέργειες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης τουριστικής προβολής της Περιφέρειας», ο οποίος έχει ενεργοποιηθεί μέσω ενός ενταγμένου έργου με τιμή 9.

Ε.Σ.6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας

Ο δείκτης **CO23 «Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω της έκδοσης πρόσκλησης από την οποία προκύπτει μεγαλύτερη τιμή στόχου. Εκτιμάται επίτευξη του στόχου του δείκτη για το 2023, μέσω της ένταξης σχετικών έργων.

ΕπΠρ 6ε

Ε.Σ.6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των αστικών περιοχών

Ο δείκτης **T1612 «Νέα σχέδια ρυθμιστικού/ χωροταξικού σχεδιασμού»** δεν έχει ενεργοποιηθεί. Κατά την αναθεώρηση η ΕΥΔ εξετάζει το ενδεχόμενο διαγραφής της σχετική δράσης 6.5.1.1 Εκπόνηση πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών και άρα και την διαγραφή του δείκτη.

Ο δείκτης **CO38 Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές** αφορά τις δράσεις 6.5.1.2 Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης. Στο πλαίσιο των δράσεων έχει ενταχθεί ένα έργο το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για το δείκτη σε ποσοστό 14%. Συνολικά έχουν εκδοθεί 3 προσκλήσεις. Με την ένταξη των σχετικών έργων αναμένεται επίτευξη του στόχου για το δείκτη το 2023.

Άξονας Προτεραιότητας 3: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕπΠρ 7α

Ε.Σ.7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ

Οι δείκτες **CO14a «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων ΔΕΔ-Μ»** και **CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων»**, δεν έχουν ενεργοποιηθεί. Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης αναμένεται διαγραφή της συγκεκριμένης Επ.Πρ.

ΕπΠρ 7b

Ε.Σ.7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος

Ο δείκτης **CO13 «Συνολικό μήκος νέων δρόμων»** εμφανίζει τιμή 9,80 χλμ (196% του στόχου), από την ένταξη ενός έργου. Στο πλαίσιο των δράσεων 7.2.1.1 Έργα υποστήριξης ΔΕΔ-Μ – Υποδομές έχουν εκδοθεί 3 προσκλήσεις μέσω των οποίων αναμένεται η ένταξη και υλοποίηση νέων έργων, που θα συμβάλλουν στην επίτευξη του δείκτη. Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης αναμένεται αύξηση της τιμής στόχου λόγω αύξησης του π/υ της συγκεκριμένης Επ.Πρ. Η τιμή στόχου για το δείκτη CO13 αναμένεται να επιτευχτεί.

Ο δείκτης **CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω 3 προσκλήσεων και αναμένεται η ένταξη σχετικών έργων. Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης αναμένεται μείωση της τιμής στόχου λόγω λάθους εκτίμησης κατά την σύνταξη του Προγράμματος αναφορικά με την χάραξη των σχεδιαζόμενων οδών. Η τιμή στόχου για το δείκτη CO14 αναμένεται να επιτευχτεί.

Ε.Σ.7.2.2 Βελτίωση οδικής ασφάλειας για τη μείωση της επικινδυνότητας του οδικού δικτύου

Ο δείκτης T1621 «Ενέργειες οδικής ασφάλειας», έχει ενεργοποιηθεί μέσω ενός ενταγμένου έργου το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη του δείκτη σε ποσοστό 17%. Η περεταίρω ενεργοποίηση των δράσεων για βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στο επαρχιακό και εθνικό οδικό δίκτυο, αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για το δείκτη. Ωστόσο εκκρεμεί η ολοκλήρωση του Περιφερειακού Στρατηγικού Σχεδίου για την οδική ασφάλεια

Ε.Σ.7.5.1 Βελτίωση της κατανάλωσης μικρών καταναλωτών

Ο δείκτης CO33 «Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα» δεν έχει ενεργοποιηθεί. Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης αναμένεται διαγραφή της συγκεκριμένης Επ.Πρ και άρα και διαγραφή του δείκτη.

Άξονας Προτεραιότητας 4: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Επ.Πρ 9α

Ε.Σ.9.α.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες

Ο δείκτης **T1626 «Μονάδες υγείας που βελτιώνονται»** αφορά τις δράσεις 9.1.1.1 «Υποδομές Υγείας» στο πλαίσιο των οποίων έχουν ενταχθεί 4 έργα. Τα ενταγμένα έργα συμβάλλουν στην επίτευξη του δείκτη σε ποσοστό 80%. Έχει ολοκληρωθεί ένα έργο που αφορά την προμήθεια ασθενοφόρων και προκύπτει ποσοστό υλοποίησης 20%. Με την ένταξη ακόμη μίας μονάδας και την ολοκλήρωση των έργων και δεδομένης της ικανοποιητικής πορείας υλοποίησης της Επ.Πρ αναμένεται επίτευξη στόχων για το 2023.

Ε.Σ.9.α.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων

Ο δείκτης **T1627 «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται»** αφορά τις δράσεις 9.1.2.1. «Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης». Έχουν ενταχθεί

12 έργα και περισσότερα από τα μισά εμφανίζουν τιμή υλοποίησης. Ωστόσο η τιμή που εμφανίζεται στο ΟΠΣ ξεπερνάει κατά πολύ την τιμή στόχου για το 2023. Αυτό σχετίζεται με τον ορισμό του δείκτη. Παρατηρείται ότι ο δείκτης αφορά υποδομές φροντίδας «που ενισχύονται». Προκύπτει η ανάγκη πιο ακριβούς προσδιορισμού του δείκτη που θα οδηγήσει σε ορθότερο καθορισμό της τιμής υλοποίησης από τους δικαιούχους, ή η προσθήκη νέου δείκτη που να περιγράφει καλύτερα τις πράξεις με ομάδα στόχου φορείς και όχι τον πληθυσμό των «συμμετεχόντων». Καθώς η Επ.Πρ υλοποιείται ομαλά, αναμένεται επίτευξη στόχων για το 2023.

Επ.Πρ 9b

Ε.Σ.9.β.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου

Ο δείκτης **T1628 «Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης»** δεν έχει ενεργοποιηθεί. Με την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων και την ένταξη των σχετικών έργων θα είναι δυνατή η εκτίμηση την επίτευξη του στόχου το 2023.

Επ.Πρ 10a

Ε.Σ. 10.1.1.Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση

Ο δείκτης **CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται»** έχει ενεργοποιηθεί μέσω της ένταξης 9 έργων και εμφανίζει τιμή υλοποίησης από ένα έργο. Καθώς η τιμή που εμφανίζεται στο ΟΠΣ ξεπερνάει κατά πολύ την τιμή στόχου για το 2023, απαιτείται επαναπροσδιορισμός της τιμής στόχου του δείκτη, λαμβάνοντας υπ' όψη τις πράξεις που υλοποιούνται και τις ανάγκες που προέκυψαν από την χαρτογράφηση αναγκών και υποδομών των Φορέων. Δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή της Επ.Πρ και αναμένεται επίτευξη δεικτών για το 2023.

Άξονας Προτεραιότητας 7: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Οι δείκτες της ΤΒ **T1652 «Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.»** **T1653 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται»,** **T1650 «Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται»** και **T1651 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης»** έχουν ενεργοποιηθεί σε υψηλό ποσοστό και αναμένεται επίτευξη του στόχου.

2.3 Εξέταση της πορείας υλοποίησης των δεικτών εκροής και άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ

Η ανάλυση που ακολουθεί επικεντρώνεται στους επιχειρησιακούς δείκτες εκροής ΕΚΤ αλλά τους πρόσθετους δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο προσκλήσεων από την Διαχειριστική Αρχή αλλά και τους δείκτες άμεσων αποτελεσμάτων.

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται η πορεία υλοποίησης των επιχειρησιακών δεικτών ΕΚΤ καθώς και οι εκτιμήσεις για την επίτευξη των στόχων του 2023.

Στον Πίνακα 8 παρουσιάζονται οι δείκτες των προσκλήσεων.

Από την εξέταση της πορείας υλοποίησης των επιχειρησιακών δεικτών, αφορά 28 δείκτες (25 δείκτες εκρών και 3 δείκτες άμεσου αποτελέσματος), η εικόνα που προκύπτει είναι ικανοποιητική.

Έχουν ενεργοποιηθεί μέσω της ένταξης σχετικών έργων συνολικά 15 δείκτες και καταγράφονται τιμές υλοποίησης για 13 δείκτες (δεν καταγράφονται τιμές υλοποίησης για τους δείκτες Τεχνικής Βοήθειας).

Εκτιμάται ότι οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί θα επιτευχθούν πλήρως και σε κάποιες περιπτώσεις αναμένεται να ξεπεραστεί η τιμή στόχου για το 2023.

Οι δείκτες:

- 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» (9i),
- 5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» (9ii),
- 5503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών» (9iii),
- 11501 «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» (9ii),
- Και 5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών (9iv)»

παρουσιάζουν τιμή υλοποίησης που φτάνει ή ξεπερνά το 100% της τιμής στόχου για το 2023.

Ωστόσο παραμένουν ζητήματα που επηρεάζουν την πορεία υλοποίησης των δεικτών. Συγκεκριμένα στις Επ.Πρ **8i και 8v** (ΘΣ 8) δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι δείκτες καθώς αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας η υλοποίηση των οποίων έχει καθυστερήσει. Για την επίτευξη των στόχων απαιτείται η έγκαιρη επίλυση των θεμάτων που επηρεάζουν την εφαρμογή της Επ.Πρ.

Οι περιοριστικοί παράγοντες καθυστέρησης που αφορούν την εξειδίκευση των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ, τον ορισμό ΕΦΔ για δράσεις ΚΑΛΟ καθώς και η καθυστέρηση ολοκλήρωσης της Στρατηγικής και της διαβούλευσης με την ΕΕ για τον τομέα υγείας δεν επιτρέπουν την ενεργοποίηση των δεικτών του ΕΣ 9.4.1 (**Επ.Πρ 9iv**) καθώς και των Επ.Πρ **9v** και **9iv**.

Πίνακας 7: Πορεία υλοποίησης δεικτών ΕΚΤ

Α Π	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Είδος δείκτη	Τιμή- Στόχος 2023	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση					Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023
							Σ		%	2015	2016	2017	ΣΥΝ	%	
5	8.i	8.1.1	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	Εκροών	167	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	8.v	8.5.1	CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων τους κοινωνικής οικονομίας)	επιχειρήσεις	Εκροών	51	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.i	9.1.1	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	άτομα	Εκροών	5.375	5.187	97%	1.346	1789	2.050	5.185	96%	5.375
5	9.i	9.1.1	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	Εκροών	1.184	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.i	9.1.1	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	άμεσου αποτελ.	2.977	3.573	120%	2	751	787	1.540	52%	2.977
5	9.ii	9.2.1	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	δομές	Εκροών	9	10	111%			9	9	100%	10
5	9.ii	9.2.1	5503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	άτομα	Εκροών	7.750	8.013	103%			1643	1643	21%	7.750

Α Π	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Είδος δείκτη	Τιμή- Στόχος 2023	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση					Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023
									%	2015	2016	2017	ΣΥΝ	%	
5	9.ii	9.2.2	T1634	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ΡΟΜΑ ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι)	άτομα	Εκροών	40	589	589			8	8	20%	40
5	9.ii	9.2.2	11105	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	άμεσου αποτελ.	3			0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.iii	9.3.1	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	άτομα	Εκροών	334	182	54%	56	57	71	184	55%	334
5	9.iii	9.3.1	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	άμεσου αποτελ..	221	129	58%		37	14	51	23%	221
5	9.iii	9.3.2	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	δομές	Εκροών	7	6	86%	4		2	6	86%	7
5	9.iii	9.3.2	5503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	άτομα	Εκροών	315	1.184	376%	68	286	442	796	253%	796

Α Π	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Είδος δείκτη	Τιμή- Στόχος 2023	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση					Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023
									%	2015	2016	2017	ΣΥΝ	%	
5	9.iii	9.3.2	11501	Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	σχολεία	Εκροών	39	48	123%	12	14	14	40	103%	48
5	9.iv	9.4.1	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας(TOMY)	άτομα	Εκροών	39.27 0	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.iv	9.4.1	11203	Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) που λειτουργούν	δομές	Εκροών	11	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.iv	9.4.1	11204	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας	άτομα	Εκροών	600	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.iv	9.4.1	11205	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις	άτομα	Εκροών	200	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.iv	9.4.2	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	δομές	Εκροών	21	25	119%		9	13	22	105%	25
5	9.iv	9.4.2	5503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	άτομα	Εκροών	2.224	2124	96%		212	1686	1898	85%	2.224
5	9.iv	9.4.2	CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	έργο	Εκροών	1	18	1800 %		9	9	18	1800 %	18

Α Π	ΕπΠρ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Είδος δείκτη	Τιμή- Στόχος 2023	Εντάξεις 30/4/2018		Υλοποίηση					Εκτίμηση επίτευξης στόχων 2023
								Σ	%	2015	2016	2017	ΣΥΝ	%	
5	9.v	9.5.1	11301	Αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	δομές	Εκροών	41	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.v	9.5.1	11302	Αριθμός Κέντρων Στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	δομές	Εκροών	1	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
5	9.vi	9.6.1	CO01	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	Εκροών	375	0	0%	0	0	0	0	0%	απαιτείται ενεργοποίηση
6			T1645	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται.	αριθμός	Εκροών	2	0	0%	0	0	0	0	0%	2
6			T1646	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης.	αριθμός	Εκροών	1	1	100%	0	0	0	0	0%	1
6			T1647	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	αριθμός	Εκροών	5	0	0%	0	0	0	0	0%	5
6			T1648	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	αριθμός	Εκροών	5	5	100%						5

Πίνακας 8: Συμβολή έργων στους δείκτες προσκλήσεων ΕΚΤ

ΑΠ	ΕπΠρ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή στόχος Σύνολο	Τιμή υλοποίησης Σύνολο		
						2015	2016	2017
5	9i	CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	Αριθμός	3	1	1	1
5	9i	T1633	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση όπως μακροχρόνια άνεργοι άνεργες γυναίκες αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ	Άτομα	5.187	1.346	1.789	12
5	9iii	11502	Αριθμός μαθητών που επωφελούνται	Άτομα	48	12	14	14
5	9iii	CO16	Συμμετέχοντες με Αναπηρία	Αριθμός	274			
5	9iii	CO17	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	Αριθμός	177			
5	9ii	CO20	Αριθμός έργων πλήρως ή μερικώς εκτελεσθέντων από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις	Αριθμός	2			2
5	9iv	CO20	Αριθμός έργων πλήρως ή μερικώς εκτελεσθέντων από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις	Αριθμός	4			4
5	9iv	T1636	Πληθυσμός ευπαθών ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες πρόνοιας	Άτομα	2.124		212	1.686

Άξονας Προτεραιότητας 5: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

ΕπΠρ 8i

Ε.Σ.8.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ανέργων με υψηλά τυπικά προσόντα

Ο δείκτης **CO01 «Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων»**, δεν έχει ενεργοποιηθεί.

Επ.Πρ 8ν

Ε.Σ.8.5.1.1 Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης

Ο δείκτης **CO23 «Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων τους κοινωνικής οικονομίας)»**, δεν έχει ενεργοποιηθεί.

Οι δείκτες στον πλαίσιο των **ΕπΠρ 8i και 8ν** δεν έχουν ενεργοποιηθεί καθώς αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας και υπάρχουν ζητήματα που επηρεάζουν την εφαρμογή τους. Για την εκτίμηση της επίτευξης του στόχου των δεικτών είναι απαραίτητη η ενεργοποίηση των Επ.Πρ και η ένταξη σχετικών έργων.

Επ.Πρ 9i

ΕΣ9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

Ο δείκτης **10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»** παρουσιάζει τιμή υλοποίησης 5.185 άτομα, αντιστοιχεί δηλαδή στο 96% της τιμής στόχου για το 2023. Η τιμή αυτή προκύπτει από την υλοποίηση τριών κύκλων δράσεων εναρμόνισης. Για το 2023, η τιμή του δείκτη αναμένεται να επιτευχθεί και να ξεπεραστεί.

Ο δείκτης **CO01 «Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων»**, δεν έχει ενεργοποιηθεί καθώς δεν έχουν ενταχθεί σχετικές παρεμβάσεις. Η εκτίμηση για την επίτευξη του στόχου του δείκτη για το 2023 θα είναι δυνατή με την ένταξη σχετικών έργων.

Αναφορικά με το δείκτη άμεσου αποτελέσματος **10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους »**, παρατηρείται ότι σε επίπεδο εντάξεων ο στόχος για το 2023 έχει επιτευχθεί και ξεπεραστεί. Η τιμή αυτή προκύπτει από την ένταξη τριών κύκλων δράσεων εναρμόνισης. Η τιμή υλοποίησης είναι μικρότερη (52% του στόχου) καθώς αφορά μόνο τους δύο πρώτους κύκλους. Με την καταγραφή τιμής και για τον τρίτο κύκλο αλλά και με την ένταξη νέων έργων, εκτιμάται επίτευξη του δείκτη για το 2023.

Επ.Πρ 9ii**Ε.Σ.9.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες**

Ο δείκτης **5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»** εμφανίζει τιμή υλοποίησης 9 η οποία αντιστοιχεί στο 100% του στόχου και συγκεκριμένα σε Κέντρα Κοινότητας, και άρα ο στόχος έχει ήδη επιτευχθεί. Λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές των ενταγμένων έργων (10), ο στόχος του δείκτη για το 2023 αναμένεται να ξεπεραστεί.

Ο δείκτης **5503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών»**, εμφανίζει τιμή υλοποίησης 1643 (21% της τιμής του στόχου για το 2023). Από τις τιμές των ενταγμένων έργων η τιμή ανέρχεται στο 103% της τιμής του στόχου. Εκτιμάται ότι με τη συνέχιση της λειτουργίας των δομών, η τιμή στόχου για το 2023 θα επιτευχθεί.

ΕΣ 9.2.2 Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους

Τα κέντρα κοινότητας που λειτουργούν συμβάλλουν στην επίτευξη του δείκτη **T1634 «Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ΡΟΜΑ Ή αιτούντες άσυλο Ή ασυνόδετοι ανήλικοι)»** ο οποίος εμφανίζει τιμή υλοποίησης 8 (20% της τιμής του στόχου για το 2023). Οι τιμές των ενταγμένων έργων, είναι μεγαλύτερες από την τιμή στόχου για το 2023. Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 θα επιτευχθεί.

Ο δείκτης *άμεσου αποτελέσματος* **11105 «Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδετοι ανήλικοι) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», δεν έχει ενεργοποιηθεί.**

Επ.Πρ 9iii**Ε.Σ.9.3.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.**

Ο δείκτης **10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»** εμφανίζει τιμή υλοποίησης 184 άτομα η οποία αντιστοιχεί στο 55% της τιμής στόχου για το 2023. Η τιμή αυτή προκύπτει από την υλοποίηση τριών κύκλων δράσεων παροχής υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχής δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ. Εκτιμάται ότι με την υλοποίηση επιπλέον κύκλων δράσεων, η τιμή στόχου θα επιτευχθεί.

Ο δείκτης *άμεσου αποτελέσματος* **10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»** αφορά τρεις κύκλους δράσεων παροχής

υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχής δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ. Από τα ενταγμένα έργα προκύπτει τιμή 129 άτομα που αντιστοιχεί στο 58% της τιμής στόχου. Η τιμή που προκύπτει από τα έργα που υλοποιούνται είναι μικρότερη (23%) καθώς δεν έχει καταγραφεί τιμή από τον τρίτο κύκλο δράσεων. Η επίτευξη του δείκτη για το 2023, είναι εφικτή, με την υλοποίηση επιπλέον κύκλων δράσεων,

ΕΣ 9.3.2 Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)

Στην επίτευξη του δείκτη **5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»** συμβάλλουν 6 έργα, συγκεκριμένα 4 δομές προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας και 2 δομές ΚΔΗΦ ΑΜΕΑ. Η τιμή υλοποίησης για το δείκτη ανέρχεται σε 86% της τιμής στόχου για το 2023. Με την υλοποίηση ακόμη μίας δομής η τιμή στόχου για το 2023 θα επιτευχθεί.

Τα παραπάνω έργα συμβάλλουν επίσης και στην επίτευξη του δείκτη **5503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών»** και στόχος για το 2023 έχει ήδη επιτευχθεί.

Η υλοποίηση δύο κύκλων δράσεων παράλληλης στήριξης συνέβαλαν στην πλήρη επίτευξη του δείκτη **11501 «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις»** με τιμή 40 σχολεία έναντι της τιμής στόχου του 2023, 39 σχολεία (103 % της τιμής στόχου).

Επ.Πρ 9iv

Ε.Σ.9.4.1 Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

Καθώς οι δράσεις 9.4.1.1 «Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας,» δεν παρουσιάζουν καμία ενεργοποίηση οι δείκτες στο πλαίσιο του ΕΣ: **11202 «Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)», 11203 «Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) που λειτουργούν, 11204 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας» και 11205 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις»,** δεν παρουσιάζουν ενεργοποίηση. Για την εκτίμηση της επίτευξης του στόχου των δεικτών είναι απαραίτητη η ένταξη σχετικών έργων.

Ε.Σ.9.4.2 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες

Ο δείκτης **5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»** εμφανίζει τιμή υλοποίησης 22, η οποία αντιστοιχεί στο 105 % της τιμής στόχου για το 2023. Η τιμή αυτή προκύπτει από 19 έργα (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, συσσίτια, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, δομές αστέγων). Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης είναι πιθανή η αύξηση της

τιμής στόχου λόγω αλλαγής στη καταμέτρηση των δομών. Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 θα επιτευχθεί.

Τα έργα συμβάλλουν επίσης και στην επίτευξη του δείκτη **5503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών»**, ο οποίος εμφανίζει τιμή υλοποίησης 1.898 και αντιστοιχεί στο 85% της τιμής στόχου για το 2023.

Ο δείκτης **CO22 «Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο»**, εμφανίζει τιμή υλοποίησης 18 έναντι της τιμής στόχου 1. Η τιμή υλοποίησης ξεπερνά κατά πολύ την τιμή στόχου. (Η αρχική στόχευση του δείκτη αφορούσε ένα έργο τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Κοινωνικής ένταξης).

Επ.Πρ 9ν

Ε.Σ.9.5.1 Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι δείκτες στο πλαίσιο της Επ.Πρ 9ν, **11301 «Αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας»** και **11302 «Αριθμός Κέντρων Στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας»** δεν έχουν ενεργοποιηθεί.

Επ.Πρ 9νι

Ε.Σ.9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού

Ο δείκτης CO01 «Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων» δεν έχει ενεργοποιηθεί.

Αναμένεται η ενεργοποίηση των **Επ.Πρ 9ν** και **9νι** ώστε τα σχετικά έργα να συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών.

Άξονας Προτεραιότητας 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΘΕΙΑ ΕΚΤ

Στο πλαίσιο της Τεχνική Βοήθειας, οι δείκτες **T1646 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης»** και **T1648 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται»** έχουν επιτευχθεί πλήρως σε επίπεδο εντάξεων.

2.4 Προφίλ συμμετεχόντων

Τα μικροδεδομένα συλλέγονται στο πλαίσιο των Επ.Πρ 9i και Επ.Πρ 9iii αφορούν δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και δράσεις εναρμόνισης ΑΜΕΑ, στοχεύουν στην αποδέσμευση ατόμων από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων και συγκεκριμένα αφορούν τις πράξεις:

Επ.Προ 9i

- Πράξη/ κωδικός MIS – 5000008 – «Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και παροχή δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για το σχολικό έτος 2015-2016».
- Πράξη/ κωδικός MIS – 5001619 - «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής για το σχολικό έτος 2016-2017».
- Πράξη/ κωδικός MIS – 5008950 – «Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για το σχολικό έτος 2017-2018».

Επ.Προ 9iii

- Πράξη/ κωδικός MIS—5000009-Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ για το σχολικό έτος 2015-2016.
- Πράξη/ κωδικός MIS- 5001621- Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ για το σχολικό έτος 2016-2017.
- Πράξη/ κωδικός MIS- 5008951- Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ για το σχολικό έτος 2017-2018.

Τα μικροδεδομένα αφορούν τους παρακάτω κοινούς δείκτες εκροών:

CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων/unemployed, including long-term unemployed
CO02	Μακροχρόνια άνεργοι
CO03	Οικονομικά μη ενεργά άτομα
CO04	Οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση/inactive, not in education or training
CO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων
CO06	Κάτω των 25 ετών
CO07	Ανω των 54 ετών
CO08	Ανω των 54 ετών που είναι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ή οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση
CO09	Απόφοιτοι πρωτοβάθμιας (ISCED 1) ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2/with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2)
CO10	Απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4)
CO11	Απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ISCED 5 ως 8)
CO12	Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων
CO13	Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα
CO14	Συμμετέχοντες που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα
CO15	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)
CO16	Συμμετέχοντες με Αναπηρία
CO17	Άλλα μειονεκτούντα άτομα

Η ανάλυση για τους δείκτες εκροών γίνεται για τις παρακάτω κατηγορίες:

1. Συμμετέχοντες
2. Εργασιακή κατάσταση
3. Ηλικιακή κατάσταση
4. Επίπεδο Εκπαίδευσης
5. Είδος νοικοκυριού
6. Ειδικές Ομάδες πληθυσμού

1) Συμμετέχοντες

Συμμετέχοντες ανά σχολ έτος και Επ.Προ	9i	9iii	9i & 9iii
2015-2016	1354	56	1410
2016-2017	1791	60	1851
2017-2018	2047	68	2115
Σύνολο	5192	184	5376

Ο αριθμός των συνολικών συμμετεχόντων, δηλαδή ατόμων που αποδεσμεύτηκαν από τη φροντίδα εξαρτωμένων ατόμων και εξαρτωμένων ατόμων ΑΜΕΑ, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που αφορούν και τις έξι πράξεις στο πλαίσιο των Επ.Πρ 9i και Επ.Πρ 9iii και για τους τρεις κύκλους εφαρμογής τους ανέρχεται σε 5.376 άτομα.

Για τον υπολογισμό του συνόλου χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία των κοινών δεικτών CO01: Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων/unemployed, including long-term unemployed, CO03: Οικονομικά μη ενεργά άτομα και CO05: Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, καθώς το άθροισμα των τιμών τους χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του δείκτη εκρών 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων», βάση μεθοδολογίας.

Από τους συνολικούς συμμετέχοντες η πλειοψηφία, 5.192, αφορά τις πράξεις εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής (Επ.Προ 9i). Οι ωφελούμενοι από τις πράξεις της Επ.Προ 9iii,, ανέρχονται σε 184 άτομα.

Τα δεδομένα ανά σχολικό έτος και Επ.Προ παρουσιάζονται στον Πίνακα «Συμμετέχοντες». Παρατηρείται ότι οι ωφελούμενοι αυξάνονται με την πάροδο των ετών με το σχολικό έτος 2017-2018 να έχει τους περισσότερους ωφελούμενους και στις δύο Επ.Προ.

2) Εργασιακή κατάσταση

	C001	%	C002	%	C003	%	C004	%	C005	%
9i	2943	57%	1468	28%	70	1%	55	1%	2179	42%
9iii	86	47%	23	13%	44	24%	43	23%	54	29%
Σύνολο	3029	56%	1491	27%	114	2%	98	1%	2233	41%

Αναφορικά με την εργασιακή κατάσταση των εργαζομένων και εξετάζοντας τα στοιχεία που αφορούν το σύνολο αυτών προκύπτει ότι η πλειοψηφία (56%) είναι άνεργοι, εκ των οποίων οι μισοί μακροχρόνια άνεργοι. Η εικόνα αυτή ήταν αναμενόμενη καθώς αντικατοπτρίζει τη στόχευση των παρεμβάσεων αλλά και τη γενικότερη κατάσταση της Περιφέρειας όπου παρουσιάζονται υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο των συμμετεχόντων είναι απασχολούμενοι 41%, ενώ οι οικονομικά μη ενεργοί που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση, είναι μόλις το 1% των συμμετεχόντων.

Εξετάζοντας ξεχωριστά τις δύο Επ.Προ παρατηρείται ότι η κατάσταση διαφοροποιείται. Στην Επ.Προ 9i για τις δράσεις εναρμόνισης, το μεγαλύτερο ποσοστό είναι άνεργοι (57%), ακολουθούν οι απασχολούμενοι (42%) και μόλις 1% ανήκουν στον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό.

Στην Επ.Προ 9iii, για τις δράσεις εναρμόνισης ΑΜΕΑ, τα μεγαλύτερα ποσοστά είναι και πάλι οι άνεργοι (47%), και οι απασχολούμενοι (29%), αλλά σε αντίθεση με την Επ.Προ 9i, ακολουθούν οι οικονομικά μη ενεργοί με μεγαλύτερο ποσοστό σε αυτήν την περίπτωση (23%), ενώ το ποσοστό των μακροχρόνιων ανέργων φτάνει το (13%).

Τέλος, παρατηρείται μικρή συμμετοχή των ανδρών ως προς όλο το δείγμα και αποτελεί το 0,04%.

3) Ηλικιακή κατάσταση

	CO06	%	CO07	%	CO08	%
9i	112	2%	5	0,10%	1	0,02%
9iii	2	1,09%	27	14,6%	18	10%
Σύνολο	114	2%	32	0,60%	19	0,35%

Τα ποσοστά είναι χαμηλά στο σύνολο των συμμετεχόντων. Με αυτούς τους δείκτες δεν μετρούνται οι ηλικιακές ομάδες 25 έως 54 ετών που καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού των συμμετεχόντων κρίνοντας από την παραπάνω κατανομή.

Στο σύνολο η ηλικιακή ομάδα που αποτελεί την πλειοψηφία είναι αυτή κάτω των 25 ετών ποσοστό 2%, ενώ μόλις το 0,35% είναι άνω των 54 ετών εκ των οποίων οι μισοί είναι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ή οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση.

Και σε αυτή την περίπτωση υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις δύο Επ.Πρ. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων της Επ.Προ 9i είναι άτομα κάτω των 25 ετών (2%). Αντίθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων της 9iii είναι άτομα άνω των 54 ετών (14,6%). Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως μόνο συμμετέχοντες των δράσεων εναρμόνισης της οικονομικής και επαγγελματικής ζωής ΑΜΕΑ είναι άνω των 54 ετών που είναι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ή οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην μη παροχή ίσων ευκαιριών σε αυτούς, στην απασχόληση και αναζήτηση εργασίας, ένα κενό που προσπαθεί να καλυφθεί με τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται.

Τέλος, και εδώ το ποσοστό των ανδρών είναι πολύ μικρό και αγγίζει το 0,09%.

4) Επίπεδο Εκπαίδευσης

	CO09	%	CO10	%	CO11	%
9i	485	9%	3069	59%	1633	31%
9iii	68	37%	83	45%	30	16%
Σύνολο	553	10%	3152	59%	1663	30%

Στο σύνολο των συμμετεχόντων η πλειοψηφία, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 59%, σχεδόν το μισό των συμμετοχόντων, είναι απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4). Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό (30%) είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 ως 8) και μόλις το 10% είναι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας (ISCED 1) ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2/with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED)).

Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η εργασιακή κατάσταση δεν είναι ανάλογη με το επίπεδο εκπαίδευσης και ότι τα αίτια πιθανώς να οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη γενικότερη οικονομική κατάσταση της Περιφέρειας, καθώς το φαινόμενο των πτυχιούχων ανέργων είναι γενικότερο. Είναι γεγονός πως η κατάσταση αυτή «επιβαρύνει» ιδιαίτερα τις ομάδες ατόμων που φροντίζουν εξαρτώμενα άτομα και έτσι επιβεβαιώνεται η αναγκαιότητα των παρεμβάσεων.

Στην Επ.Προ 9i η πλειοψηφία, πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (59%), είναι απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), σημαντικό ποσοστό συμμετεχόντων (31%) έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμιας εκπαίδευση (ISCED 5 ως 8) και το μικρότερο ποσοστό 9% αφορά συμμετέχοντες οι οποίοι είναι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας (ISCED 1) ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2/with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2)).

Στην Επ.Προ 9iii η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (45%) είναι απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό (37%) είναι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας (ISCED 1) ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2/with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2) και τέλος το 16% είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ISCED 5 ως 8).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ανδρών αγγίζει το 0,3% του συνόλου.

5) Είδος νοικοκυριού

	CO12	%	CO13	%	CO14	%
9i	411	8%	361	7%		6%
9iii	23	12,5%	20	10%	16	7%
Σύνολο	434	8%	381	7%	336	6%

Από την εξέταση των δεικτών αναφορικά με το είδος του νοικοκυριού προκύπτει ότι: 434 συμμετέχοντες (8%) ζουν σε νοικοκυριά ανέργων, 381 συμμετέχοντες (7 %) ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα, και 336 συμμετέχοντες (6%) ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα.

Καθώς τα ποσοστά είναι μικρά, αντιστοιχούν δηλαδή σε μικρό δείγμα του πληθυσμού, συμπεραίνεται ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων ζει σε άλλο είδος νοικοκυριού από αυτό που εξετάζεται με τους παραπάνω δείκτες.

Η εικόνα ανάμεσα στις δύο Επ.Προ δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα.(Πίνακας 5, είδος νοικοκυριού).

Και εδώ το ποσοστό των ανδρών συμμετεχόντων, ανέρχεται στο 0,1%.

6) Ειδικές Ομάδες πληθυσμού

	CO15	%	CO16	%	CO17	%
9i	575	11%	33	0,60%	147	3%
9iii	25	14%	31	17%	14	8%
Σύνολο	600	11%	64	1,10%	161	3%

Οι δείκτες CO15 έως CO17 αφορούν συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού και τα σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.

Περίπου 11% των ωφελούμενων (στοιχεία που αφορούν το δείκτη CO15 και το σύνολο των πράξεων) είναι μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά). Συγκεκριμένα σε αυτή την κατηγορία ανήκει περίπου το 11% των ωφελούμενων της Επ.Προ 9i και περίπου το 14% των ωφελούμενων της Επ.Προ 9iii.

Η ομάδα του πληθυσμού: «συμμετέχοντες με αναπηρία», αφορά μικρό μέρος των ωφελούμενων στο σύνολο (1,1%), αλλά αποτελεί το 17% της Επ.Προ 9iii.

Ο δείκτης CO17, άλλα μειονεκτούντα άτομα αναφέρεται σε όλες τις ομάδες μειονεκτούντων ατόμων, όπως π.χ. πρώην χρήστες, αποφυλακισμένους, άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή

κοινωνικό αποκλεισμό κλπ. Σε αυτόν τον δείκτη μετρώνται επίσης τα άτομα με εκπαιδευτικό επίπεδο ISCED 0, (όσοι δηλ. δεν έχουν ολοκληρώσει το δημοτικό) και οι οποίοι είναι πάνω από την ηλικία που σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο ένα παιδί τελειώνει την έκτη δημοτικού (12 ετών). (Βάση του Εγγράφου: Οδηγίες για την ανάπτυξη του Ενιαίου Συστήματος Δεικτών ΕΣΠΑ 2020 (2ο ΜΕΡΟΣ). Παρατηρείται ότι στην Επ.Προ 9iii, 8% των ωφελούμενων ανήκει σε αυτή τη κατηγορία ενώ στην Επ.Προ 9i το ανάλογο ποσοστό είναι αρκετά μικρότερο (3%).

2.5 Συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση της Αποτελεσματικότητας

ΑΠ1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ενεργοποίηση του ΑΠ1 επηρεάστηκε από πολλούς παράγοντες όπως το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων και η καθυστέρηση ορισμού ΕΦΔ, η μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων (γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων) και η αδυναμία έγκαιρης λειτουργικότητας του ΠΣΚΕ. Με την αντιμετώπιση των παραπάνω θεμάτων και την εκπλήρωση των σχετικών αιρεσιμοτήτων έχει ήδη ξεκινήσει η ενεργοποίηση του Άξονα μέσω της έκδοσης σχετικών προσκλήσεων και την ένταξη του έργου που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ. Το χρηματοδοτικό αυτό εργαλείο θα τονώσει το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για την υποβολή αιτήσεων και τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο των προκλήσεων που θα εκδοθούν.

Ο ΑΠ1 εξειδικεύεται σε μεγάλο βαθμό βάση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης η εκπόνηση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί κατά τη σύνταξη του ΕΠ. Πλέον η Στρατηγική έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται να οδηγήσει σε αναθεώρηση των δράσεων και των δεικτών του ΑΠ1, όσον αφορά τον ορθότερο προσδιορισμό τους.

Μέσω των σχετικών προσκλήσεων ενεργοποιήθηκαν οι δείκτες: CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα», CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» (δείκτης CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται» (2b) και T1603 «Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών»).

Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται επιτάχυνση της ενεργοποίησης του Άξονα.

ΑΠ2 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο Άξονας χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης, αλλά μέτριο ποσοστό απορρόφησης πόρων. Η εικόνα οφείλεται στις μεγάλες εκπτώσεις (50%-60%) επί του προϋπολογισμού των έργων που δημοπρατούνται που σε συσχέτιση με το αρχικά καθορισμένο ποσοστό υπερδέσμευσης των προσκλήσεων (120%) συμβάλουν στην καθυστέρηση ενεργοποίησης, γεγονός το οποίο δημιουργεί καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων. Γενικά, η υλοποίηση του Άξονα είναι ομαλή και εκτιμάται ότι θα υπάρχει επιτάχυνση καθώς έχουν αντιμετωπιστεί αρκετοί λόγοι οι οποίοι δέσμευαν την εφαρμογή του, όπως η εκπόνηση και έγκριση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών (εγκρίθηκε με την 1197/11-7-2017 Απόφαση) και η Στρατηγική για την Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου(εγκρίθηκε με την 91/3-3-2017 Απόφαση).

Εξετάζοντας τον ΑΠ2 ανά ΘΣ, παρατηρούνται τα εξής:

- ΘΣ 4:Γενικά στον ΘΣ 4 η ενεργοποίηση είναι χαμηλή αλλά αναμένεται επιτάχυνση στην υλοποίηση των δράσεων. Η αναγκαιότητα ομογενοποίησης όλων των διαφορετικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό τόσο της

εξοικονόμησης ενέργειας όσο και της παραγωγής ΑΠΕ σε εθνικό επίπεδο θα οδηγήσει σε επαναπροσδιορισμό της τιμής στόχου των δεικτών εκροής της Επ.Πρ 4c και στην αποτελεσματική παρακολούθηση τους, επιδρώντας θετικά στο βαθμό αποτελεσματικότητας του ΘΣ.

- ΘΣ 5 (Επ.Πρ 5b): Η τροποποίηση των δράσεων και των κατευθυντήριων γραμμών επιλογής πράξεων ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση έργων σε περιοχές εκτός καθορισμένων ζωνών δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμυρών για το υδατικό διαμέρισμα Ηπείρου (GR05), μετά από απαραίτητη τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, αναμένεται να οδηγήσει σε τροποποίηση δράσεων και δεικτών. Καθώς δεν προκύπτει η συμβολή των έργων στο δείκτη εκροών CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας», η προσθήκη και στοχοθέτηση των δεικτών εκροής που χρησιμοποιήθηκαν κατά την έκδοση των προσκλήσεων κρίνεται ως κατάλληλη για την παρακολούθηση όλων των δράσεων.

- ΘΣ 6: Οι Επ.Πρ με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργοποίησης είναι οι **6b** και **6c** και γενικά χαρακτηρίζονται από ομαλή υλοποίηση. Για την αποτελεσματική παρακολούθηση των παρεμβάσεων της Επ.Πρ 6c προστίθεται ο ομογενοποιημένος δείκτης εκροής SO006 «Ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Αναφορικά με την Επ.Πρ **6d**, αναμένεται η περεταίρω εξειδίκευσή της μέσω της διαμόρφωσης ενδεικτικών δράσεων. Νέα στοιχεία μέσω της υποβολής προτάσεων θα οδηγήσουν σε τροποποίηση της τιμής στόχου του δείκτη εκροής CO23 «Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης». Η εφαρμογή της Επ.Πρ 6e δεσμεύεται από τη μη ενεργοποίηση της δράσης 6.5.1.1. «Εκπόνηση πολεοδομικών/χωροταξικών μελετών». Συγκεκριμένα, η αλλαγή του σχετικού θεσμικού πλαισίου, η καθυστέρηση στην έκδοση των προδιαγραφών για την εκπόνηση των ΤΧΣ και των ΕΧΣ, οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έναρξη, εκπόνηση και ολοκλήρωση των πολεοδομικών/χωροταξικών μελετών δεν επιτρέπουν την υλοποίηση της δράσης. Στο πλαίσιο αυτό εκτιμάται ότι η διαγραφή της θα οδηγήσει στην ομαλή υλοποίηση της Επ.Πρ. Επιπλέον εξειδικεύεται περεταίρω η δράση 6.5.1.2 «Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης βάση της εγκεκριμένης Στρατηγικής ΒΑΑ».

ΑΠ3: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Χαρακτηριστικό του ΑΠ3 αποτελεί το γεγονός δεν υπάρχουν πληρωμές σε καμία Επ.Πρ. Βασικό λόγο καθυστέρησης αποτέλεσε η έλλειψη ωριμότητας για την έκδοση προσκλήσεων. Επιπλέον παράγοντας καθυστέρησης είναι η απαίτηση για απαλλοτριώσεις ως προπαρασκευαστική ενέργεια για την δημοπράτηση έργων, διαδικασία η οποία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα.

Από τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Άξονα, δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν οι δράσεις των ΕπΠρ 7α και 7ε. Εκτιμάται ότι η αναπροσαρμογή του π/υ και η τροποποίηση των δράσεων στο πλαίσιο του ΑΠ, θα ενισχύσει την ενεργοποίηση του ΑΠ.

ΑΠ4: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οι εντάξεις έργων του Άξονα είναι υψηλές και ο βαθμός συμβασιοποίησης και απορρόφησης είναι επίσης υψηλός. Στον ΑΠ4, καθώς δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή του κι η γενικότερη υλοποίησή του είναι ικανοποιητική, αναμένεται επίτευξη των δεικτών.

Παρατηρούνται δυσκολίες κατά τη μέτρηση των δεικτών εκροής, οι οποίες προτείνεται να αντιμετωπιστούν με την προσθήκη νέων δεικτών, με σαφή προσδιορισμό στη διατύπωσή τους.

ΑΠ5: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Ο ΑΠ5 υλοποιείται ομαλά και εκτιμάται ότι οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί θα επιτευχθούν πλήρως και σε κάποιες περιπτώσεις αναμένεται να ξεπεραστεί η τιμή στόχου για το 2023. Ωστόσο παραμένουν ζητήματα που επηρεάζουν την πορεία υλοποίησης του και την επίτευξη των δεικτών. Συγκεκριμένα στις Επ.Πρ 8i και 8v (ΘΣ 8) δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι δείκτες καθώς αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας ή υλοποίηση των οποίων έχει καθυστερήσει. Για την επίτευξη των στόχων απαιτείται η έγκαιρη επίλυση των θεμάτων που επηρεάζουν την εφαρμογή της Επ.Πρ. Οι περιοριστικοί παράγοντες καθυστέρησης που αφορούν την εξειδίκευση των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ καθώς και η διαβούλευση με την ΕΕ για τον τομέα υγείας δεν επιτρέπουν την ενεργοποίηση των δεικτών του ΕΣ 9.4.1 (Επ.Πρ 9iv) καθώς και των Επ.Πρ 9v και 9iv.

ΑΠ6 και ΑΠ7

Οι Άξονες της Τεχνικής Βοήθειας υλοποιούνται ομαλά.

Με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών, αναμένεται κατά την Αναθεώρηση αντικατάσταση των δεικτών εκροής T1648 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» (TB ΕΚΤ) και T1653 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» (TB ΕΤΠΑ).

3. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΕΠ ΉΠΕΙΡΟΣ 2014 – 2020

Το Πλαίσιο Επίδοσης (Π.Ε.) του ΕΠ Ηπείρου 2014-2020 έχει ως βάση αναφοράς: α) τον Κανονισμό ΕΕ 1303/2013 με τη σχετική νομική βάση που αφορά στα άρθρα 20,21, 22,27 και 96 καθώς και το Παράρτημα II σχετικά με τη μέθοδο εφαρμογής του Π.Ε., β) τον Εκτελεστικό Κανονισμό 215/2014 με τη σχετική νομική βάση που αφορά στα άρθρα 4,5,6 και 7 σχετικά με τον καθορισμό οροσήμων και στόχων στο Π.Ε. και την αξιολόγηση της επίδοσής τους, γ) τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 480/2014 για τα κριτήρια που αφορούν τις Δημοσιονομικές Διορθώσεις στο Π.Ε και δ) το Τεχνικό Κείμενο Οδηγιών για το Π.Ε. (Guidance Fiche for the Performance Framework, Τελική Έκδοση, Μάιος 2014).

Οι τύποι των δεικτών που χρησιμοποιούνται στο Π.Ε. του ΕΠ Ηπείρου είναι: α) Δείκτες εκροών (output indicators), β) Βασικά στάδια υλοποίησης (key implementation steps) και γ) Οικονομικοί δείκτες (financial indicators), ενώ το ΠΕ δεν περιλαμβάνει δείκτες αποτελέσματος (result indicators). Συνολικά το ΠΕ του ΕΠ Ηπείρου περιλαμβάνει 8 δείκτες εκροών, εκ των οποίων οι 5 αφορούν Κοινούς Δείκτες και 3 αφορούν Ειδικό Δείκτη, 5 Βασικά Στάδια Υλοποίησης και 5 Οικονομικούς Δείκτες (ένας ανά ΑΠπλην των ΑΠτης Τεχνικής Βοήθειας).

Ειδικότερα, για την επιλογή των δεικτών εκροών του Π.Ε. αξιοποιήθηκαν τα κριτήρια της παρ. 3 του Παραρτήματος II του Καν. 1303/2013 που αφορούν την ποιότητα των οροσήμων και των στόχων που τίθενται στο Π.Ε., ενώ διασφαλίστηκε και η απαραίτητη αντιπροσωπευτικότητα αυτών ανά ΑΠμε το να δεικτοποιείται τουλάχιστον το 50% των πόρων ανά ΑΠ. Επίσης τηρήθηκε η οδηγία περί μικρού αριθμού δεικτών εκροών, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος μη επίτευξης των σχετικών οροσήμων του 2018 και των στόχων του 2023.

Για κάθε Άξονα Προτεραιότητας προβλέπεται ένας οικονομικός δείκτης που μετράει Πιστοποιημένες Δαπάνες σε όρους δημόσιας δαπάνης για το ορόσημο του 2018 και τον στόχο του 2023, ενώ οι άξονες της Τεχνικής Βοήθειας δεν συμμετέχουν στο Π.Ε. και έτσι δεν ορίζεται για αυτούς οικονομικός δείκτης.

Επίσης, αξιοποιήθηκε η δυνατότητα εισαγωγής στο Π.Ε. των βασικών σταδίων υλοποίησης καθώς από την προϋπάρχουσα εμπειρία κρίθηκε ότι η υλοποίηση πράξεων που συνδέονται με το Π.Ε. και περιλαμβάνονται στους ΑΠ1, ΑΠ2, ΑΠ3 και ΑΠ4, δεν αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί το 2018 και επομένως εκτιμήθηκε ότι δεν θα υπάρχει μετρήσιμο αποτέλεσμα ή οι εκροές θα είναι πολύ χαμηλές. Το κάθε βασικό στάδιο αντιστοιχίστηκε με ένα σχετικό δείκτη εκροών που στοχοθετείται το 2023.

3.1 Εξέταση της προόδου επίτευξης των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων όσον αφορά στα ορόσημα του 2018 και 2023 – 30/4/2018

ΑΠ1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ

Η προσέγγιση των οροσήμων του Π.Ε. για τους δείκτες του ΑΠ1 βασίστηκε στα κάτωθι δεδομένα/παραδοχές:

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκρών «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» (230) προκύπτει από το μέσο μοναδιαίο κόστος των αντίστοιχων παρεμβάσεων για τη δημιουργία και υποστήριξη spin-off και spin-out, το πρόγραμμα εξωστρέφεια και την πράσινη επιχείρηση του ΕΠΑΝ 2007-2013. Ο δείκτης τροφοδοτείται από τον τύπο δράσης: α) 2.2.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΜΜΕ, β) 2.2.1.2 Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ, γ) 3.2.1.1 Υποστήριξη οργανωτικής καινοτομίας και εξωστρέφειας στις ΜΜΕ και δ) 3.1.1 Ενίσχυση των ΜΜΕ για επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού. Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για τη χρηματοδότηση των παραπάνω κατηγοριών δράσης ανέρχεται σε περίπου 22,5 εκατ. €.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) για το Βασικό Στάδιο Υλοποίησης «Ενταγμένα έργα κρατικών ενισχύσεων» (80) προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων αλλά και την εμπειρία των προηγούμενων Προγραμματικών Περιόδων.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) του οικονομικού δείκτη «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών» (13.129.190€) προκύπτει από τον παρελθόντα ρυθμό απορρόφησης των έργων κρατικών ενισχύσεων κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα (5 έτη από την έναρξη του Προγράμματος).

ΑΠ2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη

Η προσέγγιση των οροσήμων του Π.Ε. για τους δείκτες του ΑΠ2 βασίστηκε στα κάτωθι δεδομένα/παραδοχές:

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκρών «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων» (29.194) προκύπτει από το μέσο μοναδιαίο κόστος (1.800 ευρώ) το οποίο προκύπτει από τα μεταφερόμενα έργα και μελέτες που βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο για τους οικισμούς στους οποίους θα παρέμβει κατά προτεραιότητα το ΕΠ. Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για την χρηματοδότηση αυτής της κατηγορίας δράσης ανέρχεται σε περίπου 52,5 εκατ. €.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) για το Βασικό Στάδιο Υλοποίησης «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων επεξεργασίας λυμάτων» (5) προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων, από τα μεταφερόμενα έργα αλλά και την εμπειρία των προηγούμενων Προγραμματικών Περιόδων.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκρών «Αύξηση του αναμενόμενου

αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών» (10.000) προέκυψε από στοιχεία επισκεψιμότητας σχετικών τοποθεσιών της Περιφέρειας, ενώ συνδέεται και με την στρατηγική ολοκληρωμένης προσέγγισης στην εδαφική ανάπτυξη της Περιφέρειας. Ο δείκτης περιλαμβάνει τους χώρους Δωδώνης, Κασσιώπης, Γιτάνης και Νικόπολης. Στον στόχο υπολογίζεται μία αύξηση της τάξης του 24% συνολικά. Ο στόχος θεωρείται εφικτός καθώς έχει υπολογιστεί ως αύξηση 10% των καταγεγραμμένων επισκεπτών Δωδώνης και Κασσιώπης (δηλ. 4.150) συν 5.850 επισκέπτες για τους χώρους Γιτάνης και Νικόπολης. Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για τη χρηματοδότηση αυτής της κατηγορίας δράσης ανέρχεται σε περίπου 15 εκατ. €.

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) για το Βασικό Στάδιο Υλοποίησης «Ενταγμένα έργα πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς» (4) προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων. Επίσης, σημειώνεται ότι οι περισσότερες από τις παρεμβάσεις αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Εδαφικής Επένδυσης της Περιφέρειας για τις πολιτιστικές διαδρομές, γεγονός που απαιτεί χρονοβόρες διαδικασίες προετοιμασίας.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) του οικονομικού δείκτη «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών» (35.361.680€) προκύπτει από τον παρελθόντα ρυθμό απορρόφησης των έργων μεταφορών κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα (5 έτη από την έναρξη του Προγράμματος).

ΑΠ3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών

Η προσέγγιση των οροσήμων του Π.Ε. για τους δείκτες του ΑΠ3 βασίστηκε στα κάτωθι δεδομένα/παραδοχές:

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκροών «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων» (25 χλμ) προκύπτει από το μέσο μοναδιαίο κόστος των αντίστοιχων παρεμβάσεων της ΠΠ 2007-2013 στη Θεματική Προτεραιότητα 22 και 23 για την αναβάθμιση δρόμων, που ήταν περίπου 2 εκ. €. Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για την χρηματοδότηση της κατηγορίας δράσης που συνδέεται με το δείκτη ανέρχεται σε περίπου 42,3 εκατ. €.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) για το Βασικό Στάδιο Υλοποίησης «Ενταγμένα έργα οδοποιίας (ανακατασκευή ή αναβάθμιση)» (4) προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) του οικονομικού δείκτη «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών» (20.095.752€) προκύπτει από τον παρελθόντα ρυθμό απορρόφησης των έργων μεταφορών κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα (5 έτη από την έναρξη του Προγράμματος).

ΑΠ4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας

Η προσέγγιση των οροσήμων του Π.Ε για τους δείκτες του ΑΠ4 βασίστηκε στα κάτωθι δεδομένα/παραδοχές:

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκροών «Δυναμικότητα των υποδομών

εκπαίδευσης που ενισχύονται» (1500) προκύπτει από στοιχεία υλοποίησης των αντίστοιχων έργων εξοπλισμού εργαστηρίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΠΠ 2007-2013 και των έργων προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης. Μάλιστα στην προηγούμενη ΠΠ υπήρξε και σχετικός δείκτης «αριθμός ωφελούμενων μαθητών». Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για την χρηματοδότηση αυτής της κατηγορίας δράσης ανέρχεται σε περίπου 11 εκατ. €.

- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) για το Βασικό Στάδιο Υλοποίησης «Ενταγμένα έργα εκπαίδευσης (όλες οι βαθμίδες)» (3) προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων λαμβανομένου υπόψη και των καθυστερήσεων που λαμβάνουν χώρα κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες (πχ. ενστάσεις κλπ).
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του ειδικού δείκτη εκρών «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται» (89) προκύπτει από τη διαθέσιμη πληροφορία υλοποίησης αντίστοιχων έργων στη ΠΠ 2007-2013 (ΘΠ77 και ΘΠ79) και το σχεδιασμό της νέας ΠΠ σε ότι αφορά τα έργα κοινωνικής φροντίδας στην Ήπειρο. Μάλιστα λόγω της ωριμότητας των σχεδιαζόμενων έργων προβλέπεται και η επίτευξη στόχου για το 2018 (28). Η δημόσια δαπάνη που προβλέπεται να διατεθεί για την χρηματοδότηση αυτής της κατηγορίας δράσης ανέρχεται σε περίπου 4,7 εκατ. €.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) του οικονομικού δείκτη «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών» (7.821.122 €) προκύπτει από τον παρελθόντα ρυθμό απορρόφησης των έργων των ΘΠ75 (υποδομές εκπαίδευσης), ΘΠ76 (υποδομές υγείας), ΘΠ77 και ΘΠ79 (λοιπές υποδομές φροντίδας παιδιών και κοινωνικές υποδομές) της ΠΠ 2007-2013, κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα (5 έτη από την έναρξη του Προγράμματος).

ΑΠ5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων

Η προσέγγιση των οροσήμων του ΠΕ για τους δείκτες του ΑΠ5 βασίστηκε στα κάτωθι δεδομένα/παραδοχές:

- ❖ Ο υπολογισμός της τιμής-στόχου (ορόσημο 2018) του ειδικού δείκτη εκρών 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» βασίζεται στην υλοποίηση των δράσεων 9.1.1.1 «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» και 9.3.1.1 «Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ και παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ» για τα έτη 2015-2016 και 2016-2017 και εκτιμάτε σε 3.248 συμμετέχοντες.
- ❖ Η τιμή στόχος για το 2023 (5.709) προκύπτει από την ανάλυση της συνεισφοράς των παρεμβάσεων των παραπάνω δράσεων.
- ❖ Ειδικότερα η τιμή στόχος για την δράση 9.1.1.1 προκύπτει κάνοντας την παραδοχή ότι 12.938.125€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης άλλα και επιπλέον 1.960.193€ από Εθνικούς πόρους θα κατευθυνθούν σε παρεμβάσεις υπηρεσιών εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Βάσει της δράσης εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής που υλοποιήθηκε για το σχολικό έτος 2015-2016 το κόστος ανά ωφελούμενο ανήρθε 3.752.527,56€ / 1.354 συμμετέχοντες = 2.771€/συμμετέχοντα. Άρα η τιμή στόχος είναι 14.898.318€ / 2.771€/συμμετέχοντα = 5.375 συμμετέχοντες.

- ❖ Επιπλέον για τη δράση 9.3.1.1 ο δείκτης υπολογίστηκε με την παραδοχή ότι 1.955.941€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης θα κατευθυνθούν σε παρεμβάσεις παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ. Βάσει της δράσης παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ και παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ που υλοποιήθηκε για το σχολικό έτος 2015-2016 το κόστος ανά ωφελούμενο ανήρθε σε 328.318€ / 56 συμμετέχοντες = 5.863€/συμμετέχοντα. Άρα η τιμή στόχος είναι 1.955.941€ / 5.863€/συμμετέχοντα = 334 συμμετέχοντες.
- ❖ Ο υπολογισμός της τιμής-στόχου (ορόσημο 2018) του ειδικού δείκτη εκρών 5502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» βασίζεται στην υλοποίηση των δράσεων 9.2.1.1 «Υποστήριξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση», 9.3.2.1 «Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» και 9.4.2.1 «Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες» και εκτιμάτε σε 30 δομές.
- ❖ Η τιμή στόχος για το 2023 (37) προκύπτει από την ανάλυση της συνεισφοράς των παρεμβάσεων των παραπάνω δράσεων.
- ❖ Η τιμή-στόχος (ορόσημο 2018) του οικονομικού δείκτη «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών» (13.275.016 €) προκύπτει από τον παρελθόντα ρυθμό απορρόφησης αντίστοιχων έργων.

3.2 Διερεύνηση καθυστερήσεων

Οι καθυστερήσεις που εντοπίζονται στην υλοποίηση του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 αναλύονται στην Ενότητα. Σε αυτό το σημείο γίνεται μια σύντομη αναφορά των καθυστερήσεων που επηρεάζουν την πορεία του Π.Ε. καθώς στη συνέχεια διερευνάται η επίπτωση που ενδέχεται να έχουν στην επίτευξη των οροσίων του 2018 και του 2023.

Οι καθυστερήσεις στην πορεία υλοποίησης του Προγράμματος οφείλονται σε εξωγενείς παράγοντες που αφορούν μεταξύ άλλων στις αιρεσιμότητες, στον ορισμό ΕΦΔ, σε θέματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ. Πιο αναλυτικά εντοπίζονται:

- Όσον αφορά στις δράσεις επιχειρηματικότητας που αφορούν τις ΕπΠρ 1b, 2b, 3a, 3b, 3c, 8i, 8v, 9i και 9v προέκυψαν ζητήματα αναφορικά με τη μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων, γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων πρόβλημα που επιλύθηκε εντός του 2017 αλλά κυρίως με την απαίτησης ανάπτυξης των υποσυστημάτων της κάθε πρόσκλησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), διαδικασία που αποδείχτηκε χρονοβόρα και η λύση δρομολογήθηκε στις αρχές του 2018 με την εναλλακτική λειτουργία του ΠΣΚΕ.
- Ζητήματα καθορισμού ενδιαμέσου Φορέα Διαχείρισης και τροποποίησης της εξειδίκευσης της RIS3 και των δράσεων του ΕΠ.
- Καθυστέρηση στην κατάρτιση Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής.
- Ανάγκη εκπλήρωσης της αιρεσιμότητας T04.1. σε συνδυασμό με την καθυστέρηση έγκρισης του νέου ΚΕΝΑΚ(ΦΕΚ/Β/2367/12-07-2017) και την έναρξη των διαδικασιών το 2018.
- Καθυστέρηση της δημοσίευσης της εγκυκλίου για την υλοποίηση των Στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ η εγκύκλιος δημοσιεύτηκε στις 26/7/2017.
- Χρονοβόρα διαδικασία εκπόνησης και έγκρισης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, η 2^η εγκύκλιος δημοσιεύτηκε στις 12/4/2016
- Μη ύπαρξη μελετών για τις πράξεις οδοποιίας που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Πλάνισιο Επενδύσεων Μεταφορών.
- Καθυστέρηση στην σύσταση του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ II) καθώς τον Δεκέμβριο του 2017 τροποποιήθηκε η απόφαση για την σύσταση του Ταμείου για να είναι δυνατή η χρηματοδότηση δράσεων από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, ενώ ακόμη δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την ενεργοποίηση του Ταμείου και την χορήγηση δανείων στις επιχειρήσεις.
- Καθυστέρηση στην χαρτογράφηση των αναγκών του τομέα παιδείας. Η Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης ολοκλήρωσε την χαρτογράφηση τον Ιούλιο του 2016, οι Φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τον Σεπτέμβριο του 2016 ενώ το Υπουργείο Παιδείας ολοκλήρωσε την χαρτογράφηση για την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων τον Δεκέμβριο του 2017.
- Η θέσπιση του Ν.4412/16 για τις δημόσιες συμβάσεις που δημοσιεύτηκε στις 7 Αυγούστου επηρέασε την ομαλή υλοποίηση ορισμένων πράξεων του ΕΠ, καθώς

απαιτήθηκε μεγάλο χρονικό διάστημα για την προσαρμογή στο νέο πλαίσιο (πχ έκδοση πρότυπων τευχών δημοπράτησης το 12/2016 - Κατευθυντήριες Οδηγίες). Επιπλέον, υπάρχουν τροποποιήσεις του Νόμου και προβλέπονται διαδικασίες που ακόμα δεν έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως.

- Η απαίτηση για απαλλοτριώσεις καθυστερεί τις διαδικασίες υλοποίησης σημαντικά, αφού απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση τους. Επιπλέον οι απαλλοτριώσεις ορίζονταν στο Ν4314/2014 και στον Ν4412/2016 ως προπαρασκευαστικές ενέργειες που έπρεπε να ολοκληρωθούν πλήρως για να προχωρήσει η δημοπράτηση των υποέργων. Η πρόβλεψη καταργήθηκε με την δημοσίευση του Ν4447/2016 τον Δεκέμβριο του 2016 με τον οποίο τροποποιούνται οι προϋποθέσεις για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης έργου.
- Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάληψης νομικών δεσμεύσεων κυρίως σε Υποέργα εξοπλισμού λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών προσφυγών και ασφαλιστικών μέτρων που υποβάλλονται από τους συμμετέχοντες.
- Δεν ενεργοποιήθηκαν οι δράσεις πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, υπηρεσιών ψυχικής υγείας και καταπολέμησης των εξαρτήσεων καθώς τον Ιανουάριο του 2018 ολοκληρώθηκε η διαβούλευση του Υπουργείου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαδικασία απαραίτητη για την υλοποίηση των δράσεων.
- Δεν ενεργοποιήθηκαν οι δράσεις κατάρτισης/επιμόρφωσης καθώς δεν έχει ακόμη καθοριστεί το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής.

3.3 Εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων των δεικτών του Π.Ε. για το 2018 και το 2023

Τα ορόσημα και οι στόχοι που επιλέχθηκαν στο ΠΕ για να είναι χρήσιμα, ανταποκρίνονται στα ακόλουθα κριτήρια πληρότητας και καταλληλότητας:

- Είναι Ρεαλιστικοί (realistic) και επιτεύξιμοι (achievable), βασισμένοι στα στοιχεία και τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των τιμών των ορόσημων και των στόχων και τις σχετικές μεθόδους υπολογισμού.
- Είναι Διαφανείς (transparent) με αντικειμενικά επαληθεύσιμους στόχους και προσδιορισμένη πηγή πληροφόρησης η οποία είναι δημόσια διαθέσιμη, όπου είναι δυνατόν.
- Είναι Επαληθεύσιμοι (verifiable) χωρίς επιβολή δυσανάλογης διοικητικής επιβάρυνσης.
- Είναι Συναφείς (relevant), καταγράφοντας τις βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο ενός Άξονα Προτεραιότητας (βασισμένοι στις πληροφορίες σχετικά με την αντιπροσωπευτικότητα των δεικτών εκρών).
- Είναι Συνεπείς (consistent), ως προς τη φύση και το χαρακτήρα κάθε ειδικού στόχου ενός Άξονα Προτεραιότητας.

Επιπλέον, η επιλογή των δεικτών του Π.Ε έγινε με βάση:

- Τη στρατηγική στόχευση και την εστίαση του Προγράμματος έτσι ώστε να συνδεθεί η εξέταση των επιδόσεων με τους επιδιωκόμενους στόχους (σύνδεση Ειδικών Στόχων με δείκτες).
- Την εμπειρία από τις επιδόσεις κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013.
- Τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τα έργα phasing και αποτυπώνονται στα προγραμματικά κείμενα.
- Τη δυνατότητα συλλογής αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων.
- Τη δυνατότητα δημιουργίας κατάλληλων Κυρίων Σταδίων Υλοποίησης (Key Implementation Steps) ως συμπληρωματικό στοιχείο των δεικτών εκροών που έχουν επιλεγεί για το Πλαίσιο Επιδόσεων στην περίπτωση που εκτιμάται ότι δε θα υπάρχουν έχουν μετρήσιμα αποτελέσματα το 2018.
- Τις εμπροσθοβαρείς δράσεις που θα υλοποιηθούν άμεσα.

Αναφορικά με τα Ορόσημα που έχουν τεθεί για το 2018 η εκτίμηση της επίτευξη των τιμών-στόχων ανά άξονα προτεραιότητας είναι:

Άξονας Προτεραιότητας 1

Στον ΑΠ1, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αστοχίας όσον αφορά στα ορόσημα του 2018 καθώς μέχρι στιγμής δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι δείκτες του Π.Ε..

Όμως, παρ' όλες τις καθυστερήσεις που προέρχονται από διοικητικές και λειτουργικές ενέργειες οι οποίες αυτοδεσμεύουν την υλοποίηση των πράξεων, εκτιμάται ότι η επίτευξη στόχου του ΚΣΥ (Κ240: 80 επιχειρήσεις), λόγω της μεγάλης ζήτησης που αναμένεται να υπάρξει κυρίως από τη δράση για τις ΜΜΕ - εξωστρέφεια αλλά και για την έρευνα (εξειδίκευση RIS) για την ΕπΠρ 2b θα επιτευχθεί και πιθανά να ξεπεραστεί.

Η επίτευξη του οικονομικού δείκτη F100 ο οποίος έχει τιμή-στόχο 13.129.190€ φαίνεται ότι δε θα μπορέσει να φτάσει το 100%.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Στον ΑΠ2 έχουν ενεργοποιηθεί όλοι οι δείκτες του Π.Ε..

Οι στόχοι που τέθηκαν για τις 31/12/2018 έχουν ήδη επιτευχθεί καθώς στο ΚΣΥ (Κ241) υπογράφηκαν 8 (> του ορόσημου: 5) συμβάσεις για την υλοποίηση έργων επεξεργασίας λυμάτων, και ΚΣΥ (Κ242) υπογράφηκαν 5 (> του ορόσημου: 4) συμβάσεις για την υλοποίηση έργων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για τον οικονομικό δείκτη F100 ενδέχεται να μην υπάρξει πλήρης επίτευξη του στόχου (35.361.680 €) καθώς μέχρι 30/4/2018 η επίτευξη ανέρχεται περίπου στο 48%.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Στον ΑΠ3, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αστοχίας όσον αφορά στα ορόσημα του 2018 καθώς μέχρι στιγμής έχει ενεργοποιηθεί μόνο ένας δείκτης του Π.Ε..

Εκτιμάται ότι από τους στόχους που τέθηκαν για τις 31/12/2018 μπορεί να επιτευχθεί η τιμή-στόχος του δείκτη Κ243 (ορόσημο 4) καθώς αναμένεται η ένταξη δύο (2) πράξεων της Στρατηγικής ΒΑΑ, μίας (1) πράξης της Στρατηγικής ΟΧΕ και τουλάχιστον μίας (1) πράξης για την οδική ασφάλεια και μέχρι την ημερομηνία αναφοράς έχει ήδη ενταχθεί ένα έργο.

Δεν ισχύει το ίδιο για το δείκτη **F100** καθώς η προβολή δαπανών αναμένεται σε 6,3 εκ. ευρώ (< του ορόσημου: **20.095.752€**) και επομένως ο δείκτης δεν είναι εφικτό να επιτευχθεί.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Για τον ΑΠ4 σχεδόν όλοι οι στόχοι που τέθηκαν για τις 31/12/2018 έχουν ήδη επιτευχθεί. Το ΚΣΥ (Κ244 Ενταγμένα έργα εκπαίδευσης (όλες οι βαθμίδες)) έχει τιμή υλοποίησης μέχρι 30/4/2018, 8 (> του ορόσημου: 3). Το ίδιο ισχύει και για το δείκτη F100 καθώς οι δαπάνες έχουν ξεπεράσει τα 15 εκ. ευρώ (> του ορόσημου: 7.821.122 €).

Ο δείκτης T1627 «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται» δεν έχει επιτευχθεί ακόμα και το ορόσημο για το 2018 είναι τα 28 άτομα.

Άξονας Προτεραιότητας 5

Για τον ΑΠ5 οι στόχοι που τέθηκαν για τις 31/12/2018 έχουν επιτευχθεί όσον αφορά στους ειδικούς δείκτες 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων» και 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών».

Ο οικονομικός δείκτης F100 αναμένεται επίσης να επιτευχθεί αφού μέχρι στιγμής οι πληρωμές ξεπερνάν το ορόσημο των 13.275.016 €.

Πίνακας 9: Πλαίσιο Επίδοσης ΕΠ Ήπειρος 2014 – 2020, Ορόσημο 2018

Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ)	Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Επίτευξη 100%	Επίτευξη >85%	Επίτευξη >75%	Μη Επίτευξη
ΑΠ1	Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K240	Ενταγμένα έργα κρατικών ενισχύσεων	αριθμός	80	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	13.129.190				•
ΑΠ2	Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K241	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων επεξεργασίας λυμάτων	αριθμός	5	•			
	Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K242	Ενταγμένα έργα πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς	αριθμός	4	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	35.361.680			•	
ΑΠ3	Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K243	Ενταγμένα έργα οδοποιίας (ανακατασκευή ή αναβάθμιση)	αριθμός	4			•	
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	20.095.752				•
ΑΠ4	Ειδικός Δείκτης Εκροής	T1627	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	28				•
	Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K244	Ενταγμένα έργα εκπαίδευσης (όλες οι βαθμίδες)	αριθμός	3	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	7.821.122	•			
ΑΠ5	Ειδικός Δείκτης Εκροής	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	3.248	•			
	Ειδικός Δείκτης Εκροής	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	30	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	13.275.016	•			

Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών των επόμενων ετών. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023.

Για τον **ΑΠ1** εκτιμάται πως ο δείκτης CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» (230 επιχειρήσεις) θα επιτευχθεί και θα ξεπεραστεί καθώς προγραμματίζεται μία σειρά δράσεων μέσα από τις οποίες θα ωφεληθούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο πλαίσιο των ΕπΠρ 1b, 3a, 3b και 3c. Το ίδιο ισχύει και για τον οικονομικό δείκτη F100, ο οποίος αναμένεται να εκπληρώσει την τιμή-στόχο των δαπανών (43.763.967€).

Για τον **ΑΠ2** λαμβάνοντας υπόψη την ολοκλήρωση της εξειδίκευσης της ΟΧΕ και ΒΑΑ μέσα στο 2017 προβλέπεται ότι τόσο ο κοινός δείκτης CO09 «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς» όσο και ο CO19 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων» θα ξεπεράσουν τα όρια που έχουν τεθεί (10.000, 29.194 αντίστοιχα). Ο οικονομικός δείκτης F100 με την πλήρη ενεργοποίηση για πληρωμές αναμένεται να φτάσει το στόχο παρά τις χρονικές καθυστερήσεις που προκύπτουν από τους περιορισμούς στα όρια των υπερκαλύψεων και τις εκπτώσεις.

Για τον **ΑΠ3**, δεδομένου ότι θα προχωρήσουν οι συμβάσεις για τα οδικά έργα, ο κοινός δείκτης CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων» (25 χλμ) εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί. Ο οικονομικός δείκτης F100 με την πλήρη ενεργοποίηση για πληρωμές θα επιτευχθεί πλήρως (74.360.780€).

Για τον **ΑΠ4** ο κοινός δείκτης CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται» (1500 φυσικά πρόσωπα) αναμένεται να επιτευχθεί, καθώς ο άξονας έχει ήδη ομαλή ενεργοποίηση. Ο οικονομικός δείκτης F100 (28.940.680€) εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί πλήρως.

Για τον **ΑΠ5** οι δείκτες 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» (5.709) και 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» (37) αναμένεται να επιτευχθούν, καθώς ο άξονας χαρακτηρίζεται από ομαλή ενεργοποίηση. Επίτευξη αναμένεται και για τον οικονομικό δείκτη F100 (41.934.630€).

Πίνακας 10: Πλαίσιο Επίδοσης ΕΠ'Ηπειρος 2014 – 2020, Στόχος 2023

Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ)	Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Στόχος 2023	Επίτευξη 100%	Επίτευξη >85%	Επίτευξη >75%	Μη Επίτευξη
ΑΠ1	Κοινός Δείκτης Εκροής	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	αριθμός	230	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	43.763.967	•			
ΑΠ2	Κοινός Δείκτης Εκροής	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Ισοδύναμο πληθυσμού	29.194	•			
	Κοινός Δείκτης Εκροής	CO09	Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Επισκέψεις ανά έτος	10.000	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	132.221.551,5	•			
ΑΠ3	Κοινός Δείκτης Εκροής	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα	25	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	74.360.780	•			
ΑΠ4	Ειδικός Δείκτης Εκροής	T1627	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	89	•			
	Κοινός Δείκτης Εκροής	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	1.500	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	28.940.680	•			
ΑΠ5	Ειδικός Δείκτης Εκροής	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	5.709	•			
	Ειδικός Δείκτης Εκροής	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	37	•			
	Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	41.934.630	•			

3.4 Συμπεράσματα και προτάσεις από την ανάλυση του Πλαισίου Επιδόσης

Λόγω διάφορων καθυστερήσεων από την αρχή της προγραμματικής περιόδου, οι περισσότερες από τις οποίες από τις αρχές του 2018 έχουν αρθεί, η εικόνα που διαμορφώνεται ως προς το Π.Ε. δεν αντιστοιχεί σε πλήρη επίτευξη των οροσήμων για το 2018.

Σχετικά με την επίτευξη των οροσήμων για το 2018, ενδεχομένως να υπάρξει αστοχία στους οικονομικούς δείκτες του ΑΠ1 και ΑΠ3.

Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών μέχρι το 2019. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023.

Σύμφωνα με την εικόνα που έχει διαμορφωθεί μέχρι τις 30/4/2018 και τις προβλέψεις, αναμένεται επίτευξη των τελικών στόχων του Π.Ε. στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας.

Προτάσεις που αφορούν τη στόχευση του Π.Ε. και την τροποποίηση δεικτών καταγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα της Αναθεώρησης.

4. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Γ. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ

4.1 Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ σε όρους αποδοτικότητας

Μέχρι 30/4/18, το Πρόγραμμα παρουσίαζε ποσοστό απορρόφησης 14% της συνολικής του δημόσιας δαπάνης, τιμή που θεωρείται μέτρια. Το χαμηλό ποσοστό πληρωμών οφείλεται στις γενικότερες καθυστερήσεις στην πορεία υλοποίησης του ΕΠ. Επιπλέον τα σημαντικά ποσοστά εκπτώσεων, άνω του 60% δημιουργούν καθυστερήσεις στο ρυθμό υλοποίησης και απορρόφησης του ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020».

Για το ποσοστό απορρόφησης είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη την σημαντική υστέρηση που εμπειρικά παρατηρείται σε ότι αφορά την καταγραφή των δαπανών σε σχέση με την υλοποίηση του φυσικού τους αντικειμένου. Επομένως το υπολογιζόμενο ποσοστό μπορεί να διαφέρει με την πραγματική εικόνα σε όρους απορρόφησης για την Περιφέρεια Ηπείρου.

Τρεις από τους επτά Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος (ΑΠ1, ΑΠ3 και ΑΠ6) δεν εμφανίζουν ποσοστό απορρόφησης.

ΕΤΠΑ: Την πιο ικανοποιητική εικόνα σε όρους απορρόφησης παρουσιάζει ο ΑΠ4 «Ενίσχυση Υποδομών Εκπαίδευσης, Υγείας και Πρόνοιας» όπου το ποσοστό είναι υψηλό και ανέρχεται σε 53%. Ο ΑΠ2 «Προστασία του Περιβάλλοντος και Αειφόρος Ανάπτυξη», εμφανίζει μικρότερο ποσοστό (13%).

ΕΚΤ: Η απορρόφηση πόρων στον ΑΠ5 «Ανάπτυξη ανθρωπινού δυναμικού, κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων» ανέρχεται σε 26% και θεωρείται ικανοποιητική.

4.2 Εκτίμηση επάρκειας διαθέσιμου προϋπολογισμού για την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ και προβλήματα που εντοπίζονται

Η εκτίμηση για την επάρκεια του προϋπολογισμού γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό και την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό εντοπίζονται τυχόν διαφοροποιήσεις στα προγραμματισμένα μοναδιαία κόστη και τα μοναδιαία κόστη μέσω της ενεργοποίησης των δράσεων, εξετάζονται οι κωδικοί παρέμβασης με βάση την εξειδίκευση του ΕΠ και τα ποσά που συνδέονται με αυτούς σε σχέση με τα αντίστοιχα προγραμματικά ποσά.

Η ανάλυση της αποδοτικότητας έχει νόημα για τους Άξονες Προτεραιότητας που έχουν ενεργοποιηθεί και για τις περιπτώσεις όπου επαρκούν τα στοιχεία για μια πρώτη προσέγγιση επάρκειας κόστους. Στη συγκεκριμένη προσέγγιση γίνεται μια αρχική σύγκριση των στόχων που έχουν τεθεί (ανά Επενδυτική Προτεραιότητα και τομέα παρέμβασης) και την υλοποίηση. Οι τιμές υλοποίησης των δεικτών εκροών αφορούν τους στόχους των ενταγμένων έργων και τη φυσική υλοποίηση των έργων.

Ειδικότερα, αναφορικά με το ΕΤΠΑ, οι τιμές υλοποίησης των δεικτών εκροών στις περισσότερες περιπτώσεις, αφορούν τους στόχους των ενταγμένων έργων. Για το ΕΚΤ, οι τιμές αφορούν την πραγματική υλοποίηση των δεικτών.

Στο στάδιο αυτό δεν μπορεί να γίνει σύνδεση των δαπανών με τις εκροές (φυσικό αντικείμενο). Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η σημαντική υστέρηση που εμπειρικά παρατηρείται σε ότι αφορά την καταγραφή των δαπανών σε σχέση με την υλοποίηση του φυσικού τους αντικειμένου. Επομένως το υπολογιζόμενο ποσοστό μπορεί να διαφέρει με

την πραγματική εικόνα σε όρους απορρόφησης για την Περιφέρεια Ηπείρου. Στον Πίνακα 11 παρουσιάζονται τα οικονομικών στοιχεία σε συσχέτιση με το φυσικό αντικείμενο και οι αντίστοιχοι Κωδικοί Παρέμβασης (με μπλε χρώμα οι ΚΠ που έχουν ενεργοποιηθεί μέσω της ένταξης έργων και με γκρι χρώμα οι ΚΠ που δεν έχουν ενεργοποιηθεί).

ΕΤΠΑ

Από την εξέταση του μοναδιαίου κόστους, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία μέσω της ενεργοποίησης των προσκλήσεων και των ενταγμένων έργων προέκυψαν τα παρακάτω:

ΑΠ	Επ. Πρ	ΔΡΑΣΗ	π/υ δράσης	Ενεργοποίηση	Μοναδιαίο κόστος	
					Πριν την ενεργ	Μετά την ενεργοποίηση
1	1b	1.2.1.1 Ενίσχυση των συστάδων και συνεργασιών μεταξύ του ερευνητικού τομέα και των επιχειρήσεων.	9.000.000 (ΚΠ 62)	Το νέο μ.κ προέκυψε από την ενεργοποίηση της δράσης μέσω της πρόσκλησης 44/2017	150.000 €/επένδυση	300.000 €/επένδυση
2	2b	2.2.1.2 Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ	2.538.948 (ΚΠ 82)	Το νέο μ.κ προέκυψε από την ενεργοποίηση της δράσης μέσω της πρόσκλησης 58/2018	50.000 €/επένδυση	10.000 €/επένδυση
2	4c	4.3.1.1. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια	7.500.000 (ΚΠ 13)	Το νέο μ.κ προέκυψε από την ανάλυση των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), τα οποία έχουν εκδοθεί από την έναρξη ισχύος του ΚΕΝΑΚ	0,17GW h/1εκ€	0,4GWh/1 εκ€
2	4c	4.3.1.2. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα	4.500.000 (ΚΠ 14)	Το νέο μ.κ προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων του Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον II	6.700€/ν οικοκυριό	9.434€/νοικοκυριό
2	6b	6.2.1.2 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων	52.550.000 (ΚΠ 22)	Μέσω των ενταγμένων έργων λαμβάνοντας υπόψη εκπτώσεις 60%	1.800 €/ισοδύναμο πληθυσμό	912 €/ισοδύναμο πληθυσμό
4	9a	9.1.2.1. Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	3.300.000 (ΚΠ 54)	Μέσω των ενταγμένων έργων	53.167 €/άτομο	45.833€/άτομο
4	10a	10.1.1.1. Υποδομές Προσχολικής και Σχολικής Εκπαίδευσης 10.1.1.2. Υποδομές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης 10.1.1.3. Υποδομές για αρχική επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων	15.970.340 (ΚΠ 51,52,49,50)	Μέσω των ενταγμένων έργων	7.333 €/άτομο	271 €/άτομο

ΑΠ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

Ο ΑΠ1 παρουσιάζει πολύ χαμηλό ποσοστό ενεργοποίησης στο σύνολό του και δεν μπορεί να εκτιμηθεί συνολικά η αποδοτικότητά του. Συγκεκριμένα έχει ενταχθεί ένα έργο που αφορά τη Συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ, το οποίο συμβάλλει στην ενεργοποίηση της Επ.Πρ 3b.

Η εξέταση της αποδοτικότητας για τον ΑΠ1 αρχικά εστιάζει στη διαφοροποίηση του μοναδιαίου κόστους που προέκυψε στις παρακάτω δύο περιπτώσεις:

Από την ενεργοποίηση των δράσεων «1.2.1.1 Ενίσχυση των συστάδων και συνεργασιών μεταξύ του ερευνητικού τομέα και των επιχειρήσεων» (ΚΠ 62) μέσω της πρόσκλησης 44/2017, προέκυψε νέο μοναδιαίο κόστος, μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο το οποίο έχει ως αποτελέσματα την μείωση της τιμής στόχου για το δείκτη CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα». Πλέον θα ενισχυθούν 30 επιχειρήσεις έναντι των 55 που προβλεπόταν αρχικά.

Από την ενεργοποίηση των δράσεων «2.2.1.2 Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ» (ΚΠ 82) μέσω της πρόσκλησης 58/2018, προέκυψε νέο μοναδιαίο κόστος, μικρότερο από το προβλεπόμενο. Η διαφοροποίηση αυτή οδήγησε σε αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη, σε 355 επιχειρήσεις. Παρατηρούμε ότι αναμένεται να ωφεληθεί μεγαλύτερος πληθυσμός (επιχειρήσεις) στη βάση του προβλεπόμενου κόστους.

Η ένταξη του έργου (ΤΕΠΙΧ ΙΙ) συμβάλλει στην ενεργοποίηση των ΚΠ 69 και ΚΠ 82 (Πίνακας 11). Η δημόσια δαπάνη του έργου αντιστοιχεί στο άθροισμα του π/υ των ΚΠ, στο σύνολο δηλαδή των δράσεων 3.3.1.2. Η συγκεκριμένη παρέμβαση θεωρείται αποδοτική καθώς συμβάλλει σημαντικά και στην επίτευξη του στόχου των δεικτών (CO01, CO08).

Στην Επ.Πρ 3b, για την προσθήκη της δράσης 3.3.1.2 «Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας ΙΙ» με διαθέσιμο προϋπολογισμό 7.300.000,00€ για κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων σε δάνεια, προτείνεται η μεταφορά: 4.300.000€ από την ΕπΠρ 3b και 3.000.000€ από την ΕπΠρ 3c.

ΑΠ2: Προστασία του Περιβάλλοντος & Αειφόρος ανάπτυξη

Στην Επ.Πρ 4c, προέκυψε νέο μοναδιαίο κόστος για τις παρεμβάσεις που αφορούν την αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια. Το νέο μ.κ προέκυψε από την ανάλυση των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), τα οποία έχουν εκδοθεί από την έναρξη ισχύος του ΚΕΝΑΚ.

Επιπλέον το μ.κ αλλάζει και για τις παρεμβάσεις που αφορούν την αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα (ΚΠ 14). Το νέο μ.κ προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων του Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον ΙΙ.

Η διαφοροποίηση αυτή θα οδηγήσει σε τροποποίηση της τιμής στόχου για τους δείκτες CO31, CO32 και CO34.

Στην Επ.Πρ 4e ενεργοποιήθηκαν οι ΚΠ 43 και 23 μέσω της ένταξης σχετικών έργων. Ωστόσο σε αυτό το στάδιο δεν μπορεί να γίνει συσχέτιση μεταξύ του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου, καθώς δεν υπάρχει κάποια τιμή για το δείκτη εκροής CO34.

Γενικά για τον ΘΣ 4, δεν παρατηρείται υπέρβαση κόστους. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η ανάλυση της αποδοτικότητας δεν μπορεί να οδηγήσει σε ακριβή συμπεράσματα.

Στην **Επ.Πρ 5b**, ενεργοποιήθηκε ο ΚΠ 87 αλλά και σε αυτή τη περίπτωση δεν υπάρχουν στοιχεία για το φυσικό αντικείμενο. Για την παρακολούθηση όλων των δράσεων αναμένεται κατά την Αναθεώρηση να προστεθούν οι δείκτες εκροών 08704 «Συστήματα αξιολόγησης και παραγωγής πληροφοριών για τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή», 08705 «Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από κατολισθητικά φαινόμενα», 08711 «Έκταση προστατευόμενης περιοχής από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας».

ΟΘΣ 6 χαρακτηρίζεται από υπερδέσμευση του π/υ (**Επ.Πρ 6b**) και θέματα που αφορούν τον καθορισμό των δεικτών. Συγκεκριμένα ανά ΕΠ:

Επ.Πρ 6b: Στο πλαίσιο των δράσεων 6.2.1.1 Επενδύσεις στη διαχείριση υδάτινων πόρων (πόσιμο νερό) εξετάζονται οι ΚΠ 20 και 21, στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιούνται παρεμβάσεις οι οποίες στοχεύουν στην ωφέλεια 14.130 ατόμων.

Από τα στοιχεία των ενταγμένων έργων παρατηρείται ότι με π/υ που αντιστοιχεί στο 58% του συνόλου του προβλεπόμενου π/υ εξυπηρετείται περισσότερος πληθυσμός (112%). Επιπλέον οι πληρωμές είναι σχεδόν ανάλογες με την υλοποίηση και στο πλαίσιο αυτό μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τις παρεμβάσεις ως αποδοτικές.

Στο πλαίσιο των δράσεων 6.2.1.2: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων, παρατηρείται υπέρβαση στον π/υ των ενταγμένων έργων. Αυτό οφείλεται στο ότι έγινε υπερδέσμευση του διαθέσιμου π/υ των δράσεων της ΕπΠρ 6b, για την ένταξη των «εμπροσθοβαρών πράξεων», σύμφωνα με την δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 33 του Ν.4314/2014. Κατά την ανάθεση των έργων πραγματοποιούνται υψηλές εκπτώσεις (ποσοστό περίπου 60%).

Το μοναδιαίο κόστος των παρεμβάσεων παρατηρείται ότι διαφοροποιείται μέσω των ενταγμένων έργων το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής στόχου για το δείκτη CO19.

Ωστόσο οι ανάγκες παραμένουν αυξημένες για την ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης λυμάτων που αφορούν οικισμούς Γ' προτεραιότητας και εμπίπτουν στην Οδηγία 91/271 και είναι πιθανό να προκύψει ανάγκη για αύξηση του π/υ.

Στην **Επ.Πρ 6c** προγραμματίζεται η διάθεση π/υ 15.000.000 € για παρεμβάσεις που αφορούν την προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς (ΚΠ 94) με σκοπό την αύξηση του αριθμού επισκέψεων κατά 10.000 επισκέψεις/ έτος. Έχουν ενταχθεί έργα τα οποία αντιστοιχούν στο 82% του π/υ και ο δείκτης έχει επιτευχθεί (αντίστοιχα σε επίπεδο εντάξεων) σε ποσοστό 108%. Ωστόσο ο συγκεκριμένος δείκτης δεν μπορεί να μετρηθεί στο πλαίσιο της σχετικής δράσης και για την καλύτερη παρακολούθηση προτείνεται η προσθήκη δείκτη που θα μετρά τις ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στην **Επ.Πρ 6e** συμπεριλαμβάνονται δύο τύποι δράσεων.

Οι δράσεις 6.5.1.1. «Εκπόνηση πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών» και ο αντίστοιχος ΚΠ 96 δεν έχουν ενεργοποιηθεί. Η αλλαγή του σχετικού θεσμικού πλαισίου (Δεκέμβριος 2016), η καθυστέρηση στην έκδοση των προδιαγραφών για την εκπόνηση των ΤΧΣ και των ΕΧΣ (Ιούνιος 2017) και το γεγονός ότι οι σχετικές διαδικασίες έναρξης, εκπόνησης και ολοκλήρωσης των σχετικών μελετών είναι αρκετά χρονοβόρες, καθιστούν αμφίβολη την

υλοποίηση ολοκληρωμένων μελετών εντός της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Οι διαθέσιμοι πόροι προτείνεται να μεταφερθούν στην Επ.Πρ 6b.

Οι δράσεις 6.5.1.2 αφορούν επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης. Έχει ενταχθεί ένα έργο (12% του π/υ) το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη του δείκτη σε ποσοστό 14%. Οι παρεμβάσεις θεωρούνται αποδοτικές.

ΑΠ3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών

Στο πλαίσιο του ΑΠ3, δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι Επ.Πρ 7a και 7e και αντίστοιχα οι ΚΠ 33 και ΚΠ 15. Η έλλειψη ωριμότητας αλλά και οι περιορισμένοι πόροι είναι οι βασικοί λόγοι που καθιστούν μη εφικτή την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Για την εξασφάλιση της αποδοτικότητας στο πλαίσιο του ΑΠ3 προτείνεται η διαγραφή των σχετικών δράσεων και η μεταφορά των αδιάθετων πόρων στην Επ.Πρ 7b (ΚΠ 31 και ΚΠ 34). Η αύξηση του π/υ σε συνδυασμό με τις εκπτώσεις που αναμένονται κατά την ανάθεση των δημόσιων έργων καθιστούν εφικτή την υλοποίηση των παρεμβάσεων στο διαθέσιμο π/υ.

(Εγκρίθηκε η τροποποίηση του ποσοστού δέσμευσης πόρων με την 105265/2-10-2017 ΥΑ από 120% σε 151%).

ΑΠ4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας

Εξετάζοντας τον ΑΠ4, παρατηρείται υπέρβαση του π/υ των Επ.Πρ 9a όσον αφορά τις παρεμβάσεις για υποδομές στον τομέα της υγείας (ΚΠ 53) και στις παρεμβάσεις για υποδομές στον τομέα της εκπαίδευσης (ΚΠ 51, 52, 49, 50). Η εικόνα αυτή συνδέεται με τις μεγάλες εκπτώσεις που πραγματοποιούνται κατά τη δημοπράτηση των έργων. Να σημειωθεί ότι έχει εγκριθεί η τροποποίηση του ποσοστού δέσμευσης πόρων με την 105265/2-10-2017 ΥΑ από 120% σε 145%.

Στο πλαίσιο του ΑΠ4 δεν μπορεί να γίνει ακριβής συσχέτιση της οικονομικής προόδου με τη φυσική καθώς οι δείκτες εκροών σε πολλές περιπτώσεις εμφανίζουν τιμές που ξεπερνούν σε μεγάλο ποσοστό την τιμή στόχου και αυτό πιθανώς σχετίζεται με τον τρόπο καθορισμού τους.

ΕΚΤ

Γίνεται η εκτίμηση της αποδοτικότητας για τα έργα που παρουσιάζουν τιμές υλοποίησης (στοιχεία ΟΠΣ).

Επ.Πρ 9i

Βάση του εγγράφου «Μεθοδολογία υπολογισμού δεικτών ΕΚΤ» ο προγραμματισμός σχετικά με τις παρεμβάσεις Εναρμόνισης, αφορά στην ωφέλεια 5.375 ατόμων με κόστος 14.898.318€, το οποίο ισούται με 2.771€ ανά συμμετέχοντα. Από την υλοποίηση τριών κύκλων δράσεων εναρμόνισης, το κόστος ανά ωφελούμενο ανήρθε σε 2.723€ ανά συμμετέχοντα. Καθώς η τιμή στόχου έχει σχεδόν επιτευχθεί οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις κρίνονται αποδοτικές σε σχέση με το κόστος.

Επ.Πρ 9ii

Στη συγκεκριμένη Επ.Πρ εξετάζονται οι παρεμβάσεις οι οποίες αφορούν την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΚΠ 11) και χωρίζονται σε δύο τύπους δράσεων.

Δράσεις 9.2.1.1:Υποστήριξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση (Κέντρα Κοινότητας).

Όσον αφορά τον αριθμός υποστηριζόμενων δομών, παρατηρείται ότι παρεμβάσεις έχουν υλοποιηθεί χωρίς να υπερβαίνουν τον π/υ και θεωρούνται αποδοτικές.

Σχετικά με τις παρεμβάσεις που αφορούν αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών και συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση παρατηρείται μικρότερη επίτευξη, στη βάση του προβλεπόμενου π/υ.

Δράσεις 9.2.2.1 Υποστήριξη ατόμων σε μειονεκτική θέση (πχ Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι) για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση.

Λαμβάνοντας υπόψη την δημιουργία Ομάδων Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης για Ρομά ο π/υ στο πλαίσιο των δράσεων θα επαρκεί μόνο για τη δράση επιδότησης ενοικίου καθώς οι άλλες δράσεις δύναται να υλοποιηθούν από την ΕπΠρ 9ν.

Επ.Πρ 9iii

Οι δράσεις εναρμόνισης ΑΜΕΑ (δράσεις 9.3.1.1) στοχεύουν στην ωφέλεια 334 ατόμων και διατίθεται συνολικά προϋπολογισμός 1.955.941€. Υπολογίζοντας το κόστος ανά άτομο προκύπτει περίπου 5.856€/συμμετέχοντα.

Τα έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο των παραπάνω δράσεων εμφανίζουν σωρευτική τιμή υλοποίησης τα 184 άτομα, για το οποία έχει διατεθεί ποσό της τάξεως των 1.051.592€. Υπολογίζοντας το κόστος ανά άτομο σε αυτή την περίπτωση προκύπτει περίπου 5.715€. Το κόστος είναι μικρότερο άρα οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές και ο π/υ επαρκεί για την υλοποίηση επιπλέον κύκλων.

Όσον αφορά τον τύπο δράσεων 9.3.2.1 Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών:

Για δράσεις παράλληλης στήριξης προβλεπόταν να διατεθεί π/υ 570.000€ για 39 σχολεία (14.615€ ανά σχολείο). Από την υλοποίηση προκύπτει ότι με π/υ 603.420 € ωφελήθηκαν 40 σχολεία (τιμή υλοποίησης) και έχουν ενταχθεί 48 σχολεία (τιμή στόχος ενταγμένων έργων). Άρα προκύπτει (12.571€ ανά σχολείο). Προκύπτει διαφοροποίηση από την προγραμματισμένη υλοποίηση αλλά δεν επηρεάζει την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων.

Επ.Πρ 9iv

Εκτιμάται ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος.

Πίνακας 11: Αποδοτικότητα παρεμβάσεων

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκκρών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
1	1a	1.1.1.1	60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	1.000.000	0	0	0	T1601	Αριθμός φορέων που ενισχύονται	4	0
						0	0	0	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	83	0
	1b	1.2.1.1	62	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ	9.000.000	0	0	0	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	55	0
						0	0	0	T1602	Clusters επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων στην Περιφέρεια	20	0
	2b	2.2.1.1	79	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	3.000.000	0	0	0	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	70	0
			80	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής ένταξης, ηλεκτρονικής προσβασιμότητας, ηλεκτρονικής μάθησης και ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, ψηφιακός γραμματισμός	500.000	0	0	0	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	70	0
									CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	70	0

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
			81	Λύσεις ΤΠΕ για την πρόκληση της υγιούς γήρανσης και υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής φροντίδας και της διαβίωσης στον οικείο χώρο με βοήθεια)	500.000	0	0	0				
		2.2.1.2	82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπο σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	2.538.948	0	0	0				
	2c	2.3.1.1	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	1.000.000	0	0	0	T1603	Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών	12	0
			21	Διαχείριση αποβλήτων και εξοικονόμηση πόσιμου νερού (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λεκανών των ποταμών, του εφοδιασμού σε νερό, των ειδικών μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, της μέτρησης σε επίπεδο διαμερίσματος και καταναλωτή, των συστημάτων χρέωσης και της μείωσης των διαρροών)	1.500.000	0	0	0				

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
	3a	3.1.1.1	67	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη στην επιχειρηματικότητα και φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς και παράγωγες εταιρείες spin offs & spin outs)	6.500.000	0	0	0	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για την εισαγωγή νέων προϊόντων στην αγορά	22	0
									CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	32	0
									CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	32	0
		3.1.1.2	67	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη στην επιχειρηματικότητα και φυτωρίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς και παράγωγες εταιρείες spin offs & spin outs)	2.225.019	0	0	0	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική ενίσχυση	10	0
	3b	3.2.1.1	66	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	8.000.000	0	0	0	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	80	
									CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	80	0
									CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	80	0
	3c	3.3.1.1	69	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	350.000				CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	80	0
			82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης	350.000							

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
				επιχειρήσεων), ζωντά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπο σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)					CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	80	91%
		3.3.1.2	69	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	3.650.000	7.300.000 (100%)	0	0	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	80	91%
			82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπο σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	3.650.000							
2	4c	4.3.1.1	13	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	7.500.000	0	0	0	CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	1.275.000	0
		4.3.1.2	14	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4.500.000	0	0	0	CO31	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	672	0
							0	0	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	5.273,46	0
	4e	4.5.1.1.	43	Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές και προώθησή τους (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού και του τροχαίου υλικού)	7.246.289	497.984,62 (7%)	89.615,09 (1%)	57.126,92 (1%)	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	3.631)	0

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
		4.5.1.2	23	Περιβαλλοντικά μέτρα που στοχεύουν στη μείωση και/ή την αποφυγή εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και αποθήκευσης του μεθανίου και κομποστοποίησης)	6.000.000	692.036,64 (12%)	87.713,14 (1%)	31.326,12 (1%)				
	5b	5.2.1.1	87	Προσαρμογή σε μέτρα για την κλιματική αλλαγή και πρόληψη και διαχείριση κινδύνων σχετικών με το κλίμα, π.χ. διάβρωση, πυρκαγιές, πλημμύρες, καταιγίδες και ξηρασία, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών	17.896.094	980.038,42 (5%)	692.038,42 (4%)	0%	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας	80.000	0
	6b	6.2.1.1	20	Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (υποδομή εξαγωγής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής)	3.250.000	3.761.299,68 (58%)	1.838.992,98 (28%)	1.623.655,28 (25%)	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού	14.130	112% (Ε) 22% (Υ)
			21	Διαχείριση αποβλήτων και εξοικονόμηση πόσιμου νερού (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λεκανών των ποταμών, του εφοδιασμού σε νερό, των ειδικών μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, της μέτρησης σε επίπεδο διαμερίσματος και καταναλωτή, των συστημάτων χρέωσης και της μείωσης των διαρροών)	3.250.000							

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
		6.2.1.2	22	Επεξεργασία υγρών λυμάτων	52.550.000	71.011.907,03 (13 5%)	42.752.524,02 (81%)	12.153.187,74 (23%)	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	29.194	183% (Ε)
	6c	6.3.1.1	94	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	15.000.000	12.249.260,60 (82%)	8.760.900,00 (58%)	1.335.284,96 (9%)	CO09	Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	10.000	(108%) (Ε)
	6d	6.4.1.1	86	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	1.500.000	0	0	0	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	60.000	0
	6e	6.5.1.1	96	Θεσμική ικανότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων υπηρεσιών ως προς την εφαρμογή του ΕΤΠΑ ή ενεργειών που στηρίζουν πρωτοβουλίες του ΕΚΤ για ανάπτυξη θεσμικής ικανότητας	1.557.271	0	0	0	T1612	Νέα σχέδια ρυθμιστικού/ χωροταξικού σχεδιασμού	8	0
		6.5.1.2	23	Περιβαλλοντικά μέτρα που στοχεύουν στη μείωση και/ή την αποφυγή εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και αποθήκευσης του μεθανίου και κομποστοποίησης)	10.600.000	1.377.525,63 (12%)	1.377.525,63 (12%)	1.343.893,56 (11 %)	CO38	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	59.860	14% (Ε)
3	7a	7.1.1.1	33	Ανακατασκευασμένη ή βελτιωμένη οδός ΔΕΔ-Μ	10.000.000	0	0	0	CO14a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων ΔΕΔ-Μ	4	0
									CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων	4	0

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τμή στόχος	Επίτευξη Ε/Υ
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							
										ή αναβαθμισμένων δρόμων		
	7b	7.2.1.1.	31	Άλλοι εθνικοί και περιφερειακοί δρόμοι (νέα κατασκευή)	10.572.156	30.132.543,92	126.939,16	0	CO13	Συνολικό μήκος νέων δρόμων	5	196%
			34	Άλλοι ανακατασκευασμένοι ή βελτιωμένοι δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί)	42.288.624	0	0	0	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	21	
		7.2.2.1	34	Άλλοι ανακατασκευασμένοι ή βελτιωμένοι δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί)	3.500.000	0	0	0	T1621	Ενέργειες οδικής ασφάλειας	6	1 (17%)
			43	Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές και προώθησή τους (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού και του τροχαίου υλικού)	1.000.000	998.700,00 (20%)	0	0				
			44	Έξυπνα συστήματα μεταφορών (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής της διαχείρισης της ζήτησης, συστημάτων διοδίων, συστημάτων παρακολούθησης, ελέγχου και πληροφοριών ΤΠ)	500.000		0	0				
	7c	7.5.1.1.	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	6.500.000	0	0	0	CO33	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα	29.148	0
4	9a	9.1.1.1	53	Υποδομές στον τομέα της υγείας	7.255.000	17.316.199,67 (239%)	13.131.727,03 (181%)	8.698.904,25 (120%)	T1626	Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	5	4 (80%) (Ε) 1(Υ)
		9.1.2.1	54	Υποδομές στον τομέα της στέγασης	4.772.272	3.582.881,95 (76%)	2.932.639,91 (62%)	2.787.028,41 (59%)	T1627	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας	89	1.587 (1783%)

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ				Ε/Υ			
										που ενισχύονται		
	9b	9.2.1.1	55	Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη	943.068	0	0	0	T1628	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης	450	0
	10a	10.1.1.1	51	Εκπαιδευτική υποδομή για σχολική εκπαίδευση (δημοτικό και γενική δευτεροβάθμια)	4.800.000	19.729.788,19 (124%)	3.957.774,26 (25%)	3.806.528,74 (24%)	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	1.500	59.820 (3988%) (Ε) 130,00 (9%)
			52	Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	1.200.000							
		10.1.1.2	49	Εκπαιδευτική υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	5.000.000							
10.1.1.3		50	Εκπαιδευτική υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων	4.970.340								
5 ΕΚΤ	8i	8.1.1.1	102	Πρόσβαση στην απασχόληση για τους ανέργους και αέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών για την απασχόληση και στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	2.500.000	0	0	0	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	167	0
	8iii	8.5.1.1	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	688.195	0	0	0	CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των συνεταριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων τους κοινωνικής οικονομίας)	51	0

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
	9i	9.1.1.1.	109	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηρίας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας	17.438.125	14.120.872,11	14.037.846,81	9.980.322,01	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	5.375	5.185 (Υ) 96%
									C001	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	1.184	0
	9ii	9.2.1.1	110	Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	3.410.174	1.343.039,99	1.230.719,99	150.576,17	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	9	9 (100%)
									5503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	7.750	1643 (21%)
		9.2.2.1				0	0	0	T1634	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ΡΟΜΑ Ή αιτούντες άσυλο Ή ασυνόδευτοι ανήλικοι)	40	0
	9iii	9.3.1.1	111	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	7.510.627	1.051.592,90	1.051.136	622.865	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	334	184(55%)
		9.3.2.1				2.496.320,24	2.496.320,24	905.989	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	7	6 (86%)
						5503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	315	796 (253%)			
							603.419,80	603.419,80	881.255	11501	Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	39

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τιμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
	9iv	9.4.1.1	112	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	8.129.773	0	0	0	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας(ΤΟΜΥ)	39.270	0
									11203	Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) που λειτουργούν	11	0
									11204	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας	600	0
									11205	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις	200	0
		9.4.2.1	112	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	8.419.313	5.071.313,32 (60%)	4.528.433,28 (54%)	1.317.717,56 16%	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	21	22 (105%)
									5503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	2.224	1898 (85%)
									CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	1	18 (1800%)
	9v	9.5.1.1	113	Πρωώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο	2.195.912, 50€	0	0	0	11301	Αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	41	0

ΑΠ	Επ.Πρ	Δράση	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	Δείκτες εκροών		Τμή στόχος	Επίτευξη
			ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π.Υ							Ε/Υ
				οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση					11302	Αριθμός Κέντρων Στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	1	0
	9vi	9.6.1.1.	114	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων	1.500.000	0	0	0	CO01	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	375	0

4.3 Συμπεράσματα από την ανάλυση της Αποδοτικότητας

Η ανάλυση της αποδοτικότητας δεν μπορεί να οδηγήσει σε μια ολοκληρωμένη και συνολική εικόνα σε αυτό το στάδιο. Αν και για τους Άξονες Προτεραιότητας ΕΚΤ, διατίθενται στοιχεία που αφορούν την πραγματική υλοποίηση παρεμβάσεων, για τις παρεμβάσεις στους Άξονες Προτεραιότητας ΕΤΠΑ, τα στοιχεία αυτά είναι περιορισμένα.

Από την εξέταση της αποδοτικότητας στις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ, η αρχική εικόνα που προκύπτει είναι ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος. Κατά την εξέταση της Αποδοτικότητας, προέκυψαν διαφοροποιήσεις στα μοναδιαία κόστη επηρεάζοντας τις τιμές στόχου των αντίστοιχων δεικτών εκροής. Όσον αφορά στην επάρκεια του προϋπολογισμού και την ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης συγκεκριμένων Επ.Πρ για την υλοποίηση των παρεμβάσεων προέκυψαν τα ακόλουθα:

- μεταφορά π/υ από ΕπΠρ 3b και ΕπΠρ 3c για την προσθήκη της δράσης 3.3.1.2 «Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II»,
- αύξηση του π/υ της ΕπΠρ 6b καθώς οι ανάγκες για υποδομές διαχείρισης λυμάτων παραμένουν μεγάλες, με αντίστοιχη μείωση του π/υ της 6e καθώς οι δράσεις δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν,
- αύξηση του π.υ της ΕπΠρ7b καθώς δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις στα πλαίσια των Επ.Πρ 7a και 7c.

Από την εξέταση της αποδοτικότητας στις παρεμβάσεις του ΕΚΤ, προκύπτει ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος και εκτιμάται ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι επαρκής για την υλοποίηση παρεμβάσεων στις περισσότερες περιπτώσεις που εξετάστηκαν. Ωστόσο ο π/υ στο πλαίσιο των δράσεων για υποστήριξη ατόμων σε μειονεκτική θέση θα επαρκεί μόνο για τη δράση επιδότησης ενοικίου.

5. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Δ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ

5.1 Επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης και των ειδικών στόχων του ΕΠ

Η Λογική της Παρέμβασης (intervention logic) στοχεύει στο να αναδείξει τον τρόπο που συνδέονται μεταξύ τους οι στόχοι των διαφορετικών επιπέδων του προγραμματισμού, αλλά και πως συνδέονται οι εκροές με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις.

Σε πρώτο στάδιο γίνεται αναφορά στο μακροοικονομικό περιβάλλον όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σήμερα και στη συνέχεια εντοπίζονται τυχόν αλλαγές στα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Ηπείρου όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο ΕΠ, που δύνανται να επηρεάσουν τη λογική παρέμβασης.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το έλλειμμα του ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης στο σύνολο της Ευρωζώνης εκτιμάται το 2016 στο 1,6% του ΑΕΠ της, από 2,1% το 2015 και 2,6% του ΑΕΠ το 2014, στη βάση της συνεχιζόμενης οικονομικής ανάκαμψης και της μεγαλύτερης συγκράτησης των δημοσίων δαπανών έναντι της μείωσης των δημοσίων εσόδων. Η συγκράτηση των δημοσίων δαπανών συναρτάται με τη μείωση των δαπανών για τόκους εξαιτίας των μειωμένων μακροπρόθεσμων επιτοκίων, που είναι αποτέλεσμα της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής και των προσδοκιών περί του μεσοπρόθεσμου ρυθμού ανάπτυξης. Η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους ως ποσοστών του Α.Ε.Π. προβλέπεται να συνεχιστεί και το 2017, μετά το οποίο ο πρώτος δείκτης αναμένεται να σταθεροποιηθεί και ο δεύτερος να συνεχίσει να υποχωρεί. Ειδικότερα, το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης σε επίπεδο Ευρωζώνης συρρικνώθηκε το 2017 στο 0,9% και αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω το 2018 εν μέσω ουδέτερων κατά μέσο όρο αποτελεσμάτων του διαρθρωτικού ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης και, επομένως, μη περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής σε επίπεδο Ευρωζώνης.

Το διογκούμενο εντός του 2015 προσφυγικό ζήτημα επηρέασε την εφαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής, δρώντας υποστηρικτικά για την ανάπτυξη κατά τα τελευταία τρίμηνα του έτους, ιδιαίτερα σε εκείνα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αντιμετώπισαν τις μεγαλύτερες προσφυγικές εισροές. Η θετική συμβολή της δημόσιας κατανάλωσης στην αύξηση του ΑΕΠ της Ευρωζώνης το 2016, που αντανάκλα την αύξησης δαπανών που αφορούν την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης σε ορισμένα κράτη-μέλη, εκτιμάται ότι θα μετριαστεί το 2017, εν μέσω σταθεροποιητικού περιβάλλοντος για τη δημόσια κατανάλωση σε όλη την περίοδο προβλέψεων. Σε κάθε περίπτωση, οι προσφυγικές ροές αναμένεται να οδηγήσουν τα επόμενα έτη σε αύξηση των κοινωνικών μεταβιβάσεων και αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην αγορά εργασίας, υπό την προϋπόθεση επιτυχούς κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και χορήγησης εκπαιδευτικής υποστήριξης. Προκειμένου να στηριχθούν οι χώρες που αύξησαν τις δημόσιες δαπάνες τους λόγω των εισροών προσφύγων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί¹ να συνυπολογίσει το γεγονός αυτό στην αξιολόγηση των υποχρεώσεων των κρατών μελών στο

¹ Βλ. δελτίο τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από 18 Μαΐου 2016 αναφορικά με την εαρινή δέσμη μέτρων για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2016 (<http://europa.eu/rapid/press-releaseMEMO-16-1727-en.htm>)

πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, στη βάση των σχετικών όρων για απρόβλεπτες συνθήκες και ασυνήθιστα γεγονότα που διαφεύγουν του ελέγχου του κράτους-μέλους.

Ως αποτέλεσμα του νέου πολιτικού σχεδιασμού, στις αρχές του 2015, για την αντιμετώπιση των παρατεταμένων προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας, κι έπειτα από έναν μεγάλο κύκλο διαπραγματεύσεων με τους διεθνείς Θεσμούς, τον Αύγουστο του 2015 συμφωνήθηκε το νέο πρόγραμμα υποστήριξης της σταθερότητας της ελληνικής οικονομίας.

Το νέο πρόγραμμα εξασφάλισε τη χρηματοδοτική στήριξη της οικονομίας, παρέχοντας ευελιξία μέσω της στοχοθέτησης προς την κατεύθυνση μιας ηπιότερης δημοσιονομικής προσαρμογής. Ειδικότερα, οι χαμηλότεροι και πιο ρεαλιστικοί στόχοι για το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης έως το 2017 διαμόρφωσαν μεγαλύτερα δημοσιονομικά περιθώρια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός συνεκτικού και στοχευμένου δικτύου κοινωνικής προστασίας υπέρ όσων αντικειμενικά έχουν ανάγκη.

Ωστόσο, στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα ως την επίτευξη της συμφωνίας υπήρξε αύξηση της οικονομικής αβεβαιότητας, που συνοδεύτηκε από επιδείνωση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος και σημαντική αύξηση στην εκροή καταθέσεων. Στις αρχές Ιουλίου του 2015, η τελευταία οδήγησε στην εφαρμογή διοικητικών μέτρων ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της λειτουργίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Η κρίση ρευστότητας στην πραγματική οικονομία το 2015 αποτυπώθηκε στην σημαντική μείωση των αποθεμάτων της οικονομίας και στην επιδείνωση των προσδοκιών όπως καταγράφονται από τους αντίστοιχους οικονομικούς δείκτες². Ως εκ τούτου, αρχικώς η οικονομική συγκυρία θεωρήθηκε από τους διεθνείς οργανισμούς που διενεργούν προβλέψεις ότι θα σηματοδοτούσε μία βαθιά ύφεση για το 2015. Αντίθετα όμως με αυτές, τόσο η αρχική όσο και η αναθεωρημένη εκτίμηση για το ΑΕΠ³ του 2015 κατέδειξε οριακή μόνο μείωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,2% σε ετήσια βάση και συμβατή με την εκτίμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2016 για στασιμότητα.

Σε αδρές γραμμές, η διαμόρφωση της οριακής ύφεσης του 2015 εστιάζεται στην αρνητική επίδοση της οικονομίας κατά το τρίτο τρίμηνο του 2015, κατά το οποίο η ιδιωτική κατανάλωση και το ισοζύγιο υπηρεσιών παρουσίασαν επιδείνωση σε ετήσια βάση. Στο τελευταίο τρίμηνο του 2015 η πορεία του ΑΕΠ ήταν σημαντικά βελτιωμένη σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο, με την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις σε εμφανώς ανοδική πορεία (5,3% και 30,8% αντίστοιχα). Κατά συνέπεια, το ΑΕΠ αυξήθηκε σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014 κατά 0,7%, γεγονός που μεταφράζεται σε ευνοϊκή επίδραση μεταφοράς (carryover effect) για την πορεία του πραγματικού προϊόντος το 2016 (+0,51%).

Τέλος, η κλιμάκωση της προσφυγικής κρίσης το 2015 επηρέασε την Ελλάδα ως χώρα διέλευσης δυσανάλογα, καθώς 856.723 πρόσφυγες και μετανάστες πέρασαν στην Ευρώπη μέσω των θαλάσσιων Ελληνοτουρκικών συνόρων εντός του 2015⁴. Αυτή η απροσδόκητη αύξηση των προσφυγικών και μεταναστευτικών εισροών σε ποσοστό 1869,5% το 2015

² Σημαντική πτώση καταγράφηκε στους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές και τη βιομηχανία (56,4 μ.β. και 81,9 μ.β. αντίστοιχως το 2015, έναντι 80,4 μ.β. και 94,6 μ.β. το 2014), αλλά και στον δείκτη οικονομικού κλίματος (89,3 μ.β. το 2015, έναντι 99,5 μονάδων το 2014).

³ Αναθεώρηση ορισμένων προαποριστικών μεγεθών του ΑΕΠ υπήρξε κατά τη δεύτερη εκτίμηση ετήσιων εθνικών λογαριασμών 2015, η οποία δημοσιεύθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ τον Οκτώβριο του 2016.

⁴ Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη εισροή προσφύγων και μεταναστών το 2016 περιορίστηκε στους 173.450 (δεδομένα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες), λόγω της εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ Ε.Ε. και Τουρκίας, τον Μάρτιο του 2016

έναντι του 2014, επέφερε υψηλότερο δημοσιονομικό κόστος όσον αφορά τις δράσεις υποδοχής και διαχείρισης των ροών αυτών.

Η αγορά εργασίας υπέστη μεγάλες απώλειες από την αρχή της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Έπειτα από την κορύφωση της ανεργίας το 2013, στο 27,5% του εργατικού δυναμικού⁵, και σε σχέση με τα πρώτα σημάδια ασθενούς υποχώρησής της το 2014, κατά 1 ποσοστιαία μονάδα, το 2015 υπήρξε εμφανέστερη μείωση του αριθμού των ανέργων, στο 24,9% του εργατικού δυναμικού. Το 2016, η μείωση αυτή συνεχίστηκε, διαμορφώνοντας το ποσοστό ανεργίας στο 23,5%⁶ του εργατικού δυναμικού.

Το ποσοστό απασχόλησης, το οποίο άρχισε να ανακάμπτει από το 2014 έπειτα από πέντε διαδοχικά έτη επιδείνωσής του, συνέχισε να βελτιώνεται το 2016, με ρυθμό 1,7% έναντι 2,1% το 2015). Βελτίωση καταγράφηκε και στο ποσοστό ανεργίας των νέων, το οποίο μειώθηκε κατά μέσο όρο στο (ωστόσο υψηλό) 47,4% του νεανικού εργατικού δυναμικού το 2016, έναντι 49,8% το 2015, αλλά και στη μακροχρόνια ανεργία, που μειώθηκε στο 72,0% της συνολικής ανεργίας έναντι 73,2% το 2015. Οι τελευταίοι δύο δείκτες υπαγορεύουν ότι το δίκτυο κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να ενισχυθεί, μέσα από τη σταδιακή εφαρμογή πολιτικών άμβλυνσης των κοινωνικών συνεπειών της οικονομικής προσαρμογής και κατανομής του δημοσιονομικού βάρους με κοινωνικά δίκαιο τρόπο.

Σε εθνολογιστικά στοιχεία, σύμφωνα με τη Eurostat, το ποσοστό ανεργίας για το έτος 2017 ανήλθε στο 21,5% ενώ το 2016 ήταν στο 23,6% και το 2015 στο 24,9%. Επιπλέον, η ανεργία εκτιμάται ότι θα πέσει στο 20,1% για το 2018 ενώ η ετήσια αύξηση της απασχόλησης αναμένεται στο 1,7% για την ίδια χρονιά.

Σε ότι αφορά τους βασικούς δείκτες μακροοικονομικής ανισορροπίας της ελληνικής οικονομίας («δίδυμα ελλείμματα»), το 2016 υπήρξε βελτίωση μόνο στο δημοσιονομικό πεδίο, σε σχέση με την εν συνόλω βελτίωση των δίδυμων ελλειμμάτων το 2015⁷. Από το 2017, πάντως, βελτίωση αναμένεται τόσο για τη συμβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου στο ΑΕΠ όσο και για το ονομαστικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε εθνολογιστική βάση.

Όσον αφορά την Ελλάδα, το 2015, το μέσο κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εκφρασμένο σε όρους αγοραστικής δύναμης) διαμορφώθηκε στο 68% του μέσου κοινοτικού. Μόνο η Αττική (93% του κοινοτικού ΑΕΠ) και το Νότιο Αιγαίο (76%) κατέγραψαν κατά κεφαλήν ΑΕΠ άνω του 75% του κοινοτικού. Για το 2016 το μέσο κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν είναι 16.154 € σύμφωνα με ΕΛΣΤΑΤ. Η Αττική κατέγραψε 92% του κοινοτικού ΑΕΠ και το Νότιο Αιγαίο 73%.

Το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ελλάδα, το 2016 σημειώθηκε στις Περιφέρειες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με 46% και της **Ηπείρου με 48%**. Ακολουθούν η Δυτική Ελλάδα (49%), το Βόρειο Αιγαίο (50%), η Θεσσαλία (52%), η Κεντρική Μακεδονία (53%), η

⁵ Στοιχεία βάσει της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΛΣΤΑΤ).

⁶ Το 2015 ο στόχος της οικονομικής προσαρμογής για εξάλειψη του ελλείμματος στον εξωτερικό τομέα της οικονομίας επιτεύχθηκε, για πρώτη φορά για πάνω από μία εικοσαετία. Βάσει των στοιχείων Ισοζυγίου Πληρωμών της Τράπεζας της Ελλάδος, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε το 2015 πλεόνασμα ύψους 205,8 εκατομμυρίων ευρώ ή 0,12% του ΑΕΠ, έναντι ελλείμματος 1,6% του ΑΕΠ το 2014, γεγονός στο οποίο συντέλεσε η μεγαλύτερη επίπτωση στις εισαγωγές παρά στις εξαγωγές από την εφαρμογή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

⁷ Στο θετικό αποτέλεσμα του 2015 συνέβαλαν: (α) η συγκρατημένη συρρίκνωση του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών κατά 1,34 δις.ευρώ, λόγω του διευρυμένου πλεονάσματος του ταξιδιωτικού ισοζυγίου και των αυξημένων καθαρών εισπράξεων από λοιπές υπηρεσίες, που αντιστάθμισαν μερικώς τη μείωση στις καθарές εισπράξεις από μεταφορές, και (β) η σημαντική συρρίκνωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών κατά 5,02 δις.ευρώ έναντι του 2014 (στοιχεία Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών της Τράπεζας της Ελλάδος, σε τρέχουσες τιμές). Σε εθνολογιστική βάση, οι συνολικές πραγματικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,4% και οι συνολικές πραγματικές εισαγωγές κατά 0,3% έναντι του 2014.

Πελοπόννησος (55%), η Κρήτη (57%), η Δυτική Μακεδονία (59%), η Στερεά Ελλάδα (60%) και τα Ιόνια Νησιά (62%).

Συνολικά 11 ελληνικές περιφέρειες βρίσκονταν το 2015 κάτω από το 75% του μέσου κοινοτικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, που δόθηκαν στη δημοσιότητα. Στα κράτη - μέλη της Ε.Ε., το κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2015 κυμάνθηκε από 29% σε περιφέρεια της Βουλγαρίας έως 580% στο κέντρο του Λονδίνου.

Οικονομικές εξελίξεις

Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,9% το 2018 ενώ εκτιμάται ότι η αύξηση του το 2019 θα αγγίξει το 2,3%, κυρίως λόγω των επενδύσεων, που αναμένονται να αυξηθούν τα μέσα στα επόμενα χρόνια, καθώς και της εξαγωγικής δραστηριότητας.

Οι πληθωριστικές πιέσεις αναμένεται να αυξηθούν αφενός λόγω της επίδρασης στο πρώτο εξάμηνο του 2017 από τις αυξήσεις στην έμμεση φορολογία το 2016, και αφετέρου λόγω της διαφαινόμενης αυξητικής τάσης στη διεθνή τιμή του πετρελαίου και στον εισαγόμενο πληθωρισμό. Ως εκ τούτου, ο πληθωρισμός αναμένεται στο +1,2% στο σύνολο του 2017.

Μεσοπρόθεσμες προοπτικές

Η πραγματική ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί με ταχύτερο ρυθμό το 2018 (1,4% σε ετήσια βάση), προσαρμοζόμενη στη συνέχεια σε ελαφρώς χαμηλότερους ρυθμούς, με μέση ετήσια τιμή 1,2% από το 2019 έως το 2021.

Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να επιταχυνθεί το 2018 (+10,8% σε ετήσια βάση και σταθερές τιμές). Η δυναμική ανάπτυξης των πραγματικών επενδύσεων, που μεταξύ άλλων συναρτάται με το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και τη συμμετοχή της χώρας στο Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη, αναμένεται να διατηρηθεί μεσοπρόθεσμα, με τον μέσο ρυθμό αύξησής τους στο 10,0% μεταξύ 2018 και 2021, ανακτώντας έτσι μέρος του χαμένου εδάφους από την μέση ετήσια απώλειά τους κατά 12,2% την περίοδο 2008-2015.

Μετά την αρνητική επίδραση των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2016, η επίδραση τους το 2017 και το 2018 αναμένεται οριακά θετική (στο 0,1% του ΑΕΠ). Για την υπόλοιπη μεσοπρόθεσμη περίοδο (2019-2021), εκτιμάται μηδενική συμβολή των καθαρών εξαγωγών στην ανάπτυξη, λόγω της αύξησης των εισαγωγών με παρόμοιους ετήσιους ρυθμούς με τις εξαγωγές. Όσον αφορά το επίπεδο των τιμών, ρυθμοί μεταβολής άνω του 1% προβλέπονται για όλο το μεσοπρόθεσμο διάστημα, οι οποίοι το 2021 προσεγγίζουν σχεδόν τον στόχο 2% της ΕΚΤ για τον μέσο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη. Τέλος, οι δείκτες απασχόλησης και ανεργίας σε εθνολογιστική βάση εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν να βελτιώνονται εμφανώς στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Πίνακας: Βασικά μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας**(% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)**

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ΑΕΠ	0,4	-0,2	0,0	1,8	2,4	2,6	2,3	2,2
Ιδιωτική κατανάλωση	0,4	-0,2	1,4	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2
Δημόσια κατανάλωση	-1,4	0,0	-2,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,4
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	-4,6	-0,2	0,1	5,9	10,8	12,1	9,6	7,7
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,8	3,4	-2,0	3,3	4,0	4,4	3,2	3,0
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,6	0,3	-0,4	2,8	3,5	4,3	3,1	2,9
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	-1,8	-1,0	0,1	1,2	1,2	1,4	1,7	1,8
Εν. Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	-1,4	-1,1	0,0	1,2	1,1	1,3	1,6	1,8
Απασχόληση*	0,0	0,5	1,3	1,4	1,7	1,8	1,4	1,0
Ποσοστό ανεργίας*	24,2	22,9	21,7	21,0	19,8	18,3	17,1	16,3
Ποσοστό ανεργίας Έρευνας Εργατικού Δυναμικού	26,5	24,9	23,5	22,8	21,6	20,1	18,9	18,1

** σε εθνικολογιστική βάση

Εξελίξεις σε βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας

Σύμφωνα με τους κλαδικούς δείκτες που κατασκευάζει το IOBE, με βάση τις έρευνες οικονομικής συγκυρίας τις οποίες διεξάγει, και οι οποίοι συνεισφέρουν σε μια ευρύτερη απεικόνιση της πλευράς της προσφοράς της οικονομίας, αποτυπώνοντας την ένταση της εγχώριας ζήτησης προκύπτουν τα ακόλουθα:

(1) Βιομηχανία

Κατά το πρώτο τετράμηνο του 2017 η βιομηχανική παραγωγή στην Ελλάδα αυξήθηκε με ρυθμό 7,2% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016, όταν ο δείκτης εμφάνιζε οριακή αύξηση 0,2%. Στην Ευρωζώνη την ίδια περίοδο, η βιομηχανική παραγωγή συνέχισε να αυξάνεται με ρυθμό ίδιο με το 2016, +1,4% έναντι +1,5%.

Την ίδια περίοδο (τετράμηνο) του 2017, οι τιμές των βιομηχανικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 9,1% αντί μείωσης κατά 9,8% το 2016. Χαρακτηριστικό της περιόδου αποτελεί το γεγονός πως σημειώθηκε αύξηση στις τιμές τόσο των προϊόντων που απευθύνονται στην ελληνική αγορά (7,0%) όσο και αυτών που εξάχθηκαν σε άλλες χώρες (+16,4%). Η άνοδος του όγκου παραγωγής, σε συνδυασμό με τις αυξημένες τιμές, οδήγησε σε έντονη αύξηση του κύκλου εργασιών, κατά 20,7% σε σχέση με το α' τετράμηνο του 2016, όταν ο τζίρος είχε περιοριστεί κατά 13,5%. Αύξηση καταγράφεται και στην παραγωγή των περισσότερων βασικών βιομηχανικών κλάδων κατά το πρώτο τετράμηνο του 2017.

Στη Μεταποίηση κατά το πρώτο τετράμηνο του 2017 καταγράφηκαν απώλειες σε 9 από τους 24 υποκλάδους. Σε κλάδους με ειδική βαρύτητα για την ελληνική οικονομία, η παραγωγή ανήλθε στα Βασικά Μέταλλα κατά 27,3% (από +0,9% το 2016) και στα Βασικά Φαρμακευτικά προϊόντα κατά 11,5% (από +5,7%), ενώ στα Τρόφιμα η άνοδος ήταν μικρότερη από ότι πριν ένα χρόνο (1,1% κατόπιν 2,5%).

(2) Κατασκευές

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017, ο δείκτης παραγωγής στις Κατασκευές ενισχύθηκε κατά 8,6% έναντι του πρώτου τριμήνου του 2016, όταν είχε μειωθεί κατά 8,1%. Η παραγωγή στις Κατασκευές στην Ευρωζώνη το πρώτο τρίμηνο του 2017 ανήλθε κατά 1,9%, αντί αύξησης κατά 12,5% πριν ένα χρόνο.

Στους επιμέρους δείκτες, ο δείκτης παραγωγής οικοδομικών έργων μειώθηκε κατά 10%, σε συνέχεια ηπιότερης κάμψης κατά 3,1% πέρυσι, ενώ αντίθετα, άνοδο κατά 28% σημείωσε ο δείκτης παραγωγής έργων πολιτικού μηχανικού, κατόπιν απωλειών κατά 12,3% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Ωστόσο, από τα μηνιαία στοιχεία για την οικοδομική δραστηριότητα, από την ίδια πηγή με το δείκτη παραγωγής στις Κατασκευές (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), προκύπτει ενίσχυση της νέας ιδιωτικής και δημόσιας οικοδομικής δραστηριότητας στο αρχικό τρίμηνο φέτος κατά 11,6% ως προς το πλήθος των αδειών έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2016, αντί κάμψης τότε κατά 14,1%. Επιπλέον, ο δείκτης επιφάνειας των νέων οικοδομών ενισχύθηκε κατά 22,8% (αντί μείωσης κατά 20,6% το 2016) και ο δείκτης όγκου κατά 15,6% (έναντι κάμψης κατά 13,9%).

(3) Λιανικό Εμπόριο

Κατά το πρώτο τετράμηνο του 2017, ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο ενισχύθηκε κατά 2,8%, αντισταθμίζοντας την κάμψη κατά 2,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2016. Ο κύκλος εργασιών ενισχύθηκε σε 5 από τους 8 υποκλάδους του Λιανικού Εμπορίου (Βιβλία και Χαρτικά Είδη, Ένδυση – Υπόδηση, Μεγάλα καταστήματα τροφίμων, Φαρμακευτικά – Καλλυντικά). Στον αντίποδα, οι μεγαλύτερες απώλειες καταγράφηκαν στα Τρόφιμα-Ποτά (-4,6% αντί +2,4%) και στα Πολυκαταστήματα (-2,1% έναντι +12,0%).

Τάση ενίσχυσης της απαισιοδοξίας αποτυπώνεται στον κλάδο του λιανικού εμπορίου κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017 σύμφωνα με τους πρόδρομους δείκτες των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE καθώς ο σχετικός δείκτης για το σύνολο του Λιανικού Εμπορίου υποχώρησε κατά 3,5 μονάδες, έναντι αύξησης 8 μονάδων την αντίστοιχη περίοδο του 2016.

Οι προοπτικές των πωλήσεων για το επόμενο τρίμηνο αλλά και οι προσεχείς παραγγελίες, καταγράφουν σημαντική βελτίωση, καθώς ο δείκτης μελλοντικών πωλήσεων ενδυναμώθηκε εξαιτίας της ανόδου του ποσοστού όσων αναμένουν αυξημένες πωλήσεις, με αντίστοιχη κάμψη εκείνων που προβλέπουν μειωμένες πωλήσεις, ενώ αντίστοιχη τάση σημειώθηκε στις προσεχείς παραγγελίες.

Τέλος, στο τμήμα της απασχόλησης, ο δείκτης εξασθενεί, παρά τη βελτίωση των υπολοίπων δεικτών, με υποχώρηση των επιχειρήσεων που προέβλεπαν αύξηση της απασχόλησης, αν και το ποσοστό που αναμένει σταθεροποίηση είναι το 75% του συνόλου.

(4) Χονδρικό Εμπόριο

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 σημειώθηκε αύξηση στον κύκλο εργασιών του χονδρικού εμπορίου, με τον αντίστοιχο δείκτη να ενισχύεται κατά 7,4% σε αντίθεση με τη μείωση κατά 4,6% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Είναι η πρώτη φορά μετά το 2010 που σημειώνεται θετικό πρόσημο στην ετήσια μεταβολή του πρώτου τριμήνου, ωστόσο ο δείκτης εξακολουθεί να κινείται 35% χαμηλότερα από το επίπεδό του στο έτος αναφοράς 2010.

(5) Υπηρεσίες

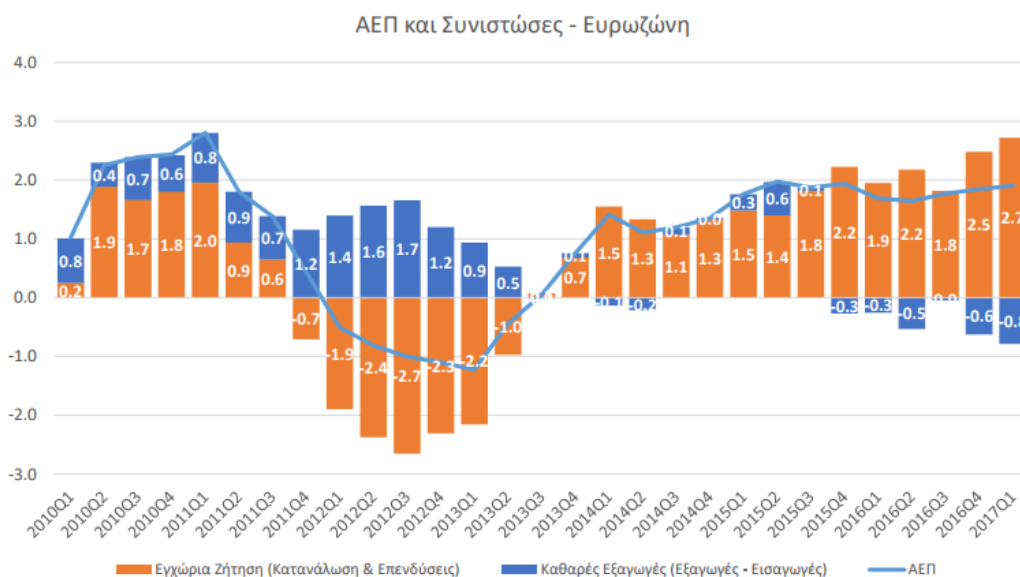
Ο κύκλος εργασιών των Υπηρεσιών το πρώτο τρίμηνο του 2017 υποχώρησε σε έξι από τους από τους δεκαπέντε σχετικούς υποκλάδους. Οι μεγαλύτερες απώλειες σημειώθηκαν στις Πλωτές Μεταφορές, στις Υπηρεσίες Δεδομένων Νομικές, Συμβουλευτικές και Λογιστικές υπηρεσίες, στις υπηρεσίες Διαφήμισης και στις υπηρεσίες Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Σύμφωνα με τους πρόδρομους δείκτες οικονομικής συγκυρίας του IOBE αφορούν στο πρώτο εξάμηνο του 2017, οι εκπρόσωποι των περισσότερων υπό μελέτη υποκλάδων των Υπηρεσιών προεξοφλούν καλύτερη πορεία σε σχέση με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις τους στο πρώτο μισό του 2016.

Συμπεράσματα

Το Διεθνές περιβάλλον εμφανίζει θετικές προοπτικές στις αρχές του 2018. Στη διαμόρφωση αυτής της εικόνας συμβάλλουν:

- Η Σταθεροποίηση παγκόσμιας ανάπτυξης στο 3,0% το 2016.
- Η επιτάχυνση το 2017 (3,4%) και 2018 (3,6%).
- Το ότι προβλέπεται ισχυρή επιτάχυνση του ρυθμού επέκτασης του διεθνούς εμπορίου το 2018, στο 3,8%, με ώθηση και από τις ανεπτυγμένες και από τις αναπτυσσόμενες οικονομίες.
- Η επιτάχυνση της ανάπτυξης σε ΕΕ και Ευρωζώνη το 2017 και 2018.
- Ο Ρυθμός ανάπτυξης ΕΕ & Ευρωζώνης: 1,9% και 1,7% για το 2017.

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία στοιχείων IOBE

Στη διαμόρφωση του διεθνούς περιβάλλοντος οι εγχώριοι παράγοντες αποτελούν κινητήρια δύναμη της Ευρωζώνης από το 2014 με την επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας στο δεύτερο μισό του 2016, παγκοσμίως και στην Ευρωζώνη αλλά και την περαιτέρω επιτάχυνση στο πρώτο τρίμηνο του 2017.

Παραμένουν όμως κάποιες συγκεκριμένες εστίες αβεβαιότητας:

- Ακόμα αναμένεται η εξαγγελθείσα δημοσιονομική επέκταση των ΗΠΑ, με κίνδυνο οι θετικές προσδοκίες καταναλωτών και επιχειρήσεων να μην επαληθευτούν.
- Εντοπίζονται ασυμμετρίες στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής (ποσοτική χαλάρωση σε Ευρώπη και Ιαπωνία, συσταλτική νομισματική πολιτική στις ΗΠΑ), που ίσως επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στην κίνηση κεφαλαίων / συναλλαγματικές ισοτιμίες.
- Τάσεις προστατευτισμού από τη νέα κυβέρνηση των ΗΠΑ που επηρεάζει τις προοπτικές του διεθνούς εμπορίου (αν και ακόμα δεν έχει υλοποιηθεί).
- Αυξημένα γεωπολιτικά ρίσκα (Μέση Ανατολή, Ανατολική Ασία λόγω Βόρειας Κορέας).
- Μετάβαση Κίνας σε ένα νέο πρότυπο οικονομίας, διορθώνοντας ανισορροπίες που είχαν συσσωρευτεί, αλλά και δημιουργώντας τριβές στην παγκόσμια οικονομία.
- Άμβλυνση αβεβαιότητας στην Ευρωζώνη από εκλογικές αναμετρήσεις (Ολλανδία, Γαλλία).
- Συνέχιση τόνωσης αναπτυσσόμενων οικονομιών από υψηλές τιμές εμπορευμάτων (Βραζιλία, Ρωσία).
- Χαμηλή – έως τώρα- επίδραση του BREXIT στην Ευρωζώνη.

Συνθετικά συμπεράσματα από την επισκόπηση των αλλαγών στο μακροοικονομικό περιβάλλον υλοποίησης του ΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ

(1) Οι μακροοικονομικές εξελίξεις της χώρας από την έγκριση των ΕΠ του ΕΣΠΑ μέχρι σήμερα δεν παρουσιάζουν νέες σημαντικές και δυσμενείς μεταβολές διαμορφώνοντας ένα πιο σταθερό οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο καλούνται να υλοποιηθούν τα ΕΠ του ΕΣΠΑ.

(2) Το σύνολο των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας που συνδέεται άμεσα με τις εξελίξεις σε περιφερειακό επίπεδο δεν επιδεινώνονται με την οικονομία να δείχνει σημάδια σταθεροποίησης και ανάπτυξης παράλληλα μείωση ελαφρά της ανεργίας.

(3) Με δεδομένες αυτές τις μεταβολές (κυρίως τις προβλέψεις των μακροοικονομικών μεγεθών) απαιτείται η ανάλυση των αντίστοιχων επιδόσεων της κάθε περιφέρειας της χώρας, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί ο βαθμός επίπτωσης των μακροοικονομικών εξελίξεων της χώρας σε περιφερειακό επίπεδο.

Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά Περιφέρειας Ηπείρου

Η τροποποίηση των γεωπολιτικών συνθηκών στην περιοχή της νότιας Αδριατικής επέφερε κάποιες αλλαγές στο ρόλο της Περιφέρειας Ηπείρου. Η αναθεώρηση της χάραξης του αγωγού μεταφοράς του φυσικού αερίου από το κοίτασμα Σαχ –Ντενίζ του Αζερμπαϊτζάν, με την πρόκριση του ΤΑΡ, εκτός του ότι εξαιρεί την Ήπειρο από την όδευση, αναβαθμίζει και το ρόλο της Αλβανίας και τον λειτουργικό ρόλο του λιμένα του Δυρραχίου.

Ταυτόχρονα η ένταση του ενδιαφέροντος και η έναρξη ερευνών για εντοπισμό κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στο θαλάσσιο χώρο του Β. Ιονίου αλλά και στην ενδοχώρα της Ηπείρου, βελτιώνει αντικειμενικά τη γεωπολιτική σημασία της περιοχής. Η άμβλυνση των συγκρούσεων στα εδάφη της πρώην Γιουγκοσλαβίας και η αποκατάσταση των χερσαίων μεταφορικών υποδομών καθώς και η ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην ΕΕ αποκατέστησαν σε μεγάλο βαθμό τις χερσαίες συνδέσεις της ΝΑ Μεσογείου με την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, με αποτέλεσμα τη σχετική απαξίωση του διεθνούς ρόλου των λιμενικών υποδομών της Αδριατικής και του Ιονίου (Πάτρα, Αστακός, Ηγουμενίτσα).

Κύρια δημογραφική τάση της Περιφέρειας αποτελεί η πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού. Ο μόνιμος πληθυσμός το 2011 ανερχόταν σε 336.650 άτομα και αποτελούσε περίπου το 3,1% του πληθυσμού της χώρας (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Κατά την περίοδο 2001-2011 η Περιφέρεια Ηπείρου παρουσίασε σημαντική μείωση του μόνιμου πληθυσμού κατά 5%, ενώ η αντίστοιχη μείωση σε επίπεδο χώρας ανήλθε σε περίπου 1,6%. Εξετάζοντας το μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής (-5,49‰) για τα έτη 2011-2017 (EUROSTAT 2017), μέγεθος το οποίο δίνει την ένταση της μεταβολής του πληθυσμού ανάμεσα σε δύο χρονικές στιγμές, ενισχύεται η ήδη διαμορφωμένη άποψη σχετικά με τη στασιμότητα του πληθυσμού στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Μια νέα παράμετρος προς εξέταση είναι η εγκατάσταση στην περιοχή αριθμού προσφύγων. Σύμφωνα με στοιχεία του 2016, σε όλη την περιφέρεια Ηπείρου ο αριθμός προσφύγων που φιλοξενούνταν σε εγκαταστάσεις ξεπερνούσε τις 2.000 άτομα, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 0.6% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας για το ίδιο έτος.

Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της οικονομίας της Περιφέρειας Ηπείρου εμφάνιζε οριακή μείωση το διάστημα 2003-2011, τόσο σε απόλυτα μεγέθη όσο και ως ποσοστό συμμετοχής στην ΑΠΑ της χώρας. Ιδιαίτερη μείωση εμφάνισε η ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα, ενώ αντίθετα ο τριτογενής τομέας παρουσίασε αύξηση. Παρ' όλες τις μεταβολές ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας Ηπείρου παραμένει σημαντικός με διπλάσιο ποσοστό συμμετοχής στην συνολική ΑΠΑ σε σχέση με την αντίστοιχη συμμετοχή του σε εθνικό επίπεδο.

Οι τάσεις αστικοποίησης και οι μετακινήσεις πληθυσμών από τις ορεινές περιοχές προς τα μεγάλα αστικά κέντρα ενισχύθηκαν, η αγροτική απασχόληση μειώθηκε σημαντικά - χωρίς αύξηση της παραγωγικότητας, όπως φαίνεται από την παράλληλη συρρίκνωση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του πρωτογενή τομέα.

Τα στοιχεία της απασχόλησης παρέχονται σε επίπεδο μονοψήφιου κλάδου για το 2014 από την Eurostat. Το μεγαλύτερο μερίδιο στην απασχόληση καταλαμβάνει ο τριτογενής τομέας με 62,6%, το οποίο εκτιμάται ως χαμηλό συγκριτικά με το μερίδιο στη χώρα που ανέρχεται σε 71,4%. Ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας με μερίδιο απασχόλησης 22,2% σημαντικά μεγαλύτερο της χώρας το οποίο ανέρχεται σε 13,6%. Τέλος η απασχόληση στον τομέα της βιομηχανίας βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με την χώρα, στο 15,2%.

Ο μεγαλύτερος συντελεστής εξειδίκευσης της απασχόλησης της Ηπείρου ως προς το σύνολο της χώρας το 2011 εξακολουθεί να είναι εκείνος του πρωτογενή τομέα δεδομένου ότι μειώθηκε μεν το μερίδιο του τομέα στη συνολική απασχόληση αλλά ανάλογη ήταν και η αντίστοιχη μείωση στη συνολική απασχόληση της χώρας.

Η κτηνοτροφία εξακολουθεί να παραμένει σημαντικός τομέας οικονομικής βάσης στην Ήπειρο, με σημαντικές εξαγωγές προς άλλες περιοχές της Ελλάδας και του εξωτερικού, κρέας και γαλακτοκομικών προϊόντων. Η αλιεία και κυρίως η ιχθυοκαλλιέργεια είναι αναπτυγμένες σε αξιόλογο βαθμό, με επίσης σημαντικές εξαγωγικές επιδόσεις. Η Περιφέρεια της Ηπείρου φιλοξενεί 11 από τις 75 επιχειρήσεις-μεγάλες μονάδες του κλάδου της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας στην Ελλάδα (ανεξάρτητα από την συμμετοχή τους σε μεγαλύτερους ομίλους) δηλαδή ποσοστό 15% επί του συνόλου και ιδιαίτερα για τις υδατοκαλλιέργειες στα εσωτερικά νερά κατέχει σταθερά την πρώτη θέση σε επίπεδο χώρας.

Παράλληλα, αξιόλογες είναι και οι εξαγωγές ορισμένων άλλων προϊόντων της φυτικής παραγωγής, όπως τα εσπεριδοειδή και τα ακτινίδια, καθώς και προϊόντων ξύλου. Διαμορφώνονται κάθετες διασυνδέσεις της πρωτογενούς παραγωγής με τη μεταποίηση και το εμπόριο.

Η ανάπτυξη του τουρισμού είναι ακόμη σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ως προς το δυναμικό, τη συνολική κίνηση και ιδιαίτερα την κίνηση αλλοδαπών τουριστών, καθώς και ως προς τη διάρκεια παραμονής των επισκεπτών στην Ήπειρο και τη διάχυση του τουριστικού προϊόντος.

Ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας Ηπείρου αναπτύσσεται με πόλους τα τέσσερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση να παρατηρείται στα Ιωάννινα και με ισχυρότερους κλάδους τους: χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές, καταλύματα-εστίαση, μεταφορές και αποθηκείσεις.

Περιοχές με ανάπτυξη τουριστικών χρήσεων και χρήσεων παραθεριστικής κατοικίας αναπτύσσονται κατά μήκος των παραλίων της Π.Ε. Πρεβέζης μέχρι την Πάργα και στη Π.Ε. Θεσπρωτίας στην περιοχή της Πέρδικας, των Συβότων και την Πλαταριάς.

Ο αριθμός διανυκτερεύσεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, ενώ μεταξύ των ετών 2015 και 2016 σημείωσε μεταβολή της τάξης του 6,3%, σε σύγκριση με την υπόλοιπες περιφέρειες και το σύνολο της χώρας, το ποσοστό εξυπηρέτησης είναι το πιο χαμηλό και φτάνει μόλις το 1,2% του συνόλου.

Ακολουθώντας την εξέλιξη της οικονομικής κρίσης, την πενταετία 2009-2014 υπήρξε μεγάλη αύξηση της ανεργίας, με ποσοστό 123%, με την πιο απότομη αύξηση να συμβαίνει τη χρονική περίοδο 2012-2013 (Αγορά Εργασίας). Σύμφωνα με πιο πρόσφατα στοιχεία της Eurostat (2017) από το 2014 σημειώνεται σταδιακή μείωση του ποσοστού των ανέργων φτάνοντας το 2016 σε ποσοστό 24,4% όμως για το έτος 2017 παρουσιάζει αύξηση καθώς ανήλθε σε 24,8%.

Η εικόνα των μεταφορικών υποδομών της Ηπείρου αναβαθμίστηκε σημαντικά με την έναρξη λειτουργίας της Εγνατίας Οδού, αφού η τελευταία συνέβαλλε στην άρση της χωρικής και λειτουργικής απομόνωσης της Περιφέρειας από την υπόλοιπη χώρα. Το βόρειο τμήμα της Ηπείρου ωφελήθηκε περισσότερο από τη συγκεκριμένη παρέμβαση.

Η υλοποίηση τμήματος των εθνικής σημασίας μεταφορικών έργων στην περιοχή δεν έχει μέχρι σήμερα δημιουργήσει εκείνα τα αναπτυξιακά αποτελέσματα που προέβλεπε ο σχεδιασμός (Κεντρικός και Περιφερειακός). Το τελευταίο τμήμα της Ιόνιας Οδού παραδόθηκε στην κυκλοφορία μόλις τον Αύγουστο του 2017. Σημαντικές καθυστερήσεις παρουσιάστηκαν και στην υλοποίηση της Β και Γ φάσης του λιμένα της Ηγουμενίτσας καθώς και των έργων αναβάθμισης του αεροδρομίου των Ιωαννίνων. Επιπλέον, οι προβλεπόμενες σιδηροδρομικές συνδέσεις προς Καλαμπάκα και προς Αντίρριο, δεν υλοποιήθηκαν.

Οι δυνατότητες αξιοποίησης του συνόλου των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ηπείρου (θέση – ανάπτυξη σχέσεων με τη Νότια βαλκανική και κυρίως με την Αλβανία), αξιοποίηση των υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και υγείας, ανάδειξη των στοιχείων του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος αλλά και η προοπτική ανάδειξης της Περιφέρειας σε σύγχρονο κόμβο συνδυασμένων μεταφορών, παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητες.

Υπάρχουν περιοχές με τοπικά προβλήματα σύνδεσης με το περιφερειακό και το διαπεριφερειακό δίκτυο μεταφορών. Ιδιαίτερα προβληματικό ως προς τα λειτουργικά του χαρακτηριστικά είναι το δίκτυο των ορεινών οικισμών του ΝΑ τμήματος της περιφέρειας.

Η απομάκρυνση του ενδεχομένου σύνδεσης της περιφέρειας με το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο, αποδυνάμωσε αντικειμενικά τις στοχεύσεις του εθνικού σχεδιασμού που προέβλεπε για την Ηγουμενίτσα και την Ήπειρο γενικότερα έναν αναβαθμισμένο ρόλο στο διεθνές διαμετακομιστικό εμπόριο και τις συναφείς υπηρεσίες.

Ο αρχικός σχεδιασμός του δικτύου των μεταφορικών υποδομών πρόβλεπε την υποστήριξη του εμπορικού-διαμετακομιστικού ρόλου της Ηπείρου, με την κατασκευή έργων λειτουργικής αναβάθμισής του αεροδρομίου Ιωαννίνων. Ωστόσο τα έργα αυτά καθυστέρησαν και παραμένουν ημιτελή. Το αεροδρόμιο του Ακτίου αν και εκτός Περιφέρειας, συμμετέχει στην εξυπηρέτηση της τουριστικής κίνησης του παράκτιου κυρίως μετώπου (μαζικός τουρισμός – πτήσεις charter) και με αυτό το ρόλο, αντιμετωπίζεται ως σημαντική αναπτυξιακή υποδομή για την Ήπειρο.

Η Ήπειρος συντίθεται από ένα πλούσιο σε ποικιλία και ποιότητα γεωγραφικό και ιστορικό χώρο, διαθέτοντας ορεινές, ημιορεινές περιοχές, εκτεταμένο παράκτιο μέτωπο, και σημαντικές πεδινές εκτάσεις. Η γεωμορφολογία της χαρακτηρίζεται από το ορεινό ανάγλυφο και την αφθονία των επιφανειακών υδάτων.

Η μακροχρόνια γεωγραφική απομόνωση και οι περιορισμένες, συγκριτικά με άλλες περιοχές της Ελλάδας, πιέσεις οικιστικής ανάπτυξης, διαφύλαξαν το φυσικό περιβάλλον

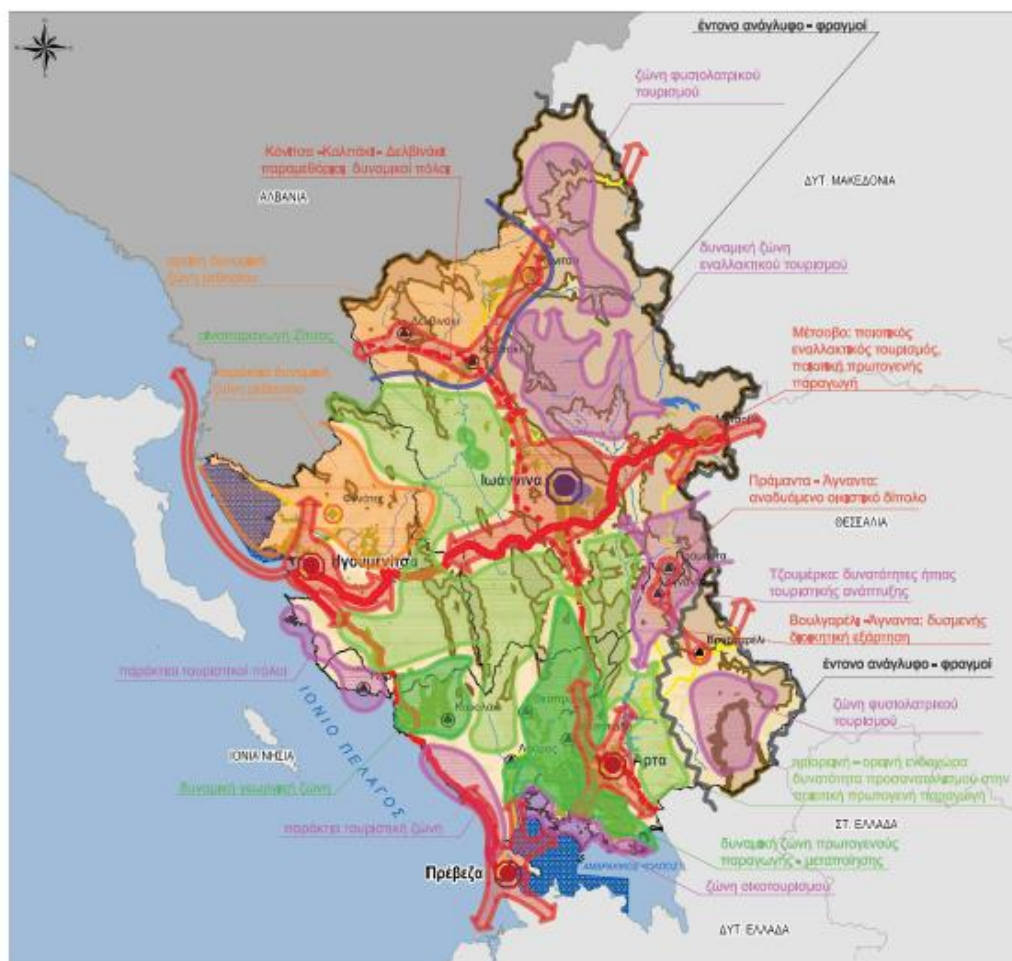
που περιλαμβάνει δάση, ποτάμια, υδροβιότοπους, λίμνες και παραλίες αναγνωρισμένης αισθητικής και περιβαλλοντικής αξίας. Η Περιφέρεια διαθέτει πολλά αρχαιολογικά ευρήματα (Δωδώνη, Νικόπολη, Κασσώπη, Εφύρα) και πολλούς ορεινούς παραδοσιακούς οικισμούς.

Οι επιβαρύνσεις και αλλοιώσεις στα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος είναι χωρικά περιορισμένες σε συγκεκριμένες περιοχές όπου εμφανίζονται και οι δυναμικότερες συγκεντρώσεις και συγκρούσεις χρήσεων γης.

Στην παραλιακή ζώνη του Ιονίου, όπου η εκτεταμένη θεσμοθέτηση της χρήσης παραθεριστικής κατοικίας δημιουργεί προϋποθέσεις για περιβαλλοντική υποβάθμιση και αλλοίωση του τοπίου, ενώ ταυτόχρονα περιορίζει δραστικά τις δυνατότητες παραγωγικής αξιοποίησης της περιοχής μέσω ανάπτυξης τουριστικών δραστηριοτήτων υψηλού επιπέδου, εντοπίζονται τα μεγαλύτερα προβλήματα προστασίας.

Στην Περιφέρεια υφίσταται αριθμός προστατευόμενων περιοχών που περιλαμβάνει διάφορες ζώνες διαβαθμισμένης σημαντικότητας και για κάθε μία από αυτές ισχύουν συγκεκριμένοι όροι και περιορισμοί. Σημειώνεται ότι το 2017, τα ιερά δάση του Ζαγορίου και της Κόνιτσας εντάσσονται πλέον στο δίκτυο των Ιερών Φυσικών Περιοχών του πλανήτη (Sacred Natural Sites) ως μοναδικά παραδείγματα επιτυχημένης περιβαλλοντικής διαχείρισης μέσω παρεμβάσεων συνδεδεμένων με τη θρησκεία και εντάχθηκαν στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Σημειώνεται η ανάδυση νέων εργαλείων και μεθόδων αντιμετώπισης των σύγχρονων προβλημάτων των Περιφερειών με αποτελέσματα στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον. Με αφορμή το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, την οικονομική κρίση και την προσφυγική κρίση αναδύεται η σημασία της προσθήκης της διάστασης της Περιφερειακής Ανθεκτικότητας (Resiliency) παράλληλα με την ανάπτυξη επιμέρους στρατηγικών Αστικής Ανθεκτικότητας. Ως επέκταση των στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης και Περιφερειακής Καινοτομίας αυξανόμενη σημασία αποκτά και η διάσταση των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών στοχεύοντας στην εκμετάλλευση στρατηγικών πλεονεκτημάτων και την διευρύνοντας τα περιθώρια της ανάπτυξης σε ακόμα περισσότερους τομείς.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Όριο Περιφέρειας
- Όριο Περιφερικών Ενότητων

Υψομετρικές Ζώνες

- 0-400 μ.
- 400-800 μ.
- άνω των 800 μ.
- Κύριοι υδάτινοι πόροι

Βασικές χρήσεις γης

- Ζώνη αποδοτικής γεωργικής γης
- Ζώνη δυναμικής ανάπτυξης υδατοκαλλέργειας
- Ορεινή χωρική ενότητα

ΠΟΛΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Πρωτεύων εθνικός πόλος
- Λοιποί εθνικοί πόλοι
- Πρωτεύοντες περιφερειακοί πόλοι
- Πρωτεύοντες περιφερειακοί πόλοι (ειδικού διασυνοριακού ρόλου)
- Πολυτοπικό σύμπλεγμα ανάπτυξης
- Πολυτοπικό σύμπλεγμα ανάπτυξης (νέες διοικητικές εξαρτήσεις)

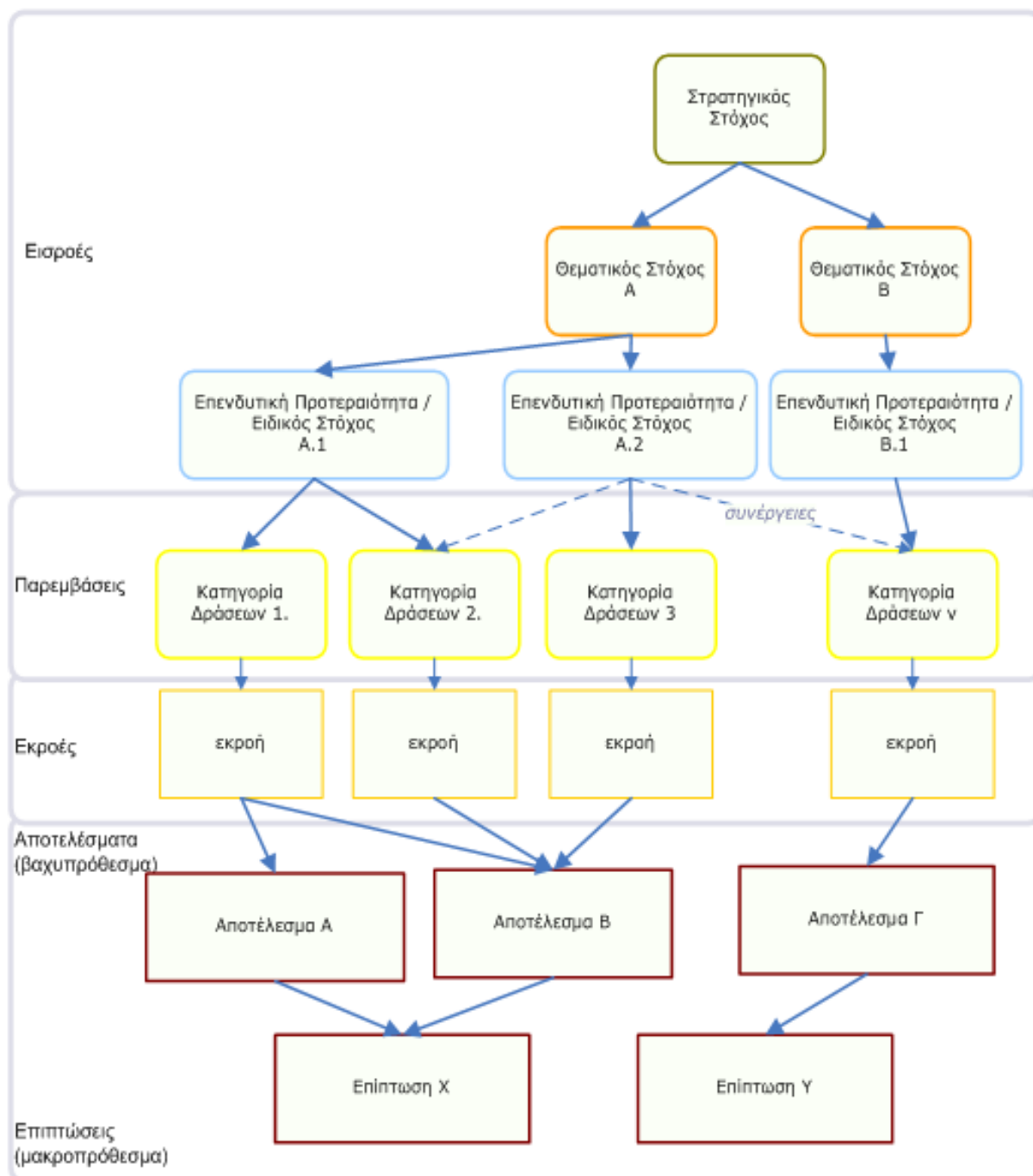
ΛΕΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Λέξονες ανάπτυξης διεθνούς εμβέλειας
- Λέξονες ανάπτυξης διεθνούς εμβέλειας (προγραμματιζόμενοι)
- Λέξονες ανάπτυξης εθνικής εμβέλειας
- Λέξονες ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας

Ε.2 Χωρικές Επιπτώσεις πολιτικών εθνικού και περιφερειακού επιπέδου – Αξιολόγηση προοπτικών

Επικαιρότητα της Λογικής της Παρέμβασης

Η διαδικασία αυτή έχει ως πρώτο βήμα την ιεράρχηση των στόχων. Ξεκινώντας από το υψηλότερο επίπεδο στο οποίο εντάσσονται οι Στρατηγικοί Στόχοι και εξειδικεύοντας σε Θεματικούς Στόχους και επενδυτικές προτεραιότητες θα αποτυπωθούν διαγραμματικά οι λογικές συνδέσεις με τις παρεμβάσεις υπό την μορφή δενδρογράμματος, σύμφωνα με το πρότυπο που ακολουθεί.

Η Λογική της παρέμβασης (intervention logic), στοχεύει στο να αναδείξει τον τρόπο που συνδέονται μεταξύ τους οι στόχοι των διαφορετικών επιπέδων του προγραμματισμού, αλλά και πως συνδέονται οι εκροές με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις.

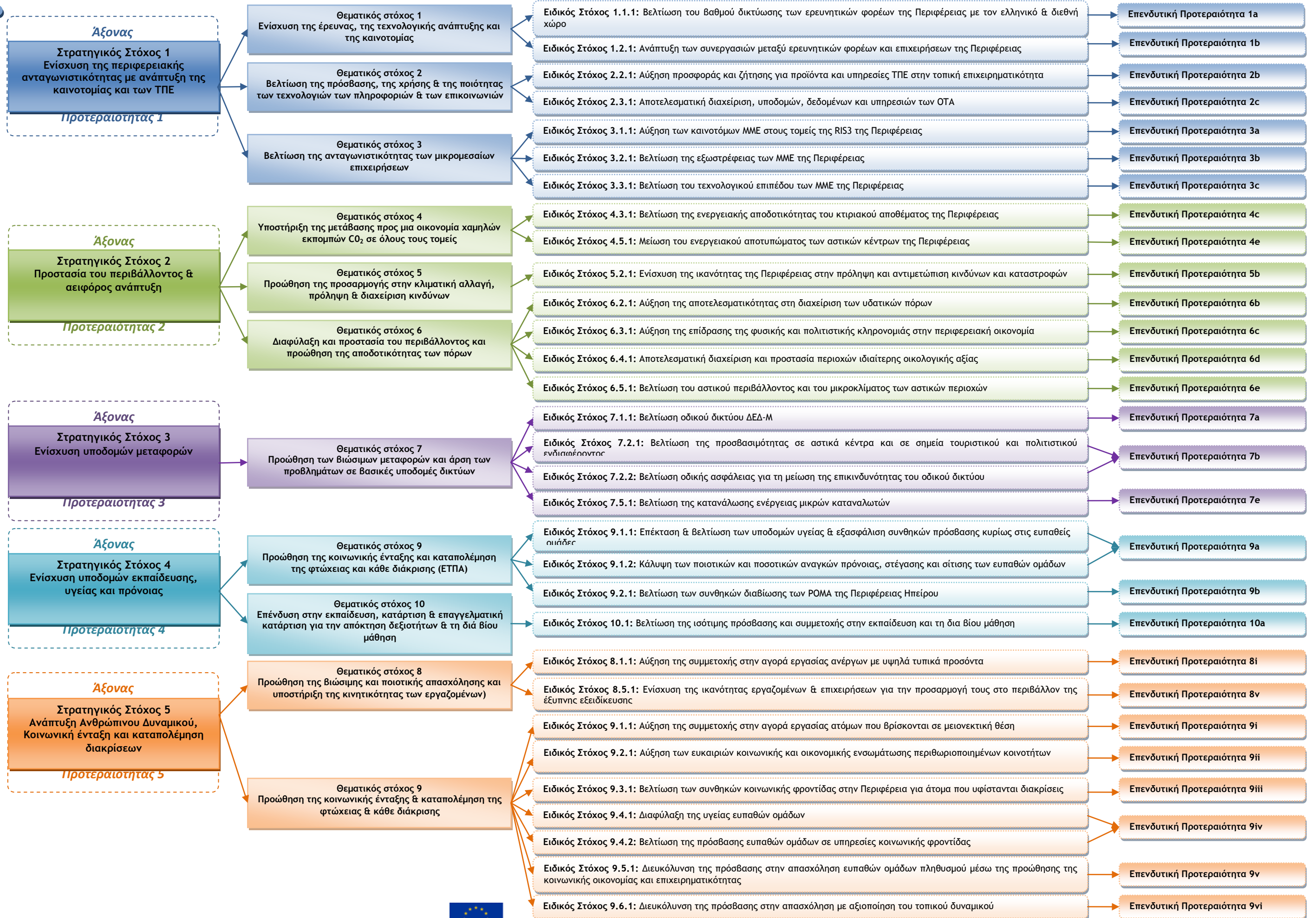
Εντοπίζεται η Διαδρομή Στόχων του Προγράμματος:

- Ανάγκες ► Στρατηγικοί Στόχοι ► Ειδικοί Στόχοι ► Παρεμβάσεις ► Αποτελέσματα
- Επισημαίνονται και αναλύονται τα ενδεχόμενα προβλήματα συνέπειας στη Διαδρομή Στόχων και οι εξ αυτών ασυνέπειες στην κατανομή πόρων.
- Ελέγχεται η συνέπεια του Προγράμματος από το επίπεδο των έργων μέχρι των ειδικών στόχων.
- Διατυπώνεται η συνολική εκτίμηση για το εάν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την αρχική κοινωνικοοικονομική ανάλυση του Προγράμματος, ιδιαίτερα ως αποτέλεσμα της κρίσης.

Η αξιολόγηση της καταλληλότητας και αξιοπιστίας της στοχοθεσίας του ΕΠ διενεργείται με γνώμονα τη διασφάλιση της ταυτόχρονης ικανοποίησης των ακόλουθων κριτηρίων:

- να είναι κατά το δυνατό, αντιπροσωπευτικοί των κύριων στόχων και προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί, τηρώντας και την αρχή της αναλογικότητας,
- να είναι μετρήσιμοι στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου αναφοράς τόσο ως τιμές βάσης όσο και ως τιμές στόχου,
- οι τιμές – στόχοι τους να είναι εφικτό να επιτευχθούν με τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας,
- να μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της υλοποίησης του ΕΠ.

Η εποπτική απεικόνιση της λογικής (programmevrationale, or intervention logic) που στηρίζει την στρατηγική του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου και που παρατίθεται ακολούθως χρησιμεύει για την άμεση επισκόπηση της συσχέτισης του Προγράμματος με τις τρέχουσες ανάγκες, οι οποίες δεν διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με τα προβλήματα και τις ανάγκες που υφίστανται κατά το στάδιο σχεδιασμού του ΕΠ.

Από το δέντρο στοχοθεσίας του ΕΠ Ηπείρου προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Η στρατηγική του ΕΠ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας. Οι Θεματικοί Στόχοι και οι Στρατηγικοί Στόχοι του ΕΠ απορρέουν ομαλά και εντάσσονται πλήρως στη λογική του αναπτυξιακού οράματος και εξειδικεύονται με την σειρά τους εξίσου ομαλά από τους Ειδικούς Στόχους. Οι Ειδικοί Στόχοι είναι συμβατοί με τους Στρατηγικούς και τους Θεματικούς Στόχους.

Οι προβλεπόμενες Κατηγορίες Πράξεων/δράσεις όπως κατηγοριοποιούνται σε Επενδυτικές Προτεραιότητες είναι με τη σειρά τους συμβατές με τους ειδικούς στόχους του ΕΠ Ηπείρου.

Προκειμένου να είναι εφικτή η αξιολόγηση της ακολουθούμενης στρατηγικής με τις ανάγκες που δημιουργούνται από την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της Περιφέρειας Ηπείρου, πραγματοποιείται αντιστοίχιση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν στη διαμόρφωση του ΕΠ Ηπείρου αλλά και στην παρούσα αξιολόγηση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας Ηπείρου με συγκεκριμένες ανάγκες.

	Προβλήματα (που εντοπίστηκαν στα πλαίσια της αξιολόγησης)	Ανάγκες
Θέση/γεωμορφολογία	Γεωμορφολογία που δημιουργεί ενδοπεριφερειακές ανισότητες	Δημιουργία ολοκληρωμένου πλαισίου χωρικής ανάπτυξης και άρσης χωρικών ανισοτήτων
	Ανταγωνισμός στον τομέα των υποδομών και των υπηρεσιών εξαιτίας της εγγύτητας με τα Βαλκάνια	Ανάπτυξη συνεργασιών με τα Βαλκάνια για τον καθορισμό του ρόλου της Περιφέρειας στο δίκτυο περιφερειών των Βαλκανίων
	Έλλειψη επαρκών εθνικών και διεθνών συνδέσεων περιφερειακού αεροδρομίου	Δημιουργία κατάλληλων υποδομών στο περιφερειακό αεροδρόμιο
Υποδομές	Ανυπαρξία σιδηροδρομικού δικτύου	Υλοποίηση του προτεινόμενου σιδηροδρομικού δικτύου
	Συνεχιζόμενα υψηλό ποσοστό ανεργίας	Βελτίωση της προσβασιμότητας στην εργασία
	Χαμηλό κκΑΕΠ σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ	
	Μερίδιο Τουρισμού πολύ μικρό σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα	Σύσταση πλαισίου για τη διαχείριση του τουρισμού στην Περιφέρεια με έμφαση στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού
	Μειωμένη προσέλκυση τουριστών εκτός της Περιφέρειας	
	Αποσπασματική και χωρίς καθορισμένο πλαίσιο η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού	
	Μη προσανατολισμός και εξειδίκευση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα για την περιοχή	Στροφή της επιχειρηματικότητας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα για την Περιφέρεια
Οικονομία		

Δημογραφικά/Κοινωνικές Υποδομές

Περιβάλλον και Σχεδιασμός

Μειωμένη εξωστρέφεια και εξαγωγικές δραστηριότητες
Μικρός βαθμός δικτύωσης των ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις
Περιορισμένη ενσωμάτωση ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα
Περιορισμένη ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ
Έντονο ρεύμα προσωρινής εγκατάστασης προσφύγων σε συνδυασμό με σημαντικό αριθμό ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
Υψηλός δείκτης γήρανσης και τάση ερήμωσης μικρών αστικών κέντρων - συγκέντρωση στα μεγάλα αστικά κέντρα
Μη επαρκείς υποδομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας
Ελλιπής στήριξη ομάδων υψηλού κινδύνου
Ελλείψεις στο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό
Έλλειψη πλαισίου παρακολούθησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
Υποβάθμιση υδροφόρου ορίζοντα
Μη ολοκληρωμένο και μη βιώσιμο σύστημα διαχείρισης των απορριμμάτων
Υψηλή εξάρτηση από συμβατικά καύσιμα και μεγάλη εποχική ζήτηση

Ενίσχυση της εξωστρέφειας και των εξαγωγών
Πρώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης και της διασύνδεσης του ερευνητικού συστήματος με τους παραγωγικούς τομείς της Περιφέρειας (πραγματική οικονομία)
Ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα, με προτεραιότητα στους κλάδους που προκρίνει η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων ΜΜΕ, βασισμένη στην οργανωτική αναδιάρθρωση, την εξωστρέφεια και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό
Δημιουργία δομών υποστήριξης και ενσωμάτωσης
Βελτίωση των κοινωνικών παροχών σε όλη την επικράτεια της Περιφέρειας και πλαίσιο για την εξισορρόπηση της ανταγωνιστικής σχέσης πόλης - υπαίθρου
Αναθεώρηση και επικαιροποίηση πλαισίων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού
Σύσταση Παρατηρητηρίου παρακολούθησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
Ορθολογική διαχείριση και περιορισμός πιέσεων από τη γεωργία-κτηνοτροφία και τον τουρισμό
Υλοποίηση του πλάνου για την βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων
Ενίσχυση εναλλακτικών τρόπων παραγωγής ενέργειας και χρήσης βιοκαυσίμων

Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την συνάφεια του ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου με τα προβλήματα και τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση της Περιφέρειας καταρτίζεται μήτρα συνάφειας των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ανά Άξονα Προτεραιότητας με τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται παραπάνω.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ΕπΠρ ανά ΑΠμπορούν να προκύψουν αξιολογικά συμπεράσματα αναφορικά με την συνάφεια των ΑΠμε τις ανάγκες (ποιοτική διάσταση) αλλά και αναφορικά με την συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου, όπως εκφράζεται από τις επενδυτικές προτεραιότητες και την εξειδίκευσή τους, προς τις ανάγκες αυτές.

Στον κάθετο άξονα εμφανίζονται οι ανάγκες όπως απορρέουν από την εκτίμηση των τρεχόντων μακροοικονομικών εξελίξεων και του κοινωνικοοικονομικού πλαισίου της Περιφέρειας Ηπείρου ενώ στον οριζόντιο εμφανίζεται το άλλο πεδίο ενδιαφέροντος. Στη διασταύρωση των πεδίων ενδιαφέροντος μέσω χρωματικής διαφοροποίησης των κελιών της μήτρας καταγράφεται η εκτιμώμενη ένταση της κάλυψής τους (σκούρο πράσινο - υψηλή κάλυψη, ανοικτό πράσινο - μέση κάλυψη, γκρι - χαμηλή κάλυψη). Στην τελευταία στήλη του πίνακα εμφανίζεται ο αριθμός των ΕπΠρ που καλύπτουν, ανεξαρτήτου βαθμού, κάθε ανάγκη.

Πίνακας 12: Μήτρα Συνάφειας

Ανάγκες	Α.Π. 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ							Α.Π. 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη							Α.Π 3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών			Α.Π. 4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας			Α.Π. 5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων								
	1a	1b	2b	2c	3a	3b	3c	4c	4e	5b	6b	6c	6d	6e	7a	7b	7e	9a	9b	10a	8i	8v	9i	9ii	9iii	9iv	9v	9vi	
Δημιουργία ολοκληρωμένου πλαισίου χωρικής ανάπτυξης και άρσης χωρικών ανισοτήτων																													2
Ανάπτυξη συνεργασιών με τα Βαλκάνια για τον καθορισμό του ρόλου της Περιφέρειας στο δίκτυο περιφερειών των Βαλκανίων																													3
Δημιουργία κατάλληλων υποδομών στο περιφερειακό αεροδρόμιο																													
Υλοποίηση του προτεινόμενου σιδηροδρομικού δικτύου																													
Βελτίωση της προσβασιμότητας στην εργασία																													10
Σύσταση πλαισίου για τη διαχείριση του τουρισμού στην Περιφέρεια με έμφαση στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού																													6
Στροφή της επιχειρηματικότητας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα για την Περιφέρεια																													2
Ενίσχυση της εξωστρέφειας και των εξαγωγών																													4
Πρωώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης και της διασύνδεσης του ερευνητικού συστήματος με τους παραγωγικούς τομείς της Περιφέρειας (πραγματική οικονομία)																													6

Ανάγκες	Α.Π. 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ							Α.Π. 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη							Α.Π 3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών			Α.Π. 4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας			Α.Π. 5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων								
	1a	1b	2b	2c	3a	3b	3c	4c	4e	5b	6b	6c	6d	6e	7a	7b	7e	9a	9b	10a	8i	8v	9i	9ii	9iii	9iv	9v		9vi
Ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα, με προτεραιότητα στους κλάδους που προκρίνει η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης																													2
Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων ΜΜΕ, βασισμένη στην οργανωτική αναδιάρθρωση, την εξωστρέφεια και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό																													3
Δημιουργία δομών υποστήριξης και ενσωμάτωσης																													6
Βελτίωση των κοινωνικών παροχών σε όλη την επικράτεια της Περιφέρειας και πλαίσιο για την εξισορρόπηση της ανταγωνιστικής σχέσης πόλης - υπαίθρου																													4
Αναθεώρηση και επικαιροποίηση πλαισίων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού																													1
Σύσταση Παρατηρητηρίου παρακολούθησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής																													
Ορθολογική διαχείριση και περιορισμός πιέσεων από τη γεωργία-κτηνοτροφία και τον τουρισμό																													1
Υλοποίηση του πλάνου για την βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων																													
Ενίσχυση εναλλακτικών τρόπων παραγωγής ενέργειας και χρήσης βιοκαυσίμων																													2

	Υψηλή κάλυψη
	Μέτρια κάλυψη
	Χαμηλή κάλυψη

Στα πλαίσια της εκτίμησης της κάλυψης των αναγκών, όπως εντοπίζονται σε αυτό το στάδιο της αξιολόγησης, από τις υπάρχουσες ΕΠΠ καταρχήν καθίσταται σαφές ότι η πλειονότητα των αναγκών καλύπτονται από τις ΕΠΠ του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου.

Από την κάθετη ανάγνωση της μήτρας διαφαίνεται ότι σχεδόν το σύνολο των ΕΠΠ ανά ΑΠ του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου (εξαιρώντας τους ΑΠ της Τεχνικής Υποστήριξης Εφαρμογής) υποστηρίζουν τουλάχιστον μία από τις διαπιστωμένες ανάγκες.

Από την οριζόντια ανάγνωση της μήτρας διαπιστώνεται και πάλι ο υψηλός βαθμός συνάφειας και συνέργειας του αναπτυξιακού σχεδιασμού ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου. Με εξαίρεση τις ανάγκες για δημιουργία κατάλληλων υποδομών στο Περιφερειακό Αεροδρόμιο και την υλοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου, οι οποίες ταξινομούνται χαμηλά σε επίπεδο προτεραιότητας, όλες οι άλλες διαπιστωμένες ανάγκες αντιμετωπίζονται από τουλάχιστον μία ΕΠΠ. Δηλαδή, τρεις από τις εντοπισθέντες ανάγκες που έχουν χαρακτήρα διαχρονικό και δεν είναι αποτέλεσμα αλλαγών που προέκυψαν τα τελευταία χρόνια φαίνεται ότι δεν καλύπτονται από καμιά επενδυτική προτεραιότητα. Αυτό δεν συμβαίνει όμως επειδή υπάρχει κάποιο κενό στη λογική της παρέμβασης αλλά αποτέλεσε συνειδητή επιλογή κατά τη διαμόρφωση του Προγράμματος. Σημειώνεται ότι οι σιδηροδρομικές υποδομές θεωρήθηκε ότι δεν μπορούν να ενταχθούν ως έργα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου λόγω του μεγάλου κόστους του έργου.

Αντίστοιχα, κάθε ΕΠΠ του Προγράμματος εξυπηρετεί κατ' ελάχιστον μία από τις διαπιστωμένες ανάγκες. Όσον αφορά την ένταση των εντοπιζόμενων συσχετίσεων, το σύνολο των ΕΠΠ παρουσιάζει συνάφεια υψηλής ή μέσης έντασης με τις διαπιστωμένες ανάγκες. Η ανάγκη που αναδεικνύεται μετά την εξέταση των τρεχόντων κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας Ηπείρου, για τη βελτίωση προσβασιμότητας στην εργασία έχει το μεγαλύτερο βαθμό κάλυψης συνολικά. Καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από τις ΕΠΠ 8ι, 8ν, 9ι και στο σύνολό της από 10 ΕΠΠ. Γενικά σημειώνεται ότι οι περισσότερες ανάγκες που αναδείχθηκαν με την ανάλυση στα πλαίσια του παρόντος έχουν υψηλό βαθμό κάλυψης από τουλάχιστον μία ΕΠΠ και χαμηλότερο από άλλες. Τα παραπάνω συμβάλλουν στη διαπίστωση ότι υπάρχει ικανοποιητική συνάφεια του ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου με τα προβλήματα και τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Επιπλέον, επικυρώνεται η συνάφεια των ΑΠ και των ΕΠΠ με τις ανάγκες αλλά και αναφορικά με την συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου.

Η λογική της παρέμβασης με δεδομένο ότι στοχεύει στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των Ταμείων και στην έμφαση στα αποτελέσματα, με τη δημιουργία λογικών συνδέσεων ανάμεσα στις αναπτυξιακές ανάγκες και στην επιλογή των στόχων και αποτελεσμάτων, επαναπροσδιορίζεται για τον Άξονα Προτεραιότητας 3 «Ενίσχυση υποδομών μεταφορών». Τόσο το γεγονός ότι τα διατιθέμενα κονδύλια του Άξονα, όσο και η έλλειψη ωριμότητας, δεν δύναται να καλύψουν τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας τη δεδομένη χρονική στιγμή, τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν μπορούν να επιτευχθούν κυρίως στον τομέα της ενέργειας. Παρόλα αυτά θα ενισχυθεί τόσο η βελτίωση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας όσο και η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και μείωση των ατυχημάτων. Επιπρόσθετα θα εξυπηρετηθούν ανάγκες που προκύπτουν από τις εγκεκριμένες Στρατηγικές ΟΧΕ «Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου» και Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών, και από το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων και Μεταφορών.

5.2 Εξέταση της συμβολής των δεικτών εκροής και αποτελέσματος στη λογική παρέμβασης του ΕΠ

Η στρατηγική κατεύθυνση που είχε επιλεχθεί κατά την κατάρτιση του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020, όπως και η ιεράρχηση Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων, Ειδικών Στόχων και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων βασιζόταν στο αναπτυξιακό προφίλ της Περιφέρειας Ηπείρου, στο ευρύτερο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και των γενικότερων στρατηγικών κατευθύνσεων που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, στην ανάλυση της περιβαλλοντικής κατάστασης της Περιφέρειας και του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού πλαισίου.

Η απάντηση στο αξιολογικό ερώτημα της επικαιρότητας της λογικής της παρέμβασης μεθοδολογικά εστιάζει στην εκτίμηση της διατήρησης της εσωτερικής λογικής του Προγράμματος, δηλαδή στο κατά πόσον η αρχική συνοχή του Προγράμματος όπως εκτιμήθηκε στην εκ των προτέρων αξιολόγηση, διατηρείται ή έχει μεταβληθεί λόγω του ρυθμού υλοποίησης των παρεμβάσεων αλλά και των όποιων αλλαγών στο ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο.

Σε αυτό το σημείο πραγματοποιείται επανεξέταση της ορθότητας και της αξιοπιστίας του συστήματος ποσοτικών στόχων του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου. Η προσέγγιση αυτή συνίσταται στην εποπτική και εννοιολογική επαλήθευση της καταλληλότητας των δεικτών σε σχέση με την επίτευξη των Ειδικών Στόχων και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ανά Άξονα Προτεραιότητας και στον έλεγχο της αντιπροσωπευτικότητάς τους.

Ως εργαλείο για την επίτευξη των παραπάνω διαμορφώνεται ένας πίνακας λογικού πλαισίου (LogframeMatrix) ανά ΑΠ, από τον οποίο μπορούν να διαπιστωθούν οι σχέσεις μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας, Θεματικών Στόχων, Επενδυτικών Προτάσεων, Ειδικών Στόχων, Δράσεων, Δεικτών Αποτελέσματος και Δεικτών Εκροών και παράλληλα υιοθετείται η ιεράρχηση που εφαρμόστηκε για το σχεδιασμό κάθε ΑΠ, ώστε να διευκολυνθεί η αναφορά στην ExAnte Αξιολόγηση.

Η λογική της παρέμβασης σε αυτό το στάδιο αξιολογείται ως προς την αντίστροφη συσχέτιση των αναγκών και επομένως των επιθυμητών αποτελεσμάτων που έχουν διαμορφωθεί και το αν τελικά πληρούνται ή όχι στη λογική όλου του προγράμματος.

Σημειώνεται ότι εντοπίζονται διαφορές μεταξύ των προγραμματικών αποτελεσμάτων και της κατεύθυνσης που είχε καθοριστεί για την επιλογή των δεικτών με την εικόνα που διαμορφώνεται από την εξειδίκευση του ΕΠ Ηπείρου. Οι προσθήκες εντοπίζονται στον πίνακα με πράσινο χρώμα και αντίστοιχα με κόκκινο οι ΕπΠρ και οι Ε.Σ. που δεν προχώρησαν σε εξειδίκευση.

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ (ΘΣ 1 - ΘΣ 2 -ΘΣ 3)

Γενικά κρίνεται ότι τόσο οι δείκτες εκροής όσο και αποτελεσμάτων χαρακτηρίζονται από ευστοχία καθώς στην πλειονότητά τους προσφέρουν τα κατάλληλα στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Καθίσταται εμφανές ότι με τη διαδικασία της εξειδίκευσης προστέθηκαν δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις επιλεγμένες δράσεις.

Στον ΑΠ1 συμμετέχουν 8 ΕπΠρ στο σύνολο. Από αυτές, η μια εντάχθηκε στον προγραμματισμό του ΕΠ Ηπείρου και δε συναντάται στην ex-ante αξιολόγηση. Κρίνεται ότι συμβάλει στη λογική πορεία του ΑΠ καθώς γενικά εντοπίζεται χαμηλός βαθμός ανάπτυξης και χρήσης εφαρμογών ΤΠΕ για την ανάδειξη του δυναμικού της περιοχής. Αποτελεί και προτεραιότητα της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και του ΕΣΠΑ 2014-2020 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας».

Πίνακας 13: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 1

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Δημιουργία δικτύων ερευνητικών υποδομών	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα. Δείκτες εκροών κατάλληλοι	ΕΣ 1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο	2,3%	Μικρή οικονομική βαρύτητα.	1.α Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	13,00%	1/1	1.1.1.1 Δράσεις ενίσχυσης φορέων για την ανάπτυξη αριστείας μέσα από την υποστήριξη της δικτύωσης ερευνητικών φορέων
	Ερευνητικοί φορείς της Περιφέρειας που συμμετέχουν σε ερευνητικά δίκτυα και δίκτυα υποδομών ΕΤΑΚ	T1604 - Μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας σε εθνικά και διεθνή προγράμματα συνεργασίας Ε&Τα								
	Δείκτες εκροών									
Αύξηση δραστηριοτήτων Ε&Α	Ερευνητικά ινστιτούτα που συμμετέχουν σε διασυνοριακά, διακρατικά ή διαπεριφερειακά ερευνητικά σχέδια	T1601 - Αριθμός φορέων που ενισχύονται	Το Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκροών							
		CO25 - Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, μέσω της συνεργασίας των ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις	Δείκτες αποτελεσμάτων			ΕΣ 1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας	20,6%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	1.b Προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις, τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδιαιτέρως όσον αφορά την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία και τις εφαρμογές παροχής δημοσίων υπηρεσιών, την ενθάρρυνση της ζήτησης, τη δικτύωση, τα clusters, την ανάπτυξη καινοτομίας δια ευφυσούς εξειδίκευσης			1.2.1.1 Ενίσχυση των συστάδων και συνεργασιών μεταξύ του ερευνητικού τομέα και των επιχειρήσεων
	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς φορείς της Περιφέρειας	T1605 - Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων								
Δείκτες εκροών										
Η ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, δια της συνεργασίας των ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	CO26 - Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα								
		T1602 - Clusters επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων στην Περιφέρεια								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα. Δείκτες εκροών κατάλληλοι Το Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκροών	ΕΣ 2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα	14,9%	Ο ΕΣ εξειδικεύει επαρκώς την ΕΠ	2.b Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ		1/2	2.2.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΜΜΕ
		T1606 - Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ΤΠΕ								
	Δείκτες εκροών									
		CO02 - Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις								
		CO01 - Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται								
		CO08 - Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται								
Αύξηση αριθμού και επιπέδου παρεχομένων υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα.	ΕΣ 2.3.1 Αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ	5,7%	Απαιτεί εξειδίκευση του ΕΣ σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών και όχι την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας)	2.c Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας		1/2	2.3.1.1 Ανάπτυξη και χρήση ψηφιακών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών από τους Ο.Τ.Α.
	Υπηρεσίες και εφαρμογές που προσφέρονται ψηφιακά στους πολίτες και τις επιχειρήσεις	T1607 - ΟΤΑ με δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων	Δείκτες εκροών κατάλληλοι.							
	Δείκτες εκροών		Προτείνεται να αντικατασταθεί ο T1607, που είναι περιοριστικός, με ένα πιο γενικό καθώς αφορά μόνο ΟΤΑ και δεν συσχετίζεται με το σύνολο των παρεμβάσεων που προβλέπεται να υλοποιηθούν							
		Δημιουργούμενες ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις	T1603 - Εφαρμογές για τη διαχείριση δικτύων και υποδομών							

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε περιφερειακό επίπεδο	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλο αλλά αρκετά γενικό αποτέλεσμα. Δείκτες εκρών κατάλληλοι	ΕΣ 3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων επιχειρήσεων στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας	19,9%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	3.α Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυσης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και δια θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων		1/3	3.1.1.1 Υποστήριξη ΜΜΕ (νέων ή υφιστάμενων) για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
	Επιχειρήσεις που ενσωματώνουν καινοτομία	T1608 - Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες								
	Δείκτες εκρών									
Αξιοποίηση καινοτομίας ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην επιχειρηματική δραστηριότητα μιας επιχείρησης.	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται	CO28 - Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για την εισαγωγή νέων προϊόντων στην αγορά								
		CO04 - Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική ενίσχυση								
		CO01 - Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται								
		CO08 - Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Διασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων μέσω της εξωστρέφειας στο ανταγωνιστικό περιβάλλον δραστηριοποίησής τους.	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα	ΕΣ 3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας	18,3%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	3.β Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση			3.2.1.1 Υποστήριξη οργανωτικής καινοτομίας και εξωστρέφειας στις ΜΜΕ 3.2.1.2 Ενίσχυση δημιουργίας και λειτουργίας κλαδικών και διακλαδικών cluster ΜΜΕ
		T1609 - Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου								
	Δείκτες εκρών									
	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	CO01 - Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται								
		CO08 - Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται								
CO02 - Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις										
Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων της περιφέρειας επιτυγχάνοντας έτσι καλύτερες υπηρεσίες και προϊόντα, τη μείωση του κόστους παραγωγής και διάθεσης αλλά και βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων.	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αρκετά γενικό αποτέλεσμα Δείκτες εκρών κατάλληλοι Προτείνεται η προσθήκη του δείκτη εκρών CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων» για να 3.3.1.2 Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II δράσης 3.3.1.2.	ΕΣ 3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των επιχειρήσεων της περιφέρειας	18,3%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	3.γ Στήριξη της δημιουργίας και επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			3.3.1.1 Ενίσχυση των ΜΜΕ για επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού 3.3.1.2 Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II
		T1610 - Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου								
	Δείκτες εκρών									
	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	CO01 - Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται								
		CO02 - Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις								
		CO08 - Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται								

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη (ΘΣ 4 - ΘΣ 5 - ΘΣ 6)

Τόσο οι δείκτες εκροής όσο και αποτελεσμάτων χαρακτηρίζονται από ευστοχία καθώς στην πλειονότητά τους προσφέρουν τα κατάλληλα στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Καθίσταται εμφανές ότι με τη διαδικασία της εξειδίκευσης προστέθηκαν δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις επιλεγμένες δράσεις. Εντοπίζονται μάλιστα σε κάποια σημεία διαφορές μεταξύ του δείκτη της ex-ante αξιολόγησης και του δείκτη που τελικά χρησιμοποιείται εξυπηρετώντας όμως τα ίδια επιθυμητά αποτελέσματα.

Οι ΕπΠρ λόγω του ότι καλύπτουν πολλές συνιστώσες του σχεδιασμού, σε κάποια σημεία δεν εξειδικεύονται ικανοποιητικά. Ένα άλλο ζήτημα είναι η μικρή οικονομική βαρύτητα στο σύνολο του Άξονα που δεν είναι πάντα ανάλογη με το μέγεθος των αποτελεσμάτων που στοχεύεται να επιτευχθούν.

Στον ΑΠ2 συμμετέχουν 7 ΕπΠρ. Σύμφωνα με την ex-ante αξιολόγηση θα ήταν 8 αλλά η ΕπΠρ 5.1 «Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων» δεν εντάχθηκε στον προγραμματισμό κατά την εκπόνηση του ΕΠ Ηπείρου.

Πίνακας 14: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 2

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας στον κτιριακό τομέα της Περιφέρειας (δημόσια κτίρια και κτίρια οικιακής χρήσης)	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκροών Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας	9,1%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	4.α Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	39,20%	2/4	4.3.1.1. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια
	Εξοικονομούμενη ενέργεια στον κτιριακό τομέα	T1613 - Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας								4.3.1.2. Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα
	Δείκτες εκροών									
	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	CO32 - Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων								
	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	CO31 - Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία κατανάλωσης								CO34 - Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου
CO34 - Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου										
Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας στα αστικά κέντρα Εξοικονόμηση ενέργειας στα αστικά κέντρα Βελτίωση της ποιότητας ζωής στα αστικά κέντρα Τόνωση της ανταγωνιστικότητας των κέντρων των πόλεων	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αρκετά γενικό αποτέλεσμα Δείκτης εκροών κατάλληλος Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκροών	ΕΣ 4.5.1 Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας	10,0%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	4.α Προαγωγή στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων	39,20%	2/4	4.5.1.1 Επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των μεταφορών, ιδίως σε αστικές περιοχές
	Εξοικονομούμενη ενέργεια στον κτιριακό τομέα	T1614 - Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ								
	Δείκτες εκροών									
	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στα αστικά κέντρα	CO34 - Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου								
	Μήκος οδών με ενεργειακά αποδοτικό ηλεκτροφωτισμό									4.5.1.2 Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στα αστικά κέντρα

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Αύξηση του βαθμού ετοιμότητας του περιφερειακού μηχανισμού στο να προλαμβάνει κινδύνους και να αντιμετωπίζει τις καταστροφές	Δείκτες αποτελεσμάτων		Δείκτης εκρών κατάλληλος Κατάλληλα Αποτελέσματα Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών	ΕΣ 5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	13,5%	Απαιτεί εξειδίκευση του ΕΣ ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του κινδύνου	5.b Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών			5.2.1.1 Επενδύσεις σε έργα πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών
	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα πρόληψης αντιμετώπισης καταστροφών	T1616 - Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της οδηγίας 2007/60/ΕΚ								
	Δείκτες εκρών									
	Συνολική επιφάνεια έκτασης που καλύπτεται από έργα πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών	CO20 - Πληθυσμός που ωφελείται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας								
Διασφάλιση της επάρκειας και της ποιότητας του πόσιμου ύδατος. Μείωση απωλειών σε συστήματα υδροληψίας και διανομής πόσιμου ύδατος Προστασία σημείων υδροληψίας Ολοκλήρωση υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων Ορθολογική διαχείριση και υποδομές συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Δείκτες εκρών κατάλληλοι Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται μερικώς δια των Εκρών	ΕΣ 6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων	44,7%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	6.b Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	2/6		6.2.1.1 Επενδύσεις στη διαχείριση υδάτινων πόρων (πόσιμο νερό)
	Ποσοστό υγρών αποβλήτων που υφίστανται επεξεργασία	T1617 - Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων								6.2.1.2 Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων
	Δείκτες εκρών									
	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού	CO18 - Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού								
	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	CO19 - Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού δια της ανάδειξης και αξιοποίησης φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Δείκτης εκρών κατάλληλος. Θα μπορούσαν να προστεθούν επιπλέον δείκτες. Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών	ΕΣ 6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία	11,3%	Ικανοποιητική εξειδίκευση της ΕΠ στον τομέα της διατήρησης και της προστασίας	6.ε Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς			6.3.1.1 Επενδύσεις για την ανάδειξη της τοπικής οικονομίας με την αξιοποίηση του πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος
	Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια	T1618- διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια								
	Δείκτες εκρών									
	Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	CO09 - Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών								
Ολοκλήρωση του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών δικτύου NATURA 2000	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Δείκτης εκρών κατάλληλος Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών	ΕΣ 6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας	1,1%	Ικανοποιητική εξειδίκευση σημειώνεται η μικρή οικονομική βαρύτητα	6.ε Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγή των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών			6.4.1.1 Επενδύσεις για τη διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας για την Περιφέρεια Ηπείρου
	Περιοχές Natura που καλύπτονται από σχέδια διαχείρισης	T1619 - Προστατευόμενες περιοχές (συνόλο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης								
	Δείκτες εκρών									
	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	CO23 - Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης								
Αποτελεσματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τη βιοποικιλότητα και τις περιοχές NATURA 2000										
Ενίσχυση και ανάδειξη οικοσυστημάτων και προστ. περιοχών										

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων					
Αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης των αστικών περιοχών	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Δείκτες εκροών κατάλληλοι	ΕΣ 6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των αστικών περιοχών	10,2%	Μη ικανοποιητική εξειδίκευση σε επίπεδο στρατηγικών και κανονιστικών πλαισίων σχεδιασμού	6.e Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου			6.5.1.1 Εκπόνηση πολεοδομικών / χωροταξικών μελετών					
	Ποσοστό της Περιφέρειας που καλύπτεται από κανονιστικά σχέδια χρήσεων γης	T1620 - Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 μg/m3 που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης													
Βελτίωση της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητας των κέντρων των αστικών περιοχών	Δείκτες εκροών		Αποτέλεσμα που δεν σχετίζεται άμεσα με τις εκροές												6.5.1.2 Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης
	Νέα σχέδια ρυθμιστικού χωροταξικού σχεδιασμού	T1612 - Νέα σχέδια ρυθμιστικού χωροταξικού σχεδιασμού													
Αποκατάσταση του οικονομικού ιστού των αστικών κέντρων	Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	CO38 - Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές													

Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΘΣ 7)

Κρίνεται ότι τόσο οι δείκτες εκροής όσο και αποτελεσμάτων χαρακτηρίζονται από ευστοχία καθώς προσφέρουν τα κατάλληλα στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Καθίσταται εμφανές ότι με τη διαδικασία της εξειδίκευσης προστέθηκαν δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις επιλεγμένες δράσεις. Οι δείκτες που προστίθενται κρίνονται κατάλληλοι αν και ο δείκτης αποτελέσματος θα μπορούσε να θεωρηθεί ιδιαίτερα στοχευμένος.

Σε επίπεδο Ε.Σ με την εξειδίκευση προστέθηκε ο 7.1.1. «Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ» και με αυτή την προσθήκη άλλαξε και η λεκτική περιγραφή και το περιεχόμενο του Ε.Σ.7.2.1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος». Θεωρείται ότι στο σύνολό τους οι Ε.Σ. εξειδικεύουν ικανοποιητικά τις ΕπΠρ του Άξονα με την επιφύλαξη ότι ο Ε.Σ 7.1.1. δεν καλύπτει την πολυτροπικότητα των μεταφορών.

Στον Α.Π 3 συμμετέχουν 3 ΕπΠρ. Από αυτές, η μια εντάχθηκε στον προγραμματισμό του ΕΠ Ηπείρου και δε συναντάται στην ex-ante αξιολόγηση. Η συγκεκριμένη ΕπΠρ προστέθηκε λόγω της ανάγκης ολοκλήρωσης ΔΕΔ-Μ στην Περιφέρεια Ηπείρου και της άμεσης συσχέτισής της με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών. Χαρακτηρίζεται από συνάφεια με τις προτεραιότητες του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τα Δίκτυα Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

Πίνακας 15: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 3

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Αναβαθμισμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα αποτελέσματα αν και στοχευμένα Δείκτες εκρών κατάλληλοι	ΕΣ 7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ	13,4%	Ικανοποιητική εξειδίκευση αν και δεν καλύπτεται η πολυτροπικότητα των μεταφορών αφού πραγματοποιείται εστίαση στους οδικούς άξονες	7.a Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών δια επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ			7.1.1.1 Αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας
		T1622 - Χρονοαπόσταση (Ε.Ο. Καλπακίου - Κακαβιάς)								
	Δείκτες εκρών									
		CO14a - Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων (ΔΕΔ-Μ)								
		CO14 - Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων								
Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος	Δείκτες αποτελεσμάτων		Δείκτες εκρών κατάλληλοι Κατάλληλα Αποτελέσματα Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών	ΕΣ 7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος	77,8%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	7.b Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας δια της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων.	22,10%	3/7	7.2.1.1 Έργα υποστήριξης ΔΕΔ-Μ - Υποδομές
Μείωση χρόνου μετακίνησης των κατοίκων δυσπρόσιτων ορεινών περιοχών	Μέση μείωση της ενδοπεριφερειακής χρονοαπόστασης	T1623 - Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)								
Δείκτες εκρών										
	Συνολικό μήκος νέων δρόμων	CO13 - Συνολικό μήκος νέων δρόμων								
Βελτίωση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, δια της υλοποίησης υποδομών μεταφορών	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	CO14 - Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στο επαρχιακό και εθνικό οδικό δίκτυο και μείωση των τροχαίων ατυχημάτων	Δείκτες αποτελεσμάτων		Δείκτης εκρών κατάλληλος	ΕΣ 7.2.2 Βελτίωση οδικής ασφάλειας		Ικανοποιητική εξειδίκευση				7.2.2.1 Επενδύσεις στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στο επαρχιακό και εθνικό οδικό δίκτυο
	Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (θάνατοι/ τροχαία ατυχήματα)	T1624 - Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες/ έτος)								
	Δείκτες εκρών		Κατάλληλα Αποτελέσματα. Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών							
	Αριθμός ενεργειών οδικής ασφάλειας	T1621 - Ενέργειες οδικής ασφάλειας								
Μείωση του κόστους παραγωγής ενέργειας	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα.Δείκτης εκρών κατάλληλος	ΕΣ 7.5.1 Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μικρών καταναλωτών μέσω ευφύων συστημάτων	8,7%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	7.e Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω\ της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και δια της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές			7.5.1.1 Εγκατάσταση ευφύων συστημάτων μέτρησης ενέργειας
	Μέση εξοικονόμηση ενέργειας από την χρήση ευφύων συστημάτων	T1655 - Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές								
	Δείκτες εκρών		Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκρών							
Αύξηση του ανταγωνισμού στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα	CO33 - Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα								
Αποτελεσματικότερη διαχείριση ηλεκτρικού φορτίου										

Άξονας Προτεραιότητας 4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας (ΘΣ 9 - ΘΣ 10, περιλαμβάνει ΕπΠρ ΕΤΠΑ)

Είναι σαφές ότι τόσο οι δείκτες εκροής όσο και αποτελεσμάτων χαρακτηρίζονται από ευστοχία καθώς στην πλειονότητά τους προσφέρουν τα κατάλληλα στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Καθίσταται εμφανές ότι με τη διαδικασία της εξειδίκευσης προστέθηκαν δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις επιλεγμένες δράσεις. Σημειώνεται μόνο ότι ο δείκτης αποτελέσματος T1631 δεν έχει τη στόχευση που χρειάζεται ώστε να μετρηθούν οι επιπτώσεις της αναβάθμισης των υποδομών εκπαίδευσης.

Στο σύνολο του ΑΠπροστίθεται ένας Ε.Σ. ο 9.2.1 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου».

Συνολικά ο ΑΠ4 περιλαμβάνει 3 ΕπΠρ που αφορούν τις υποδομές υγείας και εκπαίδευσης. Από αυτές η ΕπΠρ 9.2 δεν συμπεριλαμβανόταν στην ex-ante αξιολόγηση. Εκτιμάται ότι συμβάλει στην λογική πορεία του Α.Π λόγω της συνάφειάς της με τον πρώτο γενικό στόχο της Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ «Εξασφάλιση και εγγύηση του 'κατοικείν'» και παράλληλα καλύπτει ανάγκες σε υποδομές διευκόλυνσης της διαβίωσης και κοινόχρηστων χώρων για τους ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου. Επιπλέον συνδέεται άμεσα με την προτεραιότητα του ΕΣΠΑ 2014-2020 που αφορά στην ενεργό κοινωνική ενσωμάτωση.

Πίνακας 16: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 4

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Βελτίωση των υποδομών και του εξοπλισμού στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα υγείας ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση κυρίως για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες με έμφαση στην ψυχική υγεία	Δείκτες αποτελεσμάτων		Κατάλληλα Αποτελέσματα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	41,4%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.a Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά στην κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας	8,60%	4/9	9.1.1.1.Υποδομές Υγείας
	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	T1649 - Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)								
	Δείκτες εκροών									
	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	T1626 - Μονάδες υγείας που βελτιώνονται								
Κοινωνικές υποδομές για την κάλυψη αναγκών, πρόνοιας, στέγασης και σίτισης σε ομάδες πληθυσμού που πλήττονται από την φτώχεια (όπως ξενώνες φιλοξενίας, κοινωνικά παντοπωλεία, κέντρα σίτισης κλπ.) Υποδομές για ΑΜΕΑ Δημιουργία κοινωνικών υποδομών για διευκόλυνση των γυναικών για αναζήτηση εργασίας με την υποστήριξη τους σε ανάγκες φροντίδας ηλικιωμένων και παιδιών	Δείκτες αποτελεσμάτων		Δείκτης εκροών κατάλληλος. Θα μπορούσαν να προστεθούν επιπλέον δείκτες εκροής.	ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών κοινωνικά ομάδων	41,4%	Ικανοποιητική εξειδίκευση		8,60%	4/9	9.1.2.1.Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης
	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	T1629 - Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης								
	Δείκτες εκροών		Κατάλληλα αποτελέσματα αν και γενικά. Αποτέλεσμα εκφράζεται / πραγματοποιείται δια των Εκροών							
	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	T1627 - Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων						
	Δείκτες αποτελεσμάτων		Δείκτης εκροών κατάλληλος. Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος καθώς από τη δράση θα ενισχυθούν παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης/κατασκευάζοντας βασικές υποδομές σε συγκεκριμένους θύλακες για πληθυσμούς που είναι κυρίως μετακινούμενοι.	ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου	3,5%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.b Παροχή στήριξης για τη φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών			9.2.1.1.Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες						
		T1630 - Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης														
	Δείκτες εκροών															
		T1628 - Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης														
Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα που δεν είναι ακριβώς στοχευμένα	ΕΣ 10.1.1 Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση	55,2%	Απαιτεί εξειδίκευση του ΕΣ δεδομένου ότι ως έργα ΕΤΠΑ αφορούν αποκλειστικά υποδομές	10.a Επενδύσεις για την ανάπτυξη υποδομών στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, την επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση		4/10	10.1.1.1.Υποδομές Προσχολικής και Σχολικής Εκπαίδευσης						
Αναβάθμιση των υποδομών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης	Πληθυσμός ηλικίας 18-24 ετών που έχει ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	T1631 - Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών που έχει ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης								10.1.1.2.Υποδομές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης						
Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση	Δείκτες εκροών		Δείκτης εκροών κατάλληλος.													10.1.1.3.Υποδομές για αρχική επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων
	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	CO35 - Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται														
	Αριθμός Τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που εξοπλίζονται															

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων (ΘΣ 8, ΘΣ 9)

Γενικά κρίνεται ότι τόσο οι δείκτες εκροής όσο και αποτελεσμάτων χαρακτηρίζονται από ευστοχία καθώς στην πλειονότητά τους προσφέρουν τα κατάλληλα στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Με τη διαδικασία της εξειδίκευσης προστέθηκαν 2 δείκτες εκροών και 1 αποτελεσμάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις επιλεγμένες δράσεις.

Οι Ε.Σ. στο σύνολό τους δεν υπέστησαν κάποια μεταβολή. Ένα ζήτημα που εντοπίζεται στον Ε.Σ.8.5.1 «Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης» είναι η μικρή οικονομική βαρύτητα στο σύνολο του Άξονα που δεν είναι πάντα ανάλογη με το μέγεθος των αποτελεσμάτων που στοχεύεται να επιτευχθούν ή της βαρύτητας που δίνεται στην Έξυπνη Εξειδίκευση.

Σε επίπεδο ΕπΠρ δεν υπήρξε κάποια αλλαγή με τη μετάβαση από τον προγραμματισμό στο στάδιο της υλοποίησης. Σημειώνεται όμως ότι η ΕπΠρ 9.6 «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων» δεν καλύπτεται ακόμα από τον αντίστοιχο Ε.Σ. στο κομμάτι που αφορά τις στρατηγικές ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων.

Πίνακας 17: Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης – Α.Π 5

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Αναμένεται να υποστηριχθούν οι άνεργοι πτυχιούχοι της Περιφέρειας στην προσπάθειά τους για εύρεση εργασίας, μειώνοντας έτσι την ανεργία στη συγκεκριμένη ομάδα και περιορίζοντας το φαινόμενο της διαρροής του επιστημονικού δυναμικού της Περιφέρειας	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 8.1.1. Αύξηση των ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόλησης σε ανέργους με υψηλά τυπικά προσόντα	4,8%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	8.i Πρόσβαση στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω επίσης τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	15,40%	5/8	8.1.1.1 Προγράμματα απασχόλησης ανέργων με υψηλά τυπικά προσόντα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς αιχμής για την περιφερειακή οικονομία
	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αδιας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	CR06 - Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους								
	Δείκτες εκροών									
	Συμμετέχοντες απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8)	CO01 - Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων								
Αναμένεται να υποστηριχθούν εργαζόμενοι και επιχειρήσεις σε τομείς προτεραιότητας για την Περιφέρεια, ώστε να αυξηθεί η επιχειρηματικότητα καθώς και η ανταγωνιστικότητα της περιφερειακής οικονομίας.	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 8.5.1 Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης	1,3%	Ικανοποιητική εξειδίκευση, μικρή βαρύτητα σε σχέση με τη στόχευση	8.v Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές			8.5.1.1 Υποστήριξη εργαζομένων και επιχειρηματιών για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον που δημιουργείται από την εφαρμογής της RIS3
	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αδιας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	11306 - Αριθμός ΜΜΕ που εφάρμοσαν επιτυχώς τα έργα/παρεμβάσεις/επιχειρηματικά σχέδια								
	Δείκτες εκροών									
	Συμμετέχοντες απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυταπασχολούμενων	CO23 - Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Ευπαθή άτομα και ειδικές κοινωνικές ομάδες οι οποίοι θα συμμετέχουν στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκρών κατάλληλος Προτείνεται να υπάρξει διαχωρισμός των ωφελούμενων της δράσης για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και των ωφελούμενων της δράσης εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.	ΕΣ 9.1.1. Αύξηση των ευκαιριών συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	33,7%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.ι Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας		5/9	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση
	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αδιας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	10502 - Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους								
		CR06 - Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους								
Άτομα που έχουν τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας (κυρίως γυναίκες).	Δείκτες εκρών									
	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	CO01 - Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων								
		10501 - Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Αναμένεται να δημιουργηθούν ευκαιρίες για την οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση των ROMA και των μεταναστών που ζουν στην Περιφέρεια Ηπείρου και να μειωθεί ο κίνδυνος το κοινωνικού τους αποκλεισμού.	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	6,6%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.ii Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά			9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση
	Συμμετέχοντες οικονομικά μη ενεργοί που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας αδιας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	05504 - Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες								
	Δείκτες εκροών									
	Συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ROMA)	05502 - Αριθμός υποστηριζόμενων δομών								
		05503 - Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών								
	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 9.2.2 Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους		Ικανοποιητική εξειδίκευση				
		11505 - Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδετοι ανήλικοι) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους								
	Δείκτες εκροών									
		T1634 - Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ROMA ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδετοι ανήλικοι)								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων που υφίστανται οποιασδήποτε μορφής διάκριση και η παροχή ίσων ευκαιριών ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλοι	ΕΣ 9.3.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	14,5%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.iii Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών			9.3.1.1.Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
		10502 - Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους								
	Δείκτες εκροών									
	Αριθμός ατόμων που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	10501 - Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων								
	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλοι	ΕΣ 9.3.2 Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)	14,5%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.iii Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών			
		05504 Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες								
		11509 Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ								
	Δείκτες εκροών									
		05502 - Αριθμός υποστηριζόμενων δομών								
		05503 - Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών								
		11501 - Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα	ΕΣ 9.4.1 Διαφύλαξη της υγείας ευπαθών ομάδων	32,0%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9. iv Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος			9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας 9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες
	Πληθυσμός ευάλωτων ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες υγείας	11206 - Ποσοστό ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)								
		11207 - Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην Περιφέρεια								
		11208 Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις								
	Δείκτες εκροών		Δείκτης εκροών κατάλληλος	11202 - Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)						
		11203 - Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) που λειτουργούν								
		11204 Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας								
		11205 Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις								

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων							
Ενίσχυση δομών δικτύου κοινωνικής παρέμβασης για τη φτώχεια	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτελέσματα κατάλληλα Δείκτης εκροών κατάλληλος	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες		Ικανοποιητική εξειδίκευση				9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες							
	Πληθυσμός ευάλωτων ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες πρόνοιας	05504 Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες															
Παροχή υπηρεσιών φροντίδας ευάλωτων ομάδων όπως ηλικιωμένων, ΑΜΕΑ κλπ.	Δείκτες εκροών										Αποτέλεσμα γενικό αλλά κατάλληλο	ΕΣ 9.5.1 Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	4,2%	Ικανοποιητική εξειδίκευση	9.ν Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση		9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο
		05502 - Αριθμός υποστηριζόμενων δομών															
		05503 - Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών															
Δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων και καινοτομικών προϊόντων με στόχο την απασχόληση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων (είτε δια της έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή με την κάλυψη θέσεων απασχόλησης σε κοινωνικές επιχειρήσεις).		CO22 - Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Δείκτες εκροών που πραγματοποιούν το αποτέλεσμα														
		Δείκτες αποτελεσμάτων															
	Αύξηση απασχολούμενων σε κοινωνικές επιχειρήσεις	11303 - Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης		Δείκτες εκροών που πραγματοποιούν το αποτέλεσμα													
		Δείκτες εκροών															
Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).		11301 - Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας															
		11302 - Αριθμός Κέντρων Στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας															

Αποτελέσματα	Δείκτες - Ex-ante	Δείκτες - Εξειδίκευση	► ΣΧΟΛΙΑ	Ειδικοί Στόχοι	ΠΟΡΟΙ % ΕΠ.ΠΡ.	► ΣΧΟΛΙΑ	Επενδυτικές Προτεραιότητες	ΠΟΡΟΙ % Α.Π.	Α.Π. / Θ.Σ.	Τύπος Δράσεων
Κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση των τοπικών παραγόντων με αξιοποίηση της τοπικής δυναμικής, περιοχών με αναπτυξιακά προβλήματα, για την υποβολήηση ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού για έξοδο τους από τη φτώχεια	Δείκτες αποτελεσμάτων		Αποτέλεσμα γενικό αλλά κατάλληλο Δείκτες εκρών που πραγματοποιούν το αποτέλεσμα	ΕΣ-9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	2,9%	Ικανοποιητική εξειδίκευση της ΕΠ στον τομέα που αφορά τις στρατηγικές ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	9.νι Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων			9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης
	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	T1635 - Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους								
	Δείκτες εκρών									
	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	CO01 - Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων								

Στη λογική της παρέμβασης η μεθοδολογία που ακολουθείται αφορά ανάλυση σε επίπεδο κατηγοριών δράσεων και την διάρθρωση του προγράμματος ανεξάρτητα από τις μικρές διαφοροποιήσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση του. Μεθοδολογικά λοιπόν, το πλέγμα δεικτών κρίνεται ότι εξυπηρετεί την εξειδίκευση του προγράμματος. Διατηρείται όμως η επιφύλαξη ότι κάποιες δράσεις ενδεχομένως να μην προχωρήσουν σε υλοποίηση ή ότι εάν προκύψει αλλαγή στην κατανομή των υφιστάμενων πόρων θα πρέπει το σύστημα δεικτών να αναθεωρηθεί.

Λαμβάνοντας υπόψη το έγγραφο της ΕΥΣΕΚΤ (12.4.2017 Α.Π.17/οικ.234/ΕΥΣΕΚΤ) προς τις ΕΥΔ των ΠΕΠ με θέμα «Τελικές προτάσεις διορθώσεων δεικτών ΕΚΤ στα ΠΕΠ» που έχει επεξεργαστεί η ΕΥΣΕΚΤ κατόπιν διαβούλευσης με τις Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ, με σκοπό να ληφθεί υπόψη κατά την αναθεώρηση των Προγραμμάτων στους δείκτες των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, στις ΕπΠρ 8i, 8v, 9i-iv πραγματοποιούνται κάποιες αλλαγές. Στις Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 9 έγινε στο πλαίσιο της 1^{ης} τροποποίησης του ΕΠ αναδιατύπωση των Ειδικών Στόχων διαχωρίζοντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τον έναν σε δύο ώστε να καταστεί πιο ευδιάκριτη η αντιστοιχία τους με τις δράσεις που υλοποιούνται. Σημειώνεται πως οι συγκεκριμένες αλλαγές δεν έχουν αντίκτυπο στη διάρθρωση της λογικής της παρέμβασης του ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου καθώς δε μεταβάλλουν το χαρακτήρα των Ειδικών Στόχων ή τα επιθυμητά αποτελέσματα από την υλοποίηση τους.

Σε αυτά τα πλαίσια, στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9.2 (9ii) πραγματοποιείται αντικατάσταση του ΕΣ 9.2.1 «Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης» από δύο ΕΣ, τον 9.2.1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» και τον 9.2.2 «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους». Οι αλλαγές στους Ειδικούς Στόχους τεκμηριώνονται από την ανάγκη να διαχωριστούν οι δράσεις υποστήριξης των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, από τις δράσεις ενίσχυσης δομών, καθώς έχουν διαφορετική λογική παρέμβασης, διαφορετικές ομάδες στόχου και διαφορετικά αναμενόμενα αποτελέσματα. Διαμορφώνονται δύο Ειδικοί Στόχοι για δύο είδη δράσεων ο 9.2.1 για τις δράσεις ενίσχυσης των δομών (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων, Κέντρα Στήριξης Οικογένειας, ΟΦΗΛΙ) και ο 9.2.2 για τις δράσεις υποστήριξης των Ρομά.

Στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9.3 (9iii) πραγματοποιείται διάσπαση του ΕΣ 9.3.1 «Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις» σε δύο ΕΣ, τον 9.3.1 «Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» και τον 9.3.2 «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)». Οι αλλαγές στους Ειδικούς Στόχους στοχεύουν στο διαχωρισμό των δράσεων της Εναρμόνισης, οι οποίες απευθύνονται σε «συμμετέχοντες», από τις δράσεις ενίσχυσης δομών και τις δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης, οι οποίες έχουν συστημικό χαρακτήρα (capacity building operations), ομάδα στόχου φορείς (entities) και τα άτομα που λαμβάνουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους είναι έμμεσα ωφελούμενοι. Οι δύο Ειδικοί Στόχοι βοηθούν στη διαφοροποίηση των δύο

είδη δράσεων. ο 9.3.1 για τις δράσεις της Εναρμόνισης ΑΜΕΑ και ο 9.3.2 για τις δράσεις ενίσχυσης των δομών και την εξειδικευμένη εκπαιδευτική στήριξη (ΣΥΔ, ΚΔΗΦ, δράσεις για κακοποιημένες γυναίκες, εξειδικευμένη εκπαιδευτική στήριξη, ΚΕΠΑ).

Στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9.4 (9iv) καθώς η στρατηγική των δράσεων για την υγεία είναι διαφορετική από αυτήν στην οποία στηρίχθηκαν οι παραδοχές κατά την εκπόνηση του ΕΠ και απαιτείται η ονομασία να μην έχει αναφορά στο «Health Safety Net», γίνεται λεκτική αλλαγή του ΕΣ 9.4.1 «Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας» σε «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες» και αντίστοιχα του ΕΣ 9.4.2 «Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας» σε «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες». Οι αλλαγές στους Ειδικούς Στόχους τεκμηριώνονται από την ανάγκη να διαχωριστούν οι δράσεις της υγείας από τις άλλες δράσεις ενίσχυσης κοινωνικών δομών. Έτσι, διαμορφώνονται δύο Ειδικοί Στόχοι που εστιάζουν σε διαφορετικά είδη δράσεων: ο 9.4.1 στις δράσεις της Υγείας και ο 9.4.2 στις δράσεις ενίσχυσης δομών (Δομές Αστεγών, ΚΗΦΗ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, Περιφερειακά Παρατηρητήρια Κοινωνικής Ένταξης).

Ως αποτέλεσμα (result) νοείται μια συγκεκριμένη διάσταση της ευημερίας του πληθυσμού, η οποία μπορεί να κινητοποιήσει τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών και αναμένεται να διαμορφωθεί από την υλοποίηση αυτών των δράσεων. Αφορά δηλαδή στο τι επιδιώκει να αλλάξει/επιτύχει κάθε άξονας προτεραιότητας και επενδυτική προτεραιότητα σε κάθε κατηγορία περιφέρειας ή ομάδα-στόχο. Ο δείκτης αποτελέσματος είναι μία μεταβλητή που εκφράζει την αλλαγή σε μια περιοχή ή τομέα, που προκαλείται ως αποτέλεσμα της επιλεγθείσας πολιτικής αλλά και άλλων παραγόντων.

Οι δείκτες αποτελέσματος αντιστοιχούν στους ειδικούς στόχους που επιδιώκονται στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος και έχουν ως στόχο να εκφράσουν τον στόχο που κάθε Επενδυτική Προτεραιότητα προσπαθεί να επιτύχει.

Ο προσδιορισμός των δεικτών αποτελεσμάτων των Ε.Π ακολουθεί τις πρόνοιες του τρέχοντος κανονιστικού πλαισίου το οποίο επιβάλλει το σχεδιασμό τουλάχιστον ενός δείκτη αποτελέσματος για κάθε έναν Ειδικό Στόχο του Προγράμματος. Για την εξειδίκευση των δεικτών αυτών καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε κάθε δείκτης να συνδέεται με την πολιτική που πρόκειται να εφαρμοσθεί, όπως αυτή διατυπώνεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο και να παρακολουθεί το αποτέλεσμα, δηλαδή την ευρύτερη μεταβολή που επιφέρει η πολιτική στον τομέα παρέμβασης, πέραν από το περιορισμένο αποτέλεσμα που προέρχεται από την εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων.

Σε αντίθεση με τους δείκτες εκροών, η μέτρηση των οποίων γίνεται κυρίως με δεδομένα του συστήματος παρακολούθησης, οι δείκτες αποτελέσματος χρησιμοποιούν σειρά εναλλακτικών πηγών δεδομένων αναλόγως του πεδίου πολιτικής που κάθε δείκτης παρακολουθεί. Μεταξύ των πηγών αυτών περιλαμβάνονται η EUROSTAT, Εθνικοί Φορείς όπως η ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργεία και άλλες δημόσιες αρχές. Σε κάθε έναν δείκτη καταγράφεται η πηγή αλλά και το ακριβές είδος των στοιχείων που απαιτεί η εκτίμησή του.

Σημαντικά στοιχεία της ενσωμάτωσης της λογικής της παρέμβασης στην κατάρτιση των Προγραμμάτων είναι καταρχήν, ο προσδιορισμός ποσοτικοποιημένων δεικτών αποτελέσματος που να είναι σαφείς και να συνδέονται με τη στρατηγική και τους στόχους του Προγράμματος και να αποτυπώνουν τις επιδιωκόμενες αλλαγές, η άμεση σύνδεση των δεικτών αποτελέσματος με τους ειδικούς στόχους του Άξονα Προτεραιότητας, η άμεση συσχέτιση των ειδικών στόχων με τις δράσεις των Προγραμμάτων. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η απευθείας σύνδεση των δεικτών εκροών με τις επενδυτικές προτεραιότητες και τις δράσεις των Προγραμμάτων έτσι ώστε να είναι απόλυτα σαφές ότι η υλοποίησή τους συνεισφέρει άμεσα στην επίτευξη των στόχων του κάθε δείκτη αποτελέσματος.

Με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τη φάση της διαβούλευσης του Σχεδίου του Επιχειρησιακού Προγράμματος που υποβλήθηκε τον Ιούλιο 2014, εκπονήθηκε σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή το Σχέδιο Δράσης για την κάλυψη ελλείψεων σε δείκτες αποτελέσματος οι οποίοι θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια που είναι:

- Να αποκρίνονται στην πολιτική, να συνδέονται δηλαδή με τις παρεμβάσεις της πολιτικής, συλλαμβάνοντας την ουσία των αποτελεσμάτων που εκπροσωπούν.
- Να έχουν κανονιστική ερμηνεία και να έχουν έναν καθαρό και αποδεκτό ορισμό.

- Να είναι σταθεροί, αξιόπιστοι και στατιστικά έγκυροι.
- Να διαθέτουν έγκαιρη συλλογή και δημοσιοποίηση δεδομένων, δηλαδή να έχουν διαθέσιμα κατ' απαίτηση στοιχεία, που θα προσφέρουν περιθώριο διαβούλευση ή αναθεώρησης εάν απαιτηθεί.

Στα πλαίσια εκτίμησης της πορείας επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος λαμβάνοντας υπόψη και το ευρύτερο μακροοικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο, ακολουθούν δύο πίνακες με αναλυτική περιγραφή των δεικτών αποτελέσματος του ΕΤΠΑ και των ειδικών δεικτών μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων για το ΕΚΤ που αποτελούν μέρος του Ε.Π της Περιφέρειας Ηπείρου.

Όπως είναι λογικό, με την εξειδίκευση του προγράμματος προστέθηκαν κάποιοι επιπλέον δείκτες αποτελέσματος που εμφανίζονται στους πίνακες με πράσινο χρώμα.

Από τους δείκτες αποτελέσματος ΕΣΠΑ οι δείκτες T1604, T1605, T1606, T1607, T1609, T1610, T1613, T1619, T1655, T1649, T1629, T1630 κρίνεται πως έχουν μέτρια ανταπόκριση στην πολιτική του προγράμματος επειδή η τιμή του κάθε δείκτη επηρεάζεται άμεσα από την εξέλιξη της υλοποίησης του προγράμματος, αφού η μέτρησή του πραγματοποιείται σε περιφερειακό επίπεδο, όμως δεν αποτελεί την μοναδική πηγή χρηματοδότησης αντίστοιχων πράξεων.

Οι δείκτες T1608, T1614, T1618, T1631 έχουν σχετικά μικρή ανταπόκριση στην πολιτική του προγράμματος καθώς οι τιμές του δείκτη επηρεάζονται σε μικρό βαθμό αφού αφορά μέτρηση που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο. Είναι δείκτες που δε χαρακτηρίζονται από περιφερειακή εξειδίκευση.

Οι δείκτες T1616, T1617, T1622, και T1623 παρουσιάζουν σημαντική ανταπόκριση στην πολιτική του προγράμματος. Για τον δείκτη T1616, οι τιμές του επηρεάζονται σε σημαντικό βαθμό, καθώς η χρηματοδοτική συνεισφορά του Περιφερειακού Προγράμματος αποτελεί την κύρια πηγή χρηματοδότησης πράξεων που στοχεύουν στη διαχείριση των κινδύνων πλημμυρών. Για τον δείκτη T1617 σημειώνεται ότι οι πράξεις που θα χρηματοδοτηθούν εκτιμάται ότι θα επιφέρουν αποτελέσματα για την επίτευξη του ειδικού στόχου "Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων" και έχουν μεγάλη βαρύτητα στην πολιτική του προγράμματος για την Περιφέρεια. Στο σύνολο της η μεθοδολογία καθορισμού τιμών βάσης και στόχου για τους δείκτες αποτελέσματος του ΕΤΠΑ κρίνεται ικανοποιητική.

Αλλαγές στους δείκτες αποτελέσματος προτείνονται αναλυτικά στην Ενότητα ΣΤ στα πλαίσια της εξασφάλισης δεδομένων και στην Ενότητα της Αναθεώρησης του ΕΠ. Οι προτεινόμενες αλλαγές δεν επηρεάζουν τη λογική της παρέμβασης, αντίθετα είναι προσανατολισμένες στην καλύτερη αποτύπωση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του ΕΠ.

Οι δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ περιγράφουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα που προκαλούνται από το πρόγραμμα σε άτομα (ή φορείς), σε ό,τι αφορά την αλλαγή που προκαλείται. Επειδή οι δείκτες αποτελέσματος επηρεάζονται ως προς το βαθμό επίτευξης της τιμής τους και από εξωτερικούς παράγοντες, θα πρέπει να σχεδιάζονται ώστε να αφορούν αποτελέσματα «όσο πιο κοντά» γίνεται στις δράσεις της αντίστοιχης επενδυτικής προτεραιότητας. Άρα θα πρέπει να αφορούν αποτελέσματα σε άτομα ή φορείς που ωφελούνται και όχι γενικά αποτελέσματα σε ευρύτερες κοινωνικές κατηγορίες. Ως προς αυτά τα κριτήρια, οι δείκτες αποτελέσματος του ΕΚΤ θεωρούνται ικανοποιητικοί.

Πίνακας 18: Μεθοδολογία Δεικτών Αποτελέσματος ΕΤΠΑ ανά Ειδικό Στόχο του Ε.Π Περιφέρειας Ηπείρου

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1604	T1604 - Μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας σε εθνικά και διεθνή προγράμματα συνεργασίας Ε&Τα	Ποσοτικός	ΕΣ-1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο	Αριθμός	5,3	2014	10,6	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Ως μονάδα μέτρησης ορίζεται η συμμετοχή κάθε οργανικής μονάδας των παραπάνω ιδρυμάτων σε έργα των προγραμμάτων της ΓΓΕΤ (ΕΠΑΝΕΚ), του ΠΕΠ Ηπείρου και του Ορίζοντα 2020 με πάνω από έναν εταίρο. Ως τιμή βάσης ορίζεται ο μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών για το σύνολο της περιόδου 2007-2013 = 5,3 Ως τιμή στόχος 2023 ορίζεται ο προσδοκώμενος μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών για το σύνολο της περιόδου από την έναρξη των σχετικών δράσεων έως το 2023 = 10,6.
T1605	T1605 - Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων	Ποσοτικός	ΕΣ-1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας	Ευρώ	1.200.000	2011	1.440.000	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Από στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, προκύπτουν οι τιμές βάσης του δείκτη με έτος αναφοράς το 2011, και τίθεται τιμή βάσης Δαπάνης Ε&Α των επιχειρήσεων = 1.200.000€. Η τιμή στόχος που έχει τεθεί για την ΔΕΠΕΤΑ το 2023 σε εθνικό επίπεδο είναι 0,38%. Επιλέγοντας το σενάριο ΔΕΠΕΤΑ 2023 με την εφαρμογή RIS3 για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες προκύπτει ποσοστό αύξησης (0,15-0,12)/0,12=0,25=25%. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την Ένταση Ε&Α 2011 (Δαπάνες Ε&Α ως % ΑΕΠ) της Περιφέρειας Ηπείρου, σε σχέση με τις λιυτές λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, επιλέγεται στόχος αύξησης της Δαπάνης Ε&Α των επιχειρήσεων = 20% άρα 1.200.000€ * 1,2 = 1.440.000€ τιμή στόχος 2023.

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1606	T1606 - Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ΤΠΕ	Ποσοτικός	ΕΣ 2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα	Εκατομμύρια Ευρώ	79	2011	86,9	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή βάσης προκύπτει από τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011 για το κλάδο Ι Ενημέρωση και Επικοινωνία = 79.000.000€. Η πιο πρόσφατη πηγή των στοιχείων είναι: Δελτίου Τύπου της 13-1-2014 "ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για το έτος 2011," ΕΛΣΤΑΤ. Η τιμή στόχος προκύπτει από την εκτιμώμενη αύξηση κατά 10% = $79.000.000 * 1,1 = 86.900.000€$.
T1607	T1607 - ΟΤΑ με δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων	Μη αθροιζόμενος	ΕΣ 2.3.1 Αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ	Ποσοστό	5%		30%	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Εκτιμάται ότι από την Ψ.Σ. υπήρξε τουλάχιστον ένα σχετικό έργο σε ΟΤΑ της Περιφέρειας Ηπείρου σε σύνολο 19 ΟΤΑ. Συνεπώς τιμή βάσης = $1/18 = 5\%$. Εκτιμάται ότι μέσω παρεμβάσεων του ΠΕΠ, Τομεακών ΕΠ και ΕΠ Εδαφικής συνεργασίας τουλάχιστον θα αποκτήσουν δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων τουλάχιστον 6 μοναδικοί ΟΤΑ. Συνεπώς τιμή στόχος = $6/18 = 30\%$.
T1608	T1608 - Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες	Μη αθροιζόμενος	ΕΣ-3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων επιχειρήσεων στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας	Ποσοστό	34,3%	2012	36%	ΕΤΠΑ	Σχετικά Μικρή	Η τιμή βάσης προκύπτει από έρευνα για την Καινοτομία στις Ελληνικές Επιχειρήσεις για το διάστημα 2010 – 2012 που εκπόνησε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και εκδόθηκε το έτος 2015.
T1609	T1609 - Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου	Ποσοτικός	ΕΣ-3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας	Ευρώ	152.500.000	2012	274.000.000	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή βάσης προκύπτει από στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος 2012 (σε σταθερές τιμές 2000) και η τιμή στόχος με βάση την εκτίμηση της συνέχισης του ετήσιου ρυθμού αυξητικής τάσης που καταγράφηκε το χρονικό διάστημα 2008 - 2012.

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1610	T1610 - Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου	Ποσοτικός	ΕΣ-3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των επιχειρήσεων της περιφέρειας	Ευρώ	862.400.000		1.000.000.000	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή βάσης προκύπτει από στοιχεία της EUROSTAT για το έτος 2010 τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (τρέχουσες τιμές) σε όλους τους κλάδους εκτός αγροτικού τομέα, δημόσιας διοίκησης και άμυνας και η τιμή στόχος με βάση την εκτίμηση για ετήσιο ρυθμό αύξησης τουλάχιστον 1%
T1613	T1613 - Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	Ποσοτικός	ΕΣ-4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας	ktoe	69,76		902,1	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή βάσης και η τιμή στόχος του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος αφορούν το εθνικό επίπεδο καθώς η συγκεκριμένη Ε.Π. του ΠΕΠ συμβάλλει στο εθνικό στόχο και την εθνική πολιτική. Κατά συνέπεια σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα (2013) του ΥΠΕΚΑ τιμή βάσης = 69,76 ktOE (χιλιότονοι ισοδύναμου πετρελαίου) και τιμή στόχος 2023 = 902.1 ktOE
T1614	T1614 - Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ	Ποσοτικός	ΕΣ-4.5.1 Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας	Τόνοι ισοδύναμου CO2	48.726.297		58.858.799	ΕΤΠΑ	Σχετικά Μικρή	Η τιμή βάσης προκύπτει από την πιο πρόσφατη διαθέσιμη τιμή, όπως αυτή δημοσιεύεται στην Ετήσια έκθεση της χώρας για την κλιματική αλλαγή προς τα Ηνωμένα Έθνη. Η τιμή βάσης και η τιμή στόχος του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος αφορούν το εθνικό επίπεδο καθώς η συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα του ΠΕΠ συμβάλλει στο εθνικό στόχο και την εθνική πολιτική. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΣΕΣ ο στόχος της χώρας για το 2020 για το δείκτη «εκπομπές CO2 για τομείς εκτός ΣΕΔΕ» είναι «-4% σε σχέση με τις τιμές του 2005 (Απόφαση 406/2009/ΕΚ)». Σύμφωνα με την ΕΥΣΣΑΠτιμή βάσης (2012) = 48.726.297 τόνοι ισοδύναμου CO2 και τιμή στόχος 2023 = 58.858.799 τόνοι ισοδύναμου CO2

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1616	T1616 - Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της οδηγίας 2007/60/ΕΚ	Ποσοτικός	ΕΣ-5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	km2	939		700	ΕΤΠΑ	Σημαντική	Η τιμή βάσης υπολογίζεται βάσει της συνολικής έκτασης για την οποία απαιτείται διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, όπως υπολογίζεται στην προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας για το Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου, αφαιρώντας τις εκτάσεις που αφορούν τα Ιόνια Νησιά. Η τιμή στόχος υπολογίζεται βάσει εκτίμησης υλοποίησης στοχευμένων παρεμβάσεων, μέσω ενταγμένων πράξεων, ώστε να προκύψει μείωση της συνολικής έκτασης για την οποία απαιτείται διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών.
T1617	T1617 - Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων	Ποσοτικός	ΕΣ-6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων	Αριθμός	79	2014	91	ΕΤΠΑ	Σημαντική	Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου προσδιορίστηκαν 106 επιφανειακά υδάτινα σώματα από τα οποία συνολικά σε τουλάχιστον καλή κατάσταση βρίσκονται 79 υδατικά συστήματα τα οποία αποτελούν την τιμή βάσης. Η ΣΜΠΕ του Προγράμματος εκτιμά ότι 15 υδάτινα σώματα του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου δεν θα επιτύχουν τους στόχους της Οδηγίας έως το 2015, διότι η οικολογική τους ή/και η χημική τους κατάσταση είναι κατώτερη της καλής και δεν είναι βέβαιο ότι τα βασικά και συμπληρωματικά μέτρα που προτείνονται προς εφαρμογή κατά την παρούσα διαχειριστική περίοδο θα έχουν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα σε διάστημα 3 περίπου ετών. Συνεπώς ως τιμή στόχος ορίζεται $106 - 15 = 91$ επιφανειακά υδατικά συστήματα με ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων.

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1618	T1618-διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια	Ποσοτικός	ΕΣ-6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία	Αριθμός	1.428.677	2012	2.421.045	ΕΤΠΑ	Σχετικά Μικρή	Βάσει πρόσφατων στοιχείων της Eurostat οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου για το 2013 ανήλθαν σε 1.801.485 (τιμή βάσης).
T1619	T1619 - Προστατευόμενες περιοχές (συνόλο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης	Ποσοτικός	ΕΣ-6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας	Ποσοστό	79%	2014	100%	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Βάσει της έρευνας της ΣΜΠΕ εκ του συνόλου των 29 περιοχών NATURA στην Περιφέρεια Ηπείρου οι 23 διαθέτουν σχέδιο διαχείρισης. Άρα τιμή βάσης = $23 / 29 = 79\%$. Λαμβάνοντας υπόψη και τους στόχους του «Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020» του ΥΠΕΚΑ τίθεται ως στόχος η κάλυψη των περιοχών με σχέδια διαχείρισης σε ποσοστό 100% (τιμή στόχος).

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1620	T1620 - Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 µg/m ³ που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης	Ποσοτικός	ΕΣ-6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των αστικών περιοχών	Ημέρες/κατ'έτος	33,00	2014	35,00	ΕΤΠΑ	Μέτρια	<p>Η τιμή βάσης προκύπτει από τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία των μετρήσεων του σταθμού στα Ιωάννινα το 2014, δεδομένου ότι στα Ιωάννινα κατοικεί άνω του 52% του αστικού πληθυσμού της περιφέρειας και ως εκ τούτου θα αποτελέσει την βασικότερη περιοχή παρέμβασης του ΕΣ.</p> <p>Ο δείκτης αποτυπώνει τον αριθμό ημερών που η τιμή αυτή ξεπερνάει το όριο των >50 µg/m³.</p> <p>Η Τιμή βάσης ορίζεται βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων, δηλαδή το 2014 (σημειώνεται ότι η περίοδος μετρήσεων 1/12/2013 έως 30/11/2014 προκειμένου να καλύπτεται ημερολογιακά ένα ολόκληρο έτος, τα εν λόγω στοιχεία είναι προσωρινά) = 33 ημέρες</p> <p>Η τιμή στόχος 2023 προσδιορίζεται βάσει των στόχων της Οδηγίας 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα του αέρα και της προγενέστερης ΚΥΑ 3277/209. = 35 ημέρες</p> <p>Η τιμή στόχος προσδιορίζεται ως μέγιστη επιθυμούμενη τιμή.</p>

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1622	T1622 - Χρονοαπόσταση (Ε.Ο. Καλπακίου - Κακαβιάς)	Ποσοτικός	ΕΣ 7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ	Λεπτά	20	2014	18	ΕΤΠΑ	Σημαντική	<p>Υφιστάμενο τμήμα:</p> <p>Η Ε.Ο. Καλπακίου – Κακαβιάς έχει βελτιωθεί στο παρελθόν με εξαίρεση το προς κατασκευή τμήμα μήκους 4χλμ.</p> <p>Η λειτουργική ταχύτητα της οδού εκτιμάται σε 80χλμ/ώρα στο βελτιωμένο τμήμα συνολικού μήκους 20 χλμ και 50 χλμ/ώρα στο μη βελτιωμένο τμήμα μήκους 4χλμ.</p> <p>Ο σημερινός χρόνος μετακίνησης είναι:</p> $t_a = S1 / V1 + S2 / V2 = 20/80 + 4/50 = 0,25 + 0,08 = 0,33 \text{ ώρες ή } 20 \text{ λεπτά περίπου (τιμή βάσης)}$ <p>Βελτιωμένο τμήμα:</p> <p>Μετά την κατασκευή του έργου η εθνική οδός μήκους 24χλμ θα έχει ενιαία λειτουργική ταχύτητα 80 χλμ/ώρα.</p> $t_b = S_b / V_b = 24/80 = 0,30 \text{ ώρες ή } 18 \text{ λεπτά (τιμή στόχος)}$
T1623	T1623 - Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)	Ποσοτικός	ΕΣ 7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος	Λεπτά	46	2014	7	ΕΤΠΑ	Σημαντική	<p>Το έργο συμβάλλει κατά το μέγιστο στο δείκτη εκρών, τόσο από άποψη Π/Υ όσο και από άποψη μήκους και αποτελεί τη σύνδεση του Α/Κ Τερόβου της Ιόνιας Οδού με τη 2η Επαρχιακή οδό Ιωαννίνων – Πραμάντων μετά το Καλέντζι και πλησίον του οικισμού Πηγάδια, μήκους 10χλμ.</p> <p>Η σημερινή σύνδεση του οικισμού Τερόβου με τη 2η επαρχιακή οδό έχει συνολικό μήκος 39 χλμ περίπου και ο σημερινός χρόνος μετακίνησης είναι:</p> $t_a = S1 / V1 + S2 / V2 = 17/80 + 22/40 = 0,21 + 0,55 = 0,76 \text{ ώρες ή } 46 \text{ λεπτά περίπου (τιμή βάσης)}$ <p>Μετά την κατασκευή του έργου η αντίστοιχη σύνδεση θα πραγματοποιείται με οδό μήκους 10 χλμ και λειτουργική ταχύτητα 80χλμ/ώρα.</p> $t_b = S_b / V_b = 10/80 = 0,12 \text{ ώρες ή } 7 \text{ λεπτά περίπου (τιμή στόχου)}$

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1624	T1624 - Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες/ έτος)	Ποσοτικός	ΕΣ-7.2.2 Βελτίωση οδικής ασφάλειας	Αριθμός	128	2013	100	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Με βάση τα στοιχεία της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηπείρου ορίζεται τιμή βάσης = 128 ατυχήματα. Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου 2023 βάσει των ιστορικών στοιχείων ανά έτος εκτιμάται ότι οι ενέργειες οδικής ασφάλειας θα συμβάλλουν στην μείωση των ατυχημάτων με ετήσιο ρυθμό μεταβολής μεγαλύτερου του ιστορικού μ.ο. (= 1,1%) και αθροιστικά κατά 28%. Συνεπώς τιμή στόχος 2023 = $128/1,28 = 100$ ατυχήματα.
T1655	T1655 - Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές	Ποσοτικός	ΕΣ-7.5.1 Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μικρών καταναλωτών μέσω ευφύων συστημάτων	Ποσοστό	0%	2013	80%	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή βάσης και η τιμή στόχος αφορούν στο εθνικό επίπεδο. Τιμή βάσης (2013) = 0% και τιμή στόχος 2023= 80%
T1649	T1649 - Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	Ποσοτικός	ΕΣ-9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	Αριθμός	951.311	2013	1.008.390	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Η τιμή Βάσης προκύπτει από στοιχεία του ESYnet για το 2013 και αφορά αθροιστικά στον αριθμό επισκέψεων στις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας της Περιφέρειας, σε ΤΕΠ & ΤΕΙ και Κέντρα Υγείας της Περιφέρειας. Τιμή βάσης = 951.311 επισκέψεις. Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου 2023 γίνεται εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της ΕΥΓΚΑ, για αύξηση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας σε ποσοστό 6% = $951.311 * 1,06 = 1.008.390$ επισκέψεις.

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τύπος Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Ανταπόκριση στην πολιτική του Προγράμματος	Παρατηρήσεις
T1629	T1629 - Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	Ποσοτικός	ΕΣ-9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών κοινωνικά ομάδων	Αριθμός	15.379	2013	15.913	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Στη βάση ερωτηματολογίων (ΕΥΣΕΚΤ - ΦΤΩΧΕΙΑ) προσδιορίστηκε η τιμή βάσης από όπου προκύπτει ότι ο μέσος αριθμός ωφελουμένων είναι 66 ανά δομή. Οι σχετικές δομές στην Περιφέρεια ανέρχονται στις 233. Άρα τιμή βάσης 2013 = $66 * 233 = 15.379$ άτομα Για τον προσδιορισμό της τιμής στόχου 2023 γίνεται η παραδοχή ότι μέσω των παρεμβάσεων η πρόσθετη δυναμικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών φροντίδας και στέγασης που ενισχύονται θα ανέλθει σε 89 άτομα. Επίσης γίνεται η παραδοχή ότι οι υπηρεσίες θα λειτουργούν για 6 έτη μέχρι το 2023. Κατά συνέπεια τιμή στόχος 2023 = $89 \text{ ωφελούμενοι} * 6 \text{ έτη} + 15.379 = 15.913$ άτομα
T1630	T1630 - Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Ποσοτικός	ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου	Αριθμός	900	2014	1440	ΕΤΠΑ	Μέτρια	Με βάση τα ερωτηματολόγια του ΕΚΤ που διακινήθηκαν από την ΕΥΔ Ηπείρου προς τους Δήμους της Περιφέρειας, εκτιμάται ότι από τον πληθυσμό των 1.800 ατόμων Ρομά, το 50% έχει επαρκείς συνθήκες στέγασης. Άρα τιμή βάσης 2014 = $1.800 * 0,5 = 900$ άτομα Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου 2023 εκτιμάται ότι το 80% του πληθυσμού θα αποκτήσει επαρκείς συνθήκες στέγασης. Κατά συνέπεια τιμή στόχος 2023 = $1.800 * 0,8 = 1.440$ άτομα.
T1631	T1631 - Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών που έχει ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ποσοτικός	ΕΣ-10.1.1 Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση	Ποσοστό	10,6%	2013	9,7%	ΕΤΠΑ	Σχετικά Μικρή	Η τιμή βάσης προκύπτει από τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2013 = $10,6 + K27\%$. Η τιμή στόχος για το 2023 τίθεται βάσει του εθνικού στόχου της στρατηγικής Ε2020 = 9,7%.

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Ειδικός Στόχος	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχος 2023	Ταμείο	Παρατηρήσεις
T1639	T1639 - Συμμετέχοντες άνεργοι, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που κατέχουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους.	ΕΣ-8.1.1. Αύξηση των ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόληση σε ανέργους με υψηλά τυπικά προσόντα	Αριθμός	0	2014	33	ΕΚΤ	Η τιμή βάσης είναι 0 καθώς αφορά νέα δράση που συνδέεται με τους τομείς της RIS3 της Ηπείρου για την οποία δεν υπάρχουν στοιχεία φυσικής υλοποίησης προηγούμενων παρεμβάσεων. Η τιμή στόχος 2023 προκύπτει με την υπόθεση εργασίας ότι 2 στους 10 συμμετέχοντες υψηλών προσόντων θα κατέχουν θέση εργασίας μετά την συμμετοχή τους σε ενεργητικές πολιτικές = $167 * 0,2 = 33$ συμμετέχοντες
T1640	T1640 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνεχίζουν να εφαρμόζουν δράσεις προσαρμογής στο περιβάλλον της RIS3 ένα έτος μετά την λήξη της συμμετοχής τους	ΕΣ-8.5.1 Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης	Αριθμός	103	2014	139	ΕΚΤ	Καθώς δεν υπάρχει κοινός δείκτης αποτελεσμάτων που να αφορά επιχειρήσεις, δημιουργείται ειδικός δείκτης, ο οποίος αφορά τις υποστηριζόμενες επιχειρήσεις. Η τιμή βάσης προκύπτει από τις ενταγμένες (με π/υ ένταξης 1.376.000€) επιχειρήσεις (νομικά πρόσωπα Α.Ε, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ - πλην ατομικών επιχειρήσεων) της Περιφέρειας Ηπείρου στο πρόγραμμα «Διαρθρωτική Προσαρμογή Εργαζομένων και Επιχειρήσεων εντός της Οικονομικής Κρίσης, που απασχολούν από 1 -49 εργαζόμενους του ΕΠΑΝΑΔ 2007 – 2013» και ανέρχονται σε 103. Η τιμή στόχος 2023 προκύπτει με την υπόθεση εργασίας ότι 7 στις 10 επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν δράσεις προσαρμογής. Η τιμή στόχος είναι σωρευτική σε αντιστοιχία με την τιμή βάσης = $103 + 51*0,7 = 139$ επιχειρήσεις.
T1635	T1635 - Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	ΕΣ-9.1.1. Αύξηση των ευκαιριών συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	Αριθμός	250	2014	954	ΕΚΤ	Η τιμή βάσης προκύπτει από τους ωφελούμενους των 7 ΑΣ ΤΟΠΕΚΟ ΗΠΕΙΡΟΥ (στοιχεία ΕΥΚΕΚΟ) επί το ποσοστό ατόμων που ενεργοποιήθηκε έξι μήνες μετά (στοιχεία Υπουργείου Εργασίας στο σύνολο των περιφερειών) = $660 * 14\% = 92$ συμμετέχοντες. Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας 14% των συμμετεχόντων θα συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση κλπ, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους. Στην τιμή στόχο συμπεριλαμβάνονται και οι 92 συμμετέχοντες της τιμής βάσης. Συνεπώς τιμή στόχος 2023 = $92 + 375 * 14\% = 92 + 53 = 145$ συμμετέχοντες

CR05	CR05 - Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	ΕΣ-9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	Αριθμός	24	2013	97	EKT	
T1641	T1641- Καλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστηρίξης	ΕΣ-9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις	Ποσοστό	5,9%	2013	18,7%	EKT	<p>Η τιμή βάσης προέκυψε από τους ωφελούμενους ΑΜΕΑ των ΚΔΑΠ και Δομών Ολοκληρωμένης Φροντίδας και ΑμεΑ (στοιχεία ΕΥΣΕΚΤ για την περίοδο 2013-2014) προς τον συνολικό πληθυσμό ΑΜΕΑ (ερωτηματολόγια με τους Δήμους της Ηπείρου).</p> <p>Συνεπώς τιμή βάσης = $245 / 4.139 = 5,9\%$</p> <p>Η τιμή στόχος προκύπτει από την πρόσθετη κάλυψη που αναμένεται βάσει των εκροών των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου. Συνεπώς τιμή στόχος 2023 = $(530 + 245) / 4.139 = 18,7\%$.</p>
T1642	T1642 - Ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη	ΕΣ-9.4.1 Διαφύλαξη της υγείας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων	Ποσοστό	0	2014	22%	EKT	<p>Το ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health safety net, όπως αυτό προκύπτει από το action plan είναι 22%.</p> <p>Η τιμή στόχος αποτελεί εκτίμηση του Υπ. Υγείας και προκύπτει από τους πολίτες που συμμετέχουν σε δράσεις του Health Safety Net προς τον συνολικό αριθμό των ατόμων της Περιφέρειας που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη.</p> <p>Τα στοιχεία του πληθυσμού κάτω από το όριο της φτώχειας προκύπτουν από την μελέτη για τη Φτώχεια (ΕΥΣΕΚΤ). Ο αριθμός των ανασφάλιστων πολιτών ανά Περιφέρεια θα πρέπει να υπολογιστεί από τα δεδομένα που τηρεί η ΗΔΙΚΑ ΑΕ.</p>

T1643	T1643 - Κάλυψη του πληθυσμού των ευπαθών ομάδων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	ΕΣ-9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	Ποσοστό	17,3%	2013	19,7%	EKT	<p>Η τιμή βάσης υπολογίζεται από τους ωφελούμενους κοινωνικών δομών (στοιχεία ερωτηματολογίων ΕΥΣΕΚΤ προς τον πληθυσμό της ομάδας στόχου σε κίνδυνο φτώχειας (ερωτηματολόγια Περιφέρειας στους Δήμους).</p> <p>Συνεπώς τιμή βάσης 2013 = $10.837 / 62.525 = 17,3\%$</p> <p>Η τιμή στόχος προκύπτει από την πρόσθετη κάλυψη που αναμένεται βάσει των εκροών των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου.</p> <p>Συνεπώς τιμή στόχος 2023 = $(10.837 + 1.472) / 62.525 = 19,7\%$</p>
T1644	T1644 - Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	ΕΣ-9.5.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ειδικών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας	Αριθμός	5	2014	21	EKT	<p>Η τιμή βάσης προκύπτει βάσει των στοιχείων 2013 της ΕΥΣΕΚΤ για τις κοινωνικές επιχειρήσεις που λειτουργούν ήδη στην Περιφέρεια = 5 επιχειρήσεις.</p> <p>Η τιμή στόχος προκύπτει από τις πρόσθετες επιχειρήσεις που αναμένονται βάσει του δείκτη εκροών T1637 με την παραδοχή ότι από το 80% των επιχειρηματικών σχεδίων θα ιδρυθούν κοινωνικές επιχειρήσεις.</p> <p>Άρα τιμή στόχου 2023 = $5 + 20 * 80\% = 5 + 16 = 21$ επιχειρήσεις</p>
T1635	T1635 - Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	ΕΣ-9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	Αριθμός	92	2014	145	EKT	<p>Η τιμή βάσης προκύπτει από τους ωφελούμενους των 7 ΑΣ ΤΟΠΕΚΟ ΗΠΕΙΡΟΥ (στοιχεία ΕΥΚΕΚΟ) επί το ποσοστό ατόμων που ενεργοποιήθηκε έξι μήνες μετά (στοιχεία Υπουργείου Εργασίας στο σύνολο των περιφερειών) = $660 * 14\% = 92$ συμμετέχοντες.</p> <p>Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας 14% των συμμετεχόντων θα συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση κλπ, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους. Στην τιμή στόχο συμπεριλαμβάνονται και οι 92 συμμετέχοντες της τιμής βάσης.</p> <p>Συνεπώς τιμή στόχος 2023 = $92 + 375 * 14\% = 92 + 53 = 145$ συμμετέχοντες</p>

Εκτός από τους δείκτες που τίθενται σε επίπεδο ΕΠ (δείκτες ΕΠ), οι αρμόδιες ΔΑ μπορούν να αποφασίζουν να σχεδιάζουν και να παρακολουθούν πρόσθετους δείκτες σε επίπεδο πράξεων για εσωτερικούς λόγους (πρόσθετοι δείκτες σε επίπεδο προσκλήσεων και αντίστοιχων ΤΔΠ). Αυτοί οι δείκτες, που συνήθως είναι επιπρόσθετοι δείκτες σε επίπεδο πράξης. Οι κανονιστικές απαιτήσεις του συστήματος δεν ισχύουν για πρόσθετους δείκτες που αποφασίζουν να σχεδιάσουν οι ΔΑ σε επίπεδο προσκλήσεων για λόγους δικών τους αναγκών παρακολούθησης των πράξεων.

Ο πίνακας που ακολουθεί αποτελεί αντιστοίχιση των προσκλήσεων με δείκτες εκροής και αποτελέσματος ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.

Εξετάζοντας εκείνους τους δείκτες εκροών και αποτελέσματος που έχουν ενσωματωθεί στις δημοσιευμένες προσκλήσεις (κοινοί και ειδικοί) παρατηρείται ότι οι περισσότερες προσθήκες εντοπίζονται στους δείκτες εκροών. Σε επίπεδο δεικτών εκροής εντοπίζεται προσθήκη κοινών δεικτών ΕΤΠΑ και ΕΚΤ αλλά και ειδικών δεικτών.

Όπως καθίσταται σαφές και από τον πίνακα με το σύνολο των δεικτών εκροής και αποτελέσματος για το ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου, οι δείκτες που χρησιμοποιούνται κρίνονται στο σύνολό τους κατάλληλοι. Η ανάγκη ή μη αντικατάστασης των επιχειρησιακών δεικτών έχει τεκμηριωθεί στο προηγούμενο στάδιο. Σε επίπεδο προσκλήσεων, εκτιμάται ότι οι πρόσθετοι δείκτες που χρησιμοποιούνται συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης χωρίς όμως η συμβολή τους να είναι καθοριστική. Παρόλα αυτά σε κάποιες επενδυτικές προτεραιότητες κρίθηκε σκόπιμη η προσθήκη νέων δεικτών εκροής ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση όλων των δράσεων.

Σύμφωνα με της οδηγίες για την ανάπτυξη του Ενιαίου Συστήματος Δεικτών 2014-2020 κάποιοι δείκτες εκροών πρέπει να χρησιμοποιούνται από κοινού. Τέτοιες περιπτώσεις εντοπίζονται κυρίως σε δράσεις που εντάσσονται στους Θεματικούς Στόχους 3 και 9.

Ο δείκτης CO01 “Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται” αποτελεί υπερσύνολο των δεικτών CO02 “Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις”, CO03 “Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων”, CO04 “Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη”, CO05 “Αριθμός νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται”, CO28 “Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά και CO29 “Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην εταιρεία”, και εκφράζει μοναδιαία τον αριθμό των επιχειρήσεων που ενισχύονται, ανεξάρτητα από τη μορφή χρηματοδότησης (επιχορήγηση, χρηματοδοτικό εργαλείο κλπ.). Κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις που χρησιμοποιείται ο CO01, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παραπάνω ισχύουν για όλες τις δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων (π.χ. εξοικονόμηση ενέργειας, ΤΠΕ), θα πρέπει να επιλεγεί τουλάχιστον ένας από τους παραπάνω δείκτες. Στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού της ΕΕ 1301/2013, 1300/2013, 1299/2013) σημειώνεται ότι όσον αφορά στις περιπτώσεις καινοτομίας στην επιχειρήσεις ο CO01 θα πρέπει να χρησιμοποιείται από κοινού με τον CO28 και CO29. Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις που χρησιμοποιείται ο δείκτης CO05 θα πρέπει να χρησιμοποιείται και ο δείκτης CO08 για τις νέες θέσεις απασχόλησης.

Στο Θεματικό Στόχο 9, ειδικά για την ΕπΠρ 9α, συστήνεται η αντικατάσταση των ειδικών δεικτών εκροών που αφορούν «Αριθμό έργων» (π.χ. «Υποδομές μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας Υγείας που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται») με τον κοινό δείκτη CO36 “Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας”. Στην ΕπΠρ 9c εφόσον σχεδιάζεται να χρηματοδοτηθούν νεο-ιδρυόμενες επιχειρήσεις χρησιμοποιούνται και οι δείκτες CO05 “Αριθμός νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται” και CO08 “Αύξηση παραγωγής προϊόντων επιχειρήσεων που ενισχύονται” τα οποία ΕΠΙΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ να υλοποιηθούν με την ΕπΠρ 9α.

Πίνακας 19: Πίνακας δεικτών προσκλήσεων

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

5.3 Συμπεράσματα και προτάσεις από την ανάλυση της επικαιρότητας της λογικής της παρέμβασης

Η ανάλυση της εσωτερικής λογικής του ΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020 λαμβάνει υπόψη της, τους Στρατηγικούς Στόχους και τις δράσεις που αντιστοιχούνται σε συγκεκριμένες Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Από τον έλεγχο της λογικής παρέμβασης του Επ.Πρκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Η στρατηγική του ΕΠ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας.
- Οι Στρατηγικοί Στόχοι του ΕΠ απορρέουν ομαλά και εντάσσονται πλήρως στην λογική του Γενικού Αναπτυξιακού Στόχου και εξειδικεύονται με την σειρά τους εξ ίσου ομαλά από τους ειδικούς στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο ΑΠ.
- Οι Ειδικοί Στόχοι σε επίπεδο ΑΠείναι συμβατοί με τους Στρατηγικούς Στόχους.
- Οι προβλεπόμενες Κατηγορίες Πράξεων/δράσεις όπως κατηγοριοποιούνται σε Επενδυτικές Προτεραιότητες είναι συμβατές με τους ειδικούς στόχους του ΕΠ.
- Εντοπίζεται ικανοποιητική συνάφεια του Ε.Π της Περιφέρειας Ηπείρου με τα προβλήματα και τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση και επικυρώνεται η συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου στην αντιμετώπιση τους.
- Είναι ορατές οι διαφορές μεταξύ των προγραμματικών αποτελεσμάτων και της κατεύθυνσης που είχε καθοριστεί για την επιλογή των δεικτών με την εικόνα που διαμορφώνεται από την εξειδίκευση του ΕΠ Ηπείρου.
- Το πλέγμα δεικτών εκροής και αποτελέσματος στο σύνολό του κρίνεται ικανοποιητικό. Προτείνονται τροποποιήσεις σε δείκτες για τη βέλτιστη συγκέντρωση πληροφοριών για την εξέλιξη του ΕΠ και την προσαρμογή των τιμών βάσης και στόχου ώστε να παραμείνουν ρεαλιστικές.
- Προβλέπεται επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΤΠΑ/ΕΚΤ για το 2023 λαμβάνοντας υπόψη και το τρέχον μακροοικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.

6. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤ. Προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων

6.1 Αξιολογήσεις επιπτώσεων

Στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 ενθαρρύνεται η χρήση της Αξιολόγησης επιπτώσεων των παρεμβάσεων του Προγράμματος και η αναζήτηση των συνθηκών αποτυχίας και επιτυχίας των πολιτικών. Η Αξιολόγηση των επιπτώσεων των πολιτικών Συνοχής στην ευημερία των πολιτών, ως προς την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάστασή τους αποτελεί ουσιαστικό χαρακτηριστικό των παρεμβάσεων με βάση τα αποτελέσματα (result orientation) αλλά και βασικό στοιχείο του γενικότερου συστήματος παρακολούθησης.

Η προσέγγιση των Κανονισμών της Πολιτικής Συνοχής για την περίοδο 2014-2020 χαρακτηρίζεται από:

- Σαφή αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και της στοχοθέτησής του, ειδικά των αναμενόμενων αποτελεσμάτων,
- αναγνώριση της επιρροής παραγόντων εκτός των παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος στην επίτευξη των αποτελεσμάτων.

Η διαμόρφωση σαφούς λογικής παρέμβασης (intervention logic) αποτυπώνεται στο σχήμα που ακολουθεί. Κατά το σχεδιασμό των Προγραμμάτων στοχεύει στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των Ταμείων και στην έμφαση στα αποτελέσματα, με τη δημιουργία λογικών συνδέσεων ανάμεσα στις αναπτυξιακές ανάγκες και στην επιλογή των στόχων και των αποτελεσμάτων. Η προσέγγιση αυτή απεικονίζει την αλληλεπίδραση των διαφορετικών πολιτικών και των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων, δεδομένου ότι η σχέση αυτή δεν είναι γραμμική και επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες. Έτσι, τα αποτελέσματα προσδιορίζονται μέσω κατάλληλων δεικτών αποτελέσματος που έχουν συγκεκριμένη τιμή βάσης και μπορούν να είναι βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, ανάλογα με τη στρατηγική και το περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας.

Για την αποτελεσματική προετοιμασία των Αξιολογήσεων επιπτώσεων είναι απαραίτητη η κατανόηση του ευρύτερου εννοιολογικού πλαισίου. Το θεωρητικό πλαίσιο που διέπει το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της Πολιτικής Συνοχής για την περίοδο 2014-2020 βασίζεται στους ακόλουθους ορισμούς:

Η έννοια του αποτελέσματος αφορά στο τι επιδιώκει να αλλάξει/επιτύχει κάθε άξονας προτεραιότητας και επενδυτική προτεραιότητα στην Περιφέρεια ή ομάδα-στόχο (π.χ. βελτίωση της προσβασιμότητας). Το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να ποσοτικοποιείται με δείκτες αποτελέσματος. Ο ορισμός του δείκτη αποτελέσματος παρουσιάζεται αναλυτικά σε επόμενη ενότητα της παρούσας έκθεσης. Η διαδικασία της παρακολούθησης από τη Διαχειριστική Αρχή (monitoring) περιλαμβάνει και την ετήσια αποτύπωση των αλλαγών των τιμών στους δείκτες αποτελέσματος (policy monitoring), με στοιχεία που συχνά προέρχονται από εθνικά/περιφερειακά στατιστικά δεδομένα ή συγκεκριμένες έρευνες. Η απαίτηση συστηματικής παρακολούθησης της προόδου των δεικτών αποτελέσματος στοχεύει στην υποστήριξη της δημόσιας συζήτησης για την πολιτική των προγραμμάτων (policy debate) και δεν συνδέεται με κυρώσεις.

Η έννοια της επίπτωσης (impact) αφορά στην αλλαγή του αποτελέσματος (result) που μπορεί με αξιόπιστο τρόπο να αποδοθεί σε μία παρέμβαση. Αναγνωρίζεται καλύτερα δηλαδή ότι η αλλαγή σε ένα δείκτη αποτελέσματος μπορεί να οφείλεται τόσο στη συνεισφορά μίας παρέμβασης όσο και στη συνεισφορά άλλων παραγόντων. Η προσπάθεια διάκρισης των 'καθαρών' επιδράσεων μίας συγχρηματοδοτούμενης παρέμβασης από τη συνεισφορά άλλων παραγόντων, και η καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας ενός προγράμματος, είναι εργασία που γίνεται στο πλαίσιο της αξιολόγησης.

Οι εκροές (outputs) είναι τα άμεσα προϊόντα των δράσεων των προγραμμάτων και συνεισφέρουν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων. Οι δείκτες εκροών (output indicators) είναι αυτοί που αποτιμούν το προϊόν που ευθέως παράγεται από μια πράξη και σχετίζεται άμεσα με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται (π.χ. χλμ οδικού δικτύου, επιχειρήσεις που ενισχύονται).

Οι κοινοί δείκτες (common indicators) ΕΤΠΑ και Τ.Σ. είναι δείκτες εκροών (και αποτελέσματος για το ΕΚΤ, αποτέλεσμα και επιπτώσεων για το ΕΓΤΑΑ/ΕΤΘΑ) που αφορούν στις δράσεις που υλοποιούνται συχνότερα στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ (Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία).

Ορίζονται συγκεκριμένοι δείκτες για κάθε ΕΔΕΤ. Η χρήση τους στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων αποσκοπεί στη δημιουργία σωρευτικών δεδομένων στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αποτυπωθεί το είδος των δράσεων και των προτεραιοτήτων που χρηματοδοτούνται μέσω των ΕΔΕΤ.

Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο προσδιορίζεται η λογική της παρέμβασης για κάθε Άξονα Προτεραιότητας σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους, οι οποίοι προσδιορίζονται από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Ειδικός στόχος, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 (34) Καν. ΕΚ 1303/2013, ορίζεται "ο σκοπός στον οποίο συμβάλλει η επενδυτική προτεραιότητα ή προτεραιότητα της Ένωσης σε

εθνικό ή περιφερειακό πλαίσιο, μέσω δράσεων ή μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο προτεραιότητας”.

Οι Ειδικοί Στόχοι (specific objectives):

- αποτελούν βασικό στοιχείο της λογικής της παρέμβασης κάθε άξονα προτεραιότητας,
- θα πρέπει να είναι περισσότερο εξειδικευμένοι από το επίπεδο της επενδυτικής προτεραιότητας,
- θα πρέπει να είναι διαφορετικοί για κάθε επενδυτική προτεραιότητα, και κάθε ειδικός στόχος να συνδέεται με μία επενδυτική προτεραιότητα,
- δε θα πρέπει να συμπίπτουν με τις δράσεις και τη διατύπωση των δεικτών,
- θα πρέπει να έχουν μία λογική σύνδεση με τους προτεινόμενους δείκτες και δράσεις,
- θα πρέπει να απορρέουν από την ανάλυση των αναγκών, προβλημάτων και δυνατοτήτων του άξονα.

Συμπερασματικά, η αξιολόγηση επιπτώσεων (impact evaluation) σκοπεύει στη διάκριση των καθαρών αποτελεσμάτων μίας συγχρηματοδοτούμενης παρέμβασης από άλλους παράγοντες και την καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας του Προγράμματος. Έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα μίας παρέμβασης και να εξετάσει τη θεωρία της αλλαγής που διέπει το σχεδιασμό της παρέμβασης. Για το λόγο αυτό, οι αξιολογήσεις επιπτώσεων είναι πιο χρήσιμο να λάβουν χώρα σε μεταγενέστερα και προς τα τελικά στάδια της προγραμματικής περιόδου.

Στο πλαίσιο αυτό, προγραμματίζεται να ξεκινήσουν μετά το 2019 οι παρακάτω Θεματικές Αξιολογήσεις Επιπτώσεων και Αποτελέσματος όπως προβλέπονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης ΕΠ Ήπειρος 2014- 2020:

- Θεματική αξιολόγηση δράσεων της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS/δράσεις ΕΤΠΑ) και της επιχειρηματικότητας.
- Θεματική αξιολόγηση δράσεων περιβάλλοντος και ενέργειας (Θ.Σ 4,5,6).
- Θεματική αξιολόγηση δράσεων ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΟΧΕ/δράσεις ΕΤΠΑ).
- Θεματική αξιολόγηση δράσεων κοινωνικής οικονομίας (ΕΚΤ).
- Αξιολόγηση των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 8 και της συμβολής τους στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης⁸.
- Συνολική αξιολόγηση των δράσεων του Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020.

⁸ Αφορά οριζόντιες αξιολογήσεις που θα υλοποιηθούν από την ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ ή την ΕΥΣ ΕΚΤ σε συνεργασία με την επιτελική δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας ή της Ισότητας. Αναλυτικά στοιχεία βρίσκονται στο πλαίσιο του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ και του ΕΣΠΑ.

Η αξιολόγηση επιπτώσεων εκτιμά τις αλλαγές που μπορούν να αποδοθούν σε μία συγκεκριμένη παρέμβαση, αναμενόμενες και μη. Εξετάζει τη σχέση αιτίας και αποτελέσματος και αναζητά να βρει εκείνες τις αλλαγές στα αποτελέσματα, οι οποίες μπορούν να αποδοθούν άμεσα στην παρέμβαση που υλοποιήθηκε.

Επίσης διερευνά τα αποτελέσματα μίας συγκεκριμένης παρέμβασης, το βαθμό επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί και το κατά πόσο θα άλλαζαν τα αποτελέσματα αν δεν είχε υλοποιηθεί η παρέμβαση. Ο ρόλος της αξιολόγησης επιπτώσεων είναι να γίνει κατανοητή η λειτουργία μίας παρέμβασης και να διαχωριστούν οι επιπτώσεις που οφείλονται στην παρέμβαση από εκείνες που οφείλονται σε άλλους παράγοντες. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να τεθούν δύο διακριτά, αλλά μη διαχωριζόμενα ερωτήματα:

- Είχε η παρέμβαση κάποια επίπτωση και αν ναι πόσο μεγάλη ήταν αυτή η επίπτωση (θετική ή αρνητική);
- Γιατί η παρέμβαση παράγει επιδιωκόμενες (και μη) επιπτώσεις;

Μία αξιολόγηση επιπτώσεων δεν θα πρέπει να διερευνά απλά αν η παρέμβαση είχε επίπτωση στους ωφελούμενους, αλλά και αν είχε μία γενικότερη επίπτωση στην περιοχή, στον τομέα ή σε μία ευρύτερη ομάδα ανθρώπων (όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι), προκειμένου να απαντηθεί αν το πρόβλημα που είχε εντοπιστεί αρχικά τελικά επιλύθηκε, αν ήταν δηλαδή η παρέμβαση χρήσιμη.

Για την υλοποίηση αποτελεσματικών παρεμβάσεων, οι Κανονισμοί της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ορίζουν ότι κάθε Κράτος Μέλος χορηγεί τους απαραίτητους πόρους για τη διενέργεια των Αξιολογήσεων, εξασφαλίζει τις διαδικασίες για την παραγωγή και συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τις Αξιολογήσεις (Άρθρο 54(2) Κανονισμού 1303/2013) και εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα της απαιτούμενης ικανότητας Αξιολόγησης (Άρθρο 56(2) του Καν. 1303/2013).

Σχετικά με τις πιθανές μεθόδους που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο των Αξιολογήσεων επιπτώσεων, στο Σχέδιο Αξιολόγησης ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 αναφέρεται:

Το Evalsed sourcebook (methods and techniques) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό των μεθόδων που θα επιλεγούν να εφαρμοστούν στις αξιολογήσεις επιπτώσεων, σύμφωνα με το οποίο δύο εννοιολογικά διαφορετικές ομάδες ερωτημάτων προκύπτουν συνήθως όταν πρόκειται για την εκτίμηση των επιπτώσεων των πολιτικών. Η μία ασχολείται κατά κύριο λόγο με την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων και η δεύτερη με την εξήγησή τους.

- Theory based method είναι η μέθοδος που είναι κυρίως προσανατολισμένη στην κατανόηση του γιατί μια παρέμβαση παράγει αποτελέσματα εκούσια ή ακούσια, από ποιόν και σε ποιο πλαίσιο. Ο στόχος είναι να δοθεί απάντηση στο ερώτημα «γιατί λειτουργεί;» ερώτηση που αναγνωρίζει την θεωρία πίσω από την επίπτωση της παρέμβασης του Προγράμματος και αξιολογεί την επιτυχία της συγκρίνοντας τη θεωρία με την πραγματική εφαρμογή.

- Counterfactual method είναι η μέθοδος που είναι κυρίως προσανατολισμένη να διαπιστώσει κατά πόσον μια δεδομένη παρέμβαση παράγει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Ο πρωταρχικός στόχος είναι να απαντήσει στην ερώτηση «κάνει τη διαφορά;» με τον εντοπισμό και την εκτίμηση των επιπτώσεων.

6.2 Συμβολή του ΕΠ στους ειδικούς στόχους με βάση την πορεία υλοποίησης των δεικτών αποτελέσματος

Δείκτες αποτελέσματος

Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πορεία των δεικτών αποτελέσματος ΕΤΠΑ. Τα στοιχεία προήλθαν από την έκθεση της «Ετήσιας/Τελικής πορείας υλοποίησης» του έτους 2017. Ωστόσο τα στοιχεία μπορεί να αφορούν προγενέστερα έτη ή και να ταυτίζονται με την τιμή βάσης στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν νέα δεδομένα. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση Αναθεώρησης του Συμβούλου η οποία συμπεριλαμβάνεται στην 1η Αξιολόγηση Εφαρμογής του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 (1^ο Παραδοτέο) και το έγγραφο «Κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών στους Θεματικούς στόχους 4,5,6 για τα Ε.Π. 2014-2020» κάποιοι δείκτες είναι πιθανό να αλλάξουν (δείκτες στον πίνακα με σήμανση*). Οι αλλαγές μπορεί να αφορούν κατά περίπτωση στην αντικατάσταση του δείκτη, στην αλλαγή λεκτικού / και στον προσδιορισμό καταλληλότερης τιμής βάσης και στόχου.

Πίνακας 20: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελέσματος ΕΤΠΑ

Α Π	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου	Τιμή υλοποίησης					Παρατηρήσεις
								2023	2014	2015	2016	2017		
1	1.1	1.1.1	T1604	Μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας σε εθνικά και διεθνή προγράμματα συνεργασίας Ε&Τ	αριθμός	5,30	2014	10,6	4,00	5,50	4,70	5,8	Οι τιμές δόθηκαν από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) και αφορούν την συμμετοχή σε εγκεκριμένα έργα του Ορίζοντα 2020 του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του ΤΕΙ Ηπείρου για τα έτη 2014-2017.	
1	1.2.	1.2.1	T1605	Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων	Ευρώ	1.200.000	2011	1.440.000	-	3.480.000	5.250.000	-	Τα τελευταία δημοσιευμένα στοιχεία προκύπτουν από από το Δελτίο Δ10 - Δαπάνες Ε&Α ανά περιφέρεια (NUTS2) του ΕΚΤ (http://metrics.ekt.gr/el/statistika-etak/datatables/174). Απαιτείται επαναπροσδιορισμός των τιμών βάσης και στόχου καθώς κατά την σύνταξη του ΕΠ λήφθηκαν υπόψη δεδομένα του 2011. Επισημαίνεται ότι η τιμή υλοποίησης για το έτος 2014 (3,4 εκ. €) ήδη υπερκαλύπτει την τιμή στόχου που έχει τεθεί για το έτος 2023 (1,44 εκ. €). Το πρόβλημα θα αντιμετωπιστεί στην 2η αναθεώρηση του ΕΠ.	
1	2.2	2.2.1	T1606	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ΤΠΕ	Εκ. Ευρώ	79	2011	86,9	54,00	52,00	-	-	Η πιο πρόσφατη τιμή αφορά το 2015 και προκύπτει από το ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ της ΕΛΣΤΑΤ "ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΣΜΟΙ: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για "Ενημέρωση και επικοινωνία (I) έτους 2015 (προσωρινά στοιχεία)". Τα στοιχεία έγιναν διαθέσιμα το 2018.	
1	2.3	2.3.1	*T1607	ΟΤΑ με δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων	Ποσοστό	5%	2013	30%	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη, δεν υπάρχουν νέα δεδομένα.	
1	3.1	3.1.1	T1608	Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες	Ποσοστό	34,3%	2012	36%	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη καθώς δεν υπάρχει πρόσφατη αναφορά από το ΕΚΤ	
1	3.2	3.2.1	T1609	Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου	Ευρώ	152.500.000	2012	274.000.000	209.432.000	315.992.000	263.903.000	-	Η πιο πρόσφατη τιμή αφορά το 2016 και προκύπτει από την Έκθεση του ΣΕΒΕ "Χαρτογράφηση της εξαγωγικής δραστηριότητας της Ελλάδας ανά Περιφέρεια και Νομό". Από την έκθεση αυτή προκύπτουν και τα στοιχεία των ετών 2015 και 2014.	
1	3.3	3.3.1	T1610	Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου	Ευρώ	862.400.000	2010	1.000.000.000	223.000.000	190.000.000	-	-	Η τιμή αφορά το 2015 και 2014 προκύπτει από τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έγιναν διαθέσιμα το 2018. Απαιτείται διόρθωση τόσο της τιμής βάσης όσο και της τιμής στόχου καθώς τα, προσωρινά ακόμη στοιχεία που είναι διαθέσιμα από την ΕΛΣΤΑΤ παρουσιάζουν μεγάλη διαφοροποίηση. Η διόρθωση θα προταθεί στο πλαίσιο της 2ης αναθεώρησης.	

Α Π	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου	Τιμή υλοποίησης					Παρατηρήσεις
								2023	2014	2015	2016	2017		
2	4.3	4.3.1	T1613	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ktoe	69,76	2013	902,1	144,05	192,13	231,97	-	Οι τιμές του δείκτη έχουν επικαιροποιηθεί βάσει του νέου ΕΣΔΕΑ καθώς στο νέο σχέδιο δράσης έγιναν κάποιες μικρές αλλαγές στη μεθοδολογία μέτρησης του δείκτη.	
2	4.5	4.5.1	T1614	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ	Τόνοι ισοδύναμου CO2	48.726.297	2012	58.858.799	-	45.449.373	44.897.200	-	Το τελευταία δεδομένα αφορούν το έτος 2016 και έγιναν διαθέσιμα το 2018.	
2	5.2	5.2.1	*T1616	Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της οδηγίας 2007/60/ΕΚ	km2	939	2014	700	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη καθώς δεν έχουν ενταχθεί πράξεις που να συμβάλουν σε αυτόν.	
2	6.2	6.2.1	*T1617	Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων	Αριθμός	79	2014	91	-	-	-	74	Η τιμή του δείκτη προκύπτει από την «1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου», σύμφωνα με την με αριθμ. Ε.Γ. οικ. 907/21-12-17 (ΦΕΚ 4664/Β/29-12-2017) απόφαση έγκρισης από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων.	
2	6.3	6.3.1	*T1618	Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια	Αριθμός	1.428.677	2012	2.421.045	994.770	943.076	1.002.859	-	Η πιο πρόσφατη τιμή του δείκτη αφορά το 2016 και διαμορφώνεται σε 1.002.859, με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που δημοσιεύτηκαν το 2018. Στο πρόγραμμα ως τιμή βάσης έχει καθοριστεί η τιμή βάσης για το 2013 1.801.485 με δημοσίευση της Eurostat την περίοδο κατάρτισης του προγράμματος. Στην πορεία η τιμή διαφοροποιήθηκε και σήμερα εμφανίζεται 2013 (τιμή βάσης) 856.357. Θα προταθεί διόρθωση της τιμής βάσης και στόχου του δείκτη στην 2η αναθεώρηση του ΕΠ.	
2	6.4	6.4.1	*T1619	Προστατευόμενες περιοχές (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης	Ποσοστό	79%	2014	100%	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη καθώς η τιμή προκύπτει από το πλαίσιο δράσεων προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, το οποίο εκπονήθηκε τον Δεκ 2014.Όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ απαιτείται ανά 2ετία αξιολόγηση και επικαιροποίηση. Σύμφωνα με το ίδιο το «Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020», η 3η φάση αξιολόγησής του προτείνεται να πραγματοποιηθεί παράλληλα με την διαδικασία αξιολόγησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που αναμένεται να υλοποιηθεί περί το μέσο της εφαρμογής των προγραμμάτων (2018) για να παρατηρηθούν τα μέχρι τότε αποτελέσματά του.	

Α Π	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου	Τιμή υλοποίησης					Παρατηρήσεις
								2023	2014	2015	2016	2017		
2	6.5	6.5.1	*T1620	Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 µg/m3 που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης	Ημέρες/κατ’ έτος	33,00	2014	35,00	33,00	62,00	24,00	17,00	Η τιμή του δείκτη αναφέρεται στην περίοδο 1/1/2017 έως 31/12/2017, σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου.	
3	7.1	7.1.1	*T1622	Χρονοαπόσταση (Ε.Ο. Καλακίου - Κακαβιάς)	Λεπτά	20	2014	18	-	-	-	-	Δεν υπάρχει αλλαγή στην τιμή καθώς δεν έγιναν παρεμβάσεις στον οδικό άξονα.	
3	7.2	7.2.1	*T1623	Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)	Λεπτά	46	2014	7	-	-	-	-	Δεν υπάρχει αλλαγή στην τιμή καθώς δεν ολοκληρώθηκαν παρεμβάσεις στον οδικό άξονα.	
3	7.2	7.2.2	T1624	Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες/ έτος)	Αριθμός	128	2013	100	143	121	120	-	Σύνολο τροχαίων ατυχημάτων ετών 2015 και 2016. Στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας για την Γ.Π.Α.Δ. Ηπείρου που δημοσιεύτηκαν στην ιστοσελίδα http://www.astynomia.gr το 2017.	
3	7.5	7.5.1	T1655	Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές	Ποσοστό	0%	2013	80%	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη καθώς η τιμή προκύπτει από στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ και δεν υπάρχουν διαθέσιμα νέα στοιχεία.	
4	9α	9.1.1	T1649	Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	Αριθμός	951.311	2013	1.008.390	-	1.237.177	-	1.277.157	Στοιχεία 2015 που δημοσιεύτηκαν το 2017 στο bi health της ιστοσελίδας www.moh.gov.gr και το 2017 μας κοινοποιήθηκαν από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας.	
4	9α	9.1.2	T1629	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	Αριθμός	15.379	2013	15.913	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη, δεν υπάρχουν νέα δεδομένα. Η τιμή του δείκτη θα προσδιοριστεί στην 1η αξιολόγηση του ΕΠ. Αδυναμία στην προσέγγιση τιμής του δείκτη	
4	9β	9.2.1	T1630	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Αριθμός	900	2014	1440	-	-	-	-	Δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη, δεν υπάρχουν νέα δεδομένα. Η τιμή του δείκτη θα προσδιοριστεί στην1η αξιολόγηση του ΕΠ.	
4	10	10.1.1	T1631	Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών που έχει ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ποσοστό	10,6%	2013	9,7%	10,8%	-	-	-	Σύμφωνα με την αναφορά της ΕΛΣΤΑΤ (κατά την απογραφή πληθυσμού 2011) 10,8%, του πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών της Περιφέρειας Ηπείρου, είχε ανώτερο ολοκληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης, τριτάξιο Γυμνάσιο.	

Άξονας Προτεραιότητας 1

Στο πλαίσιο του ΑΠ1 ο δείκτης **T1604 «Μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας σε εθνικά και διεθνή προγράμματα συνεργασίας Ε&Τ»** παρουσιάζει τιμή υλοποίησης για το έτος 2017 ίση με 5,8 υψηλότερη από την τιμή βάσης η οποία ισούται με 5,3 μειώνοντας έτσι την απόκλιση από την τιμή στόχου. Ο Σύμβουλος εκτιμά πως πρέπει να γίνει αναθεώρηση της τιμής βάσης του δείκτη **T1604** σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.

Όσον αφορά το δείκτη **T1605 «Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων»** η τιμή υλοποίησης για το έτος 2016 (5.250.000 €) ήδη υπερκαλύπτει την τιμή στόχου που έχει τεθεί για το έτος 2023 (1.440.000 €). Ο Σύμβουλος εκτιμά πως πρέπει να γίνει αναθεώρηση του δείκτη **T1605** ως προς την τιμή βάσης και στόχου που έχει τεθεί σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.

Ο ΑΠ1 δεν παρουσιάζει ενεργοποίηση συνεπώς η μέχρι τώρα πρόοδος στην πορεία υλοποίησης των παραπάνω δεικτών αποτελέσματος δεν αφορά παρεμβάσεις του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 αλλά συνολικές παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου που μπορεί να προέρχονται από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Γενικά για τους δείκτες αποτελέσματος ΕΤΠΑ T1604, T1605, T1606, T1607, T1608, T1609, T1610, από την Αξιολόγηση της Λογικής της Παρέμβασης, κρίνεται πως έχουν μέτρια ανταπόκριση στην πολιτική του προγράμματος επειδή η τιμή του κάθε δείκτη επηρεάζεται άμεσα από την εξέλιξη της υλοποίησης του προγράμματος, αφού η μέτρησή του πραγματοποιείται σε περιφερειακό επίπεδο, όμως δεν αποτελεί την μοναδική πηγή χρηματοδότησης αντίστοιχων πράξεων.

Επειδή προβλέπεται να μην ενισχυθούν μόνο δράσεις που θα αφορούν την απομακρυσμένη διαχείριση δικτύων, ο δείκτης αποτελέσματος «T1607 ΟΤΑ με δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων» προβλέπεται να αντικατασταθεί. Αναφορικά με τους δείκτες «T1609 Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου» και «T1610 Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου» πρέπει να αντληθούν στοιχεία από άλλες πηγές (ΣΕΒΕ αντί για ΕΛΣΤΑΤ και ΕΛΣΤΑΤ αντί για EUROSTAT αντίστοιχα) ώστε να διασφαλιστεί η ύπαρξη δεδομένων και επομένως να διαφοροποιηθούν οι τιμές στόχου και βάσης.

Για το δείκτη «T1608 Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες» δεν υπάρχει καταγεγραμμένη τιμή υλοποίησης καθώς δεν είναι διαθέσιμα νέα στοιχεία. Οι δείκτες T1606 «Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ΤΠΕ» και T1610 «Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου» εμφανίζουν τιμή υλοποίησης μικρότερη από την τιμή βάσης. Ωστόσο τα στοιχεία αφορούν προγενέστερα έτη επομένως δεν μπορούν να οδηγήσουν σε ασφαλή συμπεράσματα.

Ο Σύμβουλος θα είναι σε θέση να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με τη συμβολή του ΕΠ στην εκπλήρωση των ειδικών στόχων όταν για τις τιμές υλοποίησης των δεικτών αποτελέσματος θα υπάρχουν νέα δεδομένα και όταν το ΕΠ έχει προχωρήσει στην υλοποίηση σχετικών δράσεων και παρεμβάσεων στον ΑΠ1.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στον ΑΠ2 δεν είναι δυνατή η εξέταση της πορείας υλοποίησης για όλους τους δείκτες αποτελέσματος.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι παρακάτω δείκτες:

Η τιμή υλοποίησης του δείκτη T1613 «Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας» αυξάνεται ανα έτος, προσεγγίζοντας την τιμή στόχου. Ο δείκτης T1613, δεν έχει ενεργοποιηθεί μέσω των έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 και άρα το αποτέλεσμα δεν μπορεί να αποδοθεί σε παρεμβάσεις του Προγράμματος. Ο Σύμβουλος εκτιμά πως πρέπει να γίνει αναθεώρηση της τιμής βάσης του δείκτη **T1613** σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.

Η γενική εικόνα από την εξέταση της πορείας υλοποίησης της πλειοψηφίας των δεικτών παρουσιάζεται παρακάτω:

Ενώ υλοποιούνται δράσεις στον Άξονα, (εκτός των Επ.Πρ 4.3 και Επ.Πρ 6.4 οι οποίες δεν έχουν ενεργοποιηθεί) για κάποιους δείκτες δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (Δείκτες T1616, *T1619) ενώ στις περιπτώσεις των Δεικτών *T1616,*T1617,*T1618,*T1619,*T1620, οι δείκτες πιθανόν θα αλλάξουν κατά περίπτωση ως προς το έτος βάσης, την τιμή βάσης και στόχου και στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων. Λαμβάνοντας υπόψη το έγγραφο «Κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών στους Θεματικούς στόχους 4,5,6 για τα Ε.Π. 2014-2020», προκύπτουν τα παρακάτω:

Για το δείκτη αποτελέσματος που έχει τεθεί στο ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 σχετικά με την αντιπλημμυρική προστασία T1616 «Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της οδηγίας 2007/60/ΕΚ» το έτος βάσης ορίζεται το 2014. Ο Σύμβουλος εκτιμά πως πρέπει να γίνει αναθεώρηση της τιμής στόχου του δείκτη **T1616** λόγω εσφαλμένων παραδοχών του μοναδιαίου κόστους.

- Για το δείκτη T1617 «Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων», οι τιμές τόσο του στόχου όσο και της βάσης πρέπει να αναθεωρηθούν σύμφωνα με την επικαιροποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.
- Για το δείκτη T1618 «Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια», οι τιμές τόσο του στόχου όσο και της βάσης κρίνονται ιδιαίτερα υψηλές καθώς μπορεί στο κείμενο μεθοδολογίας υπολογισμού των Δεικτών του Ε.Π να αναφέρεται ότι «Βάσει των πιο πρόσφατων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου για το 2013 ανήλθαν σε 1.801.485 (τιμή βάσης)» και στους σχετικούς υπολογισμούς που παρατίθενται στη συνέχεια στην ίδια Έκθεση το σχετικό μέγεθος για το έτος 2012 έχει ληφθεί ίσο με 1.428.677 όμως αναφέρεται επίσης ότι οι διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ το 2012 στην Περιφέρεια Ηπείρου ανήλθαν σε 839.552 και το 2013 σε 898.698. Επομένως οι τιμές του δείκτη T1618 θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω και να επαναπροσδιοριστούν.
- Ο δείκτης T1619 «Προστατευόμενες περιοχές (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης» προτείνεται να αντικατασταθεί (βλ. Πίνακας 22). Για τους δείκτες

αποτελέσματος σχετικά με τη βιοποικιλότητα προτείνεται η αντικατάστασή⁹ τους από το Δείκτη T4436 «Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης» που έχει χρησιμοποιηθεί από το ΥΜΕΠΕΡΑΑ, όπου εξετάζεται το πλήθος των περιοχών τους υφιστάμενου Δικτύου Natura 2000 (419) σε σχέση με την ύπαρξη εργαλείων διαχείρισης για κάθε περιοχή. Έτσι προτείνεται να αλλάξει η μονάδα μέτρησης και από km² να γίνει ποσοστό με τιμή βάσης για την Περιφέρεια Ηπείρου να ορίζεται στο 62,96% και την τιμή στόχου για το 2023 να είναι το 100%.

- Για το δείκτη T1620 «Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 µg/m³ που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης» υπάρχει ίσως μια αμφιβολία στη μεθοδολογία υπολογισμού των τιμών καθώς στα Ιωάννινα λόγω ελλειπών στοιχείων (μόνο ένας σταθμός παρακολούθησης) παρουσιάζεται εικόνα αντίστοιχη με αυτή της Πάτρας ως προς την αναμενόμενη εξέλιξη του Δείκτη. Έτσι η τιμή στόχος δηλώνεται μεγαλύτερη από την τιμή βάσης (ενώ επί της ουσίας ο ΕΣ προσδοκά την μείωση της ρύπανσης) οφείλεται στο γεγονός ότι οι τάσεις για την περιοχή των Ιωαννίνων όπως έχουν τεκμηριωθεί από πρόσφατες ερευνητικές και επιστημονικές εκθέσεις δείχνουν μια σημαντική αύξηση της συγκέντρωσης των ΑΣ10 πράγμα που σημαίνει ότι χωρίς την λήψη μέτρων το όριο των 35 ημερών θα ξεπεραστεί άμεσα.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Οι δείκτες T1622 «Χρονοαπόσταση (Ε.Ο. Καλπακίου-Κακαβιάς)», T1623 «Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)» ενδεχομένως να χρειαστεί να αναδιατυπωθούν. Συγκεκριμένα, εφόσον η υλοποίηση του τμήματος ΕΟ Τμήματος Καλπακίου – Κακαβιάς δεν προχωρήσει καθώς αποτελεί τμήμα του Οδικού άξονα Ιωάννινα – Κακαβιά και η παρέμβαση αυτή θα πρέπει να αντιμετωπιστεί συνολικά, ο δείκτης T1622 μπορεί να αντικατασταθεί με δείκτη που εστιάζει στη μείωση της χρονοαπόστασης στο εσωτερικό της Περιφέρειας. Αντίστοιχα ο T1623 προτείνεται να επαναδιατυπωθεί ώστε να αφορά μείωση της χρονοαπόστασης σύνδεσης της Περιφέρειας με τις γειτονικές (βλ. Πίνακας 22).

Σύμφωνα με το Δείκτη T1624 «Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες/ έτος)», ο αριθμός τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες μειώνεται σταδιακά στα έτη 2014-2016 σε σχέση με το έτος βάσης 2013. Στο πλαίσιο του ΕΠ δεν υλοποιείται ακόμη κάποιο έργο το οποίο να συμβάλλει στην επίτευξη του δείκτη T1624. Με την υλοποίηση αντίστοιχων έργων αναμένεται και μεγαλύτερη σύγκλιση με την τιμή στόχου.

Για τον δείκτη T1655 «Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές» δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή του δείκτη καθώς η τιμή προκύπτει από στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ και δεν υπάρχουν διαθέσιμα νέα στοιχεία. Η Επ.Πρ 7.5 δεν έχει ενεργοποιηθεί.

Άξονας Προτεραιότητας 4

⁹ Βλ. Αναφορά της αντίστοιχης μελέτης

Στον ΑΠ4 η τιμή υλοποίησης για το Δείκτη T1649 «Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)» ανέρχεται σε 1.277.157 επισκέψεις σε μονάδες υγείας για το έτος 2017 και ήδη καλύπτει την τιμή στόχου που έχει τεθεί για το 2023 (1.008.390). Η πρόοδος αυτή μάλλονμ δεν οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 καθώς τα τρία έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη του δείκτη εντάχθηκαν το 2016.

Η εξαγωγή συμπερασμάτων για τη συμβολή του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 στον ΕΣ 9.1.1 θα είναι εφικτή με την ολοκλήρωση σχετικών έργων και με τη διαθεσιμότητα πρόσφατων στοιχείων σχετικά με την τιμή υλοποίησης του δείκτη αποτελέσματος T1649.

Για τους δείκτες T1629 «Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης» και T1630 «Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης» δεν υπάρχει μεταβολή στην τιμή τους.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T1629 «Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης» με τον «Αριθμός δομών που ενισχύονται για να προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες» διότι από την εν λόγω δράση δεν θα χρηματοδοτηθούν μόνο δράσεις με «συμμετέχοντες» /ωφελούμενους λήπτες των παρεχόμενων υπηρεσιών που προκύπτουν από τη δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας, αλλά και δράσεις με ομάδα στόχου φορείς.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T1630 «Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης» που αφορά τη στέγαση των ΡΟΜΑ (η οποία χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ με την επιδότηση ενοικίου) με τον «Αριθμός χώρων που κατασκευάστηκαν βασικές υποδομές για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης», δεδομένου ότι από την δράση θα ενισχυθούν παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, κυρίως υγειονομικού χαρακτήρα, κατασκευάζοντας βασικές υποδομές σε συγκεκριμένους θύλακες για πληθυσμούς που είναι κυρίως μετακινούμενοι.

Από τους συνολικά 22 Δείκτες αποτελέσματος ΕΤΠΑ έχουν ενεργοποιηθεί οι 10 δείκτες. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί καθώς και τα αντίστοιχα έργα τα οποία με την υλοποίησή τους συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί για κάθε δείκτη.

Πίνακας 21: Αντιστοίχιση Δεικτών Αποτελέσματος και Έργων/ΕΤΠΑ

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
3a,3c	T1610	Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου Επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου	5027213	Συμμετοχή Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II
4c	T1613	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	5027228	Αναβάθμιση κτιρίων και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στον οικιακό κτιριακό τομέα
4e	T1614	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ	5000524	Εκπόνηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του Δήμου Πρέβεζας
			5000552	Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια Δήμου Πρέβεζας
			5000578	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΣΒΑΚ Δήμου Ιωαννιτών
			5000626	Μελέτη Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας για το Δήμο Αρταίων
			5000627	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια ΣΔΒΕ Δήμου Ιωαννιτών
			5000630	Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια ΣΔΒΕ Δήμου Ηγουμενίτσας
			5000631	Εκπόνηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΣΒΑΚ Δήμου Ηγουμενίτσας
			5000641	Μελέτη Σχεδίου Δράσης για τη βιώσιμη ενέργεια στο Δήμο Αρταίων
			5005002	Ανάπτυξη συστήματος μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων
5b	T1616	Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της οδηγίας 2007/60/ΕΚ	5006050	Μελέτη, πρόβλεψη και μοντελοποίηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής επί της δελταϊκής ακτογραμμής του ποταμού Καλαμά
			5004461	Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης, πρόληψης, διαχείρισης και έγκαιρης ενημέρωσης για τον κίνδυνο πλημμυρικών επεισοδίων στην ευρύτερη περιοχή Αράχθου
			5006503	Ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης, πρόληψης, διαχείρισης και έγκαιρης ενημέρωσης για τον κίνδυνο πλημμυρικών επεισοδίων σε αστικές περιοχές της Ηπείρου - πιλοτική εφαρμογή για την πόλη της Ηγουμενίτσας
			5007959	Ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης και πρόληψης φυσικών καταστροφών για την προσαρμογή του Δήμου Μετσόβου στην κλιματική αλλαγή

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
			5007641	Ανάπτυξη συστήματος καταγραφής, παρακολούθησης και αντιμετώπισης κινδύνων από κατολισθητικά φαινόμενα με την εφαρμογή σύγχρονων γεωτεχνικών και δορυφορικών μεθοδολογιών
6b	T1617	Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων	5000123	Έργα συλλογής μεταφοράς επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων του πρώην Δήμου Ζαλόγγου νυν Δήμος Πρέβεζας και οικισμών Λούτσας και παραλίας Λούτσας Δήμου Πάργας Περιφέρειας Ηπείρου
			5000128	Έργα συλλογής και μεταφοράς λυμάτων οικισμών του πρώην Δήμων Αμβρακικού νυν Δήμος Αρταίων και Άραχθου νυν Δήμου Νικολάου Σκουφά της Περιφέρειας Ηπείρου
			5000130	Έργα συλλογής και μεταφοράς λυμάτων οικισμών του πρώην Δήμου Φιλοθέης και Καμπής Άρτας και επέκταση ΕΕΛ Φιλυπτιάδος Δήμου Ζηρού της Περιφέρειας Ηπείρου
			5000140	Κατασκευή αγωγού ύδρευσης από διασταύρωση Ζεφύρου έως δεξαμενές Καναλιού
			5000162	Συμπληρωματικά έργα εξωτερικού δικτύου ύδρευσης του Δήμου Πωγωνίου για τα ΤΔ Κουκλιών Μαζαρακίου Ριαχόβου Καταρράκτη Δελβινακίου
			5000174	Κατασκευή εξωτερικού δικτύου ύδρευσης σύνδεσης του Τοπικού Διαμερίσματος Μελιάς
			5000178	Δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων και εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων του ΤΚ Παρακάλαμου
			5000185	Ενίσχυση ύδρευσης ΤΚ Γαρδικίου ΤΚ Χόικας ΤΚ Γλυκής Δήμου Σουλίου
			5000202	Κατασκευή χωριστικού δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων και αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης ΔΚ Μετσόβου
			5000327	Έργα συλλογής μεταφοράς επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων για την εξυπηρέτηση των οικισμών Συβότων Πλαταριάς Πέρδικας και Αρίλλα Δήμου Ηγουμενίτσας
			5000645	Υλοποίηση Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (Δράσεις για την εφαρμογή της Οδηγίας για τα ύδατα κολύμβησης)
			5001070	Υλοποίηση Σχεδίου Ασφάλειας Νερού ΔΕΥΑ Άρτας
			5001137	Υλοποίηση Σχεδίου Ασφάλειας Νερού ΔΕΥΑ Πρέβεζας
			5001145	Υλοποίηση Σχεδίου Ασφάλειας Νερού ΔΕΥΑ Ηγουμενίτσας

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
6c	T1618	Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια	5000825	Βασικές υποδομές και εργασίες αποκατάστασης και ανάδειξης Αρχαίου Θεάτρου Γιτάνων Ά Φάση
			5002504	Προστασία, συντήρηση και αποκατάσταση Μεγάλου Θεάτρου Νικόπολης (Β' φάση)
			5002512	Αποκατάσταση - ανάδειξη αρχαίου θεάτρου Κασσώπης (Α' φάση)
			5002491	Εργασίες ανάδειξης και διαμόρφωσης του αρχαιολογικού χώρου του Μικρού Θεάτρου της αρχαίας Αμβρακίας
			5002472	Συντήρηση, αποκατάσταση, ανάδειξη του θεάτρου και των άλλων μνημείων του ιερού της Δωδώνης - φάση Α'
			5007948	Δικτύωση και προβολή του τουρισμού της Περιφέρειας Ηπείρου
6e	T1620	Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 μgm3 που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης	5000236	Αναπλάσεις στο ιστορικό κέντρο της πόλης των Ιωαννίνων
7b	T1623	Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)	5001576	Οδός σύνδεσης του Α/Κ Τερόβου της Ιόνιας οδού με τη 2η Επαρχιακή οδό Ιωαννίνων - Γέφυρα Πλάκας
	T1624	Επικινδυνότητα Οδικού Δικτύου (τροχαία ατυχήματα με σωματικές βλάβες/ έτος)	5007567	Εξοπλισμός Αστυνομικών Υπηρεσιών Περιφέρειας Ηπείρου για δράσεις οδικής ασφάλειας
9a	T1629	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	5000169	Κατασκευή στέγης υποστηριζόμενης διαβίωσης ΣΥΔ
			5003733	Προμήθεια εξοπλισμού για την ανάπτυξη των κοινωνικών δομών του Δήμου Αρταίων
			5003773	Προμήθεια εξοπλισμού για το κοινωνικό παντοπωλείο Δήμου Ζηρού
			5004083	Ανάπτυξη βελτίωση υποδομών Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Φιλιατών
			5004198	Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης υγείας και πρόνοιας Δήμου Ηγουμενίτσας
			5004217	Ανάπτυξη βελτίωση υποδομών Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Πάργας
			5004228	Εξοπλισμός Δομής Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Πρέβεζας Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πρέβεζας
			5004235	Ανάπτυξηβελτίωση Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Κόνιτσας
			5004243	Βελτίωση υποδομών της δομής παροχής βασικών αγαθών στο Δήμο Νικολάου Σκουφά
			5004292	Ανάπτυξη βελτίωση υποδομών σίτισης παντοπωλείου Δήμου Πωγωνίου
			5004320	Ανάπτυξη βελτίωση υποδομών Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Σουλίου
			5022803	Προμήθεια 2 Οχημάτων Τύπου MINI BUS για τη μεταφορά των ατόμων ΑΜΕΑ

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
10a	T1631	Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών που έχει ολοκληρώσει μόνο τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	5004196	Εξοπλισμός Εργαστηρίων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
			5006398	Εξοπλισμός εργαστηρίων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Βελλάς Ιωαννίνων
			5007094	Εκπαιδευτικός εργαστηριακός εξοπλισμός ΤΕΙ Ηπείρου
			5000664	Κατασκευή πολυδύναμου κτιρίου για τη στέγαση νέων τμημάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
			5014560	Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού ΤΠΕ σχολικών μονάδων προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Ηπείρου
			5016081	Προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων της Περιφέρειας Ηπείρου
			5008059	Νέο νηπιαγωγείο στη θέση "παλαιά στρατιωτικά αρτοποιεία"
			5008738	Ανέγερση νέου κτηρίου για τη στέγαση του 1ου Ειδικού Δημοτικού σχολείου και 1ου Ειδικού Νηπιαγωγείου Άρτας
9a	T1649	Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	5000257	Προμήθεια 11 ασθενοφόρων για τις ανάγκες του ΕΚΑΒ στην Περιφέρεια Ηπείρου
			5000329	Προσθήκη πενταόροφου κτιρίου νοσηλευτικών μονάδων στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων
			5000588	Προμήθεια εξοπλισμού Τ.Ε.Π. του Νοσοκομείου Φιλιατών στην Ηγουμένισσα
			5000507	Κατασκευή και Προμήθεια εγκατάσταση εξοπλισμού Πολυδύναμου Κέντρου Αντιμετώπισης Αλκοολικών και της Κρίσης των Χρηστών Ναρκωτικών στο Νοσοκομείο Χατζηκώστα Ιωαννίνων Β ΦΑΣΗ

Προτάσεις Αναθεώρησης Δεικτών Αποτελέσματος ΕΤΠΑ

Στα πλαίσια επανελέγχου των δεικτών αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται από το ΕΠ σε συνδυασμό με τη δυνατότητα άντλησης στοιχείων από αυτούς για την τεκμηρίωση των Μελετών Επιπτώσεων, όπως αναλύεται και στην προηγούμενη ενότητα, προκύπτουν κάποια θέματα σε συγκεκριμένους δείκτες αποτελέσματος. Ενδεχομένως να χρειαστεί αναθεώρηση αυτών των δεικτών στο μέλλον και στον πίνακα που ακολουθεί πραγματοποιείται μια πρώτη προσέγγιση επίλυσης των ζητημάτων που εντοπίστηκαν σε αυτή την 1^η Αξιολόγηση του ΕΠ Ήπειρος 2014 – 2020.

Πίνακας 22: Προτάσεις Αναθεώρησης Δεικτών Αποτελέσματος ΕΤΠΑ (αλλαγές στους δείκτες με γαλάζιο χρώμα)

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
1	1.1	1.1.1	T1604	Μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας σε εθνικά και διεθνή προγράμματα συνεργασίας Ε&Τ	αριθμός	5,3	2013	10,6	Ο αριθμός των συμμετοχών μετράται με βάση τα στοιχεία του ΕΛΚΕ του Παν. Ιωαννίνων και του ΤΕΙ Ηπείρου και των λοιπών ερευνητικών οργανισμών της Περιφέρειας. Ως μονάδα μέτρησης ορίζεται η συμμετοχή κάθε οργανικής μονάδας των παραπάνω ιδρυμάτων σε έργα των προγραμμάτων της ΓΓΕΤ (ΕΠΑΝΕΚ), του ΠΕΠ Ηπείρου και του Ορίζοντα 2020 με πάνω από έναν εταίρο. Ως τιμή βάσης ορίζεται ο μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών για το σύνολο της περιόδου 2007-2013 = 5,3 Ως τιμή στόχος 2023 ορίζεται ο προσδοκώμενος μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών για το σύνολο της περιόδου από την έναρξη των σχετικών δράσεων έως το 2023 = 10,6	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης	Ετήσια
						6,8	2014	10,6	Η πιο πρόσφατη τιμή προκύπτει από τη μελέτη "Ερευνα, Ανάπτυξη και Καινοτομία στις Ελληνικές Περιφέρειες – Έκδοση 2015". Στη σελ. 213 της εν λόγω μελέτης αναφέρεται ότι κατά την περίοδο 2007-2013 ο αριθμός των συμμετοχών των φορέων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν 48 (επομένως $48/7=6,8$). Ως τιμή βάσης ορίζεται ο μέσος ετήσιος αριθμός συμμετοχών για το σύνολο της περιόδου 2007-2013 = 6,8		

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
1	1.2	1.2.1	T1605	Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων	Ευρώ	1.200.000	2011	1.440.000	Από στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, προκύπτουν οι τιμές βάσης του δείκτη με έτος αναφοράς το 2011 με τιμή βάσης Δαπάνης Ε&Α των επιχειρήσεων = 1.200.000€. Η τιμή στόχος που έχει τεθεί για την ΔΕΠΕΤΑ το 2023 σε εθνικό επίπεδο είναι 0,38%. Προκειμένου να γίνει εκτίμηση της ΔΕΠΕΤΑ ανά κατηγορία περιφερειών για το έτος 2023, υπολογίσθηκε καταρχήν το ποσοστό της περιφερειακής ΔΕΠΕΤΑ ως προς την συνολική κατά το έτος 2011 για κάθε κατηγορία περιφέρειας. Επιλέγοντας το σενάριο ΔΕΠΕΤΑ 2023 με την εφαρμογή RIS3 για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες προκύπτει ποσοστό αύξησης (0,15-0,12)/0,12=0,25=25%. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την Ένταση Ε&Α 2011 (Δαπάνες Ε&Α ως % ΑΕΠ) της Περιφέρειας Ηπείρου, σε σχέση με τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, επιλέγεται στόχος αύξησης της Δαπάνης Ε&Α των επιχειρήσεων = 20% άρα 1.200.000€ * 1,2 = 1.440.000€ τιμή στόχος 2023.	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης	Ανά δύο χρόνια σε κάθε έτος
						3.430.000	2013	4.200.000	Προτείνεται έτος βάσης να αποτελέσει το 2013 με τιμή βάσης σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΚΤ για τις Δαπάνες Ε&Α στον Τομέα των Επιχειρήσεων = 3.430.000€. Διατηρείται ο στόχος αύξησης της Δαπάνης Ε&Α των επιχειρήσεων = 20% επομένως 3.430.000*1,2 = 4.200.000€ τιμή στόχος για το 2023.		
1	2.3	2.3.1	-	Πολίτες που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες	Ποσοστό	39%	2014	44,8%	Αντικατάσταση του δείκτη T1607. Για την τιμή βάσης (2014: 39,0%) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης για την περιοχή NUTS 1: Κεντρική Ελλάδα, με την παραδοχή ότι η Περιφέρεια Ηπείρου έχει την ίδια τιμή για το δείκτη με την ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής Ελλάδας. Για την εκτίμηση της τιμής στόχου (44,8%), έγινε προβολή της τάσης που προκύπτει από τη διαθέσιμη χρονοσειρά στοιχείων 2011-2013.	Eurostat	Ετήσια
1	3.1	3.1.1	T1608	Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες	Ποσοστό	27,8%	2014	29,2%	Η τιμή Βάσης προκύπτει από έρευνα για την Καινοτομία στις Ελληνικές Επιχειρήσεις 2012 – 2014 που εκτόνησε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και εκδόθηκε το έτος 2017. Για την Περιφέρεια Ηπείρου υπολογίστηκε σε 27,8% το ποσοστό των επιχειρήσεων με καινοτομία προϊόντος ή/και διαδικασίας για την περίοδο 2012 – 2014. Η τιμή στόχος για το έτος 2023 υπολογίζεται σε περιφερειακό επίπεδο με υπολογιζόμενη αύξηση 5%, συνεπώς η τιμή στόχου τίθεται 29,2 %.	ΕΚΤ	Διετής

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
1	3.2	3.2.1	T1609	Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου	€	209.432.000	2014	340 εκ€	Η τιμή βάσης προκύπτει βάσει των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων από τον ΣΕΒΕ (2014) για την αξία των εξαγωγών και είναι 209.432.000€. Με προϋπόθεση αύξησης της τάξης του 5% ετησίως η τιμή – στόχος 340.000.000€.		
1	3.3	3.3.1	T1610	Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια	€	740.500.000	2010	750.000.000	προτείνει να διατηρηθεί η τιμή βάσης όπως προκύπτει βάσει των διαθέσιμων στοιχείων από την EUROSTAT (2010) για τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σε όλους τους κλάδους εκτός αγροτικού τομέα, δημόσιας διοίκησης και άμυνας (740.500.000€). Όμως, για τον υπολογισμό της τιμής στόχου, να γίνει η παραδοχή ότι από το 2010 μέχρι το 2016, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής ήταν αρνητικός και να χρησιμοποιηθεί η μεταβολή σε επίπεδο χώρας. Από το 2016 να θεωρηθεί ότι αναμένεται η τάση να αντιστραφεί με την είσοδο της χώρας σε ρυθμούς ανάπτυξης. Συνεπώς για το 2023, στοχεύοντας στο να επανέλθουν οι τιμές στην εκκίνηση του 2010, ορίζεται τιμή στόχος 750.000.000€ που αντιστοιχεί σε ετήσιο ρυθμό αύξησης που ξεπερνά το 3%	ΕΛ.Στατ	
2	4.3	4.3.1	T1613	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ktoe	57,99	2013	902,1	Ο δείκτης προκύπτει από την έκθεση του άρθρου 7 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Η σχετική έκθεση υποβλήθηκε για πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2013 και στην συνέχεια υποβάλλεται ως τμήμα του ΕΣΔΕΑ (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση), το οποίο υποβάλλεται κάθε τρία χρόνια σύμφωνα με την ίδια Οδηγία. Η τιμή βάσης και η τιμή στόχος του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος αφορούν το εθνικό επίπεδο καθώς η συγκεκριμένη Ε.Π. του ΠΕΠ συμβάλλει στο εθνικό στόχο και την εθνική πολιτική. Κατά συνέπεια σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα (2013) του ΥΠΕΚΑ τιμή βάσης = 57,99 αντί για 69,76 ktoe (χιλιοτόνοι ισοδύναμου πετρελαίου) και τιμή στόχος 2023 = 902.1 ktoe	ΥΠΕΚΑ ΕΣΔΕΑ (ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/27/ΕΕ)	Τριετής
2	5.2	5.2.1	T616	ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ	km2	939,00	2014	700,00	Για τον υπολογισμό της τιμής βάσης υπολογίζεται η συνολική έκταση των ζωνών υψηλού κινδύνου πλημμύρας στο Υ.Δ. Ηπείρου, βάσει της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας, η οποία ανέρχεται σε 1.000km2 και αφαιρείται αυτή που αφορά τα Ιόνια. Συνεπώς τιμή βάσης 2014 = 939 km2. Ως στόχος τίθεται η μείωση της έκτασης των περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ. Με την παραδοχή ότι βάσει των διατιθέμενων ποσών τα έργα προστασίας μπορούν να καλύψουν έκταση		

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
				ΟΔΗΓΙΑΣ 2007/60/ΕΚ					περί των 250.000 στρ. προκύπτει τιμή στόχος 2023 = 939 km2 – 250 km2 = 700 km2.		
						939,00	2014	850,00	Θα διατεθούν περίπου 10 εκ€ σε αστικές περιοχές στις οποίες το μοναδιαίο κόστος ανέρχεται σε 0,4Km2/εκ€ και συνεπώς οι παρεμβάσεις θα αφορούν έκταση 4 Km2 και θα διατεθούν περίπου 5 εκ€ για τις μη αστικές περιοχές αντίστοιχα με μέσο μοναδιαίο κόστος 17Km2/εκ€ και συνεπώς οι παρεμβάσεις θα αφορούν έκταση 85 Km2 προκύπτει τιμή στόχος 2023 = 939 km2 – (4+85) 89 km2 = 850 km2.		
2	6.2	6.2.1	T1617	Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων	Αριθμός	79	2014	91	Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου προσδιορίστηκαν 106 επιφανειακά υδάτινα σώματα από τα οποία συνολικά σε τουλάχιστον καλή κατάσταση βρίσκονται 79 υδατικά συστήματα τα οποία αποτελούν την τιμή βάσης. Η ΣΜΠΕ του Προγράμματος εκτιμά ότι 15 υδάτινα σώματα του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου δεν θα επιτύχουν τους στόχους της Οδηγίας έως το 2015, διότι η οικολογική τους ή/και η χημική τους κατάσταση είναι κατώτερη της καλής και δεν είναι βέβαιο ότι τα βασικά και συμπληρωματικά μέτρα που προτείνονται προς εφαρμογή κατά την παρούσα διαχειριστική περίοδο θα έχουν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα σε διάστημα 3 περίπου ετών. Συνεπώς ως τιμή στόχος ορίζεται 106 – 15 = 91 επιφανειακά υδατικά συστήματα με ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων.		
				Υδατικά συστήματα με καλή κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική) της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ.	Ποσοστό	80	2014	75	Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, από τα 133 συνολικά υδάτινα συστήματα (επιφανειακά και υπόγεια) τα 107 είναι σε καλή και άνω κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική), δηλ. το 80%. Συνεπώς τιμή βάσης 80% (2014) και τιμή στόχος το 75% με σκοπό να αναχαιτιστεί η πτωτική τάση της ποιότητας των υδατινών συστημάτων της Περιφέρειας με την υλοποίηση των εν λόγω πράξεων του ΕΠ.	Σχετικά ΣΔΛΑΠ	Ανά 6 έτη
2	6.3	6.3.1	T1618	Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια	Αριθμός	1.428.677	2012	2.421.045	Βάσει πρόσφατων στοιχείων της Eurostat οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου για το 2013 ανήλθαν σε 1.801.485 (τιμή βάσης).	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια
			Διανυκτερεύσεις (ημεδαπών και αλλοδαπών) σε καταλύματα	994.700		2014	1.300.000	Ως έτος βάσης προτείνεται να οριστεί το 2014. Η τιμή βάσης σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχει η ΕΛΣΤΑΤ για τις διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου ανά Περιφέρεια = 994.000 άτομα. Ως τιμή στόχος για το 2023, δεδομένων των τιμών υλοποίησης του δείκτη =			

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
				ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ					1.300.000 άτομα, επίτευξη μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής 3%.		
2	6.4	6.4.1	T1619	Προστατευόμενες περιοχές (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης	Ποσοστό	79%	2014	100%	Βάσει της έρευνας της ΣΜΠΕ εκ του συνόλου των 29 περιοχών NATURA στην Περιφέρεια Ηπείρου οι 23 διαθέτουν σχέδιο διαχείρισης. Άρα τιμή βάσης = $23 / 29 = 79\%$. Λαμβάνοντας υπόψη και τους στόχους του «Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020» του ΥΠΕΚΑ τίθεται ως στόχος η κάλυψη των περιοχών με σχέδια διαχείρισης σε ποσοστό 100% (τιμή στόχος).		
			T4436	Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης	Ποσοστό	62,96%	2014	100	Για τους δείκτες αποτελέσματος σχετικά με τη βιοποικιλότητα προτείνεται η αντικατάστασή τους από το Δείκτη T4436 «Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης» που έχει χρησιμοποιηθεί από το ΥΜΕΠΕΡΑΑ, όπου εξετάζεται το πλήθος των περιοχών τους υφιστάμενου Δικτύου Natura 2000 (419) σε σχέση με την ύπαρξη εργαλείων διαχείρισης για κάθε περιοχή. Ως εργαλεία διαχείρισης προσμετρούνται τα κάτωθι: 1. η θεσμοθέτηση των περιοχών με νομοθετήματα (ΠΔ/ΚΥΑ), ακόμη κι αν είναι αυτά έχουν «πέσει» από το ΣΤΕ 2. η ύπαρξη σχήματος διοίκησης (ΦΔ ή κάποιο άλλο διοικητικό σχήμα), 3. η ύπαρξη ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης	Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος	Ανά 2 έτη
3	7.2	7.2.1	T1623	Χρονοαπόσταση (Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων)	Λεπτά	46	2014	7	Μέσω της επενδυτικής προτεραιότητας προβλέπεται να υλοποιηθούν περίπου 4 έργα μεταφορών. Ο σημερινός χρόνος μετακίνησης είναι: $\tau_a = S1 / V1 + S2 / V2 = 17/80 + 22/40 = 0,21 + 0,55 = 0,76$ ώρες ή 46 λεπτά περίπου (τιμή βάσης). Μετά την κατασκευή του έργου η αντίστοιχη σύνδεση θα πραγματοποιείται με οδό μήκους 10 χλμ και λειτουργική ταχύτητα 80χλμ/ώρα. $\tau_b = S\beta / V\beta = 10/80 = 0,12$ ώρες ή 7 λεπτά περίπου (τιμή στόχου).		
				Χρονοαπόσταση					Προτείνεται από το λεκτικό περιγραφής του δείκτη να αφαιρεθεί ο χωρικός προσδιορισμός «Ιόνια Οδός με Περιοχή Τζουμέρκων». Με την τελική επιλογή των έργων της Επ.Πρ ενδέχεται να αλλάξει και η τιμή βάσης και στόχου ώστε να είναι πιο αντιπροσωπευτική.		

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
4	9.2	9.2.1	T1629	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	Αριθμός	15.379	2013	15.913	Ο δείκτης περιλαμβάνει τον πληθυσμό που ωφελείται από το σύνολο των κοινωνικών υπηρεσιών φροντίδας και στέγασης στην Ήπειρο. Στη βάση ερωτηματολογίων (ΕΥΣΕΚΤ - ΦΤΩΧΕΙΑ) προσδιορίστηκε η τιμή βάσης από όπου προκύπτει ότι ο μέσος αριθμός ωφελουμένων είναι 66 ανά δομή. Οι σχετικές δομές στην Περιφέρεια ανέρχονται στις 233. Άρα τιμή βάσης 2013 = $66 * 233 = 15.379$ άτομα. Για τον προσδιορισμό της τιμής στόχου 2023 γίνεται η παραδοχή ότι μέσω των παρεμβάσεων η πρόσθετη δυναμικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών φροντίδας και στέγασης που ενισχύονται θα ανέλθει σε 89 άτομα. Επίσης γίνεται η παραδοχή ότι οι υπηρεσίες θα λειτουργούν για 6 έτη μέχρι το 2023. Κατά συνέπεια τιμή στόχος 2023 = $89 \text{ ωφελούμενοι} * 6 \text{ έτη} + 15.379 = 15.913$ άτομα	ΟΠΣ	Ετήσια
				Αριθμός δομών που ενισχύονται για να προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες		0	2014	16	Ο δείκτης αναφέρεται σε νέες δομές που παρέχουν «διευρυμένες/βελτιωμένες υπηρεσίες» συγκριτικά με τις υπηρεσίες που λάμβαναν οι ωφελούμενοι την προηγούμενη προγραμματική περίοδο από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων. Ως Τιμή βάσης τίθεται 0, γιατί στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο καμία από τις εν λόγω δομές δεν παρείχε αυτό που ορίζεται στην ονομασία του δείκτη ως «διευρυμένες/βελτιωμένες υπηρεσίες». Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου θεωρούμε ότι όλες οι δομές θα παρέχουν τις υπηρεσίες που ορίζονται ως «διευρυμένες/βελτιωμένες». Ως εκ τούτου η τιμή στόχου ορίζεται σε 16 και αντιστοιχεί στον αριθμό των 10 δομών παντοπωλείου-συσσίτιου, 3 φαρμακείων, 2 Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία και 1 Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης). Άρα υπολογίζεται τιμή στόχος = 16 δομές.		
4	9.2	9.2.1	T1630	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Ατομα	900	2014	1.440	Με βάση τα ερωτηματολόγια του ΕΚΤ που διακινήθηκαν από την ΕΔΑ Ηπείρου προς τους Δήμους της Περιφέρειας, εκτιμάται ότι από τον πληθυσμό των 1.800 ατόμων Ρομά, το 50% έχει επαρκείς συνθήκες στέγασης. Άρα τιμή βάσης 2014 = $1.800 * 0,5 = 900$ άτομα. Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου 2023 εκτιμάται ότι το 80% του πληθυσμού θα αποκτήσει επαρκείς συνθήκες στέγασης. Κατά συνέπεια τιμή στόχος 2023 = $1.800 * 0,8 = 1.440$ άτομα	Περιφέρεια	Ανά 2 έτη

ΑΠ	ΕΠ	ΕΣ	Κωδ.	Δείκτης	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου 2023	Μεθοδολογία Υπολογισμού	Πηγή Δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
				Αριθμός χώρων που κατασκευάστηκαν βασικές υποδομές για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης	Αριθμός	0	2014	5	Η τιμή βάσης είναι 0, γιατί στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο δεν χρηματοδοτήθηκαν σχετικές δράσεις και η τιμή στόχος του δείκτη είναι 5, δεδομένων των αναγκών στις 5 περιοχές της Περιφέρειας που φιλοξενούν ΡΟΜΑ και χαρακτηρίζονται ως άκρως υποβαθμισμένες περιοχές και μικτοί καταυλισμοί.	ΟΠΣ	ετήσια

Δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ

Οι δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ περιγράφουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα που προκαλούνται από το πρόγραμμα σε άτομα (ή φορείς), σε ότι αφορά την αλλαγή που προκαλείται. Επειδή οι δείκτες αποτελέσματος επηρεάζονται ως προς το βαθμό επίτευξης της τιμής τους και από εξωτερικούς παράγοντες, θα πρέπει να σχεδιάζονται ώστε να αφορούν αποτελέσματα «όσο πιο κοντά» γίνεται στις δράσεις της αντίστοιχης επενδυτικής προτεραιότητας. Άρα θα πρέπει να αφορούν αποτελέσματα σε άτομα ή φορείς που ωφελούνται και όχι γενικά αποτελέσματα σε ευρύτερες κοινωνικές κατηγορίες.

Σε ότι αφορά το ΕΚΤ, οι αλλαγές που έγιναν στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης είναι ευρύτερες και πέραν των πρόσθετων πόρων, και επηρεάζουν, τους ειδικούς στόχους.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης:

- Διαμορφώθηκαν Ειδικοί Στόχοι που κρίνονται καταλληλότεροι για την παρακολούθηση των παρεμβάσεων του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 όπως αυτές έχουν πλέον εξειδικευθεί σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος.
- Διαμορφώθηκαν Ειδικοί Στόχοι (αλλαγή λεκτικού σε υφιστάμενους και προσθήκη νέων ώστε να καταστεί πιο ευδιάκριτη η αντιστοιχία τους με τις δράσεις που υλοποιούνται) που συμβάλλουν στην ομοιογενή παρακολούθηση παρεμβάσεων οι οποίες εξυπηρετούν εθνικές πολιτικές (πέραν των περιφερειακών προτεραιοτήτων, όπως είναι οι δράσεις για την Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής, οι δράσεις του τομέα της Υγείας, οι δράσεις για την Κοινωνική Οικονομία κλπ). Να σημειωθεί ότι έγινε αναδιατύπωση των ΕΣ διαχωρίζοντας, τον έναν σε δύο ώστε να καταστεί πιο ευδιάκριτη η αντιστοιχία τους με τις δράσεις που υλοποιούνται. Οι συγκεκριμένες αλλαγές δεν έχουν αντίκτυπο στη διάρθρωση της λογικής της παρέμβασης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 καθώς δε μεταβάλλουν το χαρακτήρα των Ειδικών Στόχων ή τα επιθυμητά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους.
- Διαμορφώθηκαν κατάλληλοι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων οι οποίοι συμβάλλουν στην καλύτερη παρακολούθηση των παρεμβάσεων του ΕΠ Ηπείρου και στην ευκρινέστερη αποτύπωση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι αλλαγές στους Ειδικούς Στόχους και στους δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ καθώς και οι νέες τιμές βάσης και στόχου για τους δείκτες αυτούς. Δεδομένου των πρόσφατων αλλαγών, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί η τιμή υλοποίησης για όλους τους νέους δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ. Επιπλέον, στο παρόν στάδιο υλοποίησης του ΕΠ, δεν μπορεί να αξιολογηθεί πλήρως η συμβολή του ΕΠ στους ειδικούς στόχους με βάση την πορεία υλοποίησης των δεικτών αποτελέσματος.

Πίνακας 23: Δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ/ Άξονας Προτεραιότητας 5

Επ.Πρ	Αρχικός Ειδικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Δείκτης Αποτελέσματος που αντικαθίσταται	Νέος Δείκτης Αποτελέσματος	Νέα Τιμή Βάσης	Νέα Τιμή Στόχος
8i	8.1.1	8.1.1	T1639 - Συμμετέχοντες άνεργοι, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που κατέχουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	CR06 - Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	0 συμμετέχοντες	33 συμμετέχοντες
8v	8.5.1	8.5.1	T1640 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνεχίζουν να εφαρμόζουν δράσεις προσαρμογής στο περιβάλλον της RIS3 ένα έτος μετά την λήξη της συμμετοχής τους	11306 - Αριθμός ΜΜΕ που εφάρμοσαν επιτυχώς τα έργα/παρεμβάσεις/επιχειρηματικά σχέδια	103 επιχειρήσεις	139 επιχειρήσεις
9i	9.1.1	9.1.1	T1635 - Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	10502 Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	750 συμμετέχοντες	2.977 συμμετέχοντες
				CR06 - Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	28 συμμετέχοντες	62 συμμετέχοντες

Επ.Πρ	Αρχικός Ειδικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Δείκτης Αποτελέσματος που αντικαθίσταται	Νέος Δείκτης Αποτελέσματος	Νέα Τιμή Βάσης	Νέα Τιμή Στόχος
9ii	9.2.1	9.2.1	CR05 - Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	05504 - Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	0 δομές	9 δομές
		9.2.2		11105 - Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	39 συμμετέχοντες	3 συμμετέχοντες
9iii	9.3.1	9.3.1	T1641 - Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	10502 - Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	37 συμμετέχοντες	221 συμμετέχοντες
		9.3.2		05504 - Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	0	7 δομές
				11509 - Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ	2,30%	7%

Επ.Πρ	Αρχικός Ειδικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Δείκτης Αποτελέσματος που αντικαθίσταται	Νέος Δείκτης Αποτελέσματος	Νέα Τιμή Βάσης	Νέα Τιμή Στόχος
9 iv	9.4.1	9.4.1	T1642 - Ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη	11206 - Ποσοστό ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	0	35,70%
				11207 - Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην Περιφέρεια	1,39%	2,94%
				11208 - Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις	0	31,40%
		9.4.2	T1643 - Κάλυψη του πληθυσμού των ευπαθών ομάδων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	05504 - Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	0	21 δομές
9 v	9.5.1	9.5.1	T1644 - Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	11303 - Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	3 επιχειρήσεις	29 επιχειρήσεις
9 vi	9.6.1	9.6.1	T1635 - Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	CR06 - Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	92 συμμετέχοντες	145 συμμετέχοντες

Ακολουθεί ο πίνακας με την πορεία υλοποίησης των δεικτών ΕΚΤ όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από το ΟΠΣ. Αφορά στους δείκτες 10502 και 11509 και τις ΕπΠρ 9i και 9iii.

Πίνακας 24: Πορεία Υλοποίησης δεικτών ΕΚΤ

ΕπΠρ	Ειδικός Στόχος	Κωδ. Δείκτη	Περιγραφή	Τιμή Βάσης	Τιμή Στόχου	Τιμές Υλοποίησης	
						2016	2017
9i	9.1.1	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	750	2.977	751	1540
9iii	9.3.1			37	221	37	51
	9.3.2	11509	Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής στήριξης σε ΑΜΕΑ	2,3%	7%	2,4%	3,6%

Από την πορεία υλοποίησης του δείκτη αποτελέσματος 10502 - Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στον ΕΣ 9.1.1 «Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» προκύπτει ότι ο αριθμός των συμμετεχόντων αυξάνεται, με την τιμή υλοποίησης του 2017 να προσεγγίζει την τιμή στόχου. Στον ΕΣ 9.3.1 «Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» παρατηρείται αύξηση στην τιμή υλοποίησης του δείκτη, μειώνοντας σταδιακά την απόκλιση από την τιμή στόχο. Από τη μέχρι τώρα πορεία του δείκτη προκύπτει ότι οι παρεμβάσεις του ΕΠ που συνδέονται άμεσα με τα αποτελέσματα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

Στον ΕΣ 9.3.2 «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς», για το δείκτη 11509 - Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής στήριξης σε ΑΜΕΑ θετική εμφανίζεται η πορεία υλοποίησης για τα έτη 2016 και 2017.

Από την πορεία υλοποίησης του δείκτη αποτελέσματος 05504 - Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες παρατηρείται ότι ήδη έχει ενταχθεί ικανοποιητικός αριθμός έργων, η υλοποίησή των οποίων θα συμβάλει στην επίτευξη των ΕΣ 9.2.1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» και ΕΣ 9.4.2 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες». Μια πρώτη μελέτη που έγινε στις αντίστοιχες δομές με αφορμή τη διακίνηση του ερωτηματολογίου της Αναγνωρισιμότητας του ΕΠ, δε θεωρείται ότι επαρκεί ώστε να προσδιοριστούν τιμές υλοποίησης για το δείκτη αποτελέσματος 05504. Από τα στοιχεία επικοινωνίας που υπάρχουν διαθέσιμα αλλά κυρίως από την τηλεφωνική επικοινωνία με τις δομές, ενεργά φαίνεται να είναι τα Κέντρα Κοινότητας Δήμων Ιωαννιτών, Ζηρού, Ζίτσας, Πάργας, Σουλίου, Πρέβεζας και Ηγουμενίστας καθώς και το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Ζηρού, το Κέντρο Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία "Αγκαλιά", το Κέντρο Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με ειδικές ανάγκες συλλόγου γονέων και φίλων παιδιών με ειδικές ανάγκες τα ΚΗΦΗ Δήμων Ιωαννιτών, Ηγουμενίστας, Πρέβεζας.

Από τους 11 νέους Δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ έχουν ενεργοποιηθεί οι 4. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί καθώς και τα αντίστοιχα έργα τα οποία με την υλοποίησή τους συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί για κάθε δείκτη (στοιχεία ΟΠΣ για περίοδο αναφοράς έως 30/4/2018).

Στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ προτείνεται η

- Αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους» της ΕπΠρ 9i με τον 10903 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους» ώστε να υπάρξει διαχωρισμός των ωφελούμενων της δράσης για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και των ωφελούμενων της δράσης εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T1635 στην ΕπΠρ 9vi «Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους» με τον CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους», με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή του στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών.

Πίνακας 25: Αντιστοίχιση δεικτών αποτελεσμάτων και έργων ΕΚΤ

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
9i	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	5001619	Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για το σχολικό έτος 2016-2017
			5008950	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και παροχή δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για το σχολικό έτος 2017-2018
			5000008	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και παροχή δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για το σχολικό έτος 2015-2016
9ii	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	5001347	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ζίτσας, Ηγουμενίτσας, Ιωαννιτών, Ζηρού, Νικολάου Σκουφά, Σουλίου, Αρταίων, Πάργας, Πρέβεζας και Δωδώνης
			5001844	
			5002204	
			5002215	
			5002246	
			5002253	
			5001981	
			5002148	
			5002112	
9iii	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	5001799	
			5000569	Λειτουργία Δομών και Υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας συμβουλευτικό κέντρο Δήμου Αρταίων
			5000595	Λειτουργία του Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους στο Δήμο Ιωαννιτών
			5000604	Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας του Δήμου Πρέβεζας
			5000610	Λειτουργία Δομών και Υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας - Λειτουργία κέντρων συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας σε Περιφερειακό επίπεδο
			5004205	Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με ειδικές ανάγκες Συλλόγου Γονέων και Φίλων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Αγία Θεοδώρα
			5004316	Λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία Αγκαλιά

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
9iii	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	5000009	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ για το σχολικό έτος 2015-2016
			5001621	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑΜΕΑ και παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑΜΕΑ για το σχολικό έτος 2016-2017
			5008951	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ και παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ για το σχολικό έτος 2017-2018
9iii	11509	Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εκπαιδευτικής στήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ	5000030	Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες για το σχολικό έτος 2015-2016
			5001726	Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία η και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τα σχολικά έτη 2016-2018
9iv	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	5001340	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Ηγουμενίτσας
			5001531	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Ιωαννιτών
			5001699	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Πωγωνίου
			5001873	Δομή παροχής βασικών αγαθών στο Δήμο Νικολάου Σκουφά
			5001943	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Φιλιατών
			5002023	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Φιλιατών
			5002035	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Δήμου Μετσόβου
			5002132	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων στο Δήμο Πρέβεζας
			5002136	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων για τον πρώην Δήμο Παμβώτιδας

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
			5002182	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σουλίου
			5002201	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Παροχή Συσσιτίου Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Αρταίων
			5002216	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Ζηρού
			5002230	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Ηγουμενίτσας
			5002328	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Φαρμακείο Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πρέβεζας
			5002474	Δομή παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Παροχή Συσσιτίου Δήμου Πωγωνίου
			5002493	Δομή παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας
			5002516	Δομές παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Ιωαννιτών
			5002536	Δομή παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πάργας
			5002596	Δομή Αστέγων Υπνωτήριο Αστέγων Δήμου Ιωαννιτών
9iv	11207 (T1643)	Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην Περιφέρεια	5001340	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Ηγουμενίτσας, Ιωαννιτών, Πωγωνίου
			5001531	
			5001699	
			5001873	Δομή παροχής βασικών αγαθών στο Δήμο Νικολάου Σκουφά
			5001943	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Φιλιατών
			5002023	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ΚΗΦΗ Δήμου Φιλιατών, Μετσόβου, Πρέβεζας, πρώην Δήμου Παμβώτιδας
			5002035	
			5002132	
			5002136	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σουλίου
			5002182	

ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
			5002201	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Παροχή Συσιτίου Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Αρταίων
			5002216	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Ζηρού
			5002230	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Ηγουμενίτσας
			5002328	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Φαρμακείο Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πρέβεζας
			5002474	Δομή παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Παροχή Συσιτίου Δήμου Πωγωνίου
			5002493	Δομή παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας
			5002516	Δομές παροχής βασικών αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Ιωαννιτών
			5002536	Δομή παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Πάργας
			5002596	Δομή Αστέγων Υπνωτήριο Αστέγων Δήμου Ιωαννιτών

6.3 Εξασφάλιση δεδομένων

Η παρακολούθηση συνεπάγεται συστηματική συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη εισροών, εκροών και αποτελεσμάτων και εντοπισμό τυχών αποκλίσεων από τα αντίστοιχα ποσοτικά μεγέθη που έχουν τεθεί στη φάση του προγραμματισμού. Συγκεκριμένα, για την παρακολούθηση επίτευξης στόχων απαιτείται συγκέντρωση στοιχείων για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη αποτελεσμάτων, για τις αλλαγές των χαρακτηριστικών της περιοχής, των αποδεκτών και του εσωτερικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας που συντελέστηκαν λόγω της υλοποίησης των δράσεων. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων συγκεντρώνονται στοιχεία για τα πραγματοποιηθέντα μεγέθη εισροών και εκροών των δράσεων (οικονομικού και φυσικού αντικειμένου).

Η αποτίμηση των δεικτών του ΕΠ βασίζεται στο γεγονός ότι κάθε επενδυτική προτεραιότητα ορίζει δείκτες και αντίστοιχους ποιοτικούς ή ποσοτικούς στόχους σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο, για την εκτίμηση της προόδου της υλοποίησης του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων, ως βάση για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση των επιδόσεων. Οι δείκτες αυτοί περιλαμβάνουν:

- Δημοσιονομικούς δείκτες σε σχέση με τις διατεθείσες δαπάνες: Δείκτες εισροών - input indicators.
- Δείκτες εκροών που συνδέονται με τις χρηματοδοτούμενες πράξεις: Δείκτες εκροών – output indicators.
- Δείκτες αποτελεσμάτων που συνδέονται με την εν λόγω προτεραιότητα και την επιδιωκόμενη αλλαγή: Δείκτες αποτελεσμάτων - result indicators. Παράλληλα απαιτείται να παρακολουθούνται και οι σχετικοί δείκτες αποτελεσμάτων: δείκτες άμεσου αποτελέσματος, δείκτες μακροπρόθεσμου αποτελέσματος.

Τα ζητήματα δεικτών παρουσιάζουν ιδιαίτερη πολυπλοκότητα και απαιτήσεις, οι οποίες αντανakλώνται με πολλαπλές αναφορές στους νέους Κανονισμούς και σε πρόσθετα έγγραφα τεχνικών οδηγιών (fiches, guidance documents) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μεταξύ των ρυθμίσεων βρίσκονται και οι εξής:

- Εισάγονται δύο προβλέψεις αναστολής πληρωμών που σχετίζονται άμεσα με το σύστημα δεικτών (στο πλαίσιο του άρθρου 142 Καν. ΕΕ 1303/2013):
 - ο όταν εντοπισθούν σοβαρές ανεπάρκειες στην ποιότητα και αξιοπιστία του συστήματος παρακολούθησης ή των δεδομένων για κοινούς και ειδικούς δείκτες,
 - ο όταν προκύψουν ενδείξεις ότι δεν επιτυγχάνονται οι στόχοι των δεικτών του πλαισίου επίδοσης των αξόνων προτεραιότητας (υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις).
- Εισάγεται η γενική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα «Στατιστικά συστήματα και δείκτες αποτελεσμάτων», σύμφωνα με την οποία απαιτείται να εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και συγκέντρωση των στατιστικών δεδομένων (με προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που θα διασφαλίζουν στατιστική

επικύρωση, ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των συγκεντρωθέντων στοιχείων, αποτελεσματικό σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος), που να συνδέεται με την επιλογή δράσεων που συμβάλλουν στα επιθυμητά αποτελέσματα, η παρακολούθηση της προόδου και η εκπόνηση αξιολόγησης επιπτώσεων (impact evaluation). Η προϋπόθεση αυτή έχει οριζόντια εφαρμογή (applicability) σε όλα τα Προγράμματα και πρακτικά είτε θα πρέπει να εκπληρώνεται κατά την επίσημη υποβολή τους στην Ε.Ε. είτε να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης για την εκπλήρωσή της το αργότερο μέχρι 31/12/2016.

- Για τις παρεμβάσεις με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ εισάγεται η υποχρέωση ηλεκτρονικής αποθήκευσης και παρακολούθησης δεδομένων σε επίπεδο συμμετοχής μεμονωμένων ωφελούμενων (microdata), παρακολούθησης των συμμετεχόντων και μετά το πέρας των παρεμβάσεων (follow-up), συλλογής δεδομένων για την τροφοδότηση της διεξαγωγής αξιολόγησης επιπτώσεων (π.χ. δεδομένα από μη ωφελούμενους).

Σύμφωνα με το έγγραφο της ΕΥΣΣΑ (Νοέμβριος 2017) για την πρόοδο εκπλήρωσης των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου, σύμφωνα με την τρέχουσα κατάσταση, τα κριτήρια 1-6 της γενικής εκ των προτέρων αιρεσιμότητας 7 εκπληρώνονται. Αναλυτικότερα φαίνεται να έχουν εκπληρωθεί τα κριτήρια:

1. Ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:
 - τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση,
2. Ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των σωρευτικών δεδομένων
3. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει:
 - επιλογή δεικτών αποτελέσματος για κάθε πρόγραμμα, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με το τι παρακινεί την επιλογή των δράσεων πολιτικής που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα,
4. Θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες,
5. τήρηση των ακόλουθων προϋποθέσεων για κάθε δείκτη: σταθερότητα και στατιστική επικύρωση, σαφήνεια της κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή των στοιχείων,
6. διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα δεικτών.

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται στο ΕΠ ανήκουν στην ευρύτερη κατηγορία των περιφερειακών – στατιστικών δεικτών και αξιοποιούν δεδομένα που κατατάσσονται στις ομάδες:

- **Φυσικά Χαρακτηριστικά:** αφορούν πληροφορίες για τις κλιματολογικές συνθήκες, τη διαμόρφωση του εδάφους, τους υπάρχοντες φυσικούς πόρους, τις χρήσεις γης.

- **Δημογραφικά χαρακτηριστικά:** αφορούν στο μέγεθος και την εξέλιξη του πληθυσμού της περιφέρειας, την ηλικιακή διάρθρωση, την ενδοπεριφερειακή κατανομή.
- **Απασχόληση – αγορά εργασίας:** δεδομένα που περιλαμβάνουν το μέγεθος, την κατανομή της απασχόλησης κατά τομέα παραγωγής, κλάδο, επάγγελμα.
- **Οικονομικά χαρακτηριστικά:** στοιχεία σχετικά με την κλαδική διάρθρωση, τον αριθμό των ενεργών επιχειρήσεων, τα παραγόμενα προϊόντα, τις εξαγωγές, τις επενδύσεις, το μέγεθος και την κατανομή του ΑΕΠ κατά χωρική μονάδα και κλάδο, την παραγωγικότητα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.
- **Υποδομές:** δεδομένα που αφορούν τη βιομηχανική υποδομή (διαθέσιμη γη, βιομηχανικές περιοχές), την αναπτυξιακή υποδομή (δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών, λιμενικές εγκαταστάσεις, άρδευση, ύδρευση, αποχέτευση – βιολογικός καθαρισμός, ηλεκτροδότηση) και την κοινωνική υποδομή (περίθαλψη, επαγγελματική κατάρτιση, εργατικές κατοικίες).

Οι παραπάνω κατηγορίες, έχοντας ως βάση τα φυσικά και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας μπορούν να συγχωνευτούν σε τρεις τύπους δεδομένων που αφορούν:

1. Οικονομική Δραστηριότητα
2. Ποιότητα ζωής
3. Τεχνικές Υποδομές

Αντίστοιχα, τα δεδομένα για την αξιολόγηση διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

1. Στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια.
2. Στοιχεία υλοποίησης του προγράμματος, δηλαδή δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων και χρηματοοικονομικά στοιχεία ΟΠΣ.

Για τη δεύτερη κατηγορία στοιχείων, πηγή είναι το σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος (τα σχετικά δεδομένα καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα).

Σημειώνεται ότι στις Οδηγίες για την Ανάπτυξη Ενιαίου Συστήματος Δεικτών (Μέρος 1) αναφέρεται πως για τις παρεμβάσεις με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ εισάγεται η υποχρέωση ηλεκτρονικής αποθήκευσης και παρακολούθησης δεδομένων σε επίπεδο συμμετοχής μεμονωμένων ωφελούμενων (microdata¹⁰), παρακολούθησης των συμμετεχόντων και μετά το πέρας των παρεμβάσεων (follow-up), συλλογής δεδομένων για την τροφοδότηση της διεξαγωγής αξιολόγησης επιπτώσεων (π.χ. δεδομένα από μη ωφελούμενους).

¹⁰ Σύμφωνα με τον ορισμό της Παγκόσμιας Τράπεζας: *Microdata are unit-level data obtained from sample surveys, censuses, and administrative systems. They provide information about characteristics of individual people or entities such as households, business enterprises, facilities, farms or even geographical areas such as villages or towns. They allow in-depth understanding of socio-economic issues by studying relationships and interactions among phenomena. Microdata are thus, key to designing projects and formulating policies, targeting interventions and monitoring and measuring the impact and results of projects, interventions and policies.*

Για παράδειγμα, τιμή επίτευξης ετήσια, συμπληρώνεται για τους κοινούς δείκτες εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων ΕΚΤ/ΠΑΝ. Σε αυτή την περίπτωση η συγκεντρωτική τιμή υπολογίζεται αυτόματα με την άθροιση των ετήσιων τιμών. Αντίστοιχα, για δείκτες ΕΤΠΑ συμπληρώνονται σωρευτικές τιμές έτους για την επίτευξη δείκτη.

Για την πρώτη κατηγορία δεδομένων κύρια πηγή στοιχείων αποτελεί η Ελληνική Στατιστική Αρχή σε συνδυασμό με στοιχεία / εκθέσεις άλλων έγκυρων φορέων.

Με βάση το χαρακτήρα των δεικτών αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται από το ΕΠ στα πλαίσια εκπόνησης των μελετών επιπτώσεων, συμπληρωματικά με τους δείκτες αποτελέσματος ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν πηγές δεδομένων όπως:

1. Ελληνική Στατιστική Αρχή και Πανόραμα Απογραφικών Δεδομένων
2. Eurostat
3. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
4. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
5. Τράπεζα της Ελλάδος
6. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
7. Τράπεζα της Ελλάδος
8. Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
9. Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
10. Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων
11. Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού
12. Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος
13. Έρευνες πεδίου και μελέτες αποτύπωσης
14. Εθνικές και Περιφερειακές Στρατηγικές (πχ. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά)
15. Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης - Εκδόσεις για Δείκτες και Στατιστικά ΕΤΑΚ

Στον πίνακα που ακολουθεί, γίνεται μια ενδεικτική αντιστοίχιση κάποιων δεικτών αποτελέσματος με πηγές δεδομένων που θα μπορούσαν να παρέχουν επιπρόσθετα στοιχεία στα πλαίσια εκτίμησης και τεκμηρίωσης των επιπτώσεων από την υλοποίηση του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Πίνακας 26: Πηγή και τύπος δεδομένων, ενδεικτική δυνατότητα κάλυψης δεικτών αποτελέσματος

Πηγή Δεδομένων	Τύπος Δεδομένων	Δυνατότητα συμπληρωματικής κάλυψης δεικτών	Ενδεικτική πηγή δεδομένων	Συχνότητα Εκθέσεων
-------------------	--------------------	--	------------------------------	--------------------

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

		(ενδεικτικά)		
Ελληνική Στατιστική Αρχή	Οικονομική Δραστηριότητα, Ποιότητα ζωής	T1606, T1609, T1610, T1631	http://www.statistics.gr/en/statistics/eco	Τα στοιχεία των απογραφών Στατιστικές που είναι διαθέσιμες σε ετήσια βάση
Eurostat	Οικονομική Δραστηριότητα, Ποιότητα ζωής	Στοιχεία που μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τους περισσότερους δείκτες	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database	Στοιχεία που είναι διαθέσιμα σε ετήσια βάση. Σημειώνεται ότι εντοπίζεται χρονική διαφορά δύο ετών, δηλαδή τα στοιχεία που ενσωματώθηκαν το 2017 αφορούν το 2015.
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών	Οικονομική Δραστηριότητα	Παροχή μακροοικονομικών στοιχείων και εξειδικευμένων μελετών	http://iobe.gr/research_a.asp	Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία σε τριμηνιαία βάση.
Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού	Οικονομική Δραστηριότητα, Ποιότητα ζωής, Τεχνικές Υποδομές	T1622, T1623, T1624	http://observatory.egnatia.gr/03_tools/3_3_research-studies.htm	http://observatory.egnatia.gr/03_tools/3_3_research-studies.htm
Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος	Οικονομική Δραστηριότητα	T1609	http://www.seve.gr/%CE%B9%CE%B5%CE%B5%CF%83/	Μελέτες Χαρτογράφησης Εξαγωγικής Δραστηριότητας της Ελλάδας ανά Περιφέρεια και Νομό (αναφορά 5ετίας)
Έρευνες πεδίου και μελέτες αποτύπωσης	Οικονομική Δραστηριότητα, Ποιότητα ζωής, Τεχνικές Υποδομές	T1616, T1617, T1620, T1629	Κατά περίπτωση	Κατά περίπτωση
Εθνικές και Περιφερειακές Στρατηγικές (πχ Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά)	Οικονομική Δραστηριότητα, Ποιότητα ζωής, Τεχνικές Υποδομές	T1607, T1613, T1614, T1619, T1630	Κατά περίπτωση	Κατά περίπτωση
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης - Εκδόσεις για Δείκτες και Στατιστικά ΕΤΑΚ	Οικονομική Δραστηριότητα	T1605, T1608	http://metrics.ekt.gr/el/statistika-etak/datatables	Ετήσια

Σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια αναφορά σε τρεις ενδεικτικές πηγές δεδομένων που όμως η καθεμία παράγει δεδομένα με διαφορετικό τρόπο, μέσω επεξεργασίας στοιχείων για παραγωγή δεικτών, μέσω στοχευμένων μελετών, μέσω επεξεργασίας στοιχείων που κατατίθενται στον οργανισμό (microdata).

Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού

Το αντικείμενο εργασιών του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού αφορά στη συσχέτιση της κατασκευής και λειτουργίας του συστήματος της Εγνατίας Οδού και των κάθετων αξόνων με την κοινωνικο-οικονομική συνοχή, την χωροταξική οργάνωση, τη λειτουργία του συστήματος μεταφορών, και την κατάσταση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των περιοχών από τις οποίες διέρχεται. Το Παρατηρητήριο καταγράφει και μελετά τις χωρικές επιδράσεις από την κατασκευή και λειτουργία του οδικού άξονα με βάση ένα σύστημα 50 δεικτών, που σχετίζονται με:

- κοινωνικο-οικονομικές και χωροταξικές-πολεοδομικές μεταβολές,
- περιβαλλοντικές επιπτώσεις,
- τη μεταφορική υποδομή και λειτουργία του οδικού δικτύου.

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών

Στις βασικές δραστηριότητες του IOBE ανήκει η εκπόνηση μελετών στο πεδίο της μακροοικονομικής ανάλυσης όπου αναλύεται η εξέλιξη μακροοικονομικών μεγεθών και διαρθρωτικών χαρακτηριστικών της ελληνικής οικονομίας που είναι κρίσιμα για τις αναπτυξιακές προοπτικές της (πχ. επιχειρηματικές επενδύσεις, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, εξαγωγικές επιδόσεις, διάρθρωση-αποτελεσματικότητα αγοράς εργασίας, δομή-λειτουργία τραπεζικού συστήματος), πραγματοποιούνται προβλέψεις για τις τάσεις σε βασικά μακροοικονομικά μεγέθη (πχ. ΑΕΠ, ανεργία) και αναδεικνύονται οι παράγοντες που θα τις επηρεάσουν. Επίσης η παρακολούθηση των βραχυχρόνιων οικονομικών εξελίξεων και προοπτικών της ελληνικής οικονομίας μέσω Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας.

Στο πλαίσιο της πραγματοποιούμενης μακροοικονομικής ανάλυσης περιλαμβάνεται και η έκδοση κάθε τρίμηνο της "Έκθεσης για την Ελληνική Οικονομία", ενώ είναι υπεύθυνο για τη συγγραφή της Ετήσιας Έκθεσης για την Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα.

ΟΑΕΔ

Συλλογή και επεξεργασία μηχανογραφικών στοιχείων από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΟΑΕΔ. Η συλλογή αφορά σε στοιχεία σπουδών, φύλου, ηλικίας, τοπικότητας, υπηκοότητας και άλλα χαρακτηριστικά και γίνεται στο σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων, με αποτέλεσμα να μην χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν εκτιμήσεις στα βασικά μεγέθη. Τα κύρια στατιστικά προϊόντα είναι: Μηνιαίοι Πίνακες Στοιχείων Εγγεγραμμένης Ανεργίας, Εξαμηνιαία Έκθεση της Εγγεγραμμένης Ανεργίας, Μηνιαία Συνοπτική Έκθεση Στοιχείων Ανέργων και Επιδοτούμενων και Εξαμηνιαία Έκθεση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας.

Προβλήματα στην προσέγγιση των δεικτών αποτελέσματος και τη συγκέντρωση δεδομένων

Εξετάζεται η δυνατότητα των καθορισμένων πηγών να παρέχουν δεδομένα και η χρονική περίοδος στην οποία αυτά τα στοιχεία καθίστανται διαθέσιμα. Επιπλέον, ιδιαίτερη σημασία στην γενικότερη αποτίμηση επιπτώσεων του ΕΠ είναι το έτος αναφοράς των δεδομένων τόσο καθώς τείνει να μεταβάλλεται από πηγή σε πηγή όσο και για λόγους επικαιρότητας των στοιχείων, ομογενοποίησης των συμπερασμάτων και σύγκρισης. Σημειώνεται ότι οι διαφορετικές πηγές δεδομένων δεν έχουν συνήθως κοινή κλίμακα αναφοράς και έτσι δημιουργείται μια ακόμη δυσκολία στη συλλογή στοιχείων στην επιθυμητή κλίμακα και στη σύγκριση των στοιχείων για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Ένα άλλο ζήτημα που συσχετίζεται με την έγκαιρη συλλογή στοιχείων αφορά τα δεδομένα και τις τιμές δεικτών αποτελέσματος που δεν στηρίζονται σε επικαιροποιημένα στοιχεία καθώς ακόμα δεν υπάρχουν. Αποτέλεσμα είναι η τιμή υλοποίησης να διατηρεί την τιμή βάσης μέχρι την εύρεση πιο πρόσφατων δεδομένων.

Στο πλέγμα δεικτών αποτελέσματος του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 χρησιμοποιούνται κάποιοι δείκτες αποτελέσματος που η τιμή υλοποίησής τους έχει ξεπεράσει την τιμή στόχου για το 2023 χωρίς μάλιστα να έχουν υλοποιηθεί ακόμα οι αντίστοιχες δράσεις από το ΕΠ. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεικτών, όπως είναι ο T1605 «Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων» και ο T1649 «Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας)» ίσως θα έπρεπε να γίνει μια επανεκτίμηση της στοχοθέτησής τους. Παράλληλα, εντοπίζεται και ο δείκτης T1618 «Διανυκτερεύσεις Επισκεπτών στην Περιφέρεια» που η τιμή βάσης του είναι διαφορετική από την τιμή που προκύπτει σύμφωνα με τα αντίστοιχα στοιχεία.

Οι πρόσθετες οδηγίες για αλλαγή των δεικτών έχουν σαν αποτέλεσμα να υιοθετηθούν δείκτες από την πρόσφατη αναθεώρηση του ΕΠ και κατ' επέκταση, η παρακολούθηση και συλλογή στοιχείων για την πρόοδο αυτών των δεικτών αντιμετωπίζει καθυστέρηση σε σχέση με άλλους δείκτες.

Ως επέκταση του παραπάνω, και ενώ η θεσμικά ορισμένη παρακολούθηση δεικτών από φορείς, κυρίως για τις δράσεις ΕΚΤ, έχει θεσμοθετηθεί, στην πράξη καθίσταται μη συνεπής και τελικά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία έγκαιρα, ειδικά για αυτούς τους δείκτες που υπόκεινται σε πολλές τροποποιήσεις στα πλαίσια εναρμόνισης και ομογενοποίησης¹¹.

¹¹ Αναφορά στη μελέτη πεδίου που θα γίνει για το δείκτη 05504.

Νέα στοιχεία που απαιτούνται στα πλαίσια των μελετών Αξιολογήσεων Επιπτώσεων

Στη συγκεκριμένη ενότητα γίνεται μια απόπειρα να εξετασθεί το κατά πόσο απαιτούνται και νέα στοιχεία πέρα από τους δείκτες εκροής και αποτελέσματος ανά ειδικό στόχο του ΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη και θέματα πολιτικής που αφορούν κάθε ειδικό στόχο, τις δράσεις που υλοποιούνται στα πλαίσια αυτού, τις ομάδες στόχου αλλά και την προτεινόμενη μεθοδολογία αξιολόγησης όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης.

Αρχικά πραγματοποιείται αντιστοίχιση των μελετών αξιολόγησης επιπτώσεων με τους Ειδικούς Στόχους στους οποίους αναφέρονται, στον Πίνακα που ακολουθεί, και στη συνέχεια γίνεται μια αναφορά στο στόχο κάθε μελέτης, στα απαραίτητα δεδομένα και στη μεθοδολογία που προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί.

Πίνακας 27: Αντιστοίχιση Ειδικών Στόχων με τις προγραμματισμένες μελέτες Αξιολόγησης Επιπτώσεων

ΑΠ	ΕΔΕΤ	ΘΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Μελέτες Αξιολόγησης Επιπτώσεων				
ΑΠ1	ΕΤΠΑ	ΘΣ1	ΕΣ1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο	ΑΞ 11	ΑΞ16			
			ΕΣ1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας					
		ΘΣ2	ΕΣ 2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα					
			ΕΣ2.3.1 Αποτελεσματική διαχείριση, υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ					
		ΘΣ3	ΕΣ3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων ΜΜΕ στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας					
			ΕΣ3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ της Περιφέρειας					
			ΕΣ3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των ΜΜΕ της Περιφέρειας					
			ΕΣ3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των ΜΜΕ της Περιφέρειας					
		ΑΠ2	ΕΤΠΑ			ΘΣ4	ΕΣ 4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας	ΑΞ 12
							ΕΣ 4.5.1 Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των αστικών κέντρων της Περιφέρειας	
ΘΣ5	ΕΣ 5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών							
ΘΣ6	ΕΣ 6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων			ΑΞ 13				
	ΕΣ 6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία							
	ΕΣ 6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας				ΑΞ 12			
	ΕΣ 6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των αστικών περιοχών				ΑΞ 13			
ΑΠ3	ΕΤΠΑ			ΘΣ7	ΕΣ 7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ			

ΑΠ	ΕΔΕΤ	ΘΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Μελέτες Αξιολόγησης Επιπτώσεων	
			ΕΣ 7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος	ΑΞ 13	
			7.2.2 Βελτίωση οδικής ασφάλειας για τη μείωση της επικινδυνότητας του οδικού δικτύου		
			ΕΣ 7.5.1 Βελτίωση της κατανάλωσης ενέργειας μικρών καταναλωτών		
ΑΠ4	ΕΤΠΑ	ΘΣ9	ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες		
			ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων		
			9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου		
		ΘΣ10	ΕΣ 10.1.1.Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση		
ΑΠ5	ΕΚΤ	ΘΣ8	ΕΣ 8.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ανέργων με υψηλά τυπικά προσόντα	ΑΞ 15 Οριζόντια	
			ΕΣ8.5.1 Ενίσχυση της ικανότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης		
		ΘΣ9	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση		
			ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων		
			ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις		
			ΕΣ 9.4.1 Διαφύλαξη της υγείας ευπαθών ομάδων	ΑΞ 10 Οριζόντια	
			ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας		
			Ε.Σ.9.5.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας	ΑΞ 14	
			ΕΣ 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού		
ΑΠ6	ΕΚΤ		ΕΣ 6.1 Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ		
ΑΠ7	ΕΤΠΑ		ΕΣ 7.1 Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ		

Από την ανάλυση κάθε μελέτης χωριστά παραβλέπονται οι μελέτες 10 «Αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων Καθολικής Πρόσβασης σε υπηρεσίες Υγείας σε τοπικό επίπεδο» και 15 «Αξιολόγηση των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 8 και της συμβολής τους στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης» καθώς είναι οριζόντιες μελέτες που θα πραγματοποιηθούν σε επίπεδο χώρας.

11. Θεματική αξιολόγηση δράσεων της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS/δράσεις ΕΤΠΑ) και της επιχειρηματικότητας

Στόχος: Έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων αυτών και να εκτιμήσει το βαθμό με τον οποίο συνέβαλαν στα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, αναμενόμενες ή μη. Τελικό σκοπό θα έχει να διαπιστωθεί αν οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ήταν χρήσιμες ως προς το σκεπτικό της πολιτικής RIS3 και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Παράλληλα, θα εξετάσει κατά πόσο η ανάπτυξη της οικονομίας βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία, αν επιτεύχθηκε διασύνδεση έρευνας και επιχειρηματικότητας και κατά πόσο ενισχύθηκε η καινοτόμα επιχειρηματικότητα και η χρήση των ΤΠΕ.

Επίσης, θα ερευνήσει τη συμβολή των παρεμβάσεων στους στόχους της Ε.Ε. για το 2020, που αφορούν στην Απασχόληση και την Έρευνα και Ανάπτυξη.

Δεδομένα: στους κοινούς και ειδικούς δείκτες του Προγράμματος που αφορούν σε επενδυτικές προτεραιότητες/ειδικούς στόχους/δράσεις που εντάσσονται στη Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης και της Επιχειρηματικότητας. Θα απαιτηθεί η συλλογή δεδομένων που αφορούν στον προσδιορισμό της τιμής επίτευξης, στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της αξιολόγησης, των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που αναφέρονται στους ειδικούς στόχους που θα καλύψει η αξιολόγηση.

Εκτιμάται πως επιπρόσθετα των στοιχείων που θα προκύψουν από την επεξεργασία των αντίστοιχων δεικτών εκροής και αποτελέσματος, είναι σκόπιμη η διεξαγωγή έρευνας πεδίου που σε δικαιούχους ώστε να αποτυπωθεί και η δική τους εμπειρία σχετικά με την εφαρμογή του ΕΠ.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος που θα εφαρμοστεί είναι η «Theory based method» ή ο συνδυασμός αυτής με την «Counterfactual method». Σε κάθε περίπτωση, η οριστική επιλογή της μεθόδου θα γίνει σε επόμενο στάδιο.

12. Θεματική Αξιολόγηση Δράσεων Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΘΣ 4, 5, 6)

Στόχος: Έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των αντίστοιχων παρεμβάσεων αλλά και να εκτιμήσει το βαθμό που οι παρεμβάσεις αυτές συνέβαλαν στα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, αναμενόμενες ή μη. Τελικό σκοπό θα έχει να διαπιστωθεί αν οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ήταν χρήσιμες και συνέβαλαν στην επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Δεδομένα: Η αξιολόγηση θα χρησιμοποιήσει τους κοινούς και ειδικούς δείκτες του Προγράμματος που αφορούν σε επενδυτικές προτεραιότητες/ειδικούς στόχους/δράσεις

που εντάσσονται στους θεματικούς στόχους 4,5,6. Σε αυτά τα πλαίσια πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εγκαίρως η συλλογή δεδομένων που αφορούν στον προσδιορισμό της τιμής επίτευξης, των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που αναφέρονται στους ειδικούς στόχους που θα καλύψει η αξιολόγηση.

Συμπληρωματικά, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί έρευνα πεδίου σε περιπτώσεις όπου ο χαρακτήρας των υλοποιούμενων δράσεων το επιτρέπει.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος που θα εφαρμοστεί είναι η «Theory based method» καθώς το ζητούμενο είναι να καθοριστούν τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις συγκεκριμένων δράσεων που αφορούν κυρίως υποδομές.

13. Θεματική Αξιολόγηση Δράσεων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ/Δράσεις ΕΤΠΑ)

Στόχος: Έχει ως στόχο να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής του ΕΠ μέσω του πλαισίου ανάπτυξης των παρεμβάσεων ΟΧΕ. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιολογηθεί η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν βάσει μίας στρατηγικής ΟΧΕ σε σχέση με μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις. Παράλληλα θα πρέπει να αξιολογηθεί η συνάφεια των στρατηγικών ΟΧΕ με τους στόχους του ΕΠ, καθώς και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης.

Δεδομένα: Η αξιολόγηση θα χρησιμοποιήσει τα στοιχεία δεικτών εκροών και αποτελέσματος του συστήματος παρακολούθησης του ΕΠ.

Επιπλέον, προτείνεται και η διεξαγωγή έρευνας πεδίου με ερωτηματολόγια ή συνεντεύξεις από τους φορείς στρατηγικής διερευνώντας τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίστηκε η ενεργή συμμετοχή των εμπλεκόμενων μερών στην κατάρτιση της στρατηγικής ΟΧΕ αλλά και μια αποτίμηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος που θα εφαρμοστεί είναι η «Theory based method», καθώς σκοπός είναι να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις των συγκεκριμένων στρατηγικών που με τα μέχρι σήμερα δεδομένα αφορούν κυρίως υποδομές.

14. Θεματική Αξιολόγηση Δράσεων Κοινωνικής Οικονομίας ΕΚΤ

Στόχος: Έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των σχετικών παρεμβάσεων και να εκτιμήσει το βαθμό που συνέβαλαν στα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, αναμενόμενες ή μη.

Θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση τόσο της πράξης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας», όσο και της εφαρμογής Πράξεων χρηματοδοτικών ενισχύσεων προς υφιστάμενες και νέες Κοιν.Σ.Επ και προς άλλους φορείς Κοινωνικής Οικονομίας, καθώς και άλλων δράσεων που αφορούν στην ανάπτυξη του τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Επικεντρώνεται στην αποτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των αντίστοιχων δράσεων σε ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία

νέων βιώσιμων κοινωνικών επιχειρήσεων και άλλων φορέων Κοινωνικής Οικονομίας, τη δημιουργία απασχόλησης για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, την εν γένει τοπική ανάπτυξη.

Δεδομένα: Η αξιολόγηση θα χρησιμοποιήσει στοιχεία των δεικτών εκροής και αποτελέσματος του Προγράμματος που αφορούν στις επενδυτικές προτεραιότητες/ειδικούς στόχους/δράσεις που θα αξιολογηθούν. Για την ομαλή διεξαγωγή είναι απαραίτητη η έγκαιρη συλλογή δεδομένων που αφορούν στον προσδιορισμό της τιμής επίτευξης, των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που αναφέρονται στους ειδικούς στόχους που θα καλύπτει η αξιολόγηση.

Επιπλέον προτείνεται να χρησιμοποιηθούν δεδομένα από τα συστήματα παρακολούθησης των δικαιούχων αλλά και έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή ομάδων εστίασης.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί είναι η δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων/ πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies.

16. Συνολική Αξιολόγηση των δράσεων του ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

Στόχος: Έχει ως στόχο να αποτυπώσει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων του ΕΠ και να εκτιμήσει το βαθμό που συνέβαλαν στα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, αναμενόμενες ή μη. Τελικό σκοπό θα έχει να διαπιστωθεί το κατά πόσο οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ήταν χρήσιμες και συνέβαλαν στην επίλυση των προβλημάτων που αρχικά στόχευαν. Η εν λόγω αξιολόγηση θα περιλαμβάνει και την Έκθεση Σύνοψης, με τα αποτελέσματα όλων των προηγούμενων αξιολογήσεων.

Δεδομένα: Η αξιολόγηση θα αναφέρεται στους κοινούς και ειδικούς δείκτες του Προγράμματος τόσο εκροής όσο και αποτελέσματος.

Επιπλέον, προτείνεται για τη συγκέντρωση περισσότερων στοιχείων η πραγματοποίηση έρευνας πεδίου, με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις απευθυνόμενα σε δικαιούχους και ωφελούμενους.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος που επιλέγεται να εφαρμοστεί είναι η «Theory based method», όμως θα γίνει συνδυασμός με ποσοτικές εκτιμήσεις για την επιβεβαίωση των συμπερασμάτων. Θα χρησιμοποιηθεί η ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος του συστήματος παρακολούθησης, καθώς και η Βιβλιογραφική έρευνα – Στατιστική ανάλυση ενώ θα διενεργηθεί και έρευνα πεδίου με ερωτηματολόγια ή/και συνεντεύξεις, για τη συλλογή δεδομένων.

7. Ζ. Λειτουργία του συστήματος διαχείρισης

Στη συγκεκριμένη ενότητα εξετάζεται κατά πόσο οι πιθανοί δικαιούχοι γνωρίζουν το Ε.Π. και έχουν πρόσβαση σε αυτό και επιπλέον γίνεται αποτίμηση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης ως προς τη διαδικασία υποβολής προτάσεων και τη σαφήνεια των κριτηρίων επιλογής. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου καθώς και η μεθοδολογική προσέγγιση που εφαρμόστηκε από το Σύμβουλο Αξιολόγησης για την προσέγγιση των ερωτημάτων.

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ως ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, είναι διαρθρωμένες με συγκεκριμένη οργανωτική δομή και αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα), περιλαμβάνει:

- το σύνολο των Αρχών/ Φορέων που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης ελέγχου και συντονισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013, την οργανωτική δομή και τις επιμέρους αρμοδιότητές τους,
- τη λειτουργική συσχέτιση των Αρχών/ φορέων και τη συμμόρφωση προς την αρχή διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων,
- τις γραπτές διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται,
- όλες τις σχετικές κανονιστικές πράξεις που απαιτούνται για τον ορισμό των Αρχών/ Φορέων και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη την αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και ενσωματώνοντας τις νέες απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Το ΣΔΕ 2014-2020 είναι κοινό για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής, στο πλαίσιο του Στόχου «Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση».

Η Δομή του Συστήματος περιλαμβάνει τις Αρχές/ φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης και ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013. Οι αρμόδιες Αρχές/ φορείς προσδιορίζονται στο Νόμο 4314/2014 – Μέρος Ι (ΦΕΚ 265/Α/23-12-2014) και είναι:

- Η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ), η οποία ορίζεται για κάθε ΕΠ (Τομεακό και Περιφερειακό)
- Η Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ), η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ
- Η Αρχή Ελέγχου (ΑΕ), η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ
- Οι Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ), στους οποίους ανατίθενται η διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής, υπό την ευθύνη της.

Επιπρόσθετα, σε εφαρμογή του άρθρου 123 παράγραφος 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, ορίζεται η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) ως η Αρχή που ασκεί καθήκοντα συνδέσμου και παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή. Η ΕΑΣ εκπροσωπεί τη χώρα συνολικά για το ΕΣΠΑ 2014-2020, το μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ/CEF), το Ταμείο Αλληλεγγύης και τα Λοιπά Αναπτυξιακά Προγράμματα και Ταμεία, συντονίζει τις

δραστηριότητες των άλλων σχετικών ορισθισίων Αρχών και δομών και προωθεί την εφαρμογή του ενωσιακού και του εναρμονισμένου εθνικού δικαίου.

Οι Αρχές/ φορείς που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ εφαρμόζουν συγκεκριμένες Διαδικασίες, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Οι Διαδικασίες έχουν ενταχθεί σε 9 λειτουργικές περιοχές: Επιλογή και έγκριση Πράξεων, Παρακολούθηση και επαλήθευση Πράξεων, Έλεγχοι, Δημοσιονομικές διορθώσεις ελεγκτικών οργάνων-ανακτήσεις, Ροή χρηματοδότησης, Ορισμός και παρακολούθηση Ενδιάμεσων Φορέων, Παρακολούθηση Επιχειρησιακού Προγράμματος, Αιτήσεις πληρωμής, ετήσιοι λογαριασμοί και δήλωση διαχείρισης, Διαχείριση κινδύνων και Παρακολούθηση εφαρμογής του ΣΔΕ.

Το Παράρτημα 7 «Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ» περιλαμβάνει το σύνολο των γραπτών Διαδικασιών και άλλων εγγράφων που παρέχονται σε όλες τις Αρχές/ φορείς που εμπλέκονται στο Σύστημα, προκειμένου να εξασφαλιστεί και να υποστηριχθεί η ορθή και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων/αρμοδιοτήτων τους.

Η πληροφόρηση για το Σύστημα Διαχείρισης (Δομές και Διαδικασίες) είναι σημαντική για τους δικαιούχους (Δήμους, Υπηρεσίες Υπουργείων, ιδιωτικούς φορείς, επιχειρήσεις κλπ) οι οποίοι υλοποιούν έργα-πράξεις στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) και για τους δυνητικούς δικαιούχους. Οι δικαιούχοι/δυνητικοί δικαιούχοι έχουν πληροφόρηση σχετικά με τις Αρχές/Φορείς στους οποίους πρέπει να απευθύνονται, και τους κανόνες και τις Διαδικασίες που εφαρμόζονται για τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις (κανόνες επιλεξιμότητας, έκδοση πρόσκλησης για την αίτηση χρηματοδότησής τους, διαδικασία επιλογής, έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων, επαληθεύσεις και έλεγχοι του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των πράξεων, μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης, κλπ).

Η αποτίμηση του Συστήματος Διαχείρισης από τους δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους εκτιμάται ότι μπορεί να προσφέρει πρωτογενή πληροφόρηση σχετικά με την εφαρμογή των κατευθύνσεων στην πράξη και την εμπειρία των χρηστών. Σε αυτή τη βάση, η διενέργεια ερωτηματολογίου για τον προσδιορισμό της εμπειρίας από τη χρήση του Συστήματος Διαχείρισης, εστιάζοντας στη διαδικασία υποβολής προτάσεων και στα κριτήρια επιλογής, κρίνεται σκόπιμη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και την κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί από την αρχή της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στην Περιφέρεια Ηπείρου έχει διενεργηθεί έρευνα μέσω ερωτηματολογίου που αφορά το σύνολο των μέχρι τώρα δικαιούχων του ΕΠ και τους δυνητικούς δικαιούχους που έχουν καταθέσει προτάσεις. Από τα στοιχεία που έχουν παραχωρηθεί από την ΕΥΔ δικαιούχοι του προγράμματος είναι η Περιφέρεια, Υπηρεσίες της Περιφέρειας, Δήμοι και επιχειρήσεις αυτών, Δημόσιοι Φορείς (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), Φορείς εποπτευόμενοι από Υπουργεία, Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, επιχειρήσεις, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ). Δυνητικοί δικαιούχοι του προγράμματος, εκτός από τα παραπάνω, είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ιδιωτικές εταιρείες και επιχειρηματίες.

Το ερωτηματολόγιο που αφορά δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους αποτελείται από ερωτήσεις που απαντούν στα ερωτήματα της ενότητας Ζ. Δομήθηκε με ερωτήσεις κλειστού και ανοιχτού τύπου. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου περιλαμβάνουν ερωτήσεις διαβαθμισμένης κλίμακας όπου ο ερωτώμενος ζητήθηκε να βαθμολογήσει με μια συγκεκριμένη κλίμακα μια κατηγορία ερωτήσεων καθώς και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής στις οποίες ο ερωτώμενος μπορούσε να επιλέξει περισσότερες από μία απαντήσεις. Οι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ήταν ερωτήσεις ελεύθερης απάντησης και αντικειμενικής επιλογής – έκθεσης απόψεων όπου ο ερωτώμενος κλήθηκε να εκφράσει τη γνώμη του ελεύθερα.

Τα ερωτηματολόγια διακινήθηκαν ηλεκτρονικά από τη 1 έως τις 20 Φεβρουαρίου. Το δείγμα αφορούσε 131 άτομα, δικαιούχους και δυνητικούς δικαιούχους. Δόθηκαν 44 απαντήσεις (ποσοστό 33,6% του δείγματος). Ως **Δικαιούχος** ορίζεται: Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

Τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν τα ερωτήματα που ακολουθούν παρουσιάζονται παρακάτω.

7.1 Οι δικαιούχοι και οι δυνητικοί γνωρίζουν το Ε.Π. και έχουν πρόσβαση σε αυτό;

Η ενημέρωση των δικαιούχων και δυνητικών δικαιούχων αποτελεί ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής. Παρακάτω παρατίθενται τα μέτρα ενημέρωσης δυνητικών δικαιούχων όπως ορίζονται στο Παράρτημα XII του Καν (ΕΕ) 1303/2013

- Η διαχειριστική αρχή εξασφαλίζει, σύμφωνα με τη στρατηγική επικοινωνίας, την ευρεία διάδοση στους δυνητικούς δικαιούχους και σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της στρατηγικής του επιχειρησιακού προγράμματος, των στόχων και των ευκαιριών χρηματοδότησης που προσφέρει η από κοινού χρηματοδότηση από την Ένωση και το κράτος μέλος, με αναλυτικά στοιχεία της χρηματοδοτικής συνδρομής από τα οικεία Ταμεία.
- Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει την πρόσβαση των δυνητικών δικαιούχων στις σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων επικαιροποιημένων πληροφοριών όταν κρίνεται απαραίτητο και λαμβάνοντας υπόψη την προσβασιμότητα των ηλεκτρονικών ή άλλων υπηρεσιών επικοινωνίας για ορισμένους δυνητικούς δικαιούχους, τουλάχιστον ως προς τα ακόλουθα:

α) τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων,

β) τους όρους επιλεξιμότητας των δαπανών οι οποίοι πρέπει να τηρούνται προκειμένου να είναι δυνατή η επιλογή για χρηματοδότηση στο πλαίσιο ενός επιχειρησιακού προγράμματος,

γ) την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης και τις σχετικές προθεσμίες,

δ) τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν,

ε) τους αρμόδιους επικοινωνίας που μπορούν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρησιακά προγράμματα σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,

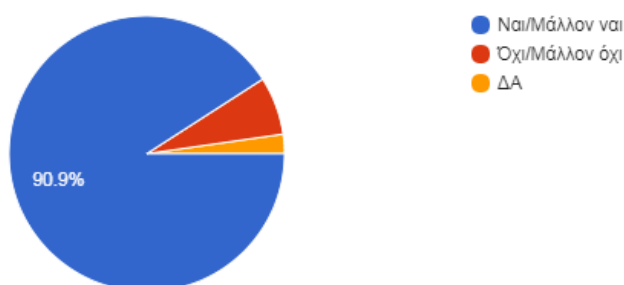
στ) την ευθύνη των δυνητικών δικαιούχων για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με το σκοπό της πράξης και τη στήριξή της από τα Ταμεία. Η διαχειριστική αρχή δύναται να ζητήσει από τους δυνητικούς δικαιούχους να προτείνουν, στις αιτήσεις τους, ενδεικτικές δραστηριότητες επικοινωνίας, ανάλογες με το μέγεθος της πράξης.

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται αποτίμηση του βαθμού όπου οι δικαιούχοι και οι δυνητικοί δικαιούχοι γνωρίζουν και έχουν πρόσβαση στο ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 παραθέτοντας και αναλύοντας τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας με τίτλο «Αξιολόγηση του Συστήματος Διαχείρισης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020», η οποία διενεργήθηκε μέσω ερωτηματολογίου.

Από το σύνολο 44 απαντήσεων προκύπτει ως γενικό συμπέρασμα ότι σχεδόν όλοι οι δικαιούχοι/ δυν. δικαιούχοι γνωρίζουν το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η πλειοψηφία (91%) των ερωτώμενων, απάντησε θετικά στην ερώτηση για το εάν γνωρίζει τι είναι το Ε.Π. Ήπειρος 2014-2020.

Διάγραμμα 1: Απαντήσεις στην ερώτηση Α.4 «Γνωρίζετε τι είναι το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020;»

Επιπρόσθετα περίπου όλοι οι ερωτώμενοι (με απόκλιση δυο απαντήσεων) που γνωρίζουν το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, δήλωσαν ότι έχουν κάποια πρόσβαση στο ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Και για τις δύο ερωτήσεις ο αριθμός των αρνητικών απαντήσεων ανέρχεται σε πολύ χαμηλό ποσοστό/ 3 απαντήσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, εκτιμάται ότι η επικοινωνία του Προγράμματος προς τους Δικαιούχους και Δυν. Δικαιούχους για το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, είναι πολύ ικανοποιητική.

7.2 Η διαδικασία υποβολής προτάσεων από τους πιθανούς δικαιούχους είναι απλή και υπάρχει σαφήνεια σχετικά με τα κριτήρια επιλογής

Στο σημείο αυτό παρατίθεται μια αξιολογική προσέγγιση για το Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου και ειδικότερα για τη διαδικασία υποβολής προτάσεων βάση των πορισμάτων της έρευνας που διενεργήθηκε. Στόχος είναι η έγκαιρη αποτύπωση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης προκειμένου να διορθωθούν πιθανές αστοχίες.

Να σημειωθεί πως το Σύστημα Διαχείρισης και Έλεγχου είναι διαθέσιμο προς όλους τους ενδιαφερόμενους (δεν απαιτεί κωδικό ταυτοποίησης χρήστη) στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://peproe.gr/> καθώς και στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.espa.gr.

Στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ (Παράρτημα 7) περιλαμβάνεται συγκεκριμένη Διαδικασία για την «Έκδοση Πρόσκλησης για Υποβολή Αιτήσεων Χρηματοδότησης» (Διαδ. ΔΙ_1 και ΔΙ_1_ΚΕ που αφορά πράξεις κρατικών ενισχύσεων). Η πρόσκληση με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στους δυνητικούς Δικαιούχους σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και ιδίως: τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας, τα κριτήρια επιλογής των πράξεων, τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τη διαδικασία επιλογής και ένταξης συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας υποβολής ενστάσεων, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο της προτεινόμενης πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης, το χρονικό όριο εκτέλεσης, τις απαιτήσεις που αφορούν το χωριστό λογιστικό σύστημα ή την επαρκή λογιστική κωδικοποίηση, τις πληροφορίες που πρέπει να φυλάσσονται και να γνωστοποιούνται, καθώς και τις υποχρεώσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Η διαδικασία υποβολής προτάσεων περιγράφεται στο έντυπο της πρόσκλησης, σύμφωνα με το οποίο: Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις προτάσεις στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020. Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ και μόνο η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υπογεγραμμένη στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Η ηλεκτρονική πρόταση στο ΟΠΣ, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνει και απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά.

Στο πλαίσιο της Διαδ. ΔΙ_2 περιγράφονται οι ενέργειες στις οποίες προβαίνει η ΔΑ/ ΕΦ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλες οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν με την ίδια διαδικασία και με τη χρήση των εγκεκριμένων από την Επιτροπή Παρακολούθησης κριτηρίων επιλογής πράξεων.

Η ΕΥΔ Ηπείρου λειτουργεί από το 2015 Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού στο οποίο οι ωφελούμενοι δυνητικοί δικαιούχοι, δικαιούχοι και το ευρύ κοινό μπορεί να υποβάλει ερωτήσεις μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος εφαρμογής helpdesk καθώς και τηλεφωνικά.

Επιπλέον, η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, ως αρμόδια υπηρεσία για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΣΔΕ λειτουργεί Ηλεκτρονικό Γραφείο Υποστήριξης (Helpdesk) για τα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών και των Φορέων Διαχείρισης. Στο Helpdesk υποβάλλονται ερωτήματα και παρέχονται οι αναγκαίες διευκρινίσεις και

επεξηγήσεις για την ορθή λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Συγκεκριμένα, οι χρήστες μπορούν να υποβάλλουν ερωτήματα που αφορούν: στην εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, και σε θέματα νομικής φύσης που ανακύπτουν κατά τη διαχείριση και την υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων σε σχέση με την τήρηση των εφαρμοστέων εθνικών και κοινοτικών κανόνων.

Τα στοιχεία της έρευνας ως προς την αξιολόγηση του συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου από τους Δικαιούχους, Δυνητικούς Δικαιούχους παρουσιάζονται παρακάτω.

Με βάση τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα (72,7%) απάντησαν πως είναι εξοικειωμένοι με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου. Ενώ αρνητική απάντηση δόθηκε από μικρό ποσοστό (20,5 %).

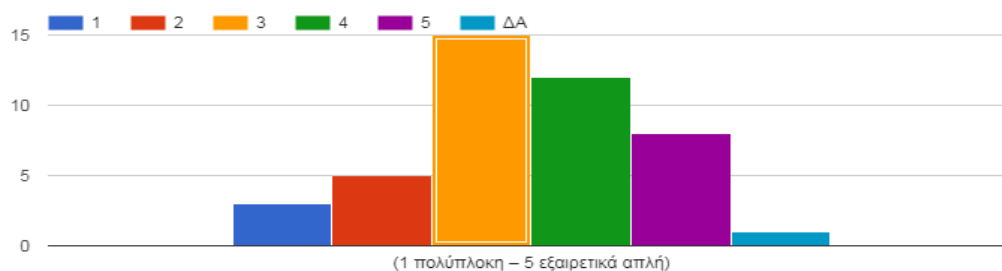
Για το πλήθος των διαδικασιών του ΣΔΕ με τις οποίες έχουν ασχοληθεί οι δικαιούχοι οι απαντήσεις ποικίλλουν. Οι ερωτώμενοι μπορούσαν να απαντήσουν ελεύθερα στη συγκεκριμένη ερώτηση, ορίζοντας τον αριθμό των διαδικασιών με τις οποίες έχουν ασχοληθεί. Προέκυψε έτσι ένας αριθμός απαντήσεων με ελάχιστο το 0/καμία διαδικασία και μέγιστο το 10 ως αριθμό διαδικασιών. Η κατανομή των απαντήσεων είναι ανισομερής. Η πλειοψηφία όσων ανταποκρίθηκαν στην έρευνα, απάντησε πως έχει ασχοληθεί με μία διαδικασία. Η επόμενη επικρατέστερη απάντηση είναι οι τρεις διαδικασίες. Μικρό ποσοστό 8,3% από όσους συμμετείχαν στην έρευνα, δήλωσε πως δεν έχει ασχοληθεί με καμία διαδικασία.

Η εφαρμογή των διαδικασιών αυτών στην πράξη θεωρήθηκε από την πλειοψηφία όσων ανταποκρίθηκαν στην έρευνα καλή, ικανοποιητική. Δεν δόθηκε καμία απάντηση που να την χαρακτήριζε ανεπαρκή.

Στη συνέχεια εξετάστηκαν οι απόψεις των δικαιούχων και δυνητικών δικαιούχων συγκεκριμένα για τη διαδικασία υποβολής προτάσεων και τη σαφήνεια των κριτηρίων επιλογής.

Για την αξιολόγηση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων, οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν με τη χρήση κλίμακας από το 1 έως το 5, όπου το 1 αντιστοιχεί στην απάντηση «πολύπλοκη» ενώ το 5 στην απάντηση «εξαιρετικά απλή». Οι ερωτώμενοι είχαν και την επιλογή «Δεν απαντώ». Οι απαντήσεις που δόθηκαν στη συγκεκριμένη ερώτηση, παρουσιάζονται στο παρακάτω Διάγραμμα:

Διάγραμμα 2: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.4 «Πως θα χαρακτηρίζατε τη διαδικασία υποβολής προτάσεων; (1-πολύπλοκη 5-εξαιρετικά απλή)»

Από την κατανομή των απαντήσεων παρατηρείται ότι ανάμεσα στην ακραίες τιμές «πολύπλοκη» και «εξαιρετικά απλή», η πλειοψηφία των απαντήσεων συγκεντρώθηκε στην μεσαία τιμή, προσδιορίζοντας την διαδικασία επιλογής προτάσεων ως μέτρια αναφορικά με τον βαθμό δυσκολίας. Οι συμμετέχοντες που θεωρούν τη διαδικασία μέτρια έως εξαιρετικά απλή είναι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν τη διαδικασία από μέτρια έως πολύπλοκη.

Αναφορικά με τη μεθοδολογία αξιολόγησης των προτάσεων:

Η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων του ΕΠ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020 διενεργείται σε δύο στάδια:

- ΣΤΑΔΙΟ Α΄: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης
- ΣΤΑΔΙΟ Β΄: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο / ομάδα

Το Στάδιο Α΄ έχει στόχο να διασφαλίσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης.

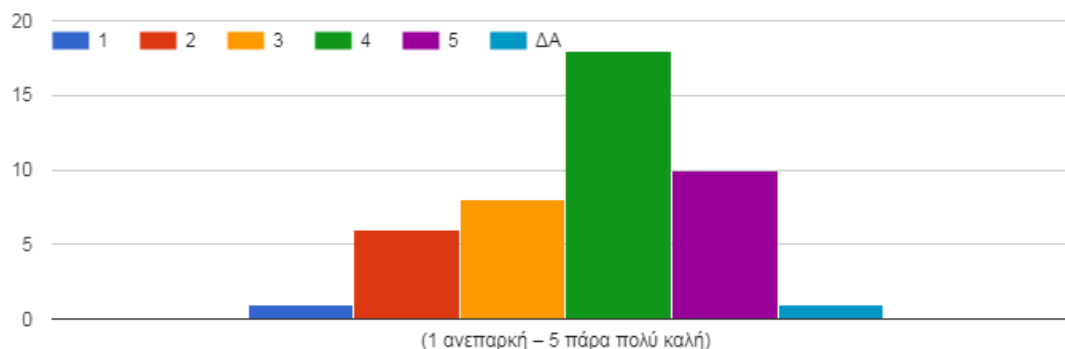
Κατά το Στάδιο Β΄ διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε πέντε βασικές ομάδες.

- 1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης
- 2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου
- 3^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Σκοπιμότητα πράξης
- 4^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ωριμότητα
- 5^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου.

Το σύστημα των κριτηρίων ενσωματώνει: την πληρότητα και σαφήνεια της υποβαλλόμενης πρότασης, την συμβατότητα με τις οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ, την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, και την ωριμότητα των προς ένταξη πράξεων και την ικανότητα δυνητικού δικαιούχου (διοικητική, επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική).

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται κατά πόσο η εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής πράξεων διαμορφώνει ένα σαφές πλαίσιο για τους δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους το οποίο τηρείται για το σύνολο των προς αξιολόγηση έργων.

Σύμφωνα με τις απόψεις οι οποίες κατατίθενται στην έρευνα, προκύπτει ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων θεωρεί σαφή τα κριτήρια επιλογής. Ειδικότερα 28 συμμετέχοντες (64%) χαρακτήρισαν τη σαφήνεια των κριτηρίων από καλή/πολύ καλή έως πάρα πολύ καλή. Τις περισσότερες απαντήσεις (18 απαντήσεις) στην κλίμακα: 1 ανεπαρκής – 5 πάρα πολύ καλή, έλαβε η τιμή 4. Η σαφήνεια των κριτηρίων θεωρήθηκε ανεπαρκής μόνο από έναν ερωτώμενο. Η εικόνα αυτή παρουσιάζεται στο Γράφημα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.5 «Πως θα χαρακτηρίζατε τη σαφήνεια των κριτηρίων επιλογής (1-ανεπαρκή 5-πάρα πολύ καλή)»

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των διαδικασιών που διέπουν το ΕΠ, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη συνεργασία των δικαιούχων/δυννητικών δικαιούχων με την ΕΥΔ. Για αυτό το λόγο ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να αξιολογήσουν την ανταπόκριση/συνεργασία με την ΕΥΔ ως προς ένα σύνολο επιμέρους θεμάτων, επιλέγοντας ανάμεσα σε μια κλίμακα με τιμές από το 1 έως το 5 και «Δεν απαντώ». Όπου 1-καθόλου ικανοποιημένος και 5-πλήρως ικανοποιημένος.

Τα επιμέρους θέματα που εξετάστηκαν ήταν:

- α. Ταχύτητα απόκρισης της ΕΥΔ στο αίτημα
- β. Κατάλληλη και αποτελεσματική στήριξη
- γ. Επίλυση προβλημάτων
- δ. Έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση

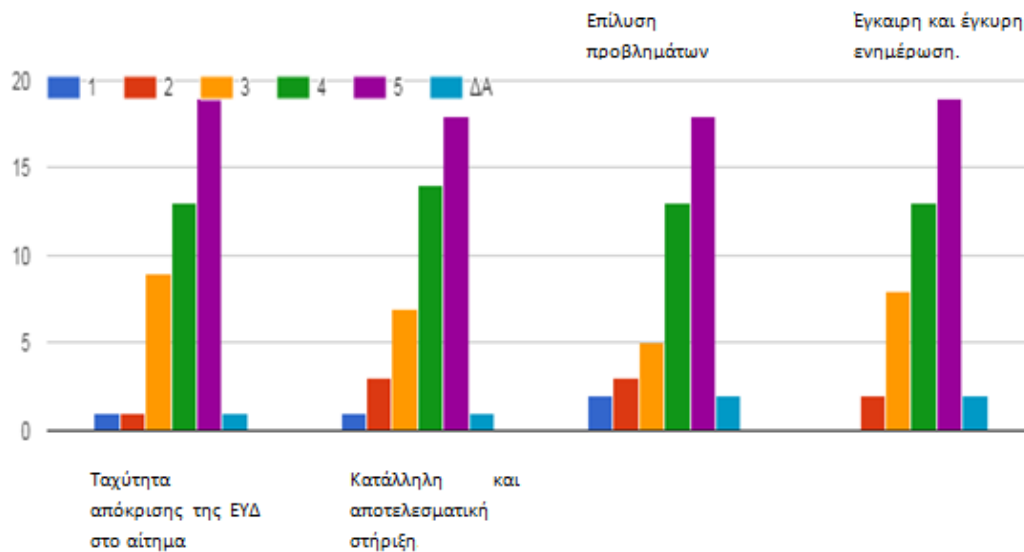
Από τις απαντήσεις που δόθηκαν, προκύπτει ως γενική εικόνα, πως οι ερωτώμενοι κρίνουν θετικά την ανταπόκριση /συνεργασία της ΕΥΔ ως προς το σύνολο και των τεσσάρων θεμάτων που εξετάστηκαν. Η κατανομή των απαντήσεων είναι παρόμοια για κάθε θέμα από τα παραπάνω επιμέρους θέματα, με την πλειοψηφία των απαντήσεων να αφορά τις τιμές 4 και 5, ικανοποιημένοι-πλήρως ικανοποιημένοι.

Οι συμμετέχοντες έκριναν ιδιαίτερα θετικά την ταχύτητα απόκρισης της ΕΥΔ στο αίτημα. Συγκεκριμένα: 32 συμμετέχοντες δήλωσαν ικανοποιημένοι έως πλήρως ικανοποιημένοι και μόλις 2 δήλωσαν μη ικανοποιημένοι.

Εξίσου ικανοποιημένοι δήλωσαν και ως προς την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση που τους παρέχεται από την ΕΥΔ. Η κατανομή απαντήσεων ήταν αντίστοιχη με την παραπάνω.

Ως προς την κατάλληλη και αποτελεσματική στήριξη, η πλειονότητα των συμμετεχόντων δήλωσε «πλήρως ικανοποιημένοι» ενώ 4 συμμετέχοντες δήλωσαν μη ικανοποιημένοι.

Διάγραμμα 4: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.6 «Επιλέξτε τον αριθμό που αντιπροσωπεύει καλύτερα τον βαθμό ικανοποίησης στα παρακάτω επιμέρους θέματα, ως προς (Β,6.α) την ανταπόκριση, συνεργασία με την ΕΥΔ (1-καθόλου ικανοποιημένος 5- πλήρως ικανοποιημένος)»

Η ανταπόκριση της ΕΥΔ για την επίλυση προβλημάτων, κρίθηκε πλήρως ικανοποιητική από 18 συμμετέχοντες και ως μη ικανοποιητική από 5.

Στη συνέχεια της έρευνας, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να αξιολογήσουν τις υποδομές και την ηλεκτρονική υποστήριξη. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα 1-καθόλου ικανοποιημένος έως 5- πλήρως ικανοποιημένος και «Δεν απαντώ».

Εξετάστηκαν τα επιμέρους θέματα:

α. Χρησιμότητα ιστοσελίδας-ηλεκτρονικών υπηρεσιών (help desk)

β. Ποιότητα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης

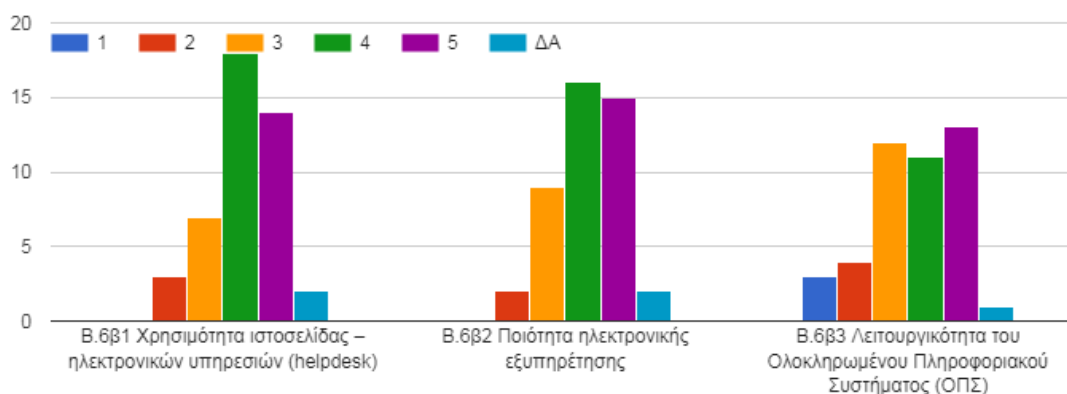
γ. Λειτουργικότητα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ)

Η χρησιμότητα ιστοσελίδας και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών (help desk) θεωρήθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητική από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων. Θετικά κρίθηκε και η ποιότητα της ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης. Η πλειονότητα των απαντήσεων συγκεντρώθηκε στις τιμές 4 και 5 (ικανοποιημένος έως πολύ ικανοποιημένος).

Αναφορικά με τη λειτουργικότητα του ΟΠΣ, η εικόνα των απαντήσεων διαφοροποιείται.

Οι απαντήσεις συγκεντρώνονται κατά φθίνουσα σειρά (από τις περισσότερες προς τις λιγότερες) στις τιμές 5 (πολύ ικανοποιημένος) 3 (μέτρια) και 4 (ικανοποιημένος) αντίστοιχα. Ποσοστό 16% δήλωσαν μη ικανοποιημένοι και τρεις συμμετέχοντες καθόλου ικανοποιημένοι.

Διάγραμμα 5: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.6β «Υποδομές- ηλεκτρονική υποστήριξη»

Τέλος, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν σε δυο ανοιχτές ερωτήσεις. Η πρώτη αφορούσε τα σημαντικότερα προβλήματα που εντόπισαν οι δικαιούχοι και δυνητικοί δικαιούχοι κατά τη διαδικασία υποβολής και η δεύτερη τις βελτιώσεις που θα μπορούσαν να γίνουν. Στην πρώτη ερώτηση δόθηκαν απαντήσεις από 22 συμμετέχοντες ενώ στη δεύτερη από 16.

Σε πολλές περιπτώσεις δόθηκαν παρόμοιες απαντήσεις από τους ερωτώμενους. Συμπεραίνουμε ότι οι απόψεις των συμμετεχόντων για τον προσδιορισμό των προβλημάτων κατά τη διαδικασία υποβολής προτάσεων συγκλίνουν. Κατά την ανάλυση ο Σύμβουλος Αξιολόγησης κατηγοριοποίησε τις απαντήσεις οι οποίες αφορούσαν τα προβλήματα κατά την υποβολή ως εξής:

ΧΡΟΝΟΒΟΡΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΛΟΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Αρκετοί συμμετέχοντες χαρακτήρισαν τη διαδικασία πολύπλοκη ή και χρονοβόρα. Στις περιπτώσεις όπου η απάντηση δεν ήταν γενική δηλώθηκαν τα εξής ως προς την πολυπλοκότητα:

- πολύπλοκη φόρμα υποβολής και συχνά προβλήματα στον έλεγχο ορθότητας
- πιο απλή διαδικασία (αφού η υποβολή είναι ηλεκτρονική να μην χρειάζεται κατάθεση φυσικού φακέλου)
- χρειάζεται ο χειριστής να είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένος για να αντεπεξέλθει στη διαδικασία υποβολής προτάσεων
- γίνονται αλλαγές κατά τη διάρκειά της
- καθυστέρηση με την σωστή αντιστοίχιση των ΚΑΔ
- αργοπορία στην έκδοση διευκρινίσεων

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ / ΟΠΣ

Οι συμμετέχοντες εντόπισαν προβλήματα στην πλατφόρμα και το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής. Σε αυτό το πλαίσιο οι απαντήσεις αφορούσαν: την απόκριση του συστήματος η οποία χαρακτηρίστηκε ως μη καλή και αργή. Επιπλέον αναφέρθηκε πως υπάρχει δυσκολία χρήσης του ΟΠΣ και παρακώληση για λεπτομέρειες τεχνικού χαρακτήρα, μικρός χρόνος αναμονής στο σύστημα και μικρή χωρητικότητα αρχείων pdf. Δύο απαντήσεις αφορούσαν την ηλεκτρονική υποστήριξη ΟΠΣ, και την επίλυση προβλημάτων αντίστοιχα.

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ/ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Σύμφωνα με έξι απαντήσεις, σημαντικό πρόβλημα κατά τη διαδικασία υποβολής προτάσεων αποτέλεσε η γραφειοκρατία και ο μεγάλος αριθμός δικαιολογητικών.

ΑΣΑΦΕΙΑ ΟΔΗΓΙΩΝ:

Σε δύο απαντήσεις οι οδηγίες χαρακτηρίστηκαν ως ασαφείς.

Επιπλέον δόθηκαν και οι ακόλουθες μεμονωμένες απαντήσεις που αναφέρουν τα παρακάτω ως προβλήματα κατά τη διαδικασία υποβολής: μεγάλος περιορισμός χαρακτήρων, επιτρέπεται μία μόνο κατάθεση ανά εταιρεία, η υποστολέχωση των Δήμων, ιδιαίτερα των μικρών, ως προς τη δυνατότητα υποβολής.

Οι **ενέργειες βελτίωσης** που προτείνονται από τους συμμετέχοντες της έρευνας εντοπίζονται και αφορούν κυρίως την απλοποίηση της διαδικασίας υποβολής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τη λειτουργικότητα του ΟΠΣ.

Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τη λειτουργικότητα του συστήματος ΟΠΣ προτείνονται τα παρακάτω από τους συμμετέχοντες: βελτίωση εφαρμογής ΟΠΣ (π.χ. στην εκτύπωση το χρονοδιάγραμμα δεν αντιστοιχεί σε αυτό που εμφανίζεται στο ηλεκτρονικό σύστημα), βελτίωση σταθερότητας συστήματος, φιλικότερο περιβάλλον, μεγαλύτερος χρόνος αναμονής, ενημέρωση για το ανέβασμα των μεγάλων αρχείων pdf, αύξηση του αριθμού των επιτρεπομένων χαρακτήρων και βελτίωση απόκριση της πλατφόρμας υποβολής. Επίσης αναφορικά με το ΟΠΣ, προτάθηκε από έναν συμμετέχοντα και η διοργάνωση σεμιναρίων.

Αρκετοί συμμετέχοντες δήλωσαν πως θα επιθυμούσαν απλοποίηση διαδικασιών και μείωση δικαιολογητικών. Συγκεκριμένα προτείνουν: κωδικοποίηση και μείωση των διαδικασιών, πιο απλή φόρμα υποβολής χωρίς να απαιτούνται λεπτομερείς πληροφορίες στα πεδία, μείωση των εγγράφων/απαιτούμενων δικαιολογητικών, να αναρτούνται στο πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ) όλα τα δικαιολογητικά και να μην απαιτείται φυσικός φάκελος.

Επίσης ένας συμμετέχοντας προτείνει να επιτρέπεται η κάθε εταιρεία να είναι συντονιστής σε περισσότερα από ένα προγράμματα.

Ως προς τα θέματα που εξετάστηκαν προκύπτει η ακόλουθη εικόνα:

- Η πλειοψηφία όσων απάντησαν την έρευνα γνωρίζει και έχει πρόσβαση στο ΕΠ Ήπειρος 2014-2020
- Αναφορικά με το σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, μεγάλο ποσοστό δήλωσε εξοικειωμένο και περίπου οι μισοί από όσους απάντησαν δήλωσαν πως έχουν ασχοληθεί με μία, δύο ή και τρεις διαδικασίες.
- Η εφαρμογή των διαδικασιών χαρακτηρίστηκε από τους περισσότερους συμμετέχοντες καλή, η διαδικασία υποβολής προτάσεων μέτρια προς καλή και τα κριτήρια επιλογής σαφή.
- Οι συμμετέχοντες ως προς την συνεργασία και απόκριση με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης φάνηκαν σε μεγάλο βαθμό ικανοποιημένοι.

- Σχετικά με τις υποδομές και την ηλεκτρονική υποστήριξη, η λειτουργικότητα του ΟΠΣ αξιολογήθηκε μέτρια.
- Τα σημαντικότερα προβλήματα στη διαδικασία υποβολής όπως προέκυψαν από τις σχετικές απαντήσεις αφορούσαν: την πολυπλοκότητα και τις χρονοβόρες διαδικασίες, την ηλεκτρονική υποβολή και το ΟΠΣ, το πλήθος των απαιτούμενων δικαιολογητικών και τις οδηγίες.
- Αντίστοιχα οι ενέργειες βελτίωσης αφορούν την απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τη λειτουργικότητα του ΟΠΣ.

7.3 Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η γνώση για το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 από τους δικαιούχους και δυν. δικαιούχους καθώς και η πρόσβαση στην πληροφορία του Προγράμματος θεωρείται ικανοποιητική. Οι διαδικασίες του ΣΔΕ είναι γνωστές στους συμμετέχοντες· η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις διαδικασίες θεωρείται ικανοποιητική όπως και η εφαρμογή των διαδικασιών, και τα κριτήρια επιλογής. Η διαδικασία υποβολής προτάσεων επιδέχεται βελτιώσεις κυρίως ως προς την ηλεκτρονική υποβολή και τη λειτουργικότητα του ΟΠΣ. Η απόκριση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στις ανάγκες των συμμετεχόντων θεωρείται αποτελεσματική.

Εκτιμάται ότι πρέπει να δοθεί βαρύτητα στις απαντήσεις των συμμετεχόντων και προτείνεται να δοθεί έμφαση στην απλοποίηση και την βελτίωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων. Σε αυτή τη κατεύθυνση θα βοηθούσαν σεμινάρια και διδακτικά βίντεο (tutorial) όπου να παρουσιάζεται με βήματα η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

8. Η. Πληροφόρηση και Επικοινωνία

Στόχος της ενότητας είναι να προσεγγιστεί αξιολογικά ο βαθμός αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του ΕΠ από το κοινό στην Περιφέρεια Ηπείρου, να προσδιοριστεί εάν οι ωφελούμενοι και οι δικαιούχοι του ΕΠ γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις πηγές πληροφόρησης καθώς και η επάρκεια αυτής για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ. Αξιολογούνται οι δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που πραγματοποιούνται καθώς και οι στόχοι της Στρατηγικής Επικοινωνίας τόσο μέσω των ετησίων σχεδίων επικοινωνίας όσο και μέσω του κειμένου της Στρατηγικής και λαμβάνεται υπόψη η έρευνα κοινής γνώμης «Αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ στην Ήπειρο».

Οι επικοινωνιακοί στόχοι της Στρατηγικής Επικοινωνίας κρίνονται ως προς το αν είναι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, ακριβείς και χρονικά καθορισμένοι ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν οι δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας όσον αφορά στην αποτελεσματικότητά τους και να τροποποιηθούν εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Η Στρατηγική Επικοινωνίας είναι δομημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχουν και μετρήσιμα στοιχεία που υπολογίζονται μέσω δεικτών. Οι ενδεικτικοί δείκτες αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

- Δείκτες υλοποίησης οι οποίοι καταγράφουν τις επικοινωνιακές δράσεις (π.χ. αριθμός ημερίδων, έντυπο υλικό, websites).
- Δείκτες αποτελέσματος οι οποίοι καταγράφουν το αποτέλεσμα των ενεργειών ως προς τους αποδέκτες ή ωφελούμενους (π.χ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδα, δελτία τύπου που δημοσιεύθηκαν, αριθμός μοναδικών επισκεπτών σε website).
- Δείκτες επίπτωσης οι οποίοι αναλύουν την επίδραση των επικοινωνιακών δράσεων στο κοινό στόχο (π.χ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας).

Συμπληρωματικά με την ανάλυση των δεικτών/ποσοτικών στοιχείων και την αξιολόγηση των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας και των επικοινωνιακών στόχων της Στρατηγικής Επικοινωνίας, καταρτίστηκε ερωτηματολόγιο. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε διακίνηση δύο ερωτηματολογίων: ένα προς δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους του ΕΠ (Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ 2014-2020 Περιφέρειας Ηπείρου προς Δικαιούχους/Δυν. Δικαιούχους) και ένα που διακινήθηκε με τη συνεργασία των δικαιούχων στο ευρύτερο κοινό της περιφέρειας (Έρευνα Αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του ΕΠ 2014-2020 Περιφέρειας Ηπείρου). Για τη διάδοση του ερωτηματολογίου στο ευρύτερο κοινό δικαιούχοι του ΕΠ κλήθηκαν να διακινήσουν το ερωτηματολόγιο ευρέως όπως Δήμοι, Επιμελητήρια, Φορείς που συνεργάζονται με τα Επιμελητήρια, Κοινωνικοί Φορείς και Πανεπιστήμια.

Ο στόχος της πρωτογενούς έρευνας είναι να παράξει ποιοτικά δεδομένα εκτιμώντας την επιτυχία της Στρατηγικής Επικοινωνίας της Περιφέρειας Ηπείρου, μέσω της αποτύπωσης του βαθμού και των μέσων πληροφόρησης, της αναγνωρισιμότητας του ΕΠ, των απόψεων και των προτάσεων των δικαιούχων και της ΕΥΔ.

Κατά τη φάση σχεδιασμού των ερωτηματολογίων δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα:

- Στην ανάγκη κάλυψης όλων των ζητημάτων που θέτει η έρευνα, και
- Στην πληρότητα της δομής και στην ορθότητα της διατύπωσης των ερωτήσεων προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το φαινόμενο της απώλειας πληροφοριών λόγω αδυναμίας ή άρνησης των ερωτώμενων να απαντήσουν.

Το ερωτηματολόγιο που απευθύνεται στους δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους αποτελείται από ερωτήσεις κλειστού και ανοιχτού τύπου. Αντίστοιχα, το ερωτηματολόγιο που απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό της περιφέρειας περιλαμβάνει μόνο ερωτήσεις κλειστού τύπου ώστε να διευκολυνθεί η συμπλήρωσή του σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Τα ερωτηματολόγια, με τη συμβολή των δικαιούχων στη διακίνησή τους στο ευρύτερο κοινό, διακινήθηκαν ηλεκτρονικά από τη 1 έως τις 20 Φεβρουαρίου.

8.1 Σε ποιο βαθμό υπάρχει αναγνωρισιμότητα από το κοινό: του ΕΣΠΑ, του ΕΠ και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης

Σημειώνεται ότι λόγω της περιορισμένης χρονικής περιόδου της έρευνας, οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν από το ευρύ κοινό αντιπροσωπεύουν ένα περιορισμένο μέρος του πληθυσμού της περιφέρειας. Η πρωτογενής έρευνα λειτούργησε ως μέσο σχηματισμού μιας πρώτης εντύπωσης των απόψεων των πολιτών της Περιφέρειας Ηπείρου παρά ως υλικό που μπορεί να οδηγήσει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με το βαθμό ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού.

Το εν δυνάμει δείγμα της έρευνας ήταν ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου και οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν στο δεδομένο χρονικό διάστημα ανήλθαν στις 80. Ένα από τα προβλήματα της διαδικασίας ήταν το γεγονός πως ένας μεγάλος αριθμός ωφελούμενων δεν έχει πρόσβαση ή και τη γνώση ώστε να συμμετάσχει σε μια ηλεκτρονική έρευνα. Το ερωτηματολόγιο, όπως διακινήθηκε, βρίσκεται στο Παράρτημα που ακολουθεί.

Εξετάζοντας το προφίλ των ατόμων που συμμετείχαν, οι συμμετοχές ανδρών κι γυναικών φαίνονται σχεδόν ισοκατανεμημένες με τη συμμετοχή 41 ανδρών έναντι 39 γυναικών. Όσον αφορά την ηλικία, το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 36-55 ετών (63,7%). Ακολουθούν οι ομάδες των 18-35 ετών με ποσοστό 22,5% και των άνω των 56 με ποσοστό 13,7% αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι είναι μισθωτοί (66,3%) και με φθίνουσα σειρά συμμετείχαν ελεύθεροι επαγγελματίες (12,5%), φοιτητές/τριες (11,3%) και άνεργοι (8,8%).

Μεταβαίνοντας στην αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ και του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, η πλειοψηφία απάντησε πως γνωρίζει τι είναι το ΕΣΠΑ (87,5%) και από αυτά τα άτομα, το μεγαλύτερο ποσοστό ενημερώνεται για αυτό μέσω διαδικτύου (57,1%) και υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου.

Στην ερώτηση σχετικά με την προέλευση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ, 51 άτομα απάντησαν ότι προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς πόρους και 25 ότι προέρχονται μόνο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντίστοιχα, τα άτομα που δήλωσαν πως γνωρίζουν ποια είναι τα ευρωπαϊκά ταμεία ανέρχονται σε 58 έναντι 20 που απάντησαν αρνητικά.

Καλούμενοι να αξιολογήσουν την ενημέρωση που έχουν για το ΕΣΠΑ σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 αντιστοιχούσε σε περιορισμένη και το 5 σε επαρκή, το μεγαλύτερο μέρος (21 άτομα) των συμμετεχόντων την αξιολόγησαν ως μέτρια (3) και ακολούθως κάπως περιορισμένη (19 άτομα) και σχετικά επαρκή (16 άτομα). Υπήρχαν και άτομα που απάντησαν πως θεωρούν την ενημέρωση τους για το ΕΣΠΑ περιορισμένη (14 άτομα) και επαρκή (10 άτομα).

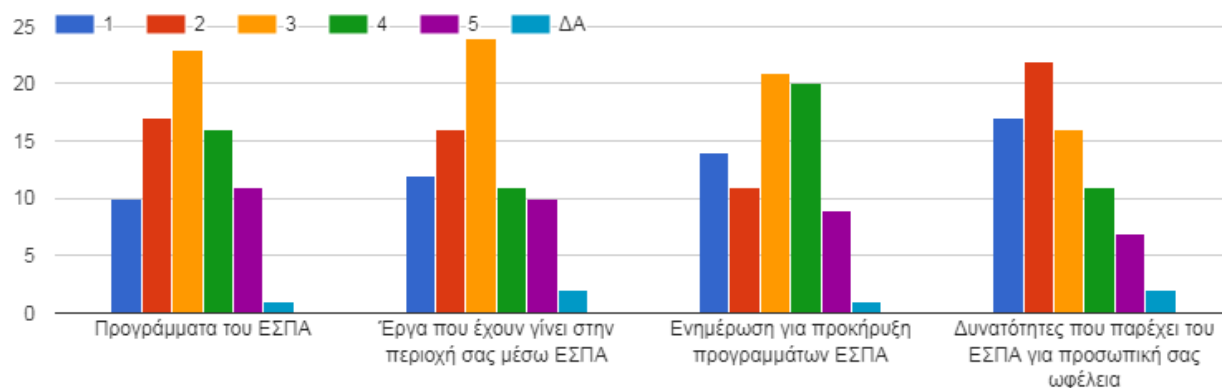
Τον τελευταίο χρόνο το 81,3% των ατόμων που έλαβαν μέρος δήλωσαν ότι έχουν δει στην τηλεόραση, ακούσει στο ραδιόφωνο ή διαβάσει κάτι σχετικό με το ΕΣΠΑ 2014-2020 και από αυτούς η πλειοψηφία (80,3%) το χαρακτήρισε ως θετικό.

Εστιάζοντας σε συγκεκριμένα μέσα πληροφόρησης για το ΕΣΠΑ και το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, ενώ 44 άτομα χρησιμοποιούν την ιστοσελίδα www.espa.gr για ενημέρωση έναντι 30 που δεν την έχουν χρησιμοποιήσει, την ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.peproe.gr την έχουν επισκεφτεί μόνο 19 από τους συμμετέχοντες στην έρευνα. Αντίστοιχα, 61,3% των συμμετεχόντων δεν έχουν παρακολουθήσει κάποια ενημερωτική καμπάνια για το ΕΠ Ήπειρος. Τα 31 άτομα που έχουν παρακολουθήσει ήταν κυρίως μέσω καταχώρισης σε ιστοσελίδα (25 άτομα), καταχώρισης στον τύπο και διαφήμισης στην τηλεόραση (από 4 άτομα).

Όσον αφορά στην καμπάνια EU Open project days, το 83,3% δεν γνώριζε για αυτή. Ο αριθμός συμμετοχών στις συγκεκριμένες εκδηλώσεις που έλαβαν χώρα σε αυτά τα πλαίσια εμφανίζεται περιορισμένος, με 3 συμμετοχές στις Εκδηλώσεις στο κάστρο Ιωαννίνων και Άρτας και στα μουσεία Ηγουμενίτσας και Πρέβεζας το Μάιο του 2016, 2 συμμετοχές στις Εκδηλώσεις στο κάστρο Ιωαννίνων το Μάιο του 2017 και 3 στις Εκδηλώσεις στο Μουσείο Αργυροτεχνίας το Μάιο του 2017. Στην ερώτηση εάν συμμετείχαν σε κάποια προωθητική ενέργεια στα πλαίσια του ΕΠ 2014-2020, το 57,1% επέλεξε να μην απαντήσει και από τα άτομα που απάντησαν, 21 συμμετείχαν σε κάποια εκδήλωση/συνέδριο και 9 σε σεμινάριο.

Κλείνοντας την ενότητα της αξιολόγησης της πληροφόρησης, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν την προσωπική τους πληροφόρηση σχετικά με τα προγράμματα του ΕΣΠΑ, τα έργα που έχουν γίνει στην περιοχή τους μέσω του ΕΣΠΑ, την ενημέρωση για την προκήρυξη προγραμμάτων ΕΣΠΑ και τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ για την προσωπική τους ωφέλεια. Οι απαντήσεις παρουσιάζονται στο γράφημα που ακολουθεί.

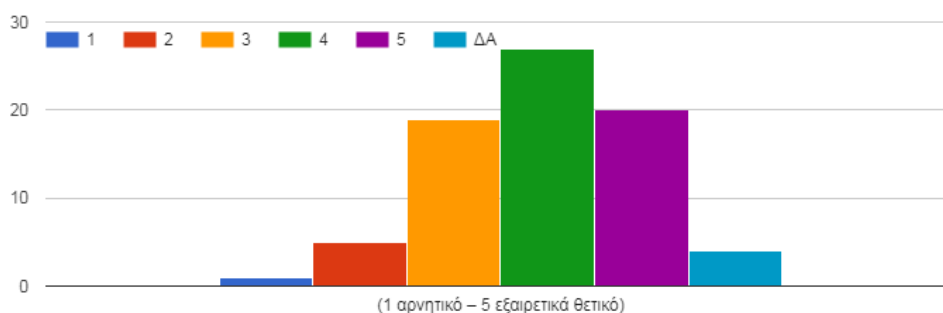
Διάγραμμα 6: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.12 «Για κάθε ένα από τα ακόλουθα αξιολογήστε την πληροφόρηση που έχετε εσείς προσωπικά (1 μη ικανοποιητική – 5 πάρα πολύ καλή)»

Διερευνώντας την εξοικείωση των συμμετεχόντων με έργα που έχουν υλοποιηθεί στην περιοχή τους, παρατηρήθηκε ότι όταν ζητήθηκαν να περιγράψουν έργα που γνωρίζουν μόνο οι 22 από τους 80 απάντησαν. Αναφέρθηκαν κυρίως σε έργα οδοποιίας (Ιόνια Οδός, Εγνατία Οδός, επαρχιακές οδοί), στα Κέντρα Κοινότητας και τα Κοινωνικά Παντοπωλεία/Φαρμακεία, στα Προγράμματα Πρόνοιας, σε υποδομές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε αποχετευτικά έργα. Η πλειοψηφία (68,8%) θεωρεί πως έχει ωφεληθεί η καθημερινότητά τους από συγχρηματοδοτούμενα έργα σε αντίθεση με ένα ποσοστό 19,5% που θεωρεί πως δεν έχει δει κάποια ωφέλεια.

Αντίστοιχα, αξιολογώντας τον αρνητικό ή θετικό αντίκτυπο των έργων στην περιοχή τους σε μια κλίμακα από το 1 (αρνητικός) έως το 5 (εξαιρετικά θετικός), η μεγαλύτερη μερίδα ατόμων (27 άτομα) θεωρεί πως είναι θετικός.

Διάγραμμα 7: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.15 «Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα για τα οποία έχετε ακούσει, θα λέγατε ότι η στήριξη αυτή είχε θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη της πόλης ή της περιοχής σας;»

Σχετικά με τους τομείς στους οποίους συμβάλλει το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, οι τρεις επικρατέστερες απαντήσεις ήταν οι εξής: 32 άτομα θεωρούν ότι συμβάλλει στη βελτίωση και αναβάθμιση μεταφορικών δικτύων (δρόμοι, σιδηρόδρομοι, λιμάνια), 29 στην προστασία του περιβάλλοντος και τις τεχνικές υποδομές και 27 στην αύξηση της απασχόλησης.

Διάγραμμα 8: Απαντήσεις στην ερώτηση B.16 «Κατά την άποψή σας σε ποιον τομέα από τους παρακάτω συμβάλλει περισσότερο το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020; (μέχρι 3 επιλογές)»

8.2 Γνωρίζουν οι ωφελούμενοι και οι δικαιούχοι του ΕΠ τις πηγές πληροφόρησης των δράσεων του;

Το δείγμα της έρευνας ήταν οι δικαιούχοι του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 καθώς και οι δυνητικοί δικαιούχοι που είτε εκδήλωσαν ενδιαφέρον για το ΕΠ είτε ήρθαν σε κάποια επικοινωνία με την Περιφέρεια. Οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν στο δεδομένο χρονικό διάστημα ανήλθαν στις 40. Το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 προς δικαιούχους/δυνητικούς δικαιούχους, όπως διακινήθηκε, βρίσκεται στο Παράρτημα που ακολουθεί.

Οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους (97,5%) δήλωσαν πως γνωρίζουν τι είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ήπειρος 2014-2020 και αντίστοιχα ότι έχουν κάποια πρόσβαση σε αυτό (95%). Σε μεγάλο ποσοστό στη σχετική ερώτηση (79,5%) απάντησαν ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς Πόρους και ένα 17,9% ότι προέρχονται μόνο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Καλούμενοι να αναγνωρίσουν το σήμα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 ανάμεσα σε 3 επιλογές, 32 από τους συμμετέχοντες επέλεξαν το σωστό (Επιλογή 2) ενώ 8 επέλεξαν το σήμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Επιλογή 3).

Εικόνα 1: Γνωρίζετε ποιο είναι το σήμα (logo) του ΕΠ;

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1

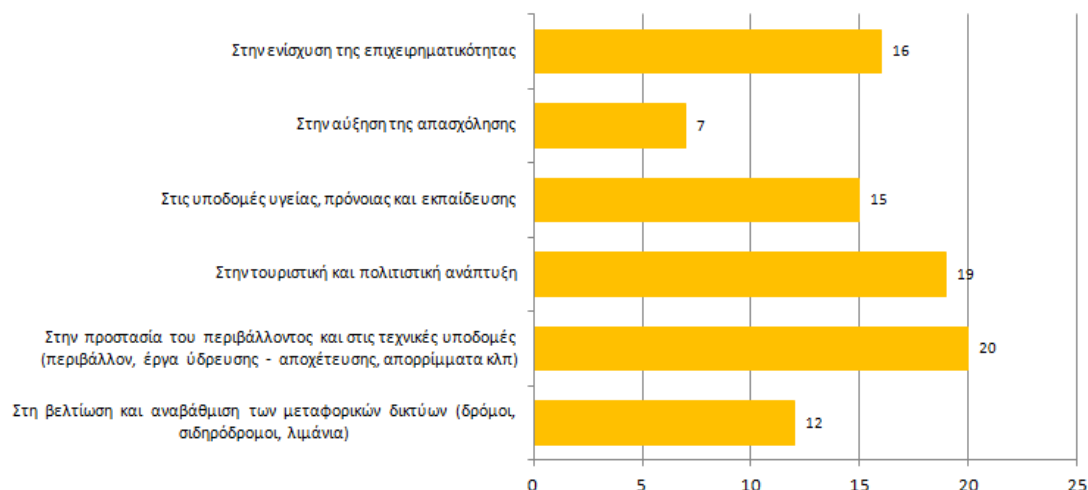
2

3

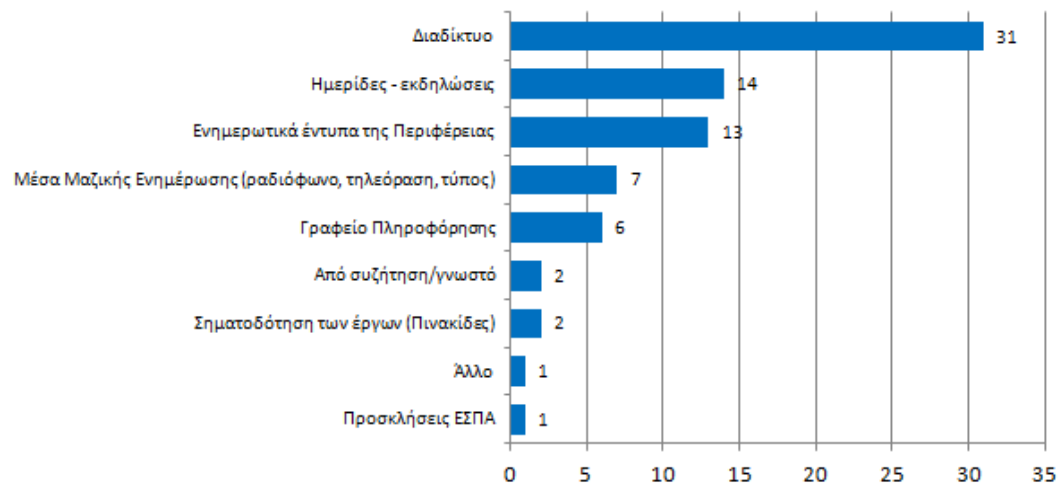
Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι οι τρεις τομείς στους οποίους η συμβολή του ΕΠ κρίνεται σημαντική είναι, με σειρά βαρύτητας, η προστασία του περιβάλλοντος και οι τεχνικές υποδομές (έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, απορρίμματα), η τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Διάγραμμα 9: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.1 «Κατά την άποψή σας σε ποιον τομέα από τους παρακάτω συμβάλλει περισσότερο το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020; (μέχρι 3 επιλογές)»

Τα μέσα ενημέρωσης που φαίνεται να επικρατούν στην ενημέρωση των δικαιούχων/δυννητικών δικαιούχων σχετικά με το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 είναι το διαδίκτυο (31 άτομα), Ημερίδες και Εκδηλώσεις (14 άτομα) και ενημερωτικά έντυπα της Περιφέρειας Ηπείρου (13 άτομα). Στο σύνολο των 40 συμμετεχόντων οι 33 δήλωσαν πως χρησιμοποιούν για ενημέρωση την ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.peproe.gr και 27 την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ www.espa.gr. Οι απαντήσεις στην ερώτηση εάν έχουν παρακολουθήσει κάποια ενημερωτική καμπάνια για το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 είναι σχεδόν ισοκαταμεμημένες: 19 απάντησαν θετικά και 20 αρνητικά. Από τις θετικές απαντήσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό (85%) δήλωσε ότι ήταν μέσω καταχώρισης σε ιστοσελίδα και οι υπόλοιποι μέσω καταχώρισης στον τύπο (15%).

Διάγραμμα 10: Απαντήσεις στην ερώτηση Β.3 «Πως έχετε πληροφορηθεί για το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020; (μέχρι 3 επιλογές)»

Στην ερώτηση εάν έχουν λάβει μέρος σε προωθητικές ενέργειες του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 το 42,1% επέλεξε να μην απαντήσει δηλώνοντας έτσι πως δεν έχουν συμμετάσχει σε κάτι αντίστοιχο. Από αυτούς που απάντησαν, το 36,8% έχουν παρακολουθήσει κάποια Εκδήλωση/συνέδριο και το 21,1% κάποιο σεμινάριο. Το 60% δεν γνώριζε για την καμπάνια EU Open project days έναντι 32,5% που τη γνώριζαν. 6 συμμετείχαν σε εκδηλώσεις στο κάστρο Ιωαννίνων και Άρτας και Μουσεία Ηγουμενίτσας και Πρέβεζας το Μάιο του 2016, 3 στις εκδηλώσεις στο Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών (ΒΕΤ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το Μάιο του 2016, 5 στις εκδηλώσεις στο κάστρο Ιωαννίνων τον Μάιο του 2017 και 5 στις εκδηλώσεις στο Μουσείο Αργυροτεχνίας το Μάιο του 2017.

8.3 Είναι επαρκής η ενημέρωση, των ωφελούμενων και των δικαιούχων, για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ και για τους στόχους αυτών;

8.3.1 Κύρια αποτελέσματα της έρευνας κοινής γνώμης

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην Περιφέρεια Ηπείρου τον Ιανουάριο του 2012. Το δείγμα αποτελούνταν από 800 στο σύνολο, άνδρες και γυναίκες ηλικίας άνω των 18 ετών με περιοχή κατοικίας μία από τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Ηπείρου.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας, η πλειοψηφία του δείγματος (78,6%) δε γνώριζε κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα που συμβάλλει στην ανάπτυξη της περιοχής τους.

Σχετικά με τα προγράμματα που είχαν υπόψη τους, αυτά αφορούσαν έργα υποδομών και οδοποιίας όπως τα έργα Ιονίας και Εγνατίας οδού, προγράμματα στήριξης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, προγράμματα κατάρτισης, προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και τουρισμού, επιδοτούμενα προγράμματα επενδύσεων σε φωτοβολταϊκά συστήματα.

Περίπου 8 στα 10 άτομα απάντησαν ότι γνωρίζουν τι είναι το ΕΣΠΑ και κύρια πηγή ενημέρωσης για αυτό είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο και εφημερίδες).

Από τις σχετικές ερωτήσεις προέκυψε ότι το 59,9% των συμμετεχόντων είχαν σχηματίσει αρνητική εικόνα για τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιούνται τα κονδύλια του ΕΣΠΑ. Κύριοι λόγοι της αρνητικής εικόνας εμφανίζονται η καθυστέρηση των έργων και ο κακός προγραμματισμός τους. Οι ερωτώμενοι που εμφανίστηκαν να έχουν θετική εικόνα για την αξιοποίηση των κονδυλίων, τη βασίζουν κυρίως στην ανάπτυξη του οδικού δικτύου και τα άλλα έργα υποδομών καθώς και τις επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα αλλά και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα.

Ποσοστό της τάξης του 41,1% ήταν ενημερωμένο σχετικά με τη διάθεση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ στην Ήπειρο μόνο σε φορείς.

Στα έργα του ΕΣΠΑ με τη μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα συμπεριλαμβάνονται τα έργα της Εγνατίας και Ιονίας οδού, τα φωτοβολταϊκά, τα έργα στο λιμένα Ηγουμενίτσας και άλλα έργα τοπικής σημασίας.

Το 55,9% θεωρούσε ότι το ΕΣΠΑ έχει ελάχιστη ή και καθόλου επίδραση στην ποιότητα ζωής τους. Το 16,6% θεωρούσε ότι έχει μέτρια επίδραση και το 27,4% ότι επηρεάζει τη ζωή τους αρκετά σημαντικά.

7 στα 10 από τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα πίστευαν ότι το ΕΣΠΑ συνέβαλε στην ενίσχυση της απασχόλησης και της τοπικής οικονομίας, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, της εξοικονόμησης ενέργειας, του εκσυγχρονισμού και της βελτίωσης των υποδομών υγείας και εκπαίδευσης, στον τομέα του τουρισμού και της ανάδειξης του ελληνικού πολιτισμού.

Η πλειοψηφία του δείγματος 92,3% πιστεύει ότι η Περιφέρεια Ηπείρου θα πρέπει να αναλάβει επιπρόσθετες πρωτοβουλίες και ενέργειες προκειμένου οι πολίτες να ενημερωθούν για τα προγράμματα και τις δράσεις του ΕΣΠΑ. Σύμφωνα με τις απαντήσεις, η Περιφέρεια θα μπορούσε να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην ενημέρωση μέσω των ΜΜΕ, της διενέργειας σχετικών εκδηλώσεων και σεμιναρίων, της δημιουργίας ενημερωτικών εντύπων και της παροχής ενημέρωσης μέσω των ΚΕΠ.

Από την έρευνα προκύπτει ότι εκείνη τη χρονική περίοδο υπήρχε διαφοροποίηση στις απόψεις και στο βαθμό πληροφόρησης σε συνάρτηση με την Περιφερειακή Ενότητα κατοικίας, με τους κατοίκους της Άρτας να έχουν χαμηλότερα ποσοστά ενημέρωσης και να θεωρούν ότι δεν ωφελούνται από το ΕΣΠΑ σε αντίθεση με την Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων που εμφανίζει καλύτερη ενημέρωση και διαφορετική στάση ως προς τις ωφέλειες από τα κονδύλια του ΕΣΠΑ.

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της Έρευνας Κοινής Γνώμης «Αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ στην Ήπειρο» με την «Έρευνα Αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2014 – 2020» προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι υπάρχει μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ· στη σχετική ερώτηση στην Έρευνα Κοινής Γνώμης το 81,3% απάντησε ότι το γνωρίζει σε σύγκριση με το 87,5% που απάντησαν το ίδιο στην πρόσφατη Έρευνα.

Μια σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων είναι η ανάδειξη του διαδικτύου ως το βασικό μέσο ενημέρωσης. Στην Έρευνα Κοινής Γνώμης, το 61% δήλωσε πως ενημερώνεται για το ΕΣΠΑ μέσω τηλεόρασης/ραδιοφώνου/εφημερίδων ενώ μόλις το 14,7% χρησιμοποιούσε το διαδίκτυο για αυτό το σκοπό. Στην Έρευνα στα πλαίσια της 1^{ης} Αξιολόγησης του ΕΠ, το 57,1% χρησιμοποιεί ως πηγή ενημέρωσης το διαδίκτυο και τα αντίστοιχα ποσοστά μέσω τηλεόρασης/ραδιοφώνου/εφημερίδων κυμαίνονται κάτω από 20%.

Και στις δύο έρευνες ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να αναφέρουν κάποια από τα συγχρηματοδοτούμενα έργα που έχουν υπόψη τους. Η ερώτηση είναι ανοιχτού τύπου και συγκεντρώθηκαν διάφορες απαντήσεις. Ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων και τις δύο φορές ανέφερε τα έργα της Εγνατίας Οδού και της Ιονίας Οδού, με την Εγνατία Οδό να συγκεντρώνει τις περισσότερες απαντήσεις στην Έρευνα Κοινής Γνώμης και την Ιονία Οδό να επικρατεί στις απαντήσεις στην Έρευνα Αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2014 – 2020.

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται μια αντιστοίχιση των απαντήσεων που δόθηκαν στην ερώτηση που αφορούσε σε ποιους τομείς συμβάλλει περισσότερο το ΕΣΠΑ/ΕΠ. Παρουσιάζονται με αύξουσα σειρά επιλογής. Σημειώνεται ότι κάθε συμμετέχων μπορούσε να επιλέξει 3 τομείς και τα τελικά ποσοστά προκύπτουν με αναγωγή του αριθμού των απαντήσεων στο σύνολο των συμμετεχόντων και όχι στο σύνολο των απαντήσεων για τη συγκεκριμένη ερώτηση. Είναι εμφανής η διαφοροποίηση μεταξύ των δύο ερευνών στους τομείς που εκτιμάται ότι το ΕΣΠΑ/ΕΠ συμβάλλει περισσότερο.

Πίνακας 28: Σύγκριση απαντήσεων στην ερώτηση «Σε ποιον τομέα από τους παρακάτω συμβάλλει περισσότερο το ΕΣΠΑ (Έρευνα Κοινής Γνώμης)/ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 (Έρευνα Αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2014 – 2020)

	Έρευνα Κοινής Γνώμης	Ποσοστό	Έρευνα στα πλαίσια της 1 ^{ης} Αξιολόγησης του ΕΠ	Ποσοστό
1	Προστασία περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας	48,5%	Βελτίωση και αναβάθμιση των μεταφορικών δικτύων (δρόμοι, σιδηρόδρομοι, λιμάνια)	41,6%
2	Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών υγείας και εκπαίδευσης	45,1%	Στην προστασία του περιβάλλοντος και στις τεχνικές υποδομές (περιβάλλον, έργα ύδρευσης – αποχέτευσης, απορρίμματα κλπ)	37,7%
3	Ανάδειξη τουρισμού και πολιτισμού	36,2%	Αύξηση της απασχόλησης	35,1%
4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	34,8%	Στην τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη	28,6%
5	Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών	29,6%	Στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	27,3%
6	Υποστήριξη και προώθηση ενέργειας και τεχνολογίας	5,8%	Στις υποδομές υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης	23,4%

8.3.2 Αξιολόγηση μέτρων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, με βάση τους επικοινωνιακούς στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στη Στρατηγική Επικοινωνίας Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου

Η αξιολόγηση των ενεργειών και των δράσεων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας πραγματοποιείται με την αντιστοίχιση των επικοινωνιακών στόχων όπως καθορίστηκαν στην Στρατηγική Επικοινωνίας του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Ηπείρου. Δημιουργείται ένας πίνακας στον οποίο γίνεται αντιστοίχιση των στόχων με τις δράσεις/ενέργειες που έλαβαν χώρα από την αρχή της Προγραμματικής Περιόδου μέχρι και το 2017 χρησιμοποιώντας ως πηγή την Αξιολόγηση του Σχεδίου Επικοινωνίας για το 2017. Από αυτό προκύπτουν και τα αποτελέσματα της κάθε ενέργειας σε επίπεδο εκροών.

Λαμβάνοντας υπόψη τη στοχοθεσία και τις υλοποιούμενες ενέργειες γίνεται μια αξιολόγηση της συμβολής κάθε δράσης στον αντίστοιχο στόχο με βάση μια κλίμακα με τιμές Α (Ανεπαρκής), Μ (Μέτρια), Ε (Επαρκής) και ΟΧΙ σε περίπτωση που η συμβολή είναι ανύπαρκτη.

Από τον πίνακα που ακολουθεί προκύπτει ότι ένα μεγάλο μέρος των δράσεων έχει ως αποτέλεσμα την κάλυψη σε μεγάλο βαθμό των στόχων που τέθηκαν στην Στρατηγική Επικοινωνίας του ΕΠ με τη συμβολή τους να χαρακτηρίζεται Μερική στο στάδιο που βρίσκεται το Πρόγραμμα. Υπάρχουν επίσης πολλές ενέργειες οι οποίες κρίνεται πως καλύπτουν επαρκώς τους αντίστοιχους στόχους.

Πίνακας 29: Η αξιολόγηση των ενεργειών και των δράσεων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας

Επικοινωνιακοί Στόχοι	Ενέργειες	Χρόνος	Κοινό – Στόχος	Επίτευξη	Συμβολή
Η ανάδειξη του ρόλου της ΕΕ στην ανάπτυξη της Περιφέρειας	Διοργάνωση σημαντικής ενημερωτικής δραστηριότητας για τη δημοσιοποίηση της έναρξης του ΕΠ	11-6-2015	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	134 Συμμετέχοντες	E
Η ευρεία διάδοση των ευκαιριών χρηματοδότησης και συμμετοχής στα προγράμματα: - τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, - τους όρους επιλεξιμότητας για τη δυνατότητα χρηματοδότησης, - την ακριβή διαδικασία για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και τις σχετικές προθεσμίες και - τα κριτήρια για την επιλογή των πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν.	Διοργάνωση σημαντικής ενημερωτικής δραστηριότητας ετησίως για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τα επιτεύγματα του ΕΠ – 2 ^η Επιτροπή Παρακολούθησης	24-12-2016	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	60 Συμμετέχοντες	M
	Ηλεκτρονική δημοσίευση καταλόγου πράξεων στην ενιαία διαδικτυακή πύλη www.espa.gr και στον διαδικτυακό τόπο www.peproe.gr	Ολόκληρο το έτος			M
	Παρουσίαση παραδειγμάτων πράξεων στην ενιαία διαδικτυακή πύλη www.espa.gr και στον διαδικτυακό τόπο www.peproe.gr	Ολόκληρο το έτος			M
Η ανάδειξη, προβολή και καταγραφή των έργων και δράσεων που χρηματοδοτεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και η συνέργια και συμπληρωματικότητα αυτών με άλλα τομεακά και εθνικά έργα ως «εργαλείο ανάπτυξης» της Περιφέρειας	Ενημερωτική καμπάνια: - για την προβολή του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 - για την προβολή της πρόσκλησης για την ενίσχυση επιχειρήσεων Δημοσίευση προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων	Τηλεόραση/ραδιόφωνο /διαφήμιση στο διαδίκτυο: 12-2016 έως 10-2017 Τύπος: Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/Δικαιούχοι/Ευρύ Κοινό	Τηλεόραση: 4 σταθμοί, 356 μηνύματα Ραδιόφωνο: 20 σταθμοί, 3.296 μηνύματα Τύπος: 23 μέσα ενημέρωσης, 227 καταχωρίσεις Διαδίκτυο: 24 μέσα ενημέρωσης, 1.035 καταχωρίσεις	M

Επικοινωνιακοί Στόχοι	Ενέργειες	Χρόνος	Κοινό – Στόχος	Επίτευξη	Συμβολή
Η ευαισθητοποίηση των δυνητικών δικαιούχων για την ευθύνη ενημέρωσης του κοινού σχετικά με το σκοπό της πράξης και τη στήριξή τους από τα Ταμεία.	2 ^η Συνεδρίαση ΕπΠα	14-10-2016	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	7 Εκδηλώσεις και 4.300 συμμετέχοντες	M
	EU Open Project Days	8-5-2017 έως 14-5-2017	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό		M
	Πρωθητικό υλικό για το ΕΠ που δόθηκε στους συμμετέχοντες της 2 ^{ης} ΕπΠα, του Σεμιναρίου για τις διαδικασίες του ΕΣΠΑ, στο 2 ^ο EUSAIR Forum και στις εκδηλώσεις EU Open Project Days	Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό		M
Η διασφάλιση της συνέχειας, ομοιομορφίας και απλότητας της επικοινωνίας σε όλη την πορεία εξέλιξης του Προγράμματος.	Δημιουργία και ανανέωση της ιστοσελίδας www.peproe.gr	Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	80.000 επισκέπτες	E
	Λειτουργία Call Centre/Γραφείου Πληροφόρησης (τηλεφωνική γραμμή και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)	Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	110 γραπτές απαντήσεις	E
Η πληροφόρηση του ειδικού κοινού των Δυνητικών Δικαιούχων, κυρίως του ιδιωτικού τομέα	Σεμινάριο για τις διαδικασίες ΕΣΠΑ	26-4-2017	Δυνητικοί Δικαιούχοι	Συμμετοχή 24 Φορέων και 55 συμμετεχόντων	M
Αύξηση της αναγνωρισιμότητας των δράσεων και του ρόλου του ΕΚΤ	Συνάντηση για την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά	5-5-2017	Δυνητικοί Δικαιούχοι	3 Εκδηλώσεις, συμμετοχή 14 Φορέων και 32 συμμετεχόντων	E
	Συνάντηση για την λειτουργία των ΚΗΦΗ	30-5-2017	Δυνητικοί Δικαιούχοι		
	Συνάντηση για την ενεργοποίηση της Επ.Πρ6b	5-7-2017	Δυνητικοί Δικαιούχοι		

Επικοινωνιακοί Στόχοι	Ενέργειες	Χρόνος	Κοινό – Στόχος	Επίτευξη	Συμβολή
Αύξηση επιπέδου πρόσβασης του κοινού σε πληροφόρηση	Δημιουργία και ανανέωση της ιστοσελίδας www.peproe.gr	Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	80.000 επισκέπτες	E
	Λειτουργία Call Centre/Γραφείου Πληροφόρησης (τηλεφωνική γραμμή και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)	Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/μέλη ΕπΠα/Δικαιούχοι/Ευρύ κοινό	110 γραπτές απαντήσεις	E
Η επίτευξη της συμμετοχής του κοινού στο Πρόγραμμα και η διευκόλυνση του για αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρονται	Ενημερωτική καμπάνια: - για την προβολή του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 - για την προβολή της πρόσκλησης για την ενίσχυση επιχειρήσεων Δημοσίευση προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων	Τηλεόραση/ραδιόφωνο /διαφήμιση στο διαδίκτυο: 12-2016 έως 10-2017 Τύπος: Ολόκληρο το έτος	Δυνητικοί Δικαιούχοι/Δικαιούχοι/Ευρύ Κοινό	Τηλεόραση: 4 σταθμοί, 356 μηνύματα Ραδιόφωνο: 20 σταθμοί, 3.296 μηνύματα Τύπος: 23 μέσα ενημέρωσης, 227 καταχωρίσεις Διαδίκτυο: 24 μέσα ενημέρωσης, 1.035 καταχωρίσεις	M
Η προβολή της προσπάθειας για ανταγωνιστικότητα και βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας					

8.4 Συμπεράσματα - Προτάσεις

Στην ενότητα αυτή ο Σύμβουλος παρουσιάζει τα σημαντικότερα συμπεράσματα όπως προέκυψαν από την πρωτογενή έρευνα για την αξιολόγηση των δράσεων πληροφόρησης και επικοινωνίας. Τα συμπεράσματα εξάγονται ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνθηκαν οι έρευνες (ευρύ κοινό, δικαιούχοι/δυν. δικαιούχοι) για την αποτελεσματική διατύπωση προτάσεων και μέτρων ώστε να ενισχυθούν οι επικοινωνιακοί στόχοι που έχουν τεθεί.

I. ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020 / ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ

Από την έρευνα προκύπτει ότι η πλειοψηφία γνωρίζει τι είναι το ΕΣΠΑ και ενημερώνεται μέσω διαδικτύου και υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου. Σχετικά με τα κονδύλια του ΕΣΠΑ η πλειοψηφία επίσης γνωρίζει ότι αυτά προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς πόρους και άρα η πληροφόρηση του κοινού για τα κονδύλια του ΕΣΠΑ θεωρείται ικανοποιητική. Η τηλεόραση, το ραδιόφωνο τα έντυπα και το διαδίκτυο είναι μέσα τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην ενημέρωση του κοινού και στη διαμόρφωση θετικών αντιλήψεων σχετικά με το ΕΣΠΑ 2014-2020. Αναφορικά με τις ιστοσελίδες ως μέσο πληροφόρησης, η επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.perproe.gr, είναι χαμηλότερη από την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ: www.espa.gr και θεωρείται χρήσιμη η θέσπιση μέτρων για την προβολή και επικοινωνία της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η πληροφόρηση του κοινού για τις καμπάνιες και τις εκδηλώσεις δεν θεωρείται ικανοποιητική καθώς η πλειοψηφία δεν γνωρίζει για τις ενημερωτικές καμπάνιες του Προγράμματος και δεν συμμετέχει σε εκδηλώσεις. Ως προς τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ, τα έργα που έγιναν στην Περιφέρεια μέσω του ΕΣΠΑ και τις προκήρυξεις προγραμμάτων ΕΣΠΑ η ενημέρωση εκτιμάται ως μέτρια. Μη ικανοποιητική κρίνεται η πληροφόρηση για τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ στο κοινό για προσωπική του ωφέλεια. Τέλος, η πληροφόρηση του κοινού για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν θεωρείται ικανοποιητική.

Η ενημέρωση που λαμβάνει το κοινό για το ΕΣΠΑ, όπως την αξιολογεί το ίδιο, θεωρείται μέτρια και σε αυτή την κατεύθυνση συμπεραίνεται ότι η θέσπιση νέων μέτρων πληροφόρησης και ενημέρωσης θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην επαρκή πληροφόρηση του κοινού.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ/ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΑΚΑΙΟΥΧΟΙ

Από την έρευνα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων από τους δικαιούχους/δυν. δικαιούχους γνωρίζει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ήπειρος 2014-2020 και έχει κάποια πρόσβαση σε αυτό. Επίσης η πλειοψηφία γνωρίζει ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ προέρχονται από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς Πόρους και αναγνωρίζει το σωστό σήμα

του ΕΠ Ήπειρος, άρα η πληροφόρηση των δικαιούχων/δυν. δικαιούχων ως προς τα κονδύλια του ΕΣΠΑ θεωρείται ικανοποιητική.

Τα επικρατέστερα μέσα ενημέρωσης των δικαιούχων/δυνητικών δικαιούχων είναι το διαδίκτυο και ακολουθούν οι ημερίδες και οι εκδηλώσεις και τα ενημερωτικά έντυπα της Περιφέρειας Ηπείρου. Συγκρίνοντας την επισκεψιμότητα ανάμεσα στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 www.peproe.gr και την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ www.espa.gr, προκύπτει ότι οι περισσότεροι δικαιούχοι/ δυν. δικαιούχοι χρησιμοποιούν την πρώτη αν και η διαφορά αναφορικά με την επισκεψιμότητα στις δύο ιστοσελίδες, είναι μικρή. Το διαδίκτυο θεωρείται αποτελεσματικό μέσο πληροφόρησης των δικαιούχων /δυν δικαιούχων.

Γενικά, η ενημέρωση των δικαιούχων/δυν. δικαιούχων κρίνεται ικανοποιητική. Λιγότερο ικανοποιητικές πηγές πληροφόρησης αποτελούν οι καμπάνιες, και οι προωθητικές ενέργειες,

Με βάση τους επικοινωνιακούς στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στη Στρατηγική Επικοινωνίας Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου προκύπτει πως όλα τα μέτρα που εφαρμόζονται συμβάλλουν στην επίτευξη των επικοινωνιακών στόχων είτε σε μέτριο είτε σε υψηλό βαθμό.

Από την αξιολόγηση των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας αναφορικά με το ευρύ κοινό, ο Σύμβουλος εντοπίζει τις περιοχές όπου μπορεί να γίνει βελτίωση:

- Αύξηση της επισκεψιμότητας της ιστοσελίδας www.peproe.gr.
- Βελτίωση εξοικείωσης εξοικείωση με συγχρηματοδοτούμενα έργα.
- Βελτίωση πληροφόρησης σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ για προσωπική ωφέλεια του κοινού.
- Βελτίωση προβολής ενημερωτικών καμπανιών, αύξηση συμμετοχής σε εκδηλώσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ των συμμετεχόντων ο Σύμβουλος εκτιμά ότι η επικοινωνία του Προγράμματος απευθύνεται σε ένα κοινό εξοικειωμένο με νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο). Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη δήλωση των συμμετεχόντων στην έρευνα σχετικά με τις πηγές ενημέρωσης, βάση της οποίας η πλειοψηφία επιλέγει το διαδίκτυο.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Σύμβουλος προτείνει να δοθεί έμφαση στη διαδικτυακή επικοινωνίας και συγκριμένα:

- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Βάσει του Επικοινωνιακού οδηγού ΕΣΠΑ 2014-2020:

Η δημιουργία προφίλ για τα ΕΠ στα κοινωνικά μέσα αποτελεί προσαρμογή σε μια σύγχρονη τάση της επικοινωνίας και ταυτόχρονα ενθαρρύνεται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Βάσει όμως των αρχών της επικοινωνίας και της φύσης των ΕΠ, η παρουσία των επιχειρησιακών προγραμμάτων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι μια επικοινωνιακή επιλογή που σκόπιμο είναι να εξετάζεται ως προς τη δυνατότητα διαρκούς επικαιροποίησης, τη διαχείριση του μέσου με τον αποτελεσματικότερο τρόπο (σχόλια, ερωτήσεις, παράπονα) κλπ.

Προτείνεται να αξιοποιούνται δευτερογενείς πηγές έρευνας με σκοπό την επιλογή συγκεκριμένων μέσων κοινωνικής δικτύωσης που εξυπηρετούν την επικοινωνία του κάθε ΕΠ και προσελκύουν τα κοινά-στόχους του.

Ο Σύμβουλος εκτιμά, πως η χρήση κοινωνικών μέσων θα εξυπηρετούσε τις επικοινωνιακές ανάγκες του Προγράμματος καθώς είναι ένα μέσο το οποίο έχει πολύ πιο άμεση επικοινωνία με το κοινό και λόγω της ευρείας διάδοσης των κοινωνικών μέσων και της απλής χρήσης τους μπορεί να προσελκύσει εύκολα νέους ενδιαφερόμενους. Στα κοινωνικά δίκτυα διευκολύνετε η «τοποθέτηση» σύντομων ενημερώσεων και με την κατάλληλη διαμόρφωση του περιεχομένου θα μπορούσαν να παρουσιάζονται όλες οι ανακοινώσεις και νέα που αφορούν το Πρόγραμμα, π.χ καμπάνιες, διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων) συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότερη πληροφόρηση του κοινού.

Επίσης, η χρήση κοινωνικών δικτύων εκτιμάται πως σταδιακά θα αυξήσει και την επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.

Η ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 παρέχει εξειδικευμένες πληροφορίες και καθιστά την αναζήτηση πληροφοριών αναφορικά με το Πρόγραμμα πιο απλή στο χρήστη.

Συγκεκριμένα συγκρίνοντας την ενιαία διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ και του διαδικτυακού τόπου του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 ως προς την παρουσίαση έργων και παρατηρείται ότι: Στην ενιαία διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ ο κατάλογος πράξεων είναι στην αρχική σελίδα και ο ενδιαφερόμενος μπορεί να τον εντοπίσει εύκολα. Ωστόσο το σχετικό αρχείο αφορά όλα τα Προγράμματα δηλαδή ο ενδιαφερόμενος πρέπει να «κατεβάσει» το αρχείο και να κάνει αναζήτηση για το Πρόγραμμα. Στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 η παρουσίαση παραδειγμάτων πράξεων είναι εύκολα προσβάσιμη για το χρήστη στην σχετική ενότητα. Στο πλαίσιο αυτό ο Σύμβουλος εκτιμά πως αύξηση της επισκεψιμότητας της ιστοσελίδας του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 θα συμβάλλει και στην γνώση των έργων από το ευρύ κοινό. Η κατάλληλη προβολή των σχετικών πληροφοριών συμβάλλει σημαντικά σε μια αποτελεσματική επικοινωνιακή πολιτική. Η προβολή ενημερώσεων για τις δυνατότητες, ευκαιρίες που παρέχει το ΕΣΠΑ για προσωπική ωφέλεια του κοινού σε διακριτή ενότητα στην ιστοσελίδα, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σε μια πιο στοχευόμενη ενημέρωση του κοινού.

- Newsletter

Όλες οι σημαντικές ενημερώσεις που αφορούν το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 μπορούν να στέλνονται και σε μορφή Newsletter, αποστολή στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στα άτομα που εκδήλωσαν κάποιο ενδιαφέρον για το Πρόγραμμα. Μια αδυναμία αυτής της μεθόδου μπορεί να είναι η εύρεση των ηλεκτρονικών διευθύνσεων (στην περίπτωση του κοινού). Κατά την επίσκεψη στην ιστοσελίδα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020, θα μπορούσε να δίνεται δυνατότητα εγγραφής στο newsletter. Σχετικά με την ενημέρωση των δικαιούχων/ δυν. δικαιούχων ο Σύμβουλος εντοπίζει πως η ενημέρωση τους δεν είναι ικανοποιητική ως προς τις προωθητικές ενέργειες του Προγράμματος, Η προβολή των σχετικών ενεργειών στα κοινωνικά δίκτυα και η ενημέρωση των δικαιούχων μέσω newsletter εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επικοινωνία του Προγράμματος.

9. ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Ε. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠ

9.1 Αναγκαιότητα αναθεώρησης του ΕΠ

Με βάση το άρθρο 30 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013, οι αιτήσεις για αναθεώρηση Προγραμμάτων πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες και να παραθέτουν τις επιπτώσεις των τροποποιήσεων στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη και διατηρήσιμη ανάπτυξη όσο και στους ειδικούς στόχους του ΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο, τις οριζόντιες αρχές (Εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, Προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη Διάκριση, Αειφόρος ανάπτυξη) καθώς και το ΕΣΠΑ. Παράλληλα πρέπει να συνοδεύονται από το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα.

Κανονιστικοί περιορισμοί:

- Τηρούνται οι περιορισμοί θεματικής συγκέντρωσης του ΕΣΠΑ σε εθνικό επίπεδο (Καν.1301/2013, αρ. 4).
- Τηρείται, και μάλιστα υπερκαλύπτεται, το κατ' ελάχιστον ποσοστό 20% συγκέντρωσης πόρων του ΕΚΣ σε εθνικό επίπεδο, για το θεματικό στόχο 9 για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (Καν.ΕΕ 1304/2013, αρ.4.2) καθώς και οι περιορισμοί της θεματικής συγκέντρωσης ΕΚΤ σε επίπεδο κάθε ΕΠ σε συγκεκριμένες επενδυτικές προτεραιότητες ανά Κατηγορία Περιφέρειας (Κανονισμός ΕΚΤ 1304/2013. Αρ. 4.3).
- Τηρείται ο περιορισμός κατανομής κατ' ελάχιστον 5% των πόρων του ΕΣΠΑ σε εθνικό επίπεδο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» για δράσεις βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (όπως προκύπτουν από τον Κανονισμό ΕΕ 1301/2013, αρ.7).
- Τηρείται το ποσοστό του συνολικού προϋπολογισμού που μπορεί, ως μέγιστο, να διατεθεί για τεχνική βοήθεια.

Για τις προτεινόμενες τροποποιήσεις λαμβάνονται υπόψη (έγγραφο Προετοιμασία της αναθεώρησης του ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020, ΑΠ33612/ευσσα/587, 23/3/2018):

- Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δε θα πρέπει να στοχεύουν απλά στην «τακτοποίηση» των προγραμματικών τιμών στόχων που δεν επιτυγχάνονται.
- Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΕΠ, προτείνεται και μεταφορά πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας ή κατηγοριών περιφερειών, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τηρείται και πάλι ο όρος της ποσοτικοποίησης κατ' ελάχιστον του 50% για το Πλαίσιο Επίδοσης.
- Η μεταφορά πόρων να λαμβάνει υπόψη την τήρηση των περιορισμών θεματικής συγκέντρωσης, καθώς και τους ειδικούς κανόνες των Ταμείων.
- Στην περίπτωση αλλαγής δείκτη (π.χ. μη κατάλληλος δείκτης με βάση την τροποποιούμενη λογική της παρέμβασης) ή αλλαγής της τιμής στόχου του δείκτη

(μείωση ή αύξηση), θα πρέπει να τεκμηριώνεται αναλυτικά η επιλογή αυτή, να δίνονται οι νέες τιμές και να ελέγχεται η συμβατότητα με την λογική της παρέμβασης του ΕΠ.

- Η τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 215/2014 με τον (ΕΕ) 2018/276 της 23ης Φεβρουαρίου 2018, όσον αφορά τις αλλαγές στον καθορισμό των οροσήμων και των ποσοτικών στόχων για τους δείκτες εκροών στο πλαίσιο επιδόσεων για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Σύμφωνα με τις εργασίες του Μαρτίου στις επιτροπές EGESIF και COESIF και στο Δίκτυο Αξιολόγησης της DG REGIO, η επίπτωση που επιφέρει η νέα διάταξη δύναται να εφαρμόζεται στις παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΤΑ όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:
 - το είδος της υλοποιούμενης παρέμβασης να επιτρέπει τη σταδιακή (gradual) αποτύπωση της υλοποίησης,
 - το ισχύον Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) να προβλέπει την παρακολούθηση των ανωτέρω παρεμβάσεων με σταδιακή μέτρηση και
 - οι δείκτες εκροών, από τη φύση τους, να είναι τέτοιοι ώστε να μπορούν να μετρούν τη σταδιακή υλοποίηση.

Για την τροποποίηση της στρατηγικής του Προγράμματος λαμβάνεται επίσης υπόψη ο βαθμός ενεργοποίησης και η απορρόφηση των επιμέρους ΕΠΠρ. Στις περιπτώσεις όπου καταγράφονται ανενεργοί ή με χαμηλό βαθμό ενεργοποίησης ή απορρόφησης ΕΠΠρ συστήνεται η αντιμετώπισή τους ως καταρχήν δυνάμενων να απομειωθεί η χρηματοδοτική τους βαρύτητα (έως και να μηδενιστεί, στο βαθμό που δεν προκύπτει πρόβλημα με το earmarking), ενώ στην αντίθετη περίπτωση προτείνεται η χρησιμότητα ενδεχόμενης ενίσχυσης της χρηματοδοτικής τους βαρύτητας. Παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τη δυνατότητα άμεσης ενεργοποίησης ορισμένων εκ των ΕΠΠρ που είναι ανενεργές ή με χαμηλό βαθμό ενεργοποίησης, κρίνεται σκόπιμη δυνατή η διατήρηση ή και περαιτέρω ενίσχυσή τους.

Στο πλαίσιο αυτό ακολουθεί στη συνέχεια συνοπτική αναφορά στα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης, στις δυσχέρειες υλοποίησης του ΕΠ ανά ΑΠκαι ΕΠΠρ, όπως αυτές εντοπίστηκαν από την ανωτέρω ανάλυση καθώς και οι αιτίες αυτών των εμποδίων και έπειτα προτείνονται οι βασικές κατευθύνσεις για την αναθεώρηση.

9.1.1 Αναθεώρηση σε περίπτωση ανακατανομής των πόρων

Καθώς ο ΑΠ1 δεν έχει ενεργοποιηθεί σε επίπεδο υλοποίησης, ένας τρόπος επίσπευσης της διαδικασίας είναι πιθανώς μια ανακατανομή των πόρων μεταξύ των επενδυτικών προτεραιοτήτων του άξονα.

Από την ολοκλήρωση της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης τροποποιείται η δράση 2.2.1.2 «Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ», καθώς δεν θα υλοποιηθεί με δικαιολογητικό δαπάνης (voucher) και θα αφορά στην ενίσχυση ΜΜΕ για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, ηλεκτρονικών κρατήσεων και πληρωμών κ.α..

Έτσι προτείνεται εσωτερική ανακατανομή των πόρων στο εσωτερικό της επενδυτικής προτεραιότητας, από τη δράση 2.2.1.1 στη δράση 2.2.1.2..

Στην Επ.Πρ 3b γίνεται μείωση του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Επενδυτικής Προτεραιότητας από 8.000.000€ σε 3.700.000€. Το υπολειπόμενο ποσό των 4.300.000€ θα διατεθεί στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II).

Στην Επ.Πρ 3c προστίθεται η δράση 3.3.1.2 «Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II» με διαθέσιμο προϋπολογισμό 7.300.000,00€ για κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων σε δάνεια (4.300.000€ από Επ.Πρ 3b). Επιπλέον προτείνεται εσωτερική ανακατανομή των πόρων μεταξύ των δράσεων της Επ.Πρ με μεταφορά 3.000.000€ από τη δράση 3.3.1.1..

9.1.2 Προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Η επισκόπηση των προτεινόμενων αλλαγών των δεικτών στα πλαίσια της Αναθεώρησης του ΕΠ Ήπειρος παρουσιάζεται ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα. Για τους δείκτες που δεν περιλαμβάνονται στις προτεινόμενες αλλαγές, θεωρείται ότι είναι ορισμένοι με τρόπο που παρέχουν πληροφορίες για την εξέλιξη του ΕΠ και οι τιμές βάσης και στόχου παραμένουν ρεαλιστικές.

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ

Ε.Σ. 1.1.1 Βελτίωση του βαθμού δικτύωσης των ερευνητικών φορέων της Περιφέρειας με τον ελληνικό και διεθνή χώρο

Επενδυτική Προτεραιότητα 1a

Προτείνεται να αλλάξει η τιμή στόχου του ειδικού δείκτη εκροής T1601 «Αριθμός φορέων που ενισχύονται καθώς αλλάζει ο χαρακτήρας της δράσης, με αποτέλεσμα η τιμή στόχου για το 2023 να διαμορφώνεται στους 2 φορείς για την δημιουργία νέων ερευνητικών κέντρων. Κατ' επέκταση διαγράφεται ο κοινός δείκτης CO25 «Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών».

Ε.Σ. 1.2.1 Ανάπτυξη των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων της Περιφέρειας

Επενδυτική Προτεραιότητα 1b

Σχετικά με τους δείκτες εκροής, προτείνεται διαγραφή του δείκτη εκροής T1602 «Clusters επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων στην Περιφέρεια» καθώς κρίνεται ακατάλληλος για την αποτύπωση εκροών της αντίστοιχης δράσης. Επιπλέον, μετά την ενεργοποίηση προκύπτει ανάγκη τροποποίησης του δείκτη CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα» αφού αλλάζει το μοναδιαίο κόστος, η οποία και προτείνεται με αλλαγή της τιμής στόχου για το 2023 σε 30 επιχειρήσεις.

Προτείνεται επαναπροσδιορισμός των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη αποτελέσματος T1605 «Δαπάνη Ε&Α των επιχειρήσεων» καθώς οι τιμές βάσης και στόχου βασιζόταν σε παλαιότερα στοιχεία. Σημειώνεται ότι η τιμή υλοποίησης για το έτος 2014 (3,4 εκ.€) ήδη υπερκαλύπτει την τιμή στόχου που έχει τεθεί για το έτος 2023 (1,44 εκ.€), θεωρείται όμως

ότι η εικόνα κάθε έτος μεταβάλλεται και θα διατηρηθεί ο στόχος της αύξησης της Δαπάνης E&A των επιχειρήσεων κατά 20%.

Ε.Σ. 2.2.1 Αύξηση προσφοράς και ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ στην τοπική επιχειρηματικότητα

Επενδυτική Προτεραιότητα 2b

Από την ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης προκύπτει ανάγκη επαναπροσδιορισμού των τιμών στόχου των δεικτών εκροής καθώς τροποποιείται η δράση 2.2.1.2 «Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ».

Ε.Σ. 2.3.1 Αποδοτική διαχείριση υποδομών, δεδομένων και υπηρεσιών των ΟΤΑ

Επενδυτική Προτεραιότητα 2c

Λόγω έλλειψης συσχέτισης του δείκτη αποτελέσματος με το σύνολο των παρεμβάσεων T1607 «ΟΤΑ με δυνατότητα απομακρυσμένης διαχείρισης και ελέγχου υποδομών και δικτύων» και δεδομένου του περιοριστικού του χαρακτήρα προτείνεται η αντικατάσταση του από το δείκτη «Πολίτες που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες» που κρίνεται πιο κατάλληλος. Η μόνη επιφύλαξη αφορά το ότι η τιμή υπολογίζεται βάση παραδοχής που γίνεται ότι η Περιφέρεια Ηπείρου έχει την ίδια τιμή για το δείκτη με την ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής Ελλάδας.

Ε.Σ. 3.1.1 Αύξηση των καινοτόμων ΜΜΕ στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας

Επενδυτική Προτεραιότητα 3a

Προτείνεται επαναπροσδιορισμός των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη αποτελέσματος T1608 «Ποσοστό επιχειρήσεων που ανέπτυξαν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες» καθώς οι τιμές που είχαν τεθεί αφορούσαν το επίπεδο χώρας. Οι προτεινόμενες τιμές προκύπτουν σε επίπεδο περιφέρειας από την έρευνα του ΕΚΤ με θέμα «Καινοτομία στις ελληνικές επιχειρήσεις 2010-2012».

Ε.Σ. 3.2.1 Βελτίωση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ της Περιφέρειας

Επενδυτική Προτεραιότητα 3b

Ως αποτέλεσμα ανακατανομής πόρων μεταξύ των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, επαναπροσδιορίζεται η τιμή στόχου των δεικτών εκροών CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις», CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται» και CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται».

Υπήρχε ανάγκη επανεξέτασης του δείκτη αποτελέσματος T1609 «Εξαγωγές Περιφέρειας Ηπείρου», καθώς τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον αρχικό προσδιορισμό των τιμών δεν είναι πλέον διαθέσιμα. Επαναπροσδιορίζεται η τιμή βάσης και η τιμή στόχου του λαμβάνονται πλέον υπόψη τα στοιχεία του Συνδέσμου Εξαγωγών Βορείου Ελλάδας, οι τιμές βάσης και στόχου θεωρούνται ρεαλιστικές και η πηγή δεδομένων εκτιμάται ως αξιόπιστη.

Ε.Σ. 3.3.1 Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των ΜΜΕ της Περιφέρειας

Επενδυτική Προτεραιότητα 3c

Σε αυτή την Επενδυτική Προτεραιότητα προστίθεται η δράση 3.3.1.2 «Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II», κατ' επέκταση είναι σκόπιμη η προσθήκη του δείκτη εκροής CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων». Αντίστοιχα επηρεάζονται επαναπροσδιορίζονται οι τιμές στόχου των δεικτών εκροής CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» και CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται».

Προτείνεται να αλλάξει η μεθοδολογία υπολογισμού της τιμής στόχου του δείκτη αποτελέσματος T1610 «Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου» που χρησιμοποιείται από την ΕΥΔΕΠ στα πλαίσια της 2^{ης} Αναθεώρησης. Συγκεκριμένα, ο Σύμβουλος προτείνει να διατηρηθεί η τιμή βάσης όπως προκύπτει βάσει των διαθέσιμων στοιχείων από την EUROSTAT (2010) για τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σε όλους τους κλάδους εκτός αγροτικού τομέα, δημόσιας διοίκησης και άμυνας 740.500.000€). Όμως, για τον υπολογισμό της τιμής στόχου, να γίνει η παραδοχή ότι από το 2010 μέχρι το 2016, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής ήταν αρνητικός και να χρησιμοποιηθεί η μεταβολή σε επίπεδο χώρας. Από το 2016 να θεωρηθεί ότι αναμένεται η τάση να αντιστραφεί με την είσοδο της χώρας σε ρυθμούς ανάπτυξης. Συνεπώς για το 2023, στοχεύοντας στο να επανέλθουν οι τιμές στην εκκίνηση του 2010, ορίζεται τιμή στόχος 750.000.000€ που αντιστοιχεί σε ετήσιο ρυθμό αύξησης που ξεπερνά το 3%.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη

Ε.Σ. 4.3.1 Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας

Επενδυτική Προτεραιότητα 4c

Καθώς προέκυψαν δεδομένα τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα κατά την σύνταξη του ΕΠ, κρίνεται σκόπιμος ο επαναπροσδιορισμός των τιμών στόχου των δεικτών εκροής CO31 «Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης», CO32 «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων» και CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου κατανάλωσης».

Ε.Σ. 5.2.1 Ενίσχυση της ικανότητας της Περιφέρειας στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών

Επενδυτική Προτεραιότητα 5b

Δεδομένου ότι τροποποιούνται οι ενδεικτικές δράσεις και οι κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων, σκόπιμη καθίσταται η προσθήκη των νέων δεικτών εκροής 08704 «Συστήματα αξιολόγησης και παραγωγής πληροφοριών για τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή», 08705 «Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από κατολισθητικά φαινόμενα», 08711 «Έκταση προστατευόμενης περιοχής από έργα

αντιπλημμυρικής προστασίας» ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση όλων των δράσεων.

Ε.Σ. 6.2.1 Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των υδατικών πόρων

Επενδυτική Προτεραιότητα 6b

Λαμβάνοντας υπόψη τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος αλλά και τις μελλοντικές εντάξεις/συμβάσεις, στοιχειοθετείται αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη εκροής CO19 «Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων».

Μετά από πρόταση της μελέτης «Κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών στους Θεματικούς στόχους 4,5,6 για τα ΕΠ 2014-20» και με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή του, αντικαθίσταται ο δείκτης αποτελέσματος T1617 «Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα που επιτυγχάνουν ίση ή ανώτερη της καλής κατάσταση υδάτων» με τον δείκτη «Υδατικά συστήματα με καλή κατάσταση σε τουλάχιστον μία από τις κατηγορίες (οικολογική, χημική, ποσοτική) της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ» (με μονάδα μέτρησης ποσοστό).

Ε.Σ. 6.3.1 Αύξηση της επίδρασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφερειακή οικονομία

Επενδυτική Προτεραιότητα 6c

Για τη μέτρηση των εκροών της δράσης «Δικτύωση και προβολή του τουρισμού της Περιφέρειας Ηπείρου» κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη του δείκτη εκροής 09410 «Ενέργειες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης τουριστικής προβολής της Περιφέρειας».

Μετά από πρόταση της μελέτης «Κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών στους Θεματικούς στόχους 4,5,6 για τα ΕΠ 2014-20» και με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή του, αντικαθίσταται ο δείκτης T1618 «Διανυκτερεύσεις επισκεπτών στην Περιφέρεια» με τον δείκτη «Διανυκτερεύσεις (ημεδαπών και αλλοδαπών) σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ». Παράλληλα ως πηγή δεδομένων ορίζεται η Ελληνική Στατιστική Αρχή, πηγή που εκτιμάται ως αξιόπιστη.

Ε.Σ. 6.4.1 Αποτελεσματική διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας

Επενδυτική Προτεραιότητα 6d

Εκτιμάται ότι με βάση την εικόνα που διαμορφώνεται από την υποβολή των προτάσεων υπάρχει ανάγκη τροποποίησης της τιμής στόχου του δείκτη εκροής CO23 «Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης».

Μετά από πρόταση της μελέτης «Κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών στους Θεματικούς στόχους 4,5,6 για τα ΕΠ 2014-20» και με σκοπό την ομογενοποίηση και βελτίωσή του,

αντικαθίσταται ο δείκτης αποτελέσματος T1619 «Προστατευόμενες περιοχές (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης», με τον δείκτη T4436 «Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με Εργαλεία Διαχείρισης».

Ε.Σ. 6.5.1 Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος των αστικών περιοχών

Επενδυτική Προτεραιότητα 6e

Εφόσον προτείνεται η διαγραφή της δράσης 6.5.1.1. «Εκπόνηση πολεοδομικών/χωροταξικών μελετών», απαιτείται και η διαγραφή του δείκτη εκροών T1612 «Νέα σχέδια ρυθμιστικού/ χωροταξικού σχεδιασμού».

Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών

Ε.Σ 7.1.1 Βελτίωση οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ

Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

Διαγράφεται η Επενδυτική Προτεραιότητα 7a, αφού η αντίστοιχη δράση δεν προβλέπεται να υλοποιηθεί. Κατ' επέκταση διαγράφονται οι δείκτες εκροής CO14a «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων ΔΕΔ-Μ» και αποτελέσματος T1622 Χρονοαπόσταση (Ε.Ο. Καλπακίου- Κακκαβιάς).

Ε.Σ. 7.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος

Επενδυτική Προτεραιότητα 7b

Ως αποτέλεσμα της αύξησης των διατιθέμενων πόρων και αλλαγής της εκτίμησης αναφορικά με την χάραξη των σχεδιαζόμενων οδών, η τιμή στόχου των δεικτών εκροής CO13 «Συνολικό μήκος νέων δρόμων» και CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων» τροποποιείται αντίστοιχα.

Επιπλέον, στα ίδια πλαίσια, είναι αναγκαία η τροποποίηση του λεκτικού του δείκτη αποτελέσματος T1623 «Χρονοαπόσταση (Ιόνιας Οδού - Περιοχής Τζουμέρκων)» σε «Χρονοαπόσταση» και των τιμών βάσης και στόχου.

Ε.Σ. 7.5.1 Βελτίωση της κατανάλωσης ενέργειας μικρών καταναλωτών

Επενδυτική Προτεραιότητα 7e

Διαγράφεται η Επενδυτική Προτεραιότητα 7e, αφού η αντίστοιχη δράση δεν προβλέπεται να υλοποιηθεί και επομένως διαγράφονται οι δείκτες εκροής CO33 «Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα» και αποτελέσματος T1655 «Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές».

Άξονας 4 «Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας»

Ε.Σ. 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων

Επενδυτική Προτεραιότητα 9a

Οι αλλαγές που προτείνονται αφορούν τον τύπο δράσης 9.1.2.1. «Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης» διότι δεν θα χρηματοδοτηθούν μόνο δράσεις με «συμμετέχοντες»/ωφελομένους λήπτες των παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά και δράσεις με ομάδα στόχου φορείς.

Επομένως χρειάζεται τροποποίηση της τιμής στόχου του δείκτη εκροής T1627 «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται», και προσθήκη νέου δείκτη εκροής «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών». Κατ' επέκταση και αλλαγή του δείκτη αποτελέσματος T1629 «Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης» με τον δείκτη «Αριθμός δομών που ενισχύονται για να προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες».

Ε.Σ. 10.1.1 Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση

Επενδυτική Προτεραιότητα 10a

Λαμβάνοντας υπ' όψη τις πράξεις που υλοποιούνται αλλά και τις ανάγκες που προέκυψαν από την χαρτογράφηση αναγκών και υποδομών των Φορέων θεωρείται σκόπιμο να τροποποιηθεί η τιμή στόχος των δεικτών εκροής CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται» και 00101 «Εργαστηριακές υποδομές που ενισχύονται».

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων

Ε.Σ. 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

Επενδυτική Προτεραιότητα 9i

Λαμβάνοντας υπ' όψη την ανάγκη για διαχωρισμό των ωφελομένων της δράσης για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και των ωφελομένων της δράσης εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής θεωρείται σκόπιμο να αντικατασταθούν οι δείκτες CO01 και CR06 με τους 10902 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης» και 10903 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους» αντίστοιχα.

Ε.Σ. 9.2.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες

Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii

Λαμβάνοντας υπ' όψη την δημιουργία Ομάδων Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης για Ρομά θεωρείται σκόπιμο να τροποποιηθεί η τιμή στόχος των δεικτών εκροής 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» και 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών».

Λαμβάνοντας υπ' όψη ότι λόγω των περιορισμένων πόρων, θα υλοποιηθεί μόνο η δράση επιδότησης ενοικίου από την Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii καθώς οι άλλες δράσεις δύναται να υλοποιηθούν από την ΕπΠρ 9v θεωρείται σκόπιμο να τροποποιηθεί η τιμή στόχος των δεικτών εκροής T1634 «Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ΡΟΜΑ ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι)» και αποτελέσματος 11105 «Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (Ρομά ή αιτούντες άσυλο ή ασυνόδευτοι ανήλικοι) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, ..., αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».

Ε.Σ. 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας

Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv

Λαμβάνοντας υπ' όψη τον τρόπο καταμέτρησης των δομών σύμφωνα με το έγγραφο «Οδηγίες και κατευθύνσεις για την παρακολούθηση των δεικτών στο ΕΠ 2014-2020» της ΕΑΣ, κρίνεται σωστή η τροποποίηση της τιμής στόχου των δεικτών εκροής 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» και αποτελέσματος 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες».

Ε.Σ. 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού

Επενδυτική Προτεραιότητα 9vi

Λαμβάνοντας υπ' όψη τις οδηγίες της ΕΑΣ για την ομογενοποίηση και βελτίωσή του στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών κρίνεται σωστή η τροποποίηση του δείκτη αποτελέσματος T1635 «Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους» με τον CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους».

9.1.3 Τροποποιήσεις στη λογική της παρέμβασης

Στα πλαίσια της αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε εκτίμηση της λογικής της παρέμβασης στο πλαίσιο Στρατηγικής του Ε.Π της Περιφέρειας Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη το μακροοικονομικό περιβάλλον όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σήμερα και τις τυχόν αλλαγές στα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Ηπείρου που θα στοιχειοθετούσαν αλλαγές και τροποποιήσεις στη λογική της παρέμβασης.

Από την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην Ενότητα Αξιολόγησης Δ προκύπτει πως η στρατηγική του Ε.Π χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας. Οι Θεματικοί Στόχοι/Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του ΕΠ απορρέουν ομαλά και εντάσσονται πλήρως στην λογική του αναπτυξιακού οράματος και εξειδικεύονται με την σειρά τους εξίσου ομαλά από τους Ειδικούς Στόχους.

Οι προβλεπόμενες Κατηγορίες Πράξεων/δράσεις όπως κατηγοριοποιούνται σε Επενδυτικές Προτεραιότητες είναι με τη σειρά τους συμβατές με τους ειδικούς στόχους του ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020.

Μετά από αξιολόγηση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της περιφέρειας κατέστη εφικτή η αξιολόγηση της ακολουθούμενης στρατηγικής με τις ανάγκες που προκύπτουν από την αρχή της υλοποίησης του προγράμματος μέχρι και σήμερα. Εντοπίστηκε ικανοποιητική συνάφεια του Ε.Π της Περιφέρειας Ηπείρου με τα προβλήματα και τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση αλλά και επικυρώθηκε η συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος στην αντιμετώπισή τους.

Η λογική της παρέμβασης με δεδομένο ότι στοχεύει στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των Ταμείων και στην έμφαση στα αποτελέσματα, με τη δημιουργία λογικών συνδέσεων ανάμεσα στις αναπτυξιακές ανάγκες και στην επιλογή των στόχων και αποτελεσμάτων, επαναπροσδιορίζεται για τον Άξονα Προτεραιότητας 3 «Ενίσχυση υποδομών μεταφορών». Τόσο το γεγονός ότι τα διατιθέμενα κονδύλια του Άξονα, όσο και η έλλειψη ωριμότητας, δεν δύναται να καλύψουν τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας τη δεδομένη χρονική στιγμή, τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν μπορούν να επιτευχθούν κυρίως στον τομέα της ενέργειας. Παρόλα αυτά θα ενισχυθεί τόσο η βελτίωση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας όσο και η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και μείωση των ατυχημάτων. Επιπρόσθετα θα εξυπηρετηθούν ανάγκες που προκύπτουν από τις εγκεκριμένες Στρατηγικές ΟΧΕ «Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου» και Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών, και από το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων και Μεταφορών.

9.1.4 Τροποποιήσεις που απαιτούνται στο Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ

Από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης του Π.Ε., δίνοντας έμφαση στην επιτευξιμότητα του οροσήμου του 2018 προτείνονται κάποιες τροποποιήσεις με σκοπό αφενός τη

διόρθωση εκτιμήσεων που βασίστηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και την απόπειρα βέλτιστης κατανομής των πόρων.

Στην πρόταση τροποποίησης των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 περιλαμβάνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

- Τροποποιήσεις που αφορούν τους δείκτες φυσικού αντικείμενου και οφείλονται κυρίως σε παράγοντες όπως η μεταφορά πόρων, οι εκπτώσεις, ανάγκες που έγιναν αντιληπτές μετά από αντίστοιχες μελέτες, τροποποιήσεις στις ομάδες στόχου των δράσεων.
- Τροποποιήσεις που αφορούν όλους τους οικονομικούς δείκτες και οφείλονται στο γεγονός της λανθασμένης υπόθεσης στην οποία στηρίχθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού τους στη φάση σχεδιασμού, η οποία λάμβανε υπόψη τον κανόνα N+3 για το 2018 χωρίς να εξαιρεί από τις ετήσιες δεσμεύσεις του 2014 και 2015 τα ποσά της προχρηματοδότησης που ακολούθησε (αρχική και ετήσιες). Οι νέες τιμές που προτείνονται από την ΕΑΣ προκύπτουν σύμφωνα με τη διόρθωση της αρχικής υπόθεσης προσδιορισμού, δηλαδή με εξαίρεση των ποσών της προχρηματοδότησης από τις ετήσιες δεσμεύσεις 2014 και 2015. Επιπλέον λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνθήκες ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας και ειδικότερα των ελληνικών επιχειρήσεων, είναι εξαιρετικά δυσμενείς καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Άξονας Προτεραιότητας 1

Τεκμηριώνεται η τροποποίηση του δείκτη CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» καθώς αλλάζει το μοναδιαίο κόστος της δράσης 2.2.1.2 «Ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις τοπικές ΜΜΕ» από 50.000€ σε 10.000€, διατίθεται πρόσθετοι πόροι στην δράση 2.2.1.2 κατά 700.000€ και την ισόποση μείωση πόρων στη δράση 2.2.1.1 «Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΜΜΕ», και μειώνονται οι διαθέσιμοι πόροι στην δράση 3.2.1.1 «Υποστήριξη οργανωτικής καινοτομίας και εξωστρέφειας στις ΜΜΕ» κατά 4.300.000 και στην δράση 3.3.1.1 «Ενίσχυση των ΜΜΕ για επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού» κατά 3.000.000€. Έτσι, η τιμή-στόχος (ορόσημο 2023) του κοινού δείκτη εκρών CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» από 230 γίνεται 442 επιχειρήσεις.

Για να τηρηθεί ο όρος της ποσοτικοποίησης κατ' ελάχιστο του 50% για το πλαίσιο επίδοσης μετά τις παραπάνω τροποποιήσεις προτείνεται η προσθήκη του δείκτη CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα» με τιμή στόχου για το 2023 30 επιχειρήσεις. Ο δείκτης συνοδεύεται από κύριο στάδιο υλοποίησης με τιμή στόχο για το 2018, 15 ενταγμένα έργα. Η τιμή του ΚΣΥ αντιστοιχεί στο 50% της τιμής του δείκτη για το 2023 και προκύπτει από την ανάλυση ωριμότητας των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων αλλά και την εμπειρία των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Για το δείκτη CO19 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων» προτείνεται τροποποίηση της τιμής-στόχου για το ορόσημο του 2023 από 29.194 ισοδύναμο πληθυσμού σε 57.125 ισοδύναμο πληθυσμού, λόγω των υψηλών ποσοστών εκπτώσεων (~60%) που προέκυψαν από τους διαγωνισμούς των ήδη ενταγμένων/συμβασιολογημένων έργων στο ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη και τις μελλοντικές εντάξεις/συμβάσεις.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Για το δείκτη CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών» προτείνεται διόρθωση της τιμής-στόχου για το 2023 από 25 σε 12,5 χιλιόμετρα καθώς κατά την σύνταξη του Προγράμματος, έγινε μη ακριβής εκτίμηση αναφορικά με την χάραξη των σχεδιαζόμενων οδών, μεταξύ των νέων και των ανακατασκευαζόμενων οδών.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Για το δείκτη CO35 «Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης» προτείνεται αύξηση της τιμής-στόχου για το 2023 από 1.500 σε 38.000, λαμβάνοντας υπ' όψη τις πράξεις που υλοποιούνται και τις ανάγκες που προέκυψαν από την χαρτογράφηση αναγκών και υποδομών των Φορέων αφορούν κυρίως τον εξοπλισμό εργαστηρίων και λιγότερο την κατασκευή νέων υποδομών με αποτέλεσμα την αύξηση των ωφελουμένων.

Για το δείκτη T1627 «Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται» υπάρχει ανάγκη τροποποίησης της τιμής-στόχου για το 2023 από 89 σε 72, εφόσον δεν θα διατεθεί το σύνολο του ποσού σε δράσεις με «συμμετέχοντες»/ωφελούμενους λήπτες των παρεχόμενων υπηρεσιών που προκύπτουν από τη δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας, αλλά και σε δράσεις με ομάδα στόχου φορείς. Κρίνεται σκόπιμη και η προσθήκη ΚΣΥ για το 2018 «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων υποδομών φροντίδας» κυρίως λόγω των σημαντικών καθυστερήσεων που προέκυψαν από την εφαρμογή του Νόμου 4412/2016.

Άξονας Προτεραιότητας 5

Για το δείκτη 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» να γίνει αλλαγή της τιμής-στόχου για το ορόσημο του 2018 από 30 σε 34 και από 37 σε 41 για το 2023 λαμβάνοντας υπ' όψη τον τρόπο καταμέτρησης των δομών σύμφωνα με το έγγραφο «Οδηγίες και κατευθύνσεις για την παρακολούθηση των δεικτών στο ΕΠ 2014-2020» της ΕΑΣ.

9.2 Συμπεράσματα και προτάσεις αναφορικά με την ανάγκη αναθεώρησης του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

Τα γενικά οφέλη που αναμένονται από την προτεινόμενη αναθεώρηση του Ε.Π Περιφέρειας Ηπείρου εντοπίζονται κυρίως:

- Στην ενίσχυση της συμβολής του Προγράμματος στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Περιφέρειας Ηπείρου αλλά και συνολικά της χώρας και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης.
- Στον διαχειριστικό εξορθολογισμό του Προγράμματος, με την ανακατανομή πόρων μεταξύ Επ.Πρ., με βάση τα συμπεράσματα από την μέχρι 30/4/2018 πραγματική πορεία υλοποίησης του ΕΠ.
- Στην αναθεώρηση και τακτοποίηση του πλέγματος ποσοτικών στόχων και δεικτών του Προγράμματος, με την προσθήκη νέων δεικτών και την αναπροσαρμογή ορισμένων στόχων στις πραγματικές δυνατότητες του ΕΠ.
- Στην ενίσχυση των δυνατοτήτων αποτελεσματικού σχεδιασμού του αντίστοιχου ΕΠ της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Τα ειδικότερα αναμενόμενα οφέλη από την προτεινόμενη αναθεώρηση του ΕΠ σχετίζονται με την ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την ενίσχυση των σχετικών δράσεων, όπως π.χ. η αύξηση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού ΜΜΕ, η αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση, η μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου, η αύξηση του πληθυσμού που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης κλπ. Η Αναθεώρηση στοχεύει στη διαμόρφωση της δυναμικής του Προγράμματος ώστε να συνηγορεί για την δυνατότητα επίτευξης των στόχων αυτών.

10. Παράρτημα

10.1 Μεθοδολογία Αξιολόγησης

10.1.1 Αναλυτική περιγραφή προτεινόμενης μεθοδολογίας

Εισαγωγή – γενική προσέγγιση του Έργου

Η 1η αξιολόγηση εφαρμογής του Προγράμματος, σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης, αφορά όλους τους στόχους του Προγράμματος, τους Άξονες Προτεραιότητας και τους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ειδικούς στόχους, για τους οποίους θα υπάρχουν ολοκληρωμένα έργα μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2017. Σκοπός της είναι να εξετάσει τον τρόπο υλοποίησης και διαχείρισης του Ε.Π., προκειμένου να υπάρχει ο κατάλληλος χρόνος να υποστηριχθεί η ομαλή ολοκλήρωσή του, αλλά και να προταθεί πιθανή αναθεώρησή του. Τα σχετικά ερωτήματα είναι τα εξής: Οι δράσεις του Ε.Π. που υλοποιήθηκαν συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που είχαν αρχικά τεθεί; Απαιτείται αναθεώρηση προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα;

Επίσης, θα εκτιμηθεί η αξιολόγηση των μέτρων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, η οποία θα γίνει με βάση τους επικοινωνιακούς στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στη Στρατηγική Επικοινωνίας Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου, λαμβάνοντας υπόψη τα κύρια αποτελέσματα της έρευνας κοινής γνώμης «Αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ στην Ήπειρο», που υλοποιήθηκε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα προς διερεύνηση: Σε ποιο βαθμό υπάρχει αναγνωρισιμότητα από το κοινό: του ΕΣΠΑ, του ΕΠ και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης; Γνωρίζουν οι ωφελούμενοι και οι δικαιούχοι του ΕΠ τις πηγές πληροφόρησης των δράσεων του; Είναι επαρκής η ενημέρωση, των ωφελούμενων και των δικαιούχων, για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ και για τους στόχους αυτών;

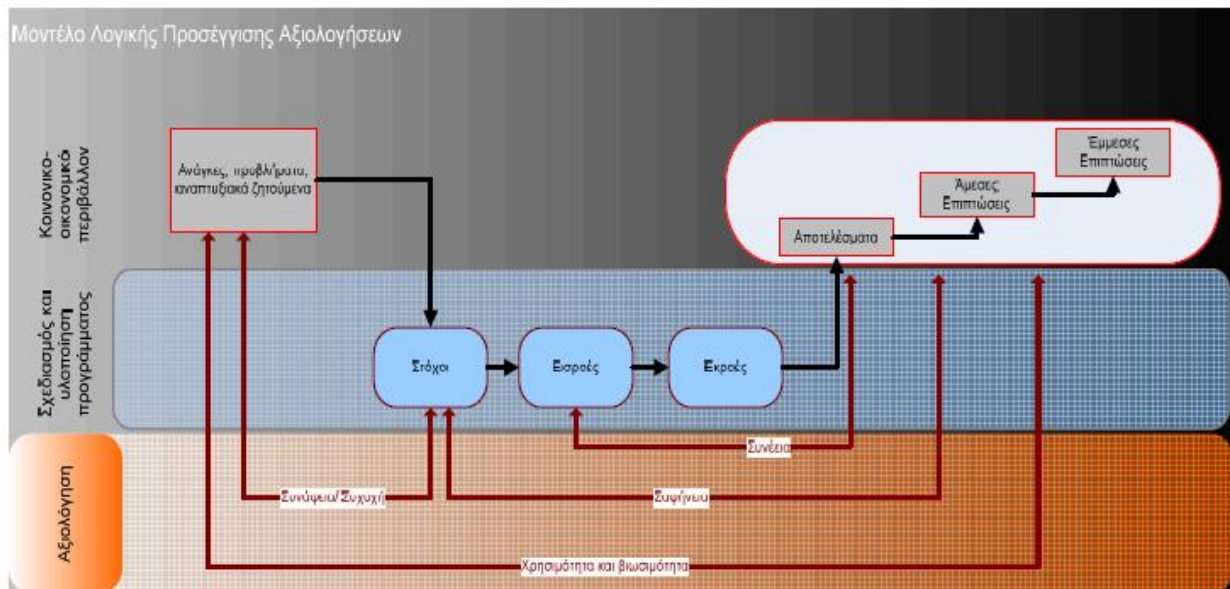
Μέσω της αξιολόγησης θα εντοπιστούν τα προβλήματα υλοποίησης, με τα αίτιά τους και τον τρόπο που αυτά δημιουργήθηκαν, με σκοπό τη διόρθωσή τους.

Η προσέγγιση και η μέθοδος θα είναι περισσότερο ποιοτική, άμεση, εξωτερική και τμηματική ως προς το εύρος των δράσεων του Ε.Π. που θα αξιολογήσει. Επίσης, θα γίνει και αποτίμηση των ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.

Θα απαιτηθεί να διενεργηθεί έρευνα πεδίου με ερωτηματολόγια ή/και συνεντεύξεις: προς το ευρύ κοινό για το ερώτημα «Σε ποιο βαθμό υπάρχει αναγνωρισιμότητα από το κοινό: του ΕΣΠΑ, του ΕΠ και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης;» προς τους δικαιούχους και τους ωφελούμενους του Προγράμματος για τα ερωτήματα «Οι πιθανοί δικαιούχοι γνωρίζουν το Ε.Π. και έχουν πρόσβαση σε αυτό;», «Η διαδικασία υποβολής προτάσεων από τους πιθανούς δικαιούχους είναι απλή και υπάρχει σαφήνεια σχετικά με τα κριτήρια επιλογής;», «Γνωρίζουν οι ωφελούμενοι και οι δικαιούχοι του ΕΠ τις πηγές πληροφόρησης των δράσεων του;» και «Είναι επαρκής η ενημέρωση, των ωφελούμενων και των δικαιούχων, για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ και για τους στόχους αυτών;».

Γενικό Μεθοδολογικό Σχήμα

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις της Προκήρυξης, τη σχετική βιβλιογραφία και τις έως τώρα γενικές επισημάνσεις, κρίνεται σκόπιμο να υιοθετηθεί ένα γενικό Μεθοδολογικό Σχήμα με επιμέρους Μεθοδολογικά Βήματα. Ακολουθεί γενικώς το πρότυπο¹²:

Οργανώνεται σε επιμέρους στοιχεία ως εξής:

1. Μεθοδολογία κατά Ενότητα της Αξιολόγησης:

Κατά Ενότητα:

- τίθενται τα Ειδικά ερωτήματα
- παρουσιάζονται τα Μεθοδολογικά βήματα που θα ακολουθηθούν, οι τεχνικές - εργαλεία (Πίνακες, Μήτρες, κ.α.) που θα χρησιμοποιηθούν ανά υπο-ερώτημα και πιθανόν και πιο εξειδικευμένες τεχνικές.

1. Μεθοδολογία που ακολουθείται:

- Χρήση τεχνικών εκτίμησης/μέτρησης της συνάφειας (εσωτερικής και εξωτερικής) του ΕΠ, εκτίμηση δεικτών απορρόφησης, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, εκτίμηση επίτευξης οροσέμων του Πλαισίου Επίδοσης.
- Εκτίμηση εκροών και αποτελεσμάτων σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας, ειδικού στόχου, κατηγοριών παρέμβασης.
- Σχεδιασμός ερωτηματολογίων, συνεντεύξεις με ωφελομένους.
- Συνεντεύξεις με δικαιούχους, φορείς εμπλεκόμενους στο σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης των παρεμβάσεων.

¹² βλ. EC, DGBUDGET, *Evaluating EU Activities*.

2. Στοιχεία που αξιοποιούνται:

- ΟΠΣ (στοιχεία υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου),
- Στατιστικά δεδομένα παρακολούθησης που τηρούνται από Ενδιάμεσους Φορείς.
- Στοιχεία υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των Φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου για παρεμβάσεις στις αστικές περιοχές της χώρας.
- Εξέλιξη δεικτών αποτελεσμάτων με την συλλογή και επεξεργασία των αντίστοιχων κατά δείκτη δεδομένων (είδος ελάχιστων αναγκαίων στοιχείων)
- Στατιστικά δεδομένα από την ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT, κεντρικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και οργανισμούς για την επικαιροποίηση των δεδομένων στα οποία βασίζεται η κοινωνικό-οικονομική ανάλυση του ΕΠ και η διαμόρφωση της λογικής της παρέμβασης.
- Προγραμματικά Έγγραφα σχετικά με περιφερειακές και τομεακές στρατηγικές που εκτελούνται στην χώρα παράλληλα με την υλοποίηση των ΕΠ της περιόδου 2014-2020.
- Συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων σε επίπεδο δικαιούχων και ωφελούμενων, στο πλαίσιο της διενέργειας ερευνών πεδίου.

Εκτός από τα ανωτέρω ο Σύμβουλος θα χρησιμοποιήσει και δικές του τεχνικές – εργαλεία, τα οποία παρουσιάζονται περαιτέρω στις ενότητες που ακολουθούν.

10.1.2 Μεθοδολογία κάλυψης των ενοτήτων του Έργου της Αξιολόγησης

10.1.2.1 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του ΕΠ

Ειδικά ερωτήματα

- ✓ Ποια είναι η αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ σε όρους αποτελεσματικότητας ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα με χρονικό σημείο αναφοράς την 30/4/2018;
- ✓ Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ του ΕΠ;
- ✓ Που οφείλονται σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίησης του ΕΠ και σε ποιους παράγοντες οφείλονται;
- ✓ Προβλέπεται επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ για το 2023;
- ✓ Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΚΤ και δεικτών άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ του ΕΠ;
- ✓ Ποια είναι η αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ σε όρους αποδοτικότητας ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα; Θεωρείται ικανοποιητική με σημείο αναφοράς την 30/4/2018;
- ✓ Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός επαρκεί για την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ; Εντοπίζονται προβλήματα υπερβάσεων προϋπολογισμού, αποδοτικότητας και διαφοροποίησης του μοναδιαίου κόστους υλοποίησης σε σχέση με τα προβλεπόμενα κόστη κατά το σχεδιασμό του Προγράμματος;

10.1.2.1.1 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ΕΠ

Αποσαφήνιση των παραγόντων που συνυπολογίζονται στην εκτίμηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας και των τρόπων υπολογισμού τους

Εντοπίζονται καταρχάς και ακολούθως ορίζονται οι παράγοντες που συνυπολογίζονται στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος.

Ως αποτελεσματικότητα ορίζεται η πρόοδος υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σε σχέση με τους προγραμματισθέντες στόχους, σε επίπεδο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, Άξονα Προτεραιότητας και ΕΠ. Σε όρους πόρων, η Αποτελεσματικότητα αντιστοιχεί επομένως στο δείκτη:

$$\text{Δείκτης Αποτελέσματος 1} = \text{Δαπάνες} / \text{Προϋπολογισμός}$$

Σε όρους φυσικού αντικειμένου, ο δείκτης εκφράζει την πρόοδο της φυσικής υλοποίησης σε κάθε επιμέρους επίπεδο και υπολογίζεται από σχέση:

$$\text{Δείκτης Αποτελέσματος 2} = \text{Φυσική Υλοποίηση} / \text{Φυσικός Στόχος}$$

Η αποτελεσματικότητα συνήθως αναφέρεται σε ομάδες ομοειδών έργων, των οποίων το φυσικό

αντικείμενο εκφράζεται από ομοειδείς δείκτες, επομένως και σε επίπεδο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων. Η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας στο σύνολο του Άξονα ή του ΕΠ επιτυγχάνεται με τη μέθοδο της χρηματοδοτικής στάθμισης, χρησιμοποιώντας τη χρηματοδοτική βαρύτητα κάθε επιπέδου του Προγράμματος (ΣΒ) στο αμέσως υπερκείμενο επίπεδο, κατά τους ακόλουθους τύπους:

Δ. Αποτελ Ε/Επενδ. Προτ.= Σ Δ. Αποτελ Ε/Επενδ. Προτχ (ΣΒ) Ε/Επενδ. Προτ

Δ. Αποτελ ΑΠ=Σ Δ. ΑποτελΕπενδ. Προτχ (ΣΒ) Επενδ. Προτ

Δ. Αποτελ Π=Σ Δ. Αποτελ ΑΠχ (ΣΒ) ΑΠ

Δ. Απλ = δείκτης Αποτελεσματικότητας φυσικής υλοποίησης, ΣΒ = συντελεστής βαρύτητας, Ε/Επενδυτική Προτεραιότητα= έργο / Επενδυτική Προτεραιότητα ΑΠ= Άξονας Προτεραιότητας, Π = Πρόγραμμα

Υπολογισμός αποτελεσματικότητας στην υλοποίηση των ποσοτικών και χρηματοδοτικών στόχων (bottom-up) και εκτίμηση αποκλίσεων

Με βάση την τακτοποίηση του συστήματος δεικτών που υλοποιείται στην Ενότητα Α της Αξιολόγησης, εφαρμόζονται οι ορισμοί και τρόπος υπολογισμού για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας στην επίτευξη ποσοτικών χρηματοδοτικών στόχων σε επίπεδο εισροών, εκροών και αποτελεσμάτων. Τα δεδομένα προκύπτουν από το ΟΠΣ και τα ΤΔΠ, τις ειδικότερες πληροφορίες στη διάθεση της Διαχειριστικής Αρχής και από ενδεχόμενες πληροφορίες του Συμβούλου από τις Έρευνες και την ανάλυση στις σημαντικές / στρατηγικές παρεμβάσεις.

Αναλύονται σε επίπεδο εισροών, εκροών και αποτελεσμάτων, σε επίπεδο ομοειδών έργων και συνθέτονται κατά διαδικασία bottom-up, τα κατά έργο πορίσματα σε επίπεδο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και ακολούθως Άξονα Προτεραιότητας.

Για την εφαρμογή της μεθοδολογίας χρειάζεται μια κρίσιμη μάζα προόδου του Προγράμματος. Η μεθοδολογία είναι εφικτή εφόσον υπάρχει ικανός αριθμός τιμών σε δείκτες εκροών και έχουν αρχίσει να είναι ορατά αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος.

Τα πορίσματα και οι εκτιμήσεις για πιθανές αποκλίσεις θα οργανωθούν, τεκμηριωθούν και παρουσιαστούν σύμφωνα με τα ακόλουθα εργαλεία.

Δείκτης Αποτελεσματικότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α.Π.-	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤ ΑΣ ΑΠ	ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤ ΑΣ ΑΠ/ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤ ΑΣ ΕΠ
1	3	4=(3/Σ3)	5	6=5/3	7	8=7*4
1						
2						

ΣΥΝΟΛΟ						

10.1.2.1.2 Αξιολόγηση της αποδοτικότητας του ΕΠ

Υπολογισμός αποτελεσματικότητας στην υλοποίηση των χρηματοδοτικών στόχων - εκτίμηση αποδοτικότητας

Αναλύεται η αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση των χρηματοδοτικών στόχων, συγκρίνεται με την αποτελεσματικότητα ως προς τις εκροές και τα αποτελέσματα και αποτιμάται η αποδοτικότητα του Προγράμματος. Τα πορίσματα της ανάλυσης και οι εκτιμήσεις για πιθανές αποκλίσεις θα οργανωθούν, τεκμηριωθούν και παρουσιαστούν σύμφωνα με το ακόλουθο εργαλείο.

Ως αποδοτικότητα ορίζεται ο λόγος φυσικής προς οικονομική ολοκλήρωση. Η αξιολόγηση της Αποδοτικότητας πραγματοποιείται μέσω συνεκτίμησης στοιχείων φυσικής και οικονομικής ολοκλήρωσης έργων και στην συνέχεια Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και (σε διαδικασία bottom-up σύνθεσης), ΑΠκαι ΕΠ. Επιβάλλει παρακολούθηση της εξέλιξης του μοναδιαίου κόστους του φυσικού αντικείμενου, σε σχέση με το μοναδιαίο κόστος που είχε προγραμματισθεί. Αντιστοιχεί στο δείκτη:

$$\text{Δείκτης Αποδοτικότητας} = \text{Δείκτης Αποτελεσματικότητας 2} / \text{Δείκτης Αποτελεσματικότητας 1}$$

Για την αναγωγή των δεικτών Αποδοτικότητας από το επίπεδο του έργου στα ανώτερα επίπεδα (Άξονας Προτεραιότητας, συνολικό ΕΠ) χρησιμοποιείται διαδικασία ανάλογη με αυτήν στον Δ. Αποτελ:

Δ. Αποδ Επενδ. Προτ= Σ	Δ. Αποδ Εx	(ΣΒ) Ε
Δ. Αποδ ΑΠ=Σ	Δ. Αποδ Επενδ. Προτx	(ΣΒ) Επενδ. Προτ
Δ. Αποδ Π=Σ	Δ. Αποδ ΑΠx	(ΣΒ) ΑΠ

Εκτίμηση Αποτελεσματικότητας – Αποδοτικότητας του ΕΠ

Α.Π	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΣ ΑΠ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΣ ΑΠ/ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΣ ΕΠ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ (ΕΠ ΥΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΥ)	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ (ΕΠ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ)	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠ/ΕΠ	ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
1	3	4=(3/Σ3)	5	6=5/3	7	8=7*4	9	10=9/5	11=9/3	12=7/11	13=8/11
1											
2											
...											
ΣΥΝΟΛΟ											

Εκτίμηση επίτευξης στόχων ή αποκλίσεων

Τα συνολικά πορίσματα της ανάλυσης και οι εκτιμήσεις για πιθανές αποκλίσεις θα οργανωθούν, τεκμηριωθούν και παρουσιαστούν σύμφωνα με τα ακόλουθα εργαλεία.

10.1.2.1.3 Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ

Συνολικά και ειδικά πορίσματα

Συνοψίζονται τα έως τώρα πορίσματα σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας και Προγράμματος και εντοπίζονται ειδικά πορίσματα και προτάσεις σε επίπεδο Άξονα ή Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, σύμφωνα με τα ακόλουθα εργαλεία.

Συνολική πρόοδος του Προγράμματος και πρόβλεψη

Για το συνολικό Πρόγραμμα παρουσιάζεται η συνολική πρόοδος με το ακόλουθα Εργαλεία.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ. ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΠ/ΕΣ /ΕΠ/Δ	Π/Υ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΕΝΤΑΞΕΙΣ ΕΡΓΩΝ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΩΜΕ Σ
		ΕΞ/Π/Υ	ΑΡ	ΠΡ/ΠΥ	ΑΡ	Ε/ΠΥ	ΠΛ/ΠΥ

Όταν το Βήμα αυτό εφαρμοστεί θα αξιοποιηθούν τεχνικές της μεθόδου Impact Assessment, για εκτίμηση της επίδρασης των προτεινόμενων αλλαγών.

Ακολούθως, ελέγχεται η συνάφεια των πορισμάτων των προηγούμενων Μεθοδολογικών βημάτων - ενεργειών, εντοπίζονται και διορθώνονται οι ενδεχόμενες ασυμβατότητες και οριστικοποιούνται τα συμπεράσματα και συνθέτονται κατά Αξιολογητικό ερώτημα, με τις ακόλουθες τεχνικές -εργαλεία.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ

1. Βαθμός επίτευξης των ποιοτικών, ποσοτικών και χρηματοδοτικών στόχων του Προγράμματος.
2. Εντοπισμός αποκλίσεων και αιτιολόγηση τους.
3. Αναγκαίες διορθωτικές παρεμβάσεις.
4. Πορίσματα από τη λεπτομερή ανάλυση των σημαντικότερων παρεμβάσεων.
6. Προβλέψεις τελικής επίτευξης των στόχων του Προγράμματος.
7. Εκτίμηση τελικής επίτευξης των στόχων με τους διατιθέμενους πόρους.
8. Προτεινόμενες τροποποιήσεις αρχικής κατανομής πόρων του Προγράμματος.
9. Κυριότερα προβλήματα αποδοτικότητας και υπερβάσεων.
10. Συνολική οικονομική πρόοδος του Προγράμματος και εκτίμηση για το τέλος της προγραμματικής περιόδου.

10.1.3 Πλαίσιο Επίδοσης

Το Πλαίσιο Επίδοσης διαμορφώνεται στη βάση των σχετικών Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ τόσο τα ορόσημα όσο και οι στόχοι του Πλαισίου Επίδοσης προσδιορίζονται σύμφωνα με το Παράρτημα II του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (Καν. (ΕΕ) 1303/2014), ώστε να είναι ρεαλιστικοί, εφικτοί, σχετικοί, συνεπείς με τη φύση και χαρακτήρα των ειδικών στόχων και προτεραιοτήτων, διαφανείς και επαληθεύσιμοι. Επίσης λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη ώστε στο Πλαίσιο Επίδοσης να περιλαμβάνεται όσο το δυνατόν μικρότερος αριθμός δεικτών ανά Άξονα Προτεραιότητας, οι οποίοι όμως καλύπτουν επαρκώς τις προτεραιότητες του Προγραμματισμού.

Για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020 για την επιλογή των δεικτών εκρών με τους οποίους γίνεται η παρακολούθηση του αποθεματικού επίδοσης ελήφθησαν υπόψη καταρχήν οι Κοινοί Δείκτες (Common Indicators) που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Προγραμματισμού και επελέγησαν κατάλληλοι δείκτες οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ικανό τμήμα των χρηματοδοτικών πόρων κάθε άξονα προτεραιότητας, σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο υπερβαίνει σημαντικά το κατώτερο όριο του 50% των πόρων ανά άξονα προτεραιότητας. Παράλληλα, ελήφθη μέριμνα ώστε το Πλαίσιο Επίδοσης:

- Να περιλαμβάνει κατάλληλα Κύρια Στάδια Υλοποίησης (Key Implementation Steps) ως συμπληρωματικό στοιχείο των δεικτών εκρών, σε όσες περιπτώσεις αυτό κρίνεται αναγκαίο για την καλύτερη παρακολούθηση του Πλαισίου Επίδοσης, αλλά και τη διευκόλυνση της εφαρμογής.
- Να περιλαμβάνει τη χρήση κατάλληλων χρηματοοικονομικών δεικτών, σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Το Πλαίσιο Επίδοσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτελείται από 18 δείκτες εκρών, οι οποίοι ποσοτικοποιούν περισσότερο από το 50% της Συνδρομής των ΕΔΕΤ ανά Άξονα Προτεραιότητας. Επιπλέον, σε κάθε Άξονα Προτεραιότητας έχει προστεθεί ένας χρηματοοικονομικός δείκτης πλαισίου επίδοσης «Πιστοποιημένη Δημόσια Δαπάνη» ο οποίος αντιστοιχεί στο 100% της Δημόσιας Δαπάνης κάθε άξονα.

Το βασικό ερώτημα είναι:

- ✓ Ποιές είναι οι εκτιμήσεις αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης του Πλαισίου Επίδοσης σε κάθε Άξονα Προτεραιότητας του ΕΠ;

Γίνεται αναλυτική περιγραφή των παραγόντων που δημιουργούν καθυστερήσεις, τεκμηριώνοντας αν οφείλονται σε μεταβολή του οικονομικού περιβάλλοντος, της αγοράς εργασίας, σε περιβαλλοντικούς παράγοντες, μεταβολές που σχετίζονται με την υλοποίηση και τη διαχείριση των Ε.Π. κλπ.

Προσδιορίζονται αναλυτικά πιθανές αλλαγές στις υποθέσεις εργασίας που έγιναν κατά τη διαμόρφωση του Πλαισίου Επιδόσεων στην κατάρτιση του Ε.Π. και τεκμηριώνονται τα αίτια που τις προκάλεσαν.

Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις και τα όσα αναφέρθηκαν στην Ενότητα της Αποτελεσματικότητας, προβλέπεται επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων για το 2018 και το 2023;

Η ανάλυση θα πρέπει να γίνεται ανά δείκτη και να περιλαμβάνει εκτίμηση αν ο δείκτης αυτός θα επιτευχθεί στο 100%, σε ποσοστό > του 85%, σε ποσοστό > του 75% ή όχι. Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων πρέπει να γίνει στο επίπεδο του Άξονα Προτεραιότητας.

Η ανωτέρω εκτίμηση θα πρέπει να στηριχθεί στην πορεία υλοποίησης της πράξεων που συμβάλλουν στο Πλαίσιο Επιδόσεων, όπως αυτή αποτυπώνεται στα σχετικά έγγραφα για την υλοποίηση των πράξεων που παρέχουν την απαιτούμενη πληροφορία (π.χ. δελτία διοικητικής επαλήθευσης δεικτών πράξης, δελτία διοικητικής επαλήθευσης δαπανών πράξης, ΤΔΠ/ΤΔΥ, αποφάσεις ολοκλήρωσης έργων κλπ).

Καταλληλότητα των ορόσημων του πλαισίου επίδοσης

Άμεση συνάφεια με το θέμα του σχεδιασμού του κατάλληλου συστήματος δεικτών του ΕΠ (βλ. Λογική της Παρέμβασης), έχει και το θέμα του προσδιορισμού κατάλληλων ενδιάμεσων στόχων και milestones για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, προκειμένου να αξιολογηθεί η πορεία υλοποίησης του ΕΠ για την εφαρμογή των προβλέψεων των Κανονισμών για την κατανομή του Αποθεματικού Πλαισίου Επίδοσης. Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα εκτιμήσει την καταλληλότητα των ενδιάμεσων στόχων του Ε.Π. προκειμένου να αξιολογηθεί η καταλληλότητα των δεικτών αυτών, θα αναλύσει κατ' αρχήν κατά πόσον οι χρησιμοποιούμενοι δείκτες είναι κατάλληλοι και περιγράφουν με επάρκεια τις παρεμβάσεις του ΕΠ, ενώ θα αξιολογήσει την ρεαλιστικότητα των τιμών που τίθενται ως ενδιάμεσοι στόχοι για το 2018 και το 2023, λαμβάνοντας υπόψη τον προβλεπόμενο ρυθμό της υλοποίησης των παρεμβάσεων και τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων στατιστικών δεδομένων.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018 ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΑΝΑ ΔΕΙΚΤΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΠ	Κωδ	Τύπος Δείκτη	Δείκτης ή Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2018	Τελικός Στόχος 2023	Ορόσημο 2018				Τελικός Στόχος 2023			
							100%	≥85%	≥75%	Μη επίτευξη	100%	≥85%	≥75%	Μη επίτευξη
1							•					•		
										•				
										•			•	

10.1.4 Λογική της Παρέμβασης

Αποτίμηση της καταλληλότητας και συνέπειας της στρατηγικής

Ειδικά ερωτήματα

- ✓ Κατά πόσον η στρατηγική του ΕΠ εκτιμάται ότι παραμένει επίκαιρη;
- ✓ Κατά πόσον η λογική παρέμβασης παραμένει επίκαιρη και σε ποιες περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητο να τύχει αναθεώρησης;
- ✓ Πώς αξιολογείται η συνέπεια των στρατηγικών και των ειδικών στόχων σε σχέση με τις ανάγκες που έχουν διαμορφωθεί (κατανομή πόρων κατά ειδικό στόχο και επενδυτική προτεραιότητα, προτάσεις αναθεώρησης κλπ);
- ✓ Πώς αξιολογείται η συνέπεια του προγραμματισμού από το επίπεδο των ειδικών στόχων μέχρι το επίπεδο των επιλεγμένων έργων του Προγράμματος;
- ✓ Σε ποιο βαθμό παραμένουν επίκαιροι οι ειδικοί στόχοι του Ε.Π. και η σύνδεση τους με τους δείκτες εκροής και αποτελέσματος; Υπάρχει η ανάγκη δημιουργίας νέων ειδικών στόχων ή/ και νέων δεικτών αποτελέσματος ή εκροής;

Αξιολόγηση επικαιρότητας της Στρατηγικής

Βήμα 1:

Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης εντοπίζει τα ποσοτικά δεδομένα που υποστήριξαν την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και προκλήσεων της Στρατηγικής των Προγραμμάτων. Στη συνέχεια επικαιροποιεί και αναλύει τις τιμές των βασικών μεγεθών και τομέων της Ελλάδας και της Ηπείρου ώστε να επικυρώσει και να πληροφορήσει εκτενέστερα την Στρατηγική του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Στόχος της εργασίας είναι να συγκροτηθεί μία πρώτη άποψη η οποία θα καθοδηγήσει την αξιολόγηση της Στρατηγικής.

Βήμα 2:

Ο Σύμβουλος αξιολόγησης προχωρά στην αξιολόγηση των αναγκών βάσει των αναλύσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και της ποσοτικής επικαιροποίησης. Στόχος της εργασίας αυτής είναι η υποστήριξη της αξιολόγησης των συμπερασμάτων της ανάλυσης των αναπτυξιακών αναγκών. Με τη χρήση της ποσοτικής επικαιροποίησης και της αξιολόγησης εντοπίζονται οι αναπτυξιακοί παράγοντες όπου παρουσιάζονται τυχόν σημαντικές μεταβολές.

Προβλήματα (που εντοπίστηκαν στα πλαίσια της αξιολόγησης)	Ανάγκες (που προκύπτουν στα πλαίσια της αξιολόγησης)
Π.1	A.1
Π.2	A.2
Π.3	A.3

Βήμα 3:

Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης, βάσει των παραπάνω αναλύσεων ελέγχει την αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και επενδυτικών προτεραιοτήτων και την υποστήριξη των αναγκών από τις ποσοτικές και ποιοτικές αναλύσεις.

Παράλληλα αξιολογεί την ορθότητα και επικαιρότητα της χρηματοδοτικής κατανομής της Στρατηγικής, σε σχέση με τις ανάγκες που προκύπτουν και τα βασικά θέματα που καλείται να αντιμετωπίσει η Στρατηγική.

Αξιολόγηση συνέπειας στρατηγικών και στόχων σε σχέση με τις ανάγκες που έχουν διαμορφωθεί

Η εκτίμηση της εσωτερικής συνοχής του ΕΠ στοχεύει στην αποτίμηση της ικανότητας της Στρατηγικής του να αντιμετωπίσει συγκροτημένα, πολύπλευρα, ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά τις ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια. Η υψηλή εσωτερική συνοχή αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της. Προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός αυτός της σχετικότητας θα πρέπει, αφενός η Στρατηγική του ΕΠ να προσδιορίζεται με σαφήνεια και οι στόχοι να αντιστοιχίζονται με θεματικές προτεραιότητες, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διακρίνεται μία αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των στόχων και των προτεραιοτήτων προκειμένου να μεγιστοποιούνται τα αποτελέσματα. Η διαδικασία αυτή τροφοδοτείται από εξέταση της συνεκτικότητας των στόχων κατά την οποία έχουν αναλυθεί εις βάθος οι στόχοι και οι προτεραιότητες και η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες και στην ιεράρχηση των αναγκών.

Η εσωτερική συνοχή αξιολογείται κύρια ως προς τις /την:

- Σχέσεις και συμπληρωματικότητα των προτεραιοτήτων.
- Καταλληλότητα του «μείγματος πολιτικής».
- Συμβολή κάθε προτεραιότητας στους στόχους.
- Εκτίμηση της επάρκειας των διατιθέμενων πόρων (ανά προτεραιότητα, Θεματικό Στόχο, Ταμείο).
- Κατανομή του προγράμματος σε χωρικές ενότητες

Το πρώτο βήμα αυτής της προσέγγισης αφορά στην αξιολόγηση της ιεράρχησης των στόχων του ΕΠ. Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης αναλύει και δείχνει διαγραμματικά το δενδρόγραμμα των στόχων του ΕΠ, ξεκινώντας από το υψηλότερο επίπεδο στο οποίο εντάσσονται οι

ευρύτεροι στόχοι, εξειδικεύοντας σε επιμέρους στόχους ή στόχους που εξυπηρετούν συγκεκριμένους τομείς ή θεματικές προτεραιότητες και καταλήγοντας στο χαμηλότερο επίπεδο του δενδρογράμματος στις επενδυτικές προτεραιότητες κάθε στόχου.

Στη συνέχεια ελέγχεται η συνέπεια των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων με τις ανάγκες που έχουν διατυπωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση την ακόλουθη μήτρα.

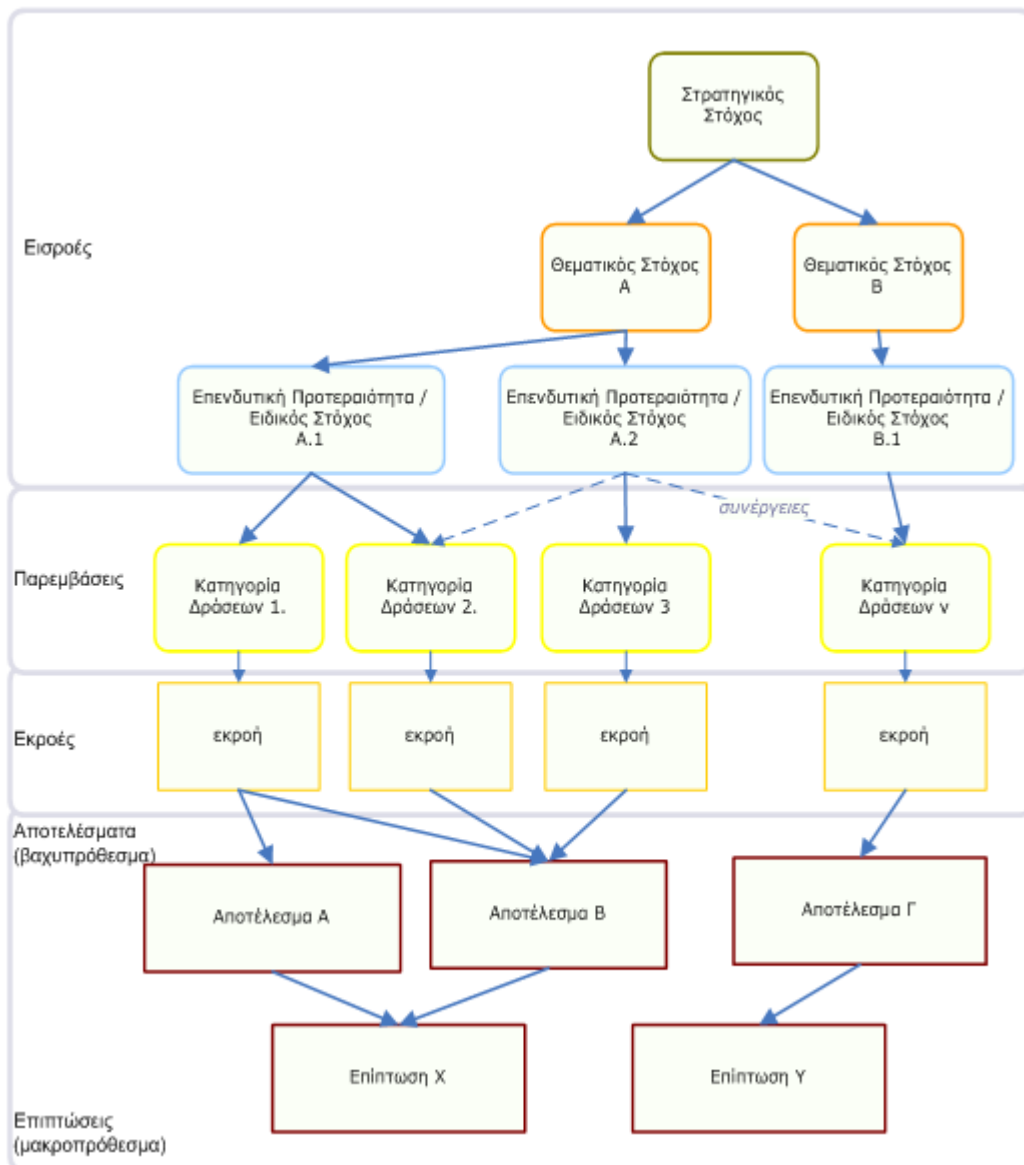
Μήτρα συνάφειας Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ΕΠ με ανάγκες

ΑΝΑΓΚΕΣ	Επενδυτικές Προτεραιότητες					ΣΥΝΟΛΟ
	ΕπΠρ 1	ΕπΠρ 2	...			
A						
B						
Γ						
...						
ΣΥΝΟΛΟ	14	13	6	7	5	

Στην συνέχεια ξεκινώντας από το κατώτερο (αναλυτικότερο) επίπεδο αναδεικνύονται οι σχέσεις συνέργιας, συμπληρωματικότητας, άλλα και οι αντικρούσεις μεταξύ των παρεμβάσεων ή ειδικών στόχων.

Αξιολόγηση επικαιρότητας λογικής παρέμβασης

Η Λογική της παρέμβασης (intervention logic), στοχεύει στο να αναδείξει τον τρόπο που συνδέονται μεταξύ τους οι στόχοι των διαφορετικών επιπέδων του προγραμματισμού, αλλά και πως συνδέονται οι εκροές με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις. Η διαδικασία αυτή έχει ως πρώτο βήμα την ιεράρχηση των στόχων. Ξεκινώντας από το υψηλότερο επίπεδο στο οποίο εντάσσονται οι Στρατηγικοί στόχοι και εξειδικεύοντας σε Θεματικούς στόχους και επενδυτικές προτεραιότητες θα αποτυπωθούν διαγραμματικά οι λογικές συνδέσεις με τις παρεμβάσεις υπό την μορφή δενδρογράμματος, σύμφωνα με το πρότυπο που ακολουθεί.

Συνθέτοντας τα πορίσματα των προηγούμενων Μεθοδολογικών Βημάτων:

- εντοπίζεται η Διαδρομή Στόχων του Προγράμματος:
Ανάγκες ► Στρατηγικοί Στόχοι ► Ειδικό Στόχοι ► Παρεμβάσεις ► Αποτελέσματα,
- επισημαίνονται και αναλύονται τα ενδεχόμενα προβλήματα συνέπειας στη Διαδρομή Στόχων και οι εξ αυτών ασυνέπειες στην κατανομή πόρων,
- ελέγχεται η συνέπεια του Προγράμματος από το επίπεδο των έργων μέχρι των ειδικών στόχων,
- διατυπώνεται η συνολική εκτίμηση για το εάν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την αρχική κοινωνικοοικονομική ανάλυση του Προγράμματος, ιδιαίτερα ως αποτέλεσμα της κρίσης,

- προτείνονται οι αναγκαίες αλλαγές στην ανάλυση αναγκών και η ενδεχόμενη επικαιροποίηση της κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης,
- διατυπώνονται εκτιμήσεις για το ενδεχόμενο τροποποίησης της στρατηγικής υπό το πρίσμα των σχετικών εξελίξεων και των προοπτικών ανάκαμψης.

Διάγραμμα αξιολόγησης λογικής παρέμβασης

ΑΠΟΤΕΛΕ- ΣΜΑΤΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ	► ΣΧΟΛΙΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΟΡΟΙ % ΕΠΠΡΟ	► ΣΧΟΛΙΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	Α.Π. / Θ.Σ.
•	Δείκτες αποτελεσμάτων - Δείκτες εκροών -		ΕΣ 1.1.1			1α)	1/1
•							

10.1.4.1 Αξιολόγηση των ειδικών στόχων και του συστήματος δεικτών των ΕΠ

Ειδικά ερωτήματα

- ✓ Σε ποιο βαθμό εκτιμάται ότι οι ειδικοί στόχοι του κάθε Προγράμματος παραμένουν κατάλληλοι και αξιόπιστοι;
- ✓ Επαληθεύεται η καταλληλότητα του συστήματος δεικτών σε σχέση με την επίτευξη των ειδικών στόχων;
- ✓ Σε ποιο βαθμό εκτιμάται ότι έχει τηρηθεί η αρχή της αναλογικότητας;
- ✓ Κατά πόσον οι μέθοδοι συγκέντρωσης, αποθήκευσης και επεξεργασίας των δεδομένων κρίνονται κατάλληλες και αξιόπιστες;
- ✓ Το σύστημα δεικτών επιτρέπει να δίδεται ακριβής και επίκαιρη εικόνα της υλοποίησης του ΕΠ και να τροφοδοτεί με τον τρόπο αυτό την αποτελεσματική παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΕΠ;
- ✓ Ποιοι είναι οι πιθανοί κίνδυνοι που δύναται να επηρεάσουν την υλοποίηση των στόχων του ΕΠ;

Αξιολόγηση της καταλληλότητας των ποσοτικών ως προς τους ποιοτικούς στόχους του Προγράμματος

Για την συνεκτικότητα των στόχων του Προγράμματος λαμβάνεται υπόψη το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ) το οποίο αποτελεί ένα πλαίσιο κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα Κράτη Μέλη για την κατάρτιση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης, αποτελώντας το πρώτο παράρτημα του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων των ΕΔΕΤ, που συνιστούν την σημαντικότερη πηγή επενδύσεων που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Ευρώπη 2020. Το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο παρέχει αρχές στρατηγικής καθοδήγησης προς τα Κράτη για την επίτευξη ολοκληρωμένης

προσέγγισης στην χρήση των ΕΔΕΤ, τη διασφάλιση των συνεργειών των ΕΔΕΤ με άλλα αναπτυξιακά μέσα και πολιτικές λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφικές προκλήσεις.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020 αξιοποιεί τους 10 Θεματικούς Στόχους της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης 2014-2020.

Κατά το στάδιο αυτό, συσχετίζονται οι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι του Προγράμματος και ελέγχεται η συνάφεια τους, με τη βοήθεια:

- σύγκρισης με τη συνάφεια ποιοτικών και ποσοτικών στόχων,
- σύγκρισης με τη συνάφεια όπως αυτή τεκμηριώνεται (ή όχι) στο Πρόγραμμα,
- σύγκρισης με τη συνάφεια ποιοτικών και ποσοτικών στόχων στο αντίστοιχο Πρόγραμμα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και αντίστοιχων στόχων σε άλλες παρεμβάσεις,
- σύγκρισης με τη συνάφεια ποιοτικών στόχων και δεικτών των Προγραμμάτων.

Τα πορίσματα που θα προκύψουν θα οργανωθούν σύμφωνα με τα ακόλουθα εργαλεία.

Αναλυτική αξιολόγηση της καταλληλότητας των Δεικτών

Διερευνώνται η μέθοδος υπολογισμού (και οι σχετικές παραδοχές) των δεικτών του Προγράμματος καθώς και ο τρόπος σύνθεσης των δεικτών και εντοπίζονται τα προβλήματα.

Συνθέτονται οι Δείκτες από το κατώτερο στο ανώτερο επίπεδο.

Τα πορίσματα οργανώνονται σύμφωνα με τα ακόλουθα εργαλεία.

Α. Καταλληλότητα των προτεινόμενων δεικτών του ΕΠ.

Μέσω των μεθοδολογικών οδηγιών που έχει εκδώσει, η Επιτροπή έχει καταστήσει σαφή την σημασία των αποτελεσμάτων και των δεικτών αποτελέσματος στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020.

Η επιλογή δεικτών περιλαμβάνει την κατανόηση του αναπτυξιακού προβλήματος και την πολιτική θεραπείας (πως αυτή δρα πάνω σε μια διαπιστωμένη ανάγκη) που εκφράζεται από την λογική παρέμβασης. Οι δείκτες διαχωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες (εκροών, αποτελεσμάτων, κοινοί), ανάλογα της χρησιμότητάς τους.

Οι δείκτες εκροών (σύμφωνα με τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων της ΕΕ 1303/2013 παρ. 24.3 και 87.2) πρέπει να καλύπτουν το σύνολο των προτεραιοτήτων του προγράμματος, πρέπει να προκύπτουν από την ανάλυση της λογικής του προγράμματος και να εκφράζουν τις δράσεις του.

Για τον προσδιορισμό των δεικτών εκροών των ΕΠ χρησιμοποιούνται κυρίως Κοινοί Δείκτες Εκροών (Common Indicators, όπως αυτοί ορίζονται στο Παρ. 1 του Καν.1301/2013), σε όλες τις επενδυτικές προτεραιότητες για τις οποίες ο Κανονισμός προβλέπει κάποιον δείκτη. Κατά την περίοδο οριστικοποίησης του προγράμματος, μετά την πρώτη υποβολή, προστέθηκε το σύνολο των κοινών δεικτών που αντιστοιχεί στις παρεμβάσεις του Προγράμματος ενώ ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τη διαβούλευση του πρώτου σχεδίου.

Οι δείκτες αποτελέσματος έχουν ως στόχο να εκφράσουν τον στόχο που κάθε Επενδυτική Προτεραιότητα προσπαθεί να επιτύχει.

Ο προσδιορισμός των δεικτών αποτελεσμάτων των ΕΠ ακολουθεί τις πρόνοιες του τρέχοντος κανονιστικού πλαισίου το οποίο επιβάλλει το σχεδιασμό τουλάχιστον ενός δείκτη αποτελέσματος για κάθε έναν Ειδικό Στόχο του Προγράμματος. Για την εξειδίκευση των δεικτών αυτών καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε κάθε δείκτης να συνδέεται με την πολιτική που πρόκειται να εφαρμοσθεί, όπως αυτή διατυπώνεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο και να παρακολουθεί το αποτέλεσμα, δηλαδή την ευρύτερη μεταβολή που επιφέρει η πολιτική στον τομέα παρέμβασης, πέραν από το περιορισμένο αποτέλεσμα που προέρχεται από την εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων.

Σε αντίθεση με τους δείκτες εκροών, η μέτρηση των οποίων γίνεται κυρίως με δεδομένα του συστήματος παρακολούθησης, οι δείκτες αποτελέσματος χρησιμοποιούν σειρά εναλλακτικών πηγών δεδομένων αναλόγως του πεδίου πολιτικής που κάθε δείκτης παρακολουθεί. Μεταξύ των πηγών αυτών περιλαμβάνονται η EUROSTAT, Εθνικοί Φορείς όπως η ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργεία και άλλες δημόσιες αρχές. Σε κάθε έναν δείκτη καταγράφεται ή πηγή αλλά και το ακριβές είδος των στοιχείων που απαιτεί η εκτίμησή του.

Με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τη φάση της διαβούλευσης του Σχεδίου του Επιχειρησιακού Προγράμματος, εκπονήθηκε σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή το Σχέδιο Δράσης για την κάλυψη ελλείψεων σε δείκτες αποτελέσματος οι οποίοι θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια που είναι:

- Να αποκρίνονται στην πολιτική, να συνδέονται δηλαδή με τις παρεμβάσεις της πολιτικής, συλλαμβάνοντας την ουσία των αποτελεσμάτων που εκπροσωπούν.
- Να έχουν κανονιστική ερμηνεία, να έχουν έναν καθαρή και αποδεκτό ορισμό.
- Να είναι σταθεροί, αξιόπιστοι και στατιστικά έγκυροι.
- Να διαθέτουν έγκαιρη συλλογή και δημοσιοποίηση δεδομένων, δηλαδή να έχουν διαθέσιμα κατ' απαίτηση στοιχεία, που θα προσφέρουν περιθώριο διαβούλευση ή αναθεώρησης εάν απαιτηθεί.

Αξιολόγηση της συνολικής καταλληλότητας του συστήματος Δεικτών – επικαιροποίηση

Πρώτη εργασία του Συμβούλου Αξιολόγησης είναι η εξέταση του επιλεγμένου συστήματος δεικτών και ο έλεγχος των στόχων που έχουν τεθεί. Μέσω μιας συνθετικής εργασίας, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα εξετάσει το κατά πόσο ο κάθε δείκτης ξεχωριστά ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις (κριτήρια) που έχουν τεθεί, άλλα και κατά πόσο οι δείκτες συνθετικά μπορούν να εκφράσουν τις μεταβολές που το πρόγραμμα μπορεί να επιφέρει. Η εργασία θα υλοποιηθεί ως εξής:

Κατ' αρχάς θα εκτιμηθεί ποιοι είναι οι πλέον κατάλληλοι δείκτες για την περιγραφή των κύριων εκροών και αποτελεσμάτων κάθε επενδυτικής προτεραιότητας και ειδικού στόχου.

Η εξέταση αυτή θα περιλαμβάνει σε προτεραιότητα τους κοινούς δείκτες, ωστόσο είναι ενδεχόμενο αν κριθεί ότι κανείς από αυτούς δεν διαθέτει την απαιτούμενη καταλληλότητα να περιλαμβάνει προτάσεις πέραν αυτών. Η εκτίμηση της καταλληλότητας θα γίνει βάσει ανάλυσης και ερμηνείας της λογικής κάθε παρέμβασης.

Στην συνέχεια ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα εκτιμήσει την κανονιστική ερμηνεία και την σταθερότητα του κάθε δείκτη. Επισημαίνεται ότι για τους κοινούς δείκτες η ερμηνεία και ο ορισμός τους έχει ήδη διατυπωθεί από την ΕΕ στο πλαίσιο των μεθοδολογικών Οδηγών που έχει εκδώσει. Περαιτέρω θα εκτιμηθεί για κάθε δείκτη (κοινό ή μη) αν και κατά πόσο υπάρχουν διαθέσιμα συστήματα συλλογής δεδομένων (στατιστικά στοιχεία, δεδομένα μητρώα, συστήματα παρακολούθησης) ικανά να συλλέξουν τα απαραίτητα στοιχεία καθώς επίσης ποια δεδομένα θα πρέπει να ζητούνται (και κάθε πότε) από τους συμμετέχοντες στις δράσεις της κάθε προτεραιότητας (Τελικούς δικαιούχους/ Ενδιάμεσους φορείς).

Για τα στοιχεία αυτά ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα παραθέσει σαφείς αναφορές που θα αφορούν τις μονάδες μέτρησης των στοιχείων, την πηγή προέλευσης τους, τον τρόπο αποθήκευσης και ανάκτησης τους (π.χ. ΟΠΣ), τη διαδικασία επεξεργασίας τους προκειμένου να μετατραπούν σε τιμές δεικτών.

Ανασυντίθεται το σύστημα δεικτών του Προγράμματος από το επίπεδο της Πρόσκλησης έως αυτό των δεικτών των Προγραμμάτων της ΣΕΣ και επισημαίνονται οι προτάσεις βελτίωσης / συμπλήρωσης του. Οι προτάσεις διακρίνονται σε προτάσεις ως προς:

- την καταλληλότερη μορφή των υφιστάμενων δεικτών,
 - τις πηγές και την αξιοπιστία τους,
 - τον τρόπο υπολογισμού τους,
 - τον τρόπο σύνθεσης με τους δείκτες που αφορούν στο εκχωρούμενο μέρος του Προγράμματος,
 - νέους δείκτες,
 - τον τρόπο σύνθεσης των δεικτών από το χαμηλότερο στο ανώτερο επίπεδο ανάλυσης,
 - παρεμβάσεις βελτίωσης στις τιμές βάσης και τις τιμές στόχου,
 - παρεμβάσεις για τροφοδότηση των δεικτών αποτελέσματος από έρευνες ή αξιολογητικές μελέτες.
- Τα καλύτερα αποτελέσματα παρατηρούνται στην περίπτωση που οι προτάσεις αυτές εφαρμόζονται.

Συνολική καταλληλότητα του συστήματος Δεικτών - 1

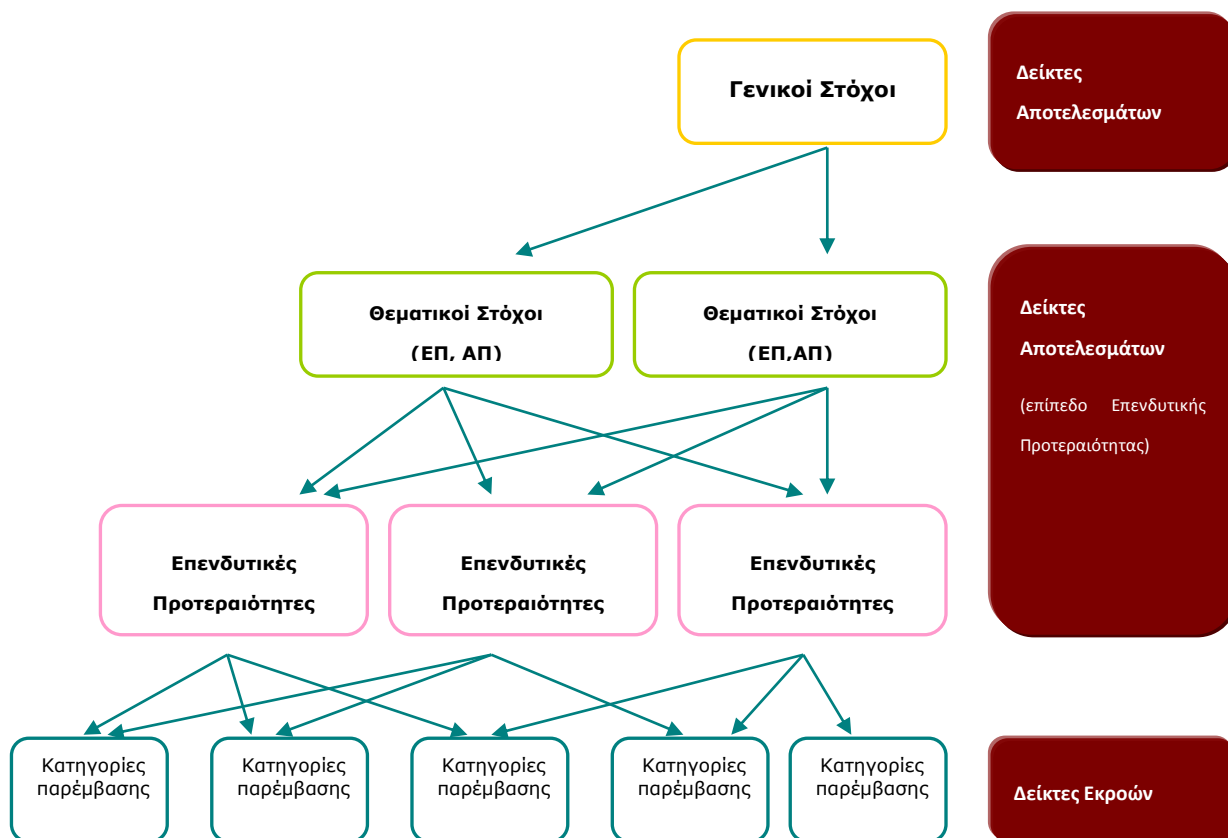
ΑΠ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ως προς				
		μορφή	πηγές / αξιοπιστία	τρόπος υπολογισμού	τιμές βάσης	τιμές στόχου

Για τον σχεδιασμό του πλέγματος συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα λάβει υπόψη του το γεγονός ότι ορισμένα αποτελέσματα από την υλοποίηση των παρεμβάσεων μπορεί να είναι άμεσα αντιληπτά, ενώ άλλα ικανό χρονικό διάστημα μετά τον κύκλο ζωής του προγράμματος, ανάλογα με την λογική του προγραμματισμού και τον τύπο των παρεμβάσεων. Για παράδειγμα, ο στόχος της αύξησης της απασχόλησης μπορεί να προωθείται τόσο μέσω της ενίσχυσης δραστηριοτήτων στον τομέα της καινοτομίας (μέσω του ΕΤΠΑ), όσο και μέσω της υποστήριξης ανενεργών ατόμων (μέσω του ΕΚΤ). Στην περίπτωση αυτή το αποτέλεσμα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ είναι άμεσα μετρήσιμο, σε αντίθεση με το αποτέλεσμα της παρέμβασης του ΕΤΠΑ που μπορεί να είναι πολύ περισσότερο μακροπρόθεσμο. Κατά συνέπεια, στη δεύτερη περίπτωση θα ήταν προτιμότερη η επιλογή ενός δείκτη που θα περιέγραφε πληρέστερα τα άμεσα αποτελέσματα της λογικής του προγραμματισμού (όπως για παράδειγμα ο αριθμός των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που κατοχυρώνονται ως αποτέλεσμα της παρέμβασης, ή η αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που συνεργάζονται μεταξύ τους σε έναν συγκεκριμένο κλάδο για την αξιοποίηση καινοτόμων εφαρμογών).

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις Οδηγίες της Επιτροπής το σύστημα δεικτών θα πρέπει να κάνει διάκριση μεταξύ των άμεσων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων των οποίων η επίτευξη θα επέλθει μεσοπρόθεσμα (για παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ 3 χρόνια μετά την ολοκλήρωση των δράσεων και του ΕΚΤ 6 μήνες μετά την ολοκλήρωση των δράσεων) και αυτών που επιτυγχάνονται άμεσα μετά την ολοκλήρωση των σχετικών παρεμβάσεων.

Παράλληλα, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα καταγράψει τις παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με τη σταθερότητα των προτεινόμενων δεικτών των ΕΠ, δηλαδή σε σχέση με το πόσο αυτοί επηρεάζονται από τυχόν εξωγενείς των προγραμμάτων παράγοντες, ενώ στην περίπτωση που κάποιες από τις τιμές των χρησιμοποιούμενων δεικτών προέρχονται από μελέτες, έρευνες ή σχετικές πηγές θα πρέπει να επιβεβαιώσει την εγκυρότητα αυτών των πληροφοριών. Επιπλέον θα καταγράψει την περιοδικότητα ανανέωσης των στοιχείων τα οποία είναι διαθέσιμα από επίσημες πηγές (π.χ. Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ κλπ) και με βάση τα οποία διαμορφώνονται είτε οι τιμές βάσης, είτε οι στόχοι κάποιων δεικτών.

Όσον αφορά το σχεδιαζόμενο σύστημα δεικτών, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα συμμετάσχει στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητάς του, αναλαμβάνοντας τις ακόλουθες εργασίες:

- Η πρώτη σχετίζεται με τον προσδιορισμό τιμών βάσης για τους προτεινόμενους δείκτες αποτελέσματος των ΕΠ. Σε όσες περιπτώσεις αυτές δεν είναι άμεσα διαθέσιμες θα προτείνει τις κατάλληλες πηγές και τη μεθοδολογία προσδιορισμού των τιμών αυτών, ή σε κάποιες περιπτώσεις αν κριθεί αναγκαίο θα υποβάλει προτάσεις για τις αναγκαίες ενέργειες που θα πρέπει να αναληφθούν από αυτό προκειμένου να καταγραφούν οι αναγκαίες πληροφορίες.
- Η αξιολόγηση θα αναλύσει τους προτεινόμενους ποσοτικούς στόχους ως προς τη ρεαλιστικότητά τους σε σχέση με τις δράσεις που υποστηρίζουν κάθε δείκτη και τους πόρους που πρόκειται να χρηματοδοτήσουν τις δράσεις αυτές. Για την εκτίμηση αυτών των δεικτών, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα χρησιμοποιήσει μοναδιαία κόστη, για όσες κατηγορίες παρεμβάσεων υπάρχουν δεδομένα από την υλοποίηση παρεμφερών έργων κατά το παρελθόν, συγχρηματοδοτούμενων ή μη. Σε περιπτώσεις νέων παρεμβάσεων θα τεθούν επίσης τιμές στόχοι με τη συνεργασία της Αναθέτουσας Αρχής και των εμπλεκόμενων φορέων, βασισμένοι σε παραδοχές που θα γίνουν ανάλογα με τη φύση των έργων. Η αξιολόγηση θα καταγράφει τις παραδοχές αυτές, καθώς και τις παραμέτρους οι οποίες θα πρέπει να επανεξετασθούν ως προς τους δείκτες αυτούς κατά την αναθεώρηση των προγραμμάτων.
- Τέλος, η αξιολόγηση μπορεί να προτείνει πέραν του συστήματος δεικτών, σε όσες περιπτώσεις αυτό απαιτείται, ορισμένους ποιοτικούς στόχους σχετικά με τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ και του ΤΣ, με βάση τις ευρύτερες

κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις στη χώρα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εξέλιξη της υλοποίησης των προγραμμάτων.

Η εκτίμηση της συνολικής καταλληλότητας θα παρουσιαστεί ως εξής:

Σαφήνεια δεικτών του ΕΠ

Η κατασκευή ενός Διαγράμματος όπως αυτό που ακολουθεί, αναδεικνύει τον τρόπο που συνδέονται μεταξύ τους οι στόχοι των διαφορετικών επιπέδων του προγραμματισμού, δηλαδή καταγράφει στόχους οι οποίοι μπορούν να αλληλοϋποστηρίζονται για την επίτευξη ενός στόχου του υψηλότερου επιπέδου και παράλληλα επιτρέπει την καλύτερη απεικόνιση και αξιολόγηση του συστήματος δεικτών, αφού συνήθως στα υψηλότερα επίπεδα του διαγράμματος αντιστοιχίζονται οι δείκτες επιπτώσεων, στα ενδιάμεσα επίπεδα οι δείκτες αποτελεσμάτων και στο χαμηλότερο επίπεδο (π.χ. αυτό των κατηγοριών παρεμβάσεων) οι δείκτες εκροών. Η κατασκευή ενός τέτοιου δενδρογράμματος που αποτυπώνει τη στοχοθεσία, αποσαφηνίζει την αντιστοίχιση μεταξύ εκροών – αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, ενσωματώνοντας το σύνολο των προβλεπόμενων παρεμβάσεων (επενδυτικών προτεραιοτήτων ή συγκεκριμένων κατηγοριών παρεμβάσεων) σε κάθε ΕΠ.

Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης θα προσεγγίσει αυτό το λογικό πλαίσιο στο επίπεδο των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, έτσι ώστε να αναδεικνύονται οι λογικές σχέσεις μεταξύ των διαφορετικών παρεμβάσεων, των αναμενόμενων εκροών και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Οι προτάσεις διακρίνονται σε προτάσεις ως προς:

- την καταλληλότερη μορφή των υφιστάμενων δεικτών,
- τον τρόπο σύνθεσης των δεικτών από το χαμηλότερο στο ανώτερο επίπεδο ανάλυσης,
- παρεμβάσεις βελτίωσης στις τιμές στόχου
- παρεμβάσεις για τροφοδότηση των δεικτών αποτελέσματος από έρευνες ή αξιολογητικές μελέτες.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό ο αξιολογητής θα πρέπει να εκτιμήσει ποιοί από αυτούς θα μπορούσαν να επηρεαστούν από εξωγενείς παράγοντες από την υλοποίηση του προγράμματος, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την επίτευξη των ενδιάμεσων στόχων.

Από τη συνθετική θεώρηση των παραπάνω παραμέτρων, θα συνάγει ο Σύμβουλος Αξιολόγησης τα συμπεράσματά του, αφενός για την καταλληλότητα, αφετέρου για την εφικτότητα επίτευξης των αποτελεσμάτων του ΕΠ. Επιπρόσθετα και στις περιπτώσεις που απαιτείται, ο Σύμβουλος θα προβεί σε ανάλυση των υποθέσεων και παραδοχών που διαμορφώνουν τους στόχους και τα αποτελέσματα παραθέτοντας τη μεθοδολογία υπολογισμού, τις πηγές άντλησης στατιστικών στοιχείων και δεδομένων και αξιολογώντας την επάρκεια και καταλληλότητα των στατιστικών στοιχείων και δεδομένων.

Τιμές Στόχου – βάσης

Ο προσδιορισμός των τιμών βάσης απαιτείται για το σύνολο των δεικτών αποτελέσματος

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(όπως αναφέρεται στους επιμέρους Κανονισμούς κάθε Ταμείου), ενώ για τους δείκτες εκροών δεν απαιτείται (η τιμή βάσης των δεικτών εκροών είναι μηδενική κατά την έναρξη του προγράμματος). Ο καθορισμός των τιμών βάσης θα πραγματοποιηθεί με την χρήση στατιστικών ή διοικητικών στοιχείων, ή την διενέργεια ερευνών, σε περίπτωση που αυτά απουσιάζουν.

Για την αξιολόγηση των τιμών στόχου απαιτείται η εκτίμηση του μοναδιαίου κόστους για κάθε δείκτη που θα πραγματοποιηθεί μέσω σύγκρισης με παρόμοιες παρεμβάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ή πραγματοποιούνται (στην Ελλάδα ή την ΕΕ μετά από κατάλληλη προσαρμογή). Για νέες παρεμβάσεις, όπως έχει ήδη αναφερθεί η εκτίμηση των τιμών στόχου θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή και τους εμπλεκόμενους φορείς, βάση παραδοχών που θα γίνουν ανάλογα με τη φύση των έργων (προσμετρήσεις, ανάπτυξη σεναρίων κ.α.). Τέλος, οι τιμές στόχου θα επανελεγχθούν σύμφωνα με τις χρηματοδοτικές κατανομές.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΕπΠρ	ΕΣ	Σεν.	Δείκτης	Έτος Βάσης	Τιμή Στόχου	Πηγή Στοιχείων	Συχνότητα Εκθέσεων	Μεθ. Υπολογισμού	Τιμές Υλοποίησης Δεικτών	Πηγή Τιμής	Σχόλια
1.1	1	A	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		B		X	X	X	X	X	X	X	X

10.1.5 Αναθεώρηση του Ε.Π.

Με βάση το άρθρο 30 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013, προβλέπει τη ρητή συσχέτιση μεταξύ της αξιολόγησης και της αναθεώρησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Μπορούν να υπάρξουν διάφοροι λόγοι για την επανεξέταση και εάν είναι απαραίτητο, την αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Ως τέτοιοι μπορούν να θεωρηθούν η ύπαρξη σημαντικών κοινωνικοοικονομικών αλλαγών στο περιβάλλον του προγράμματος, η ύπαρξη σημαντικών αλλαγών στις κοινοτικές, εθνικές ή περιφερειακές προτεραιότητες, η διαπίστωση δυσκολιών εφαρμογής ή όπου η παρακολούθηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αποκαλύπτει μια σημαντική απόκλιση από τους στόχους που έχουν τεθεί. Σε αυτές τις τέσσερις περιπτώσεις, πριν την αναθεώρηση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος πρέπει να προηγηθεί η αξιολόγησή του. Η πρόταση για την αναθεώρηση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, στο πλαίσιο αυτό, προκύπτει ανάλογα με την περίπτωση: από μία τακτική διαδικασία παρακολούθησης – βοηθούμενη από μία σχετική ανάλυση, αξιολογήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κριτικές συζητήσεις (πιθανά κατά τη διάρκεια μίας

Επιτροπής Παρακολούθησης) - και μια αξιολόγηση. Η αξιολόγηση με την ανάλυση και τα συμπεράσματά της θα υποστηρίξει την Αναθεώρηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, στις περιπτώσεις όπου επιδιώκονται αλλαγές: οικονομικές (όπως ανακατανομή των πόρων μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας)

- σχετικές με το περιεχόμενο (όπως αναθεώρηση της στρατηγικής, των δράσεων, των στόχων
- σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος ή Άξονα Προτεραιότητας), σχετικές με την εφαρμογή (όπως καθιέρωση νέων διαδικασιών εφαρμογής ή σημαντική
- αναδιάρθρωση των υπαρχόντων).

Εκτός από τις περιπτώσεις όπου η αξιολόγηση απαιτείται από τον Κανονισμό, η Επιτροπή με έγγραφο οδηγιών της ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να πραγματοποιήσουν τις αξιολογήσεις που, σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής τους, το σχέδιο και το χρονικό τους πλαίσιο, ικανοποιούν άλλες στρατηγικές και λειτουργικές ανάγκες των υπεύθυνων για τη λήψη αποφάσεων. Η πρόταση αναθεώρησης συνοδεύεται από μια ανάλυση έναντι της αξιολόγησης. Η ανάλυση αποτελεί από ένα συνεκτικό και συνοπτικό σε σχέση με την κλασική αξιολόγησης κείμενο στο οποίο τεκμηριώνεται επαρκώς η ανάγκη για αναθεώρηση και το περιεχόμενο της αναθεώρησης. Η ανάλυση όπως ορίζει ο Κανονισμός υποβάλλεται στην Ε.Ε. μαζί με την πρόταση αναθεώρησης του κάθε προγράμματος.

Το κείμενο της ανάλυσης μπορεί να περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

1. Ανάλυση των μακροοικονομικών εξελίξεων από την υποβολή και έγκριση των ΕΠ έως σήμερα. Συνοπτική παρουσίαση των αλλαγών που έχουν επέλθει στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον από την έγκριση του Επιχειρησιακού έως σήμερα και επηρεάζουν τόσο τους ειδικούς στόχους όσο και την πορεία υλοποίησης των επιμέρους δράσεων.
2. Έλεγχος της Ανάλυσης SWOT. Έλεγχος της εγκυρότητας της ανάλυσης SWOT σε σχέση με τις ισχύουσες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Προσθήκη / διαγραφή σημαντικών σημείων εφόσον κρίνεται απαραίτητο.
3. Πορεία υλοποίησης του ΕΠ (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο, δείκτες) και αποτίμηση της δυνατότητας επίτευξης των στόχων του ΕΠ. Συνοπτική και διεξοδική παρουσίαση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας και τομέων έτσι ώστε να προκύπτει όχι μόνο η αναγκαιότητα αναθεώρησης αλλά και οι κατευθύνσεις αναθεώρησης.
4. Αναφορά στις δυσχέρειες υλοποίησης του ΕΠ. Συνοπτική περιγραφή των σημαντικότερων προβλημάτων στην υλοποίηση του ΕΠ και σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση τομεακών πολιτικών. Εντοπισμός των αιτιών που προκαλούν τις δυσχέρειες και τα οποία (αίτια) σχετίζονται με το οικονομικό περιβάλλον.
5. Βασικές κατευθύνσεις αναθεώρησης. Οι βασικές κατευθύνσεις αναθεώρησης θα πρέπει να προκύπτουν από τις προηγούμενες ενέργειες, να είναι σύμφωνες με τα οριζόμενα σε σχετική εγκύκλιο του ΥΠΑΝ (θα αποσταλεί) και να τεκμηριώνονται επαρκώς.

6. Αναμενόμενες επιπτώσεις από την αναθεώρηση στην στρατηγική του ΕΠ. Ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η προτεινόμενη αναθεώρηση επηρεάζει τη στρατηγική και τους στόχους του ΕΠ και αιτιολόγηση του πώς αυτή η προσαρμογή συνάδει με την ανάλυση των εννοτήτων 1, 2, 3 και 4.
7. Αναμενόμενα οφέλη. Τεκμηρίωση της θετικής επίδρασης της αναθεώρησης και προσδιορισμός των αναμενόμενων ωφελειών (π.χ. επιτάχυνση της υλοποίησης, επίτευξη επικαιροποιημένων στόχων, κ.λ.π.)
8. Συμπεράσματα (οι λόγοι της αναθεώρησης). Γίνεται τεκμηρίωση της ανάγκης αλλαγής ή διόρθωσης των ειδικών στόχων ή/ και δεικτών προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που τίθενται στους Κανονισμούς σχετικά με τη συγχρηματοδότηση των Ε.Π. (θεματική συγκέντρωση, κατηγορίες περιφερειών κλπ).

Σε περίπτωση τροποποίησης του Πλαισίου Επιδόσεων, αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει δείκτες ή/ και Βασικά Στάδια Εφαρμογής (ΒΣΕ) που να αποτυπώνουν την πλειοψηφία των πόρων (>50%) που κατανέμονται ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Η πρόταση τροποποίησης θα συνοδεύεται από το αρχείο excel για την τεκμηρίωση της κάλυψης του 50%, καθώς και από αναθεώρηση του μεθοδολογικού εγγράφου του Πλαισίου Επιδόσεων.

Οι τροποποιήσεις στο Πλαίσιο Επιδόσεων μπορούν να τεκμηριωθούν στη βάση των δυνατοτήτων του Κανονισμού 1303/2013, για το αν οφείλονται σε μεταβολή του οικονομικού περιβάλλοντος, της αγοράς εργασίας ή πιθανά σε περιβαλλοντικούς παράγοντες ή/ και αλλαγές στις σχετικές υποθέσεις εργασίας που χρησιμοποιήθηκαν. Στην ανάλυση θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι δεσμεύσεις για τις δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και τους στόχους της κλιματικής αλλαγής.